

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ ΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΕΒΑΙΝΗ

πρόφην γυμνασιάρχου

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΚΤΗ

Ε. ΙΩΣΣΙΦΟΒΙΤΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΔΟΝΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

1895

Πάν γνήσιον αντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ συγ-
γραφέως καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἑστίας».

Γ. Κασδωνίης

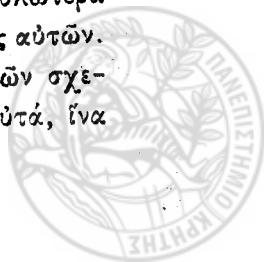

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Συντακτικὸν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εὐσύνοπτον ἄμα καὶ πλήρες, σαφές, ἀκριβές, περιττολογιῶν καὶ ἀκαίρων θεωριῶν ἐλεύθερον καὶ πλημμελῶν διδαγμάτων παντάπασι ἀπηλλαγμένον πρὸς χρῆσιν τῆς ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις σπουδαζούσης νεότητος ὁμολογουμένως ἠλλεῖπει παρ' ἡμῖν· διότι τῶν παρ' ἡμῖν συντακτικῶν τὰ μὲν ταύτης, τὰ δὲ ἐκείνης τῆς ἀρετῆς ἀμοιροῦσιν. Εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀποβλέπων καὶ τοῦ πληρῶσαι αὐτὴν στοχαζόμενος συγγράφας ἐξέδωκα τὸ συντακτικὸν τοῦτο. Ὅτι δὲ τοῦ σκοποῦ, ὃν προθέμην, εἰ μὴ ἀκριβῶς, ἰκανῶς τοῦλάχιστον ἔτυχον, τοῦτο θά μοι μαρτυρήσῃσι, νομίζω, πάντες ἔσοι ἐμπειρίαν τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως κεκτημένοι θελήσῃσι τὸ βιβλίον μετ' ἐπιστάσεως νὰ διεξέλθῃσι καὶ μετ' ἀκριβείας νὰ ἀντιπαραβάλῃσι πρὸς τὰ ἄλλα συντακτικὰ τὰ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει ὄντα.

Ἐν τῇ διατάξει τῆς ὕλης δὲν ἀπέκλινα πολὺ τῆς διὰ τοῦ συντακτικοῦ τοῦ μακαρίτου Ἀσωπίου συνήθους γενομένης παρ' ἡμῖν· διὸ καὶ τὰ περὶ τῶν ἐπιρρηματικῶν καὶ ὡς ἐπιρρηματικῶν προσδιορισμῶν, εἰ καὶ εὐλογώτερον ἦτο κεχωρισμένα νὰ διαληφθῶσι, τὰ μὲν ἐν τῷ περὶ τῶν προθέσεων, τὰ δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν ἐπιρρημάτων λόγῳ, ὅμως ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ καὶ ἐγὼ διέλαβον νομίζων ὅτι οὕτως εὐκολωτέρα ἀποβαίνει ταῖς μαθηταῖς ἢ κατανόησις καὶ ἐκμάθησις αὐτῶν. Μετὰ τοὺς κανόνας προσέθηκα παραδείγματα σημειῶν σχεδὸν πανταχοῦ καὶ παρὰ τίνος συγγραφῆς ἔλαβον αὐτά, ἵνα

ὁ διδάσκων συμπληρῶν, ὁπόταν ὑπάρχη ἀνάγκη, τὸ παράδειγμα ἐκ τοῦ συγγραφέως σαφέστερον τὸ πρᾶγμα καθιστᾷ τοῖς μαθηταῖς. Πρὸς μείζονα σαφήνειαν προσέθηκα ἐνιαχοῦ ἐν παρενθέσει ἐξηγήσιν τῶν παραδειγμάτων ἢ μέρους αὐτῶν, περὶ οὗ μάλιστα ὁ λόγος ἐκάστοτε εἶνε. Ἐξελέγησαν δὲ τὰ παραδείγματα, ὅπου ἦτο δυνατόν, τοιαῦτα, ὥστε καὶ εὐμνημόνευτα νὰ εἶνε καὶ διδακτικὰ διὰ τὸ ἠθικὸν περιεχόμενον. Διὰ μικροτέρων γραμμάτων σημειοῦνται χρήσεις διάφοροι ἢ σπανιώτεροι, ἢ συμπληρώματα τῶν ἐν ταῖς παραγράφοις διδασκόμενων.

Τελευτῶν ὁμολογῶ ὅτι εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ συντακτικοῦ τούτου χρήσιμός μοι ὑπῆρξεν ἢ τοῦ Κυννήρου διεξοδικὴ γραμματικὴ, ἢ τοῦ Κρυγῆρου, ἢ τοῦ Κουρτίου, μάλιστα δὲ ἢ τοῦ Κοχίου, ἐξ ἧς πολλὰ παρέλαβον.

Ὅμολογῶ δὲ χάριν καὶ τῷ σεβαστῷ μοι διδασκάλῳ Κωνσταντίνῳ Κόντῳ, τῷ πρυτάνει τῶν παρ' ἡμῖν φιλολόγων, οὗ καὶ ἡ δαψιλῆς διδασκαλίᾳ, ἧς ἐν τε τῷ γυμνασίῳ καὶ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἑπτὰ ἔτη ἀπέλαυσα, καὶ αἱ ἀκριβέσταται γραμματικαὶ διατριβαὶ καὶ ἰδιαίτεραί τινες συζητήσεις οὗ μικρὸν μοι ἐπικούρημα εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ βιβλίου τούτου ὑπῆρξαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1882.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΕΒΑΙΝΗΣ

Σ Α Μ Ι Ο Σ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Τὸ συντακτικὸν τοῦτο ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τῷ 1882· οὕτω δ' εὐμενῶς ἀπεδέξαντο αὐτὸ οἱ καθηγηταὶ τῶν γυμνασίων, ὥστε ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἐξηντλήθη καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει δευτέρα ἔκδοσις αὐτοῦ ἐγένετο· ὑποβληθὲν δὲ εἰς τὸν πρῶτον διαγωνισμὸν τῶν διδακτικῶν βιβλίων (τῷ 1883) ἐνεκρίθη ἐπὶ τετραετίαν ὡς μόνον ἑλληνικὸν συντακτικὸν διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν γυμνασίων· (ὡδε ἔχει ἡ περὶ αὐτοῦ κρίσις τῶν κριτῶν τοῦ διαγωνισμοῦ ἐκείνου· «Τὸ συντακτικὸν τοῦτο εἶνε πολὺ πάντων τῶν ὑποβληθέντων συντακτικῶν ὑπέρτερον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτὸ ἐξεταζόμενον ἀξιόλογον διδακτικὸν βιβλίον. Αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ εἶνε πολλαί· ἡ μὲν ὕλη ὑγιής, ἡ δὲ διάταξις αὐτῆς, καθ' ὅλου εἰπεῖν, ἔλλογος· ἡ λέξις εἶνε σαφὴς καὶ ἀκριβής, οἱ κανόνες σύντομοι καὶ εὐμνημόνευτοι, τὰ παραδείγματα ἐκ δοκίμων συγγραφέων εἰλημμένα, κάλλιστα καὶ προσφυέστατα . . . »).

Εἰς τὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γενόμενον διαγωνισμὸν δὲν ὑπέβαλον αὐτό, διότι διαμένων ἐν Σάμῳ ὡς διευθυντῆς τοῦ ἐκεῖ γυμνασίου δὲν εἶχον μάθῃ ἐγκαίρως τὴν προκήρυξιν τοῦ διαγωνισμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν ὑποβληθέντων συντακτικῶν οὐδὲν ἐνεκρίθη, νέος δὲ κατὰ τὸν νόμον διαγωνισμὸς προεκηρύχθη, διασκευάσας αὐτὸ ἐνιαχοῦ καὶ συμπληρώσας ἡμῖν ἔτοιμος νὰ ὑποβάλω εἰς τὸν νέον διαγωνισμὸν. Νῦν δέ, ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις κατήργησε τὸν διαγωνισμὸν

ς'

ὡς πρὸς τὰ διδακτικὰ βιβλία τῶν γυμνασίων, ἐκδίδω αὐτὸ
πεποιθῶς ὅτι διὰ τῆς ἐκδόσεως ταύτης παρέχω τῇ ἐν τοῖς
γυμνασίοις σπουδαζούσῃ νεότητι συντακτικὸν πληρέστερον
καὶ ἀκριβέστερον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰουνίου 1895.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΕΒΑΙΝΗΣ

ΣΑΜΙΟΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

§ 1. *Συντακτικόν* λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, ὅπερ διδάσκει τοὺς κανόνας, καθ' οὓς γίνεται ἡ σύνταξις. *Σύνταξις* δὲ εἶνε ἡ πλοκὴ τῶν λέξεων πρὸς σχηματισμὸν λόγου.

ΣΗΜ. Τὸ περὶ τῶν τύπων τῆς λέξεως ἀμάρτημα λέγεται *βαρβαρισμός*. Τὸ περὶ τὴν σύνταξιν ἀμάρτημα λέγεται *σολοικισμός*.

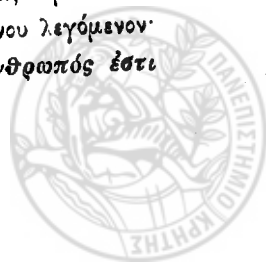
§ 2. Ἐπειδὴ ὁ λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἢ πλείονων προτάσεων, ἔπεται ὅτι τὸ συντακτικόν διδάσκει πρῶτον μὲν πῶς συντάσσονται αἱ λέξεις μετ' ἀλλήλων καὶ τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος αὐτῶν ἐν τῇ προτάσει, ἔπειτα δὲ πῶς συνδέονται πρὸς ἀλλήλας αἱ προτάσεις πρὸς σχηματισμὸν λόγου τελειότερου, τῆς περιόδου.

Α'. Ἡ πρότασις καὶ τὰ συστατικά αὐτῆς μέρη.

§ 3. *Πρότασις* λέγεται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις διανοήματος· π.χ. *Τὸ ῥόδον θάλλει*. — Ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. — Ὁ γραμμάτων ἄπειρος οὐ βλέπει βλέπων.

§ 4. Τὰ κύρια συστατικά τῆς προτάσεως εἶνε δύο, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορημα, καὶ λέγονται κύριοι ὄροι τῆς προτάσεως.

§ 5. Ἐποκείμενον λέγεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, περὶ οὗ λέγεται τι. *Κατηγορημα* λέγεται τὸ περὶ τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον· π.χ. Ὁ παῖς γράφει. — Τὸ ῥόδον θάλλει. — Ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός. — Ὁ Κῦρος ἦν βασιλεύς.

§ 6. Τὸ κατηγορήμα εἶνε ἢ ῥῆμα, ὡς: τὸ ῥόδον θάλλει, ἢ ὄνομα (ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικόν), ὡς: ὁ ἀνθρωπός ἐστι θνητός. — Ὁ Κύρος ἦν βασιλεύς.

§ 7. Τὸ κατηγορήμα, ὅταν εἶνε ὀνοματικόν, λέγεται κατηγορούμενον, καὶ συνδέεται μετὰ τοῦ ὑποκειμένου διὰ τοῦ εἶναι, ὅπερ διὰ τοῦτο λέγεται συνδεδεικόν.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ αὐτὸ κατηγορήμα δύναται νὰ ἐκφρασθῆ καὶ διὰ ῥήματος καὶ διὰ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ εἶναι. Πρὸς. σόφρων εἰμι καὶ σωφρονῶ, βασιλεύς εἰμι καὶ βασιλεύω κτλ. Πολλάκις δ' εὗρηται τὸ ῥῆμα ἀναλελυμένον εἰς τὸ εἶναι καὶ τὴν ἴδιαν αὐτοῦ μετοχὴν· π. χ. τοῦτο οὐκ ἐστὶ γιγνόμενον (=οὐ γίγνεται. Πλ. Φιλ. 39).

§ 8. Ἡ πρότασις δύναται νὰ ἔχῃ καὶ δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα, ἢ πλείονα συγχρόνως ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα· π. χ. ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί. — Ὁ Σωκράτης ἦν σοφὸς καὶ ἀνδρεῖος. — Ὁ θεράπων ἐστὶν ὄψοφαγίστατος, βλακίστατος, φιλαργυρώτατος καὶ ἀφρότατος (Ε. Ἀπ. 3. 13, 4). Ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατήρ ἐταίρω τε καὶ φίλω ἤμεν (Πλ. Λά. 180).

§ 9. Πλὴν τῶν κυρίων ὄρων περιέχει συνήθως ἢ πρότασις καὶ ἄλλας λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς συμπλήρωσιν ἢ προσδιορισμὸν τῆς ἐννοίας τῶν κυρίων ὄρων. Αἱ τοιαῦται λέξεις λέγονται ἐν γένει προσδιορισμοὶ καὶ εἶνε οἱ δευτερεύοντες ὄροι τῆς προτάσεως· π. χ. ὁ ἐπιμελής μαθητής ἐστὶν ἐπαίνου ἄξιος. — Κύρος ὁ βασιλεύς ἦν ἀνδρεῖος. — Οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν Πλαταιαῖς (πρὸς. κεφ. ιβ'. § 10 καὶ ἐξῆς).

α'. Τὸ ὑποκείμενον.

§ 10 Ὡς ὑποκείμενον τίθεται μάλιστα τὸ οὐσιαστικόν· π. χ. ὁ παῖς γράφει. Ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄλλο μέρος λόγου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον τίθεται ὡς ὑποκείμενον, ἥτοι ἐπίθετον, ἀριθμητικόν, ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον, μετοχή, ἐπίρρημα ἐνίοτε, καὶ ὀλόκληρος πρότασις· ἐτι δὲ πᾶν ἄκλιτον καὶ πᾶς τύπος λέξεως καὶ πᾶσα φράσις μετὰ τοῦ ἄρθρου τό. π. χ. ὁ σοφός ἐστὶν εὐδαίμων. — ἐν ἐτι λείπεται (Πλ. πολ. 327)· τὰ ἐμὰ σά ἐστιν. — ὑγιαίνειν ἀριστόν ἐστιν (Πλ. Γο. 451)· τῆς ἡμέρας ὄψὲ ἦν (Ε. Ἑλλ. 2, 1,

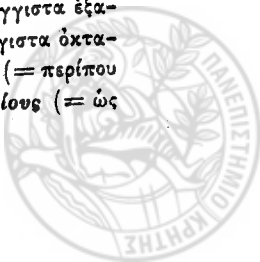

23)· οἱ φθονοῦντες μισοῦνται. — Τέρως ἐστὶν εἰ τις ἠτύχημε δια βίον· — δουλεῖ ἄνδρα ὅταν συνειδῆ μητρὸς ἢ πατρὸς κακὰ (Εὐρ. Ἰππ. 424). Τὸ μὲν σύνδεσμός ἐστι· — τὸ τύπτω ἐστὶ ῥῆμα. — Τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν (Πλ. Πρωτ. 342). Τὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐλέλυτο (Δη. 33, 19). Τὸ γυνῶδι σταντὸν πανταχῶ ἔστι χρήσιμον (Με. 730). Τὸ ὡς τὰ ἄριστα ἐπραττον καὶ διὰ παντὸς εὖνους εἰμὶ ἰκανῶς δεδήλωται (Δη. 18, 110).

§ 11. Τὸ ὑποκείμενον ἐκφέρεται καὶ διὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, πρὸς, περὶ ἢ ἀμφί, ὑπὲρ μετὰ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ χρόνος ἢ ποσὸν οὐχὶ ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἐγγιστα ὠρισμένον· π. χ. πρὸς ἐσπέραν ἐγίγνετο (Ζ. Ἑλλ. 2, 4, 6. = σχεδὸν ἐσπέρα ἐγίγνετο, ἐσπέρα ἐπλησίαζε) ἢ πρὸς ἡμέραν (Λυ. 1, 14)· ζωὴ ἐλήφθησαν εἰς ὀκτωκαίδεκα (= ἕως ὀκτωκαίδεκα, ὡς ἐγγιστα ὀκτωκαίδεκα. Ξ. Ἄν. 3, 4, 5)· ἀπέθανον περὶ ἑπτακοσίων (Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 11. = περίπου ἑπτακόσιοι) ὑπὲρ τοὺς τετρακισχίλιους ἀπέθανον (= πλείονες ἢ τετρακισχίλιοι. Πλουτ. Φιλοπ. 10). Ἐνίοτε δὲ ἐκφέρεται διὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ἔκτασις, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ χωρισμός. π. χ. ἐσειδῆρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου (= μεγάλη ἔκτασις, μέγα μέρος. Θ. 4, 100)· κατεσκάφη τῶν τειχῶν ἐπὶ δέκα σταδίους ἑκατέρου (Λυ. 13, 8)· καθ' ἑκάστους ἐκαλοῦντο Ἕλληνες (= χωρὶς ἕκαστοι, χωριστὰ οἱ κάτοικοι ἑκάστης πόλεως. Θ. 1, 2).

§ 12. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν πτώσιν· π. χ. ὁ παῖς γράφει. Περὶ τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου ἰδ. § 248.

ΣΗΜ. Ὡς ὀνομαστικῆς πτώσεως λαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον, καὶ ὅταν (κατὰ τὰ ἐν § 11) ἐκφέρηται δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, πρὸς, περὶ ἢ ἀμφί, ὑπὲρ, ἐπὶ, κατὰ· διότι ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τινος τῶν προθέσεων τούτων συνημμένη, ὅταν κεῖται ὡς ὑποκείμενον, ἢ ἀντικείμενον, ἢ κατηγορούμενον, ἢ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός, ἔχει σχέσιν πτώσεως ὀνομαστικῆς, ἢ γενικῆς, ἢ δοτικῆς, ἢ αἰτιατικῆς (κατὰ τὴν χρείαν τοῦ λόγου)· π. χ. οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρίους (= ἐγγὺς μύριοι). συνελέγησαν ὀπλίται Λακεδαιμονίων εἰς ἑξακοσίους (= ὀπλίται ὡς ἐγγιστα ἑξακόσιοι. Ξ. ἑλλ. 5, 4, 14)· διέφθειραν εἰς ὀκτακοσίους (= ὡς ἐγγιστα ὀκτακόσιοι. Θ. 7, 32)· ἤδη συνελεγεμένων περὶ ἑπτακοσίων (= περίπου ἑπτακοσίων. Ξ. ἑλλ. 5, 4, 5)· ὄντων τῶν μισθοφόρων εἰς μυρίους (= ὡς

ἔγγιστα μυρίων. Ξ. ἑλλ. 5, 4, 5)· κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο . . . ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων (= πλείστω μέρει ἀνθρώπων. Θ. 1, 1).

β'. Τὸ κατηγορούμενον.

§ 13. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται μάλιστα τὸ ἐπιθετόν· π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. — Ὁ ἄνθρωπός ἐστὶ θνητός. Ἀλλὰ καὶ ἄλλο μέρος λόγου τίθεται ὡς κατηγορούμενον, ἧτοι οὐσιαστικόν, ἀριθμητικόν, ἀντανυμία, ἀπαρέμφατον, μεσοχή, ἐπίρρομα ἐνίοτε, καὶ ὀλόκληρος πρότασις· π. χ. ὁ Ὀλυμπός ἐστὶν ὕψος. — Οἱ ληθθέντες ἦσαν ὀρθοήκοντα (Θ. 2, 5)· σὸς εἰμι (Σοφ. Ἄντ. 635)· τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν (Ιλλ. Πρωτ. 342)· μάτην (= μάταιον) ἐστὶ τὸ μεμνήσθαι περὶ τούτων (Ἰσ. 4, 5). Εἰμι τυράννω εἰκώς (Ξ. Συμ. 4, 52). Ὁ Φίλιππος ἐστὶν ὅτι ἂν εἰποῖ τις (Δη. 3, 17).

§ 14. Ὡς τὸ ὑποκειμενον, οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται καὶ δι' αἰτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, περὶ ἣ ἀμφί, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὠρισμένον· π. χ. εἰ μισθοφόρος ἦσαν εἰς μυρίους. — Οἱ λευκόμενοι ἦσαν περὶ ἑκατὸν (Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 13). Οἱ Πέρσαι ἦσαν ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας (Ξ. Κυ. 1, 2, 15).

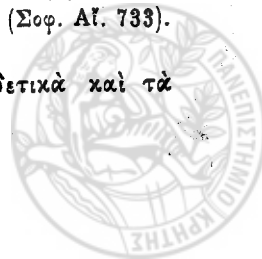
ΣΗΜ. Ἐνίοτε καὶ ἡ κατὰ καὶ ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς ἀποτελοῦσιν ἔννοιαν ἐπιθετικὴν· ὅθεν καὶ δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ καὶ πρὸς ἐκφέρεται ἐνίοτε τὸ κατηγορούμενον· π. χ. ἄῤῥ ἐστὶ κατὰ πνιγέα (= ὁμοῖος πνιγεῖ. Ἄριστοφ. Ὀρ. 1000)· ὁ ἐκ τοῦ πόντου σῖτος εἰσπλέων ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τῶν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον (= ἀνάλογος, ἴσος πως πρὸς ἅπαντα, . . . παραβάλλεται πρὸς ἅπ. τὸν . . . Δη. 20, 31).

γ'. Τὸ συνδεδεικνὸν.

§ 15. Ὡς συνδεδεικνὸν τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου χρησιμεύει τὸ εἶναι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέχθη.

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι λαμβάνεται πολλάκις καὶ ὡς ῥῆμα κατηγορηματικόν καὶ σημαίνει ἐν γένει ὑπάρχειν π. χ. Αἴας ποῦ ἔστιν; (Σοφ. Αἶ. 733). Ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη (Ξ. Ἄν. 1, 5, 1).

§ 16. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύουσιν ὡς συνδεδεικτὰ καὶ τὰ εἴξῃς ῥήματα.

α') τὸ *υ̐πάρχειν, γίνεσθαι, καθίστασθαι, ἀποβαίνειν, ἐκβαίνειν, πεφυκέειν καὶ φῦναι* π. χ. ὁ Ἔρωσ παιδεύμα ἀρετῆς *υ̐πάρχει* (Εὐρ. ἀπ. 113)· *γίνου* εἰς ὄργην μὴ ταχύς, ἀλλὰ βραδύς (γν.). Ἡρακλῆς *κατέστη* εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος (Ἴσ. 5, 76). Οἱ γυμναστικῆ ἀκράτῳ χρῆσάμενοι ἀγριώτεροι τοῦ δέοντος *ἀποβαίνουσι* (Πλ. Πολ. 410)· σοφοῖς ἑμιλῶν καὐτὸς *ἐκβήσει* σοφός. Οὐκ *αἰχμητῆς πέφυκε* Μενέλεωσ (Εὐρ. Ὀρ. 753)· ἀπλοῦς δὲ μῦθος τῆς ἀληθείας *ἔφν* (Εὐρ. Φοιν. 469).

β') τὸ *φαίνεσθαι, δοκεῖν, νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι, κρίνεσθαι* π. χ. πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται (Πλ. Χαρμ. 154)· δῆλη *ἐδόκει* ἡ ἐπιβουλή (Ξ. Ἄν. 7, 2, 16)· τοιοῦτος *ὑπολαμβάνομαι* (Ἴσ. 12, 5)· ὅσοι ἂν διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶσι.

γ') τὰ κλητικὰ *καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, λέγεσθαι, ἀκούειν* (= λέγεσθαι, καλεῖσθαι) καὶ εἴτι ἄλλο ὅμοιον. π. χ. σὸς *καλοῦμαι* (Σοφ. Οἰδ. Κολ. 1324). Φίλοι καὶ ξένοι *ὀνομάζοντο* — νῦν δὲ *κόλακες* καὶ θεοὶ *ἐχθροὶ ἀκούουσι* (Δη. 18, 46). Τύραννος δὲ ἔρωσ *λέγεται*.

δ') τὸ *αἰρεῖσθαι, ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖσθαι, λαγχάνειν* καὶ εἴτι ἄλλο ὅμοιον. π. χ. Ξενοφῶν *ἠρέθη* ἀρχων ἀντὶ Προξένου (Ξ. Ἄν. 3, 1, 47). Δημοσθένης οὐτ' *ἔλαχε* τειχοποιὸς οὐτ' *ἐχειροτονήθη* (Αἰσχίν. 3, 28).

§ 17. Διὰ τοῦ *αὐξάνεσθαι, αἰρεσθαι* καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται πολλάκις εἰς τὸ ὑποκειμένον κατηγορούμενον προληπτικῶσ π. χ. ὁ Φίλιππος *ἠῤῥήθη μέγασ* (= αὐξήθεισ ἐγένετο μέγασ. Δημ. 2, 5)· *ἤρετο* τὸ ὕψοσ τοῦ τείχουσ *μέγασ* (= ἤρετο τὸ ὕψοσ τοῦ τείχουσ καὶ οὕτωσ ἐγένετο μέγασ. Θ. 2, 75)· ὁ δεσπότησ μου *μετέωροσ αἰρεται* (Ἀριστοφ. Εἰρ. 80).

§ 18. Μετὰ παντὸσ σχεδὸν ῥήματοσ, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν κινήσεωσ σημαντικῶν, δύναται νὰ συναφθῆ ἐπίθετον ὡσ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου. Τὰ ταιαῦτα κατηγορούμενα σημαίνουσι τρόπον ἢ χρόνον, σπανιώτερον δὲ τόπον· π. χ. *ἄσμενοι εἶδον* ἀλλήλοσ (Ξ. Ἄν. 6, 3, 24)· οὐδεὶσ *ἐκῶν ἀμαρτάνει*. *Τριταίοι ἀφίκοντο* (= τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. Θ. 1, 61)· *ῥοθριοσ ἤκεισ* (= ῥο-

θρου, τὰ ἐξημερώματα. Πλ. Πρωτ. 313) κατέβαινον εἰς τὰς κώμας ἢ δὴ σκοταῖοι (Ξ. 'Αν. 4, 1, 10) ἐξῆσαν οἱ στρατηγοὶ πρῶτοι (Ξ. 'Αν. 7, 1, 12). Ἐπύαξα προτέρα Κύρου εἰς Ταρσοὺς ἀφίκετο (Ξ. 'Αν. 1, 2, 25) ἐφέψομαι τελευταῖος (Ξ. 'Αν. 7, 2, 8) σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι (= ἐν ὑπαίθρῳ, Ξ. 'Αν. 5, 5, 21) ἀνήγοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι (Ξ. 'Ελλ. 2, 1, 17).

Τοιοῦτον εἶνε καὶ τό: ἡ κρήνη θεῖ ἄφθονος (Ξ. 'Αν. 6, 4, 4) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Τοῦ μὲν πρώτος πρότερος, ὕστερος, τελευταῖος γίνεται χρήσις, ὅταν ἀντιπαραβάλλονται ὡς πρὸς τὴν χρονικὴν τάξιν καὶ ἀκολουθίαν ὑποκείμενα τῆς αὐτῆς πράξεως, τοῦ δὲ πρώτον πρότερον, ὕστερον, τελευταῖον, ὅταν ἀντιπαραβάλλονται πράξεις· π. χ. πρότερος ἐωράκη αὐτόν, ἢ ἐκεῖνος ἐμέ (Πλ. Πολ. 336) ὄρω πρῶτος μὲν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, τῷ δ' ἐπὶ Τυδείδῃς ὄρω (Ἰλ. Η, 162). πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον, εἶτα δ' ἔλεξε τοιάδε (Ξ. 'Αν. 1, 3, 2).

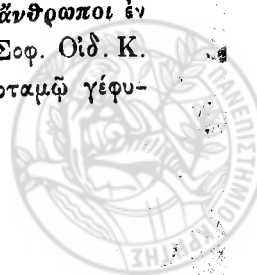
δ'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου.

§ 19. Ἐπὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου τὸ ὑποκείμενον (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) παραλείπεται, ὅταν δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως· διότι ἡ κατάληξις τοῦ ῥήματος εἶνε ἐπιτηδεῖα νὰ δηλώσῃ αὐτό. π. χ. τί πωλεῖς; ἄρτους πωλῶ.—Ἑλληνές ἐσμεν.—Τί ἐγράψατε;

§ 20. Ἐπὶ τρίτου προσώπου δὲν παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον, εἰ μὴ ἐπὶ τῶν ἐξῆς:

α') Ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ὧν ἡ διάθεσις εἶνε ἴδιον ἔργον τοῦ ὑποκειμένου· π. χ. ἐσάλπιγξεν, (δηλ. ὁ σαλπικτῆς. Ξ. 'Αν. 1, 2, 17) ἐκήρυξε (δηλ. ὁ κῆρυξ. Ξ. 'Αν. 3, 4, 36) τοὺς νόμους ἀναγνώσεται (δηλ. ὁ γραμματεὺς. Δη. 29, 27) ἕει, βροντᾷ, ἀστράπτει, νίφει, σείει, χειμάζει καὶ τὰ ὅμοια. (δηλ. ὁ Θεὸς ἢ ὁ Ζεὺς· πρβ. Ἰλ. I. 237: Ζεὺς ἀστράπτει. Μ, 25: Ζεὺς ἕει. Ξ. 'Ελλ. 4, 7, 4: ἔσεισεν ὁ Θεός).

β') Ἐπὶ τοῦ τρίτου πληθ. προσώπου, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ φασὶ καὶ τοῦ λέγουσιν, ἐνθα ὡς ὑποκείμενον νοεῖται τὸ οἱ ἄνθρωποι ἐν γένει· π. χ. τὰς Ἀθῆνας φασὶ θεοσεβειστάτας εἶναι (Σοφ. Οἰδ. Κ. 260). Πόνος, ὡς λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ.—Τῷ ποταμῷ γέφυραι οὐκ ἔπεισι, διαβαίνουσι δὲ ἐπὶ σχεδιῶν.

γ') Ὄταν νοῆται ἐκ τῶν ἠγουμένων ἀπὸ κοινοῦ (ὅταν δηλ. εἶνε κοινὸν ὑποκείμενον καὶ προηγουμένης προτάσεως), ἢ κατ' ἀναλογίαν (ὅταν δηλ. νοῆται ἐκ τινος λέξεως προηγουμένης προτάσεως)· π. χ. *Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποβιβάσει* (δηλ. *Κῦρος*. Ε. Ἄν. 1, 4, 5). *Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὅτι ἐπιβουλεύει αὐτῷ* (δηλ. ὁ *Κῦρος*. Ε. Ἄν. 1, 1, 3).

ΣΗΜ. Σπανίως παραλείπεται τὸ ἀόριστον ὑποκείμενον τις καὶ συνήθως ὅταν ὑπάρχη μετοχικός προσδιορισμὸς αὐτοῦ. π. χ. ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον ἢ χεῖρις, ἐν ἣ τὴν χεῖρα ἔχων οὐδὲν ἂν δύναιτο ποιῆσαι (Ε. Ἑλλ. 2, 1, 8). Ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου παραλείπεται τὸ γενικὸν ὑποκείμενον *τινά*. π. χ. *δεῖ γράμματα μαθεῖν* (δηλ. *τινά*). Ἐκ τούτου παραλαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον καὶ εἰς ἐπομένῃν πρότασιν ὑποτελεῖ· π. χ. οὐκ ἔστιν ὀρθῶς ἠγείσθαι, ἐὰν μὴ φρόνιμος ἦ (=δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἠγῆται *τις*, ἐὰν μὴ φρόνιμος ἦ. Πλ. Μεν. 97)· οὐ δεῖ κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὀτιοῦν *πάσχη ὑπ' αὐτῶν* (=δὲν πρέπει νὰ κακοποιῆ *τις* οὐδένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οὐδ' ἂν ὀτιδήποτε *πάσχη ὑπ' αὐτῶν*. Πλ. Κρ. 49).

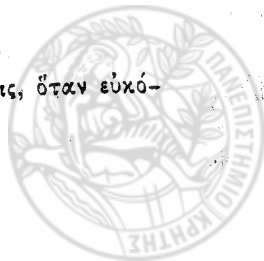
§ 21. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον εἰδικῆς ἢ πλαγίας ἐρωτηματικῆς προτάσεως τίθεται προληπτικῶς ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ κρέμαται ἡ εἰδικὴ ἢ ἡ πλαγία ἐρωτηματικὴ πρότασις, ὅταν μάλιστα τοῦτο εἶνε λεκτικόν, ἢ γνωστικόν, ἢ αἰσθήσεως ἢ φόβου σημαντικόν (προλήψις, πρβ. § 516)· π. χ. *λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν* (=λέγουσιν ὡς ἡμεῖς ἀκίνδυνον β. ζῶμεν. Εὐρ. Μ. 248)· *οἶσθα Εὐθύδημον ὀπόσους ὀδύνας ἔχει* ; (=οἶσθα ὀπόσους ὀδ. Εὐθύδημος ἔχει. Πλ. Εὐθ. 294). *Λάχητα τόνδε ὄρα ὅπως ἔχει περὶ τοῦ τοιούτου* (Πλ. Λά. 188). *τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὀρῶν ἐδεδοίκεσαν μὴ προκαταληφθεῖη* (=ιδ. μὴ ἢ ὑπερβολὴ τῶν ὀ. πρ. Ε. Ἄν. 3, 5, 8).

ε'. Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου.

§ 22. Τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ παραλειφθῇ, μόνον ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἠγουμένων· π. χ. *ἐγὼ μὲν εἰμι ἐπιμελής, σὺ δὲ οὐκ εἶ* (δηλ. ἐπιμελής).

ς'. Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ.

§ 23. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πολλάκις, ὅταν εὐκόλως νοῆται. Παραλείπεται δὲ συνήθως·

α') Ἐπὶ γνωμικῶν π. χ. ὁ μέγας ἄλβος οὐ μόνιμος (Εὐρ. Ὀρ. 340)· αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι (δηλ. εἰσι).

β') Ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, χρεῶν, θέμις, ἀκμή, καιρός, ὥρα, ὄφελος καὶ οὐδείς φθόνος· π. χ. ἀνάγκη βουλευέσθαι (Δη. 9, 6)· οὐ θέμις ψεύδεσθαι (Πλ. Ἀπ. 21)· οὐκέτ' ὀκνεῖν καιρὸς (Σοφ. Ὀλ. 22)· περαίνειν ἡδὴ ὥρα (Ξ. Ἄν. 3,3,2)· ἂ τυγχάνω ἀκηκῶς οὐδείς φθόνος λέγειν (Πλ. Φαίδ. 11)· τί σοι ὄφελος ἢ ῥητορικὴ; (Πλ. Γο. 513).

γ') Ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἔτοιμος, πρόθυμος, φροῦδος, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν εἰς—τέος ῥηματικῶν, ἐπὶ τοῦ ῥάδιου, χαλεπὸν, δῆλον, φανερόν, οἶδόν τε, δυνατόν καὶ τῶν ὁμοίων καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιθετικῶς λαμβανομένης μετοχῆς εἰκός· π. χ. ἡ ψυχὴ δουλεῖν ἐτοιμῇ (Πλ. Φαίδρ. 252)· φροῦδα τὰ χρέηματα, φροῦδη χρεια, φροῦδη ψυχὴ (Ἄρ. Ν. 718)· τοὺς φίλους εὐεργετητέον (Ξ. Ἀπ. 2, 1, 28)· φύσιν πονηρὰν μεταχλεῖν οὐ ῥάδιον (Με. 581)· βρβάρων Ἑλληνας ἄρχειν εἰκός (Εὐρ. Ἰφ. Α. 1400).

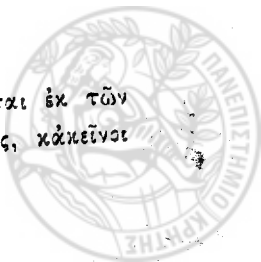
§ 24. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πρὸς τούτοις, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων, ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Παραλαμβάνεται δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον, ὃν ἀπαιτεῖ ὁ λόγος· π. χ. μέτρον δ' αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν (Ξ. Κυ. 1,3,18)· ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες, ἕτεροι δ' ἡμεῖς οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι (δηλ. ἐστέ. Δη. 20, 47).

ΣΗΜ. α'. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας· π. χ. ποῦ Στρεψιάδης; (Ἄρστωφ. Ν. 633)· ποῦ μοι τὰ βόδια; ποῦ μοι τὰ ἴα; ποῦ μοι τὰ καλά σέλινα; (Ἄθην. 11, 629)· ἐν Θετταλίᾳ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία (Πλ. Κρ. 53).

ΣΗΜ. β'. Τὸ εἶναι παραλείπεται συνήθως ἐν τῇ ὀριστικῇ τοῦ ἐνεστώτος. Σπανιώτατα παραλείπεται ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἐγγλίσεων· π. χ. νύξ ἐν μέσῳ (δηλ. ἦν) καὶ παρῆμεν (Αἰσχ. Ἀγ. 543)· τίς γὰρ ἄν, ἔφασαν, σοῦ γε ἰκανώτερος πείσαι (δηλ. εἴη· Ξ. Κυ. 1, 4, 12)· τοῖς θεοῖς μεγίστη χάρις (δηλ. ἔστω), ὅτι ἔδωσαν ἡμῖν τυχεῖν, ὧν ἐνομίζομεν ἄξιοι εἶναι (Ξ. Κυ. 7, 5, 72)· πρβ. καὶ § 261.

ζ'. Παράλειψις τοῦ ῥήματος.

§ 24. Τὸ ῥῆμα παραλείπεται ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων· π. χ. ἐπράξαμεν ἡμεῖς, κάκεινοι

πρὸς ἡμᾶς (δηλ. ἔπραξαν) εἰρήνην (Δημ. 3, 7)· οὗτος μὲν ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω (Δη. 19, 46).

§ 25. Τὸ ῥήμα παραλείπεται καὶ ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως· π. χ. δεῦρο, ὦ Σώκρατες (δηλ. ἴθι. Πλ. Λύ. 203)· ὦ φίλε Φαῖδρε, πῶ δὴ καὶ πόθεν (δηλ. ἔρχει. Πλ. Φαίδρ. 227)· ἐς κόρακας (δηλ. ἴθι ἢ ἔρρε ἢ βάλλε. Ἀριστοφ. Σφ. 982)· οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηναίᾳ (δηλ. ἀνέθεσαν. Δη. 22, 72).

§ 26. Συνήθως παραλείπεται τὸ ὄρα ἢ σκοπεῖ, ὄρατε ἢ σκοπεῖτε πρὸ τοῦ ὅπως συντεταγμένου μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δήλωσιν ἐντόνου παρκελεύσεως ὡς: ὅπως ἀνὴρ ἔσει (=σκοπεῖ ὅπως ἀνὴρ ἔσει, κύτταξε νὰ φανῆς ἀνήρ. Εὐρ. Κύ. 595). Πρ6. καὶ § 211, σημ. 6'.

[ΣΗΜ. Πλείονα περὶ παραλείψεως τοῦ ῥήματος ἴδ. § 512 καὶ 513].

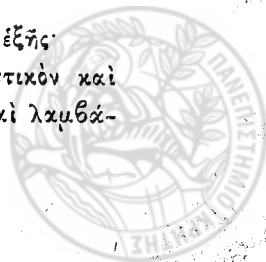
η'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου συγχρόνως, ἢ τοῦ συνδετικοῦ καὶ τοῦ ὑποκειμένου ἢ κατηγορουμένου.

§ 27. Πολλάκις παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον συγχρόνως, ὅταν νοῶνται εὐκόλως ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου· π. χ. ὁ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός· ἔστι γὰρ αἰεὶ (δηλ. κακὸς ὁ κακὸς ἀνὴρ Πλ. Πρωτ. 345). Ὀμοίως δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδετικόν, ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν συγχρόνως· π. χ. σὺ δὲ τίς εἶ, ὦ ἄνθρωπε; παιδοτριβῆς (δηλ. ἐγὼ εἰμι Πλ. Γο. 452)· ὁ μὲν δειλὸς τῆς πατρίδος, ὁ δὲ φιλόδοξος τῆς πατρώας οὐσίας ἐστὶ προδότης. Δ

θ'. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

§ 28. Τὸ συνδετικόν ἢ τὸ ῥήμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον· π. χ. ἐγὼ εἰμι Ἕλλην· σὺ εἶ βάρβαρος· ὁ διδάσκαλος διδάσκει· οἱ μαθηταὶ μανθάνουσι· δύο ἄνδρες τέθνατον (Ε. Ἀν. 4, 1, 9).

§ 29. Ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος εἶνε αἱ ἐξῆς:
α') ὑποκείμενον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν εἶνε περιληπτικόν καὶ λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, ἢ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας καὶ λαμβά-

νηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον (Θ. 4, 32)· ὁ δῆμος ἐπέθευτο τοῖς ὀλίγοις (Θ. 5, 82)· ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον (Θ. 2, 21)· ναυτικά ἐξηρτύετο ἡ Ἑλλάς καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντειχόντο (Θ. 1, 3). Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται *σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον*· διότι τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸν γραμματικὸν τύπον τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτοῦ· π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον=οἱ στρατιῶταί ἀπέβαινον· ἡ πόλις ἐν ὀργῇ εἶχον=οἱ πολῖται ἐν ὀργῇ εἶχον· ἰδ. καὶ § 509.

β') Ὑποκείμενον οὐδετέρου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ· π. χ. τὰ παιδιά παίζει· —πάντα τὰ δίκαια καλὰ ἐστί (Πλ. Ἄλκ. 115)· κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει (Εὐρ. Μ. 618). Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται *Ἀττικὴ σύνταξις ἢ Ἀττικὸν σχῆμα*· πρβ. καὶ § 510.

γ') Ὑποκείμενον δυϊκοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθ. ἀριθμοῦ· π. χ. σφῶ νῦν διαλλάττεσθε καὶ ξυμβάινετε. (Ἀρστφ. Ὀρ. 1683).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ὑποκείμενον πληθ. ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος δυϊκοῦ ἀριθμοῦ. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε ποιητικὴ, σπανιότατα ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Γίνεται δέ, ὅταν ὁ λόγος εἶνε περὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων συνημμένων ὁπωςδήποτε ἢ στενὴν σχέσιν ἐχόντων πρὸς ἀλλήλα. π. χ. δύο δ' ἀνέρες ἐς μέσον συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι (Ἰλ. Υ, 158)· ὡς δ' ὅτε *χειμαρροὶ ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι βέοντες ἐς μισγάγκειαν ξυμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ* κτλ. (Ἰλ. Δ, 45· ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐποίησατο χρῆσιν πρῶτον μὲν τοῦ πληθυντικοῦ βέοντες, διότι βέουσι κεχωρισμένοι, ἔπειτα δὲ τοῦ δυϊκοῦ ξυμβάλλετον· διότι ἐνταῦθα νοοῦνται ἐνούμενοι).

δ') Ὅταν τὸ κατηγορούμενον εἶνε οὐσιαστικόν, τότε τὸ συνδετικόν, ἂν κεῖται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ τὸν ἀριθμὸν. π. χ. οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστί λῶβη καὶ διαφθορά τῶν συγγιγνομένων (Πλ. Με' 91)· ἐστὸν δύο λόφω ἡ Ἰδομένη (Θ. 3, 112)· τὸ χωρίον ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο (Θ. 1, 102).

ε') Ὑποκείμενον τρίτου προσώπου ἐκφερόμενον διὰ τοῦ πᾶς ἢ πᾶς τις, ἢ δι' οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ πᾶς ἢ τὶς, εὐρηται ἐνίοτε ἐν

τῷ Ἀττικῷ διαλόγῳ συντεταγμένον μετὰ ῥήματος δευτέρου προσώπου προστακτικῆς. π. χ. φύλαττε πᾶς ἀέρα (Ἀρσφ. Ὀρ. 1180)· χῶρει δεῦρο πᾶς ὑπηρέτης· τόξευε πᾶς τις (Ἀρσφ. Ὀρ. 1186). Ἡ σύνταξις αὕτη γίνεται, ὅταν ὁ λέγων ἀποτείνόμενος πρὸς παρόντας (πρὸς δεῦτερον ἄρα πρόσωπον) κελεύει ἐν τῇ ζωηρότητι καὶ τῇ σπουδῇ τοῦ λόγου τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀορίστως καὶ γενικῶς. Ὄθεν ἡ ἐξαίρεσις αὕτη εἶνε φαινομένη· διότι τὸ τις ἢ πᾶς τις εἶνε ἴσον τῷ τις ἢ πᾶς τις ὑμῶν. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δημῶδει γλώσσῃ ἔλα ἕνας (δηλ. ἔλα ἕνας σας).

§ 30. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε πλείονα τοῦ ἐνός, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ἢ τοῦ σπουδαιότερου ὑποκειμένου· π. χ. Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς — ἐς Κέρκυραν ἐστράτευσαν (Θ. 4, 46). Ἐπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτιάζος (Ξ. Ἀν. 2, 4, 16). Οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀστύοχος ἐθάρσησε (Θ. 8, 63)· βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διαώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κύριον στρατόπεδον (Ξ. Ἀν. 1, 10, 1).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε τίθεται πληθυντικὸν ῥῆμα ἐπὶ ἐνικοῦ ὑποκειμένου, ὅταν μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτου εἶνε συνημμένον διὰ τῆς μετὰ ὄνομα ἐνικὸν ἢ πληθυντικόν· π. χ. Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαντιθέου ἀπέδρασαν (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 40). Δημοσθένης μετὰ τῶν ἑυστρατήγων σπένδονται Μαντινεῦσιν (Θ. 3. 109).

ΣΗΜ. β'. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, δύναται τὸ ῥῆμα νὰ τεθῆ κατὰ δυϊκὸν ἀριθμὸν· π. χ. Μίνως καὶ Λυκοῦργος νόμους ἐθέτην (Πλ. Ν. 632).

§ 31. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἢ πλείονα, διαφόρων δὲ προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Εἶνε δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου προσώπου, τὸ δὲ δεῦτερον ἐπικρατέστερον τοῦ τρίτου· π. χ. Ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν· ἐγὼ καὶ ὁ Γεώργιος γράφομεν· σὺ καὶ ὁ Γεώργιος γράφετε· οὐκ ἐσμεν ποιηταὶ ἐγὼ τε καὶ σὺ (Πλ. Πολ. 378)· ἐγὼ τε καὶ Πολύευκτος — καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις περιήλθομεν (Δη. 9, 72)· οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην τὴν δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε (Πλ. Ν. 888).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ

πλησιεστέρου ὑποκειμένου· π. χ. *οἶδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σὺ* (Πλ. Γο. 595)· καὶ *ἐγὼ καὶ ἡ γραφή λέγει* ('Αντ. 1, 2)· ταῦτα θεοὶ *κἀγὼ ἐμχανησάμην* (Εὐρ. Μ. 1014).

ι'. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

§ 32. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶνε ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· π. χ. ὁ *ἄνθρωπος* ἐστὶ *θνητός*· ἡ *γῆ* ἐστὶ *στρογγύλη*· τὸ *δόσον* ἐστὶν *εὐδῆς*. τὰ *ἄνδρες* τούτω φύσει *φιλοτιμοιάτω* ἐγενέσθην (Ξ. 'Απ. 1, 2, 14). "Ἄν δὲ εἶνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν· π. χ. Ὁ *Ὀλυμπός* ἐστὶν *ἕρος*· τὰ *πρόβατά* ἐστὶ *πλοῦτος*.—*Χαιρεφῶν* ἐμοὶ *ζημία* ἐστὶν (Ξ. 'Απ. 2, 3, 1). Ἡ *Σάμος* ἐστὶ *νῆσος*.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἀπαρέμφατον ἢ ὀλόκληρος πρότασις, τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐνίοτε κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν· π. χ. *ἀδύνατα* ἦν τοὺς Λοκροὺς *ἀμύνασθαι* (Θ. 4, 1)· ὡς *ἔγωγς* οὐ *μάλινμαι* δηλά τοι γέγονε ('Ηρ. 3, 35)· πρβ. καὶ § 269.

§ 33. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε γενικόν, τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν, οἰουδήποτε γένους καὶ ἀριθμοῦ καὶ ἂν εἶνε τὸ ὑποκείμενον. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ γενικῶν γνωμῶν· π. χ. *πονηρὸν* ὁ *συκοφάντης* (Δη. 18, 242)· πατρός τε καὶ μητρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων *ἀπάντων τιμιώτερόν* ἐστὶν ἡ *πατρίς* καὶ *σεμνότερον* καὶ *ἀγιώτερον* (Πλ. Κρ. 51)· ἡ *σοφία* πάντων *κάλλιστον*, ἡ δ' *ἀμαθία* πάντων *αἰσχιστον* (Πλ. Ἴππ. 296)· *δεινὸν οἱ πολλοί*, *κακούργους* ὅταν *ἔχωσι* προστάτας (Εὐρ. Ὀρ. 772)· *αἱ μεταβολαὶ λυπηρὸν* (Εὐρ. Ἡρ. Μ. 1292)· (πρβ. τὸ τοῦ Βιργ. ἐκλ. 3, 8: *triste lupus stabulis*). Ὅμοίως τίθεται ὡς κατηγορούμενον τὸ *τί* (ἀόρ.), *τί* (ἑρ.), *οὐδὲν* ἢ *μηδέν*· π. χ. *τί* σοι *δοκεῖ εἶναι ἢ φητορικῆς*; (Πλ. Γο. 462)· *ἐὰν* *δοκῶσι* *τι* εἶναι, *μηδὲν* ὄντες (Πλ. 'Απ. 41)· *οὐδὲν* ἐσμεν ('Ἀρστροφ. Λυσ. 137).

ΣΗΜ. Τὸ γενικῶς λαμβανόμενον ὑποκείμενον θεωρεῖται ὡς πρᾶγμα· διὰ τοῦτο τίθετο ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν. Πολλάκις δὲ τίθεται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου τούτου ἡ λέξις *πρᾶγμα*, *χρῆμα*, *κτῆμα*· π. χ. *χαρίεν* γέ *τι* *πρᾶγμά* ἐστὶν ἢ *φιλοσοφία* (Πλ.

Εὐθ. 304) ἀπορον χρῆμα δυστυχῶν δόμος (Εὐρ. Ὀρ. 70)· κάλλιστόν ἐστι κτῆμα παιδεία βροτοῖς. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κεῖται πολλάκις τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ἀναφερόμενον εἰς οὐσιαστικὸν ἄρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους, ἢ εἰς τὸ περιεχόμενον ὀλοκλήρου προτάσεως· π. χ. ἐπιστήμης οὐδὲν ἐστὶ κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο (ἀντὶ αὐτῆς, δηλ. ἡ ἐπιστήμη) αἰ κρατεῖ (Πλ. Πρωτ. 357)· ἄνθρωπος, δὲ συνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων (Πλ. Μενεξ. 237)· (ὁ Λύσανδρος) ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, δὲ (δηλ. τὸ σταθῆναι ἔχοντα τὴν ἀσπίδα) δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις (Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 9).

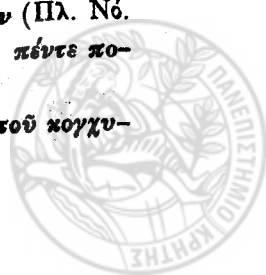
§ 34. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἶναι ἢ ἄλλου συνδετικοῦ ῥήματος εἶνε δεικτικῆ, ἢ ἀναφορικῆ ἀντωνυμία, τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, τότε τὸ ὑποκείμενον ἐλκόμενον συνήθως ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. οὗτος ὄρος ἐστὶ δικαιοσύνης, ἀληθῆ τε λέγειν καὶ ἀ λάβῃ τις ἀποδιδόναι (ἀντί: τοῦτο ὄρος ἐστὶ κτλ. Πλ. Πολ. 331)· παρὰ τῶν προγεγενημένων μαθάνετε· αὕτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία (ἀντί: τοῦτο, δηλ. τὸ παρὰ τῶν προγ. μαθάνειν. Ξ, Κυ. 8, 7, 24)· τὴν ἄκραν, αἱ κληῖδες τῆς Κύπρου καλεούνται (πρβ. καὶ § 315. 6).

§ 35. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ γενικὴν πῶσιν ἥτις διὰ τοῦτο λέγεται *κατηγορηματικῆ*. Εἶνε δὲ ἡ κατηγορηματικῆ γενικῆ.

α') γενικῆ κτητικῆ· π. χ. ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως (= ἐστὶ κτῆμα τῆς πόλεως, ἀνήκει εἰς τὴν πόλιν. Ἴσ. 15, 58)· ἕως μὲν ἂν ἐγὼ ζῶ, ἐμὴ γίγνεται ἡ βασιλεία, ὅταν δ' ἐγὼ τελευτήσω, Κύρου (Ξ. Κυ. 8, 5, 26). Ξενοφῶν πόλεως μεγίστης ἦν (= ἐκ πόλεως μεγίστης ἦν, ἀνήκεν εἰς πόλιν μεγίστην. Ξεν. Ἄν. 7, 3, 19). Αἰώωπος Ἰάδμονος ἐγένετο (δηλ. κτῆμα, δοῦλος. Ἡρ. 2, 434)· ἀγαθῶν ἐστε προγόνων (= ἐξ ἀγαθῶν ἐστε προγόνων, ἐξ ἀγαθῶν προγόνων κατάγεσθε. Ξ. Ἄν. 3, 2, 14)· οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστὶν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον (= ἔργον, ἴδιον. Ξ. Οἰκ. 1, 2. πρβ. Λύσ. 14, 4: δοκεῖ δέ μοι δικαστοῦ δικαίου ἔργον εἶναι...)

β') γενικῆ τῆς ιδιότητος· π. χ. εἰμὶ τριάκοντα ἐτῶν (Πλ. Νό. 721)· τοῦ Μαρσίου ποταμοῦ τὸ εὐρύς ἐστὶν εἴκοσι καὶ πέντε ποσῶν (Ξ. Ἄν. 1, 2, 8).

γ') γενικῆ τῆς ὕλης. π. χ. ἡ κρηπίς ἦν λίθου ἔσσοτο κορχυ-

λιάτου (Ξ. Ἄν. 3, 4, 10)· τὸ ἔρυμα λίθων ἐπεποιήτο (Θ. 4, 31).
 Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης δύναται νὰ κῆται καὶ ἡ πρόθεσις ἐκ.

δ') γενικὴ τῆς ἀξίας. π. χ. ἡ οἰκία αὕτη ἐστὶν εἴκοσι μῶν.

ε') γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου ἢ διαιρετικῆ· π. χ. ἡ τῶν πο-
 νηρῶν ἦσθα καὶ τοιχωρύχων; (Ἄριστοφ. Πλ. 869). Σόλων τῶν
 ἐπὶ τὰ σοφῶν ἐκλήθη (Ἰσ. 15, 235).

§ 36. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἶνε δύο ἢ πλείονα,
 τότε ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν εἶνε ἐπίθετον, παρατηροῦνται τὰ
 ἑξῆς:

α') ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἔμφυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται
 ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος μὲν τῶν ὑποκειμένων, ἂν
 εἶνε ὁμοιογενῆ, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος, ἂν εἶνε ἑτερογενῆ.
 Εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδε-
 τέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου. π. χ. Πλάτων καὶ Ἄριστο-
 τέλης ἦσαν σοφοί. Ἰππαρχος καὶ Θεσσαλὸς ἦσαν ἀδελφοί (Θ. 1,
 20)· καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἀγαθοί εἰσιν (Πλ. Μεν. 73)· συνελη-
 λυθότες ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλά (Ξεν.
 Ἄν. 4, 7, 2).

ΣΗΜ. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, τὸ κατηγορούμενον δύνα-
 ται νὰ τεθῆ κατὰ δυϊκὸν ἀριθμὸν· ἐγὼ τε καὶ ὁ σὸς πατήρ ἑταίρω τε καὶ
 φίλω ἤμεν. (Πλ. Λα'. 170).

β') Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθε-
 ται ἐν τῷ πληθυντικῷ κατ' οὐδέτερον γένος. Λίθοι τε καὶ πλίνθοι
 καὶ ξύλα καὶ κέραμοι ἀτάκτως ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν
 (Ξ. Ἄπ. 3, 1, 7).

ΣΗΜ. Σπανιώτερον τίθεται τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ δύο ἢ πλείονων
 ὑποκειμένων κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ὑποκειμέ-
 νου· π. χ. καὶ νόμος καὶ φόβος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν (Ξ. Κυ. 6, 4, 20)
 αἰεὶ τοι ἔρις τε φίλη (δηλ. ἐστὶ) πόλεμοι τε μάχαι τε (Ἰλ. Α. 177).

γ') Ὅταν ἐκ τῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν εἶνε ἔμφυχα, τὰ δὲ ἄψυχα,
 τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γέ-
 νος τῶν ἔμφυχων ὑποκειμένων ἢ κατ' οὐδέτερον γένος· ἡ τύχη καὶ
 ὁ Φίλιππος ἦσαν τῶν ἔργων κύριοι (Δίσχ. Π. Παρ. 118)· ἡ
 καλλίστη πολιτεία καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελ-
 θεῖν (Πλ. Πολ. 562).

ια'. Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ,
τοῦ γένους καὶ τοῦ προσώπου.

§ 37. Λέξεις τινὲς τίθενται πολλάκις ἐν τῷ ἐνικῷ μετὰ σημασίας περιληπτικῆς.

α') Λέξεις δηλοῦσαι πρᾶγμα· τίθεται π. χ. τὸ κέραμος ἀντὶ τοῦ κέραμοι, τὸ πλίνθος ἀντὶ τοῦ πλίνθοι, τὸ ἐσθῆς ἀντὶ τοῦ ἐσθῆτες, κτλ. Λίθους καὶ πλίνθου καθήρουν (Θ. 4, 96). Λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν (Ξ. Ἀπ. 3, 1, 7). Ἔλαβε σκηνὴν ἔχουσαν καὶ σῖτα καὶ ποτὰ καὶ στρωμνὴν καὶ ἐσθῆτα (Ξ. Κυ. 4, 5, 38).

β') Λέξεις δηλοῦσαι πρόσωπον· π. χ. τρία ἐστὶν ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συνέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης (=οἱ ἄρχοντες, οἱ δικασταί, οἱ ἰδιῶται. Λυκ. 79)· στρατιὰ ἄτακτος οὔσα δυσχρηστότατον, ὄνος ὁμοῦ, ὀπλίτης, σκευοφόρος, (Ξ. Οἰκ. 8, 4). Τοιοῦτον φαίνεται καὶ τὸ ἄσπις ἀντὶ τοῦ ὀπλίται καὶ τὸ ἡ ἵππος ἀντὶ οἱ ἵπποις (Ξ. Ἀν. 1, 7, 10 : ἀριθμὸς ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων ἄσπις μυρία. Θ. 1, 62 : ἡ παρὰ Περδίκκου διακοσία ἵππος). Ὁμοίως λαμβάνεται τὸ ἐθνικὸν ὄνομα καὶ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων, μάλιστα τῶν εἰς—ικός, σπανίως μετοχῆς· π. χ. ὁ Συρακόσιος πολέμιος τῷ Ἀθηναίῳ (Θ. 1, 78)· τὸ ἐναντίον (=οἱ ἐναντίοι Θ. 7, 44)· τὸ ἑλληνικὸν (=οἱ Ἕλληνες. Θ. 1, 1, πρῶ. τὸ κοιν. τὸ Ῥωμαίικο)· τὸ ληστικὸν (=οἱ λησταί. Θ. 1, 4)· ὄρων πολὺ τὸ ξυνεστηκός (=τοὺς ξυνεστηκότας. Θ. 8, 66).

ΣΗΜ. Ὁ ἐνικός ἀριθμὸς ἐθνικοῦ ὀνόματος λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρχοντος, τοῦ βασιλέως τοῦ ἔθνους· π. χ. συναπέστειλε δ' αὐτῷ καὶ ὁ Λαμέριος στρατιάν (Ξ. Κυ. 3. 3, 4). Ὁ Κόλχος ἀπῆτει τὴν θυγατέρα (Ἦρ. 1, 2).

§ 38. Λέξις τις τίθεται πολλάκις ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἀναφερομένη εἰς πολλὰ πρόσωπα ἢ πράγματα, νοουμένη δὲ ἰδιαίτερος ἐπὶ ἐκάστου αὐτῶν· π. χ. εἶχον δὲ καὶ κνημίδα καὶ κράνη καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον (Ξ. Ἀν. 4, 7, 16)· ἐπὶ τῆσδε ξυνέβησαν ἐξελεθεῖν αὐτοὺς ξὺν ἐνὶ ἱματίῳ (Θ. 2, 76).

§ 39. Ὁ πληθυντικός ἀριθμὸς ἀφηρημένων μάλιστα ἐννοιωῦν τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῶσι διάφορα εἶδη

αὐτῶν, ἣ διαφόροι ἐμφανίσεις ἐν διαφόροις προσώποις ἢ πράγμασιν, ἣ ἐν διαφόροις χρόνοις· π. χ. ὁ μετὰ γῆρας ἰὼν κατὰ φύσιν ἀπονότατος τῶν θανάτων (= τῶν διαφορῶν εἰδῶν τοῦ θανάτου. Πλ. Τιμ. 31)· αἱ μὲν εὐτυχίαι καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγκρύπτουσι, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφανεῖς ποιοῦσι (Ἰσ. 6, 102)· συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις ἄνοια καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία, ταῖς δ' ἐνδείαις καὶ ταῖς ταπεινότησι σωφροσύνη καὶ πολλὴ μετριότης (Ἰσ. 7, 2)· ἡ γεωργία ψύχη τε χειμῶνος καὶ θάλλη θέρους ἐθίζει καρτερεῖν (Ξ. Οἰκ. 5, 4).

§ 40. Πολλάκις λέξις τις καὶ ἐπὶ ἐνὸς λεγομένη τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ. Τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν συγκειμένων ἐκ δύο ἢ πλειόνων μερῶν. Λέγεται π. χ. *πύλαι* καὶ *θύραι* περὶ μιᾶς πύλης καὶ θύρας, ἥτις σύγκειται ἐκ δύο θυρωμάτων. Ὁμοίως λέγεται *ῥῖνες*, διότι ἡ ῥίς ἔχει δύο ῥόθωνας. Συχνότατα λέγεται παρὰ ποιηταῖς ἄρματα, μέγαρα, δώματα, οἶκοι ἀντὶ ἄρμα, μέγαρον, δῶμα, οἶκος.

§ 41. Κύρια ὀνόματα προσώπων τίθενται ἐν τῷ πληθυντικῷ α') πρὸς δῆλωσιν προσώπων ἐχόντων τὸ αὐτὸ ὄνομα· π. χ. δύο *Κρατύλοι* (Πλ. Κρατ. 432)· β') πρὸς δῆλωσιν προσώπων ὁμοίων τῷ ὀνομαζομένῳ· π. χ. μυρίους ὄφονται ἀνθ' ἐνὸς *Κλεάρχου* (Ξ. Ἄν. 3, 2, 31)· οἱ θεοὶ πρὸς τὰς Ἀλκμήνας κατέβηκινον (Ἄρσφ. Ὀρ. 558). Τοιοῦτον καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ (3, 160) *δέκα Βαβυλωνέες*.

§ 42. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς εἶνε συνήθως εὐχρηστος ἐπὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων, ἅτινα νοοῦνται ὁπωσδήποτε συνημμένα καὶ οἰοεὶ ζεύγος ἀποτελοῦντα· λέγεται π. χ. *τῶ χεῖρε*, *τῶ πόδε*, *τῶ ὄτε*, *τῶ φθαλμῷ*. Ὁμοίως λέγεται *τῶ ἀδελφῷ* περὶ δύο ἀδελφῶν κτλ. (Ξ. Κυ. 2, 3, 10)· *τῶ χεῖρε* προέχων ἐνεπόδιζον τὸν παίοντα· Ἄρσφ. Ἐκ. 346)· *ἐς τῶ κοθόρῳ τῶ πόδ' ἐνθεῖς* ἰέμην.

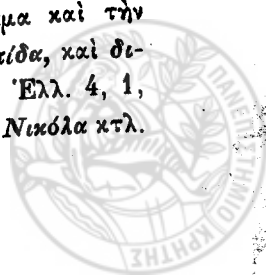
§ 43. Τὸ ἀρσενικὸν γένος εἶνε τὸ γενικῶς προσωπικόν· ὅθεν, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς τὸ πρόσωπον, παραλαμβάνεται τὸ ἀρσενικὸν γένος· π. χ. διαφέρει *μαθῶν* μὴ *μαθόντος* καὶ ὁ *γεγυμνασμένος* τοῦ μὴ *γεγυμνασμένου* (Πλ. Νό. 795)· ὁπότερος ἂν ἦ βελτίων, εἶθ' ὁ ἀνὴρ εἶθ' ἡ γυνή, οὗτος καὶ πλεῖον φέρεται τοῦ ἀγαθοῦ (Ξ. Οἰκ. 7, 27). Οὗτος εἶνε ὁ λόγος, δι' ὃν παρὰ τοῖς

τραγικοῖς μάλιστα ποιηταῖς, ὅταν γυνὴ λέγῃ περὶ ἑαυτῆς ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἐπιφέρεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ κατ' ἀρσενικὸν γένος· π. χ. ἡμεῖς μὲν οὖν τοιοῦδε (τοῦτο λέγει ἡ Ἀνδρομάχη περὶ ἑαυτῆς. Εὐρ. Ἀνδρ. 361)· πεσοῦμεθ' εἰ χρὴ πατρὶ τιμωρούμενοι (λόγοι τῆς Ἡλέκτρας. Σοφ. Ἡλ. 399).

§ 44. Οὐχὶ σπανίως τίθεται ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τοῦ πρώτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ (μάλιστα δ' ὅταν ὁ λέγων ὡς συγγραφεὺς λέγῃ περὶ ἑαυτοῦ)· π. χ. ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ ἡμεῖς τηλικούτοι ὄντες δεινοὶ τὰ τοιαῦτα ἤμεν (=καὶ ἐγὼ τηλικούτος ὢν δεινὸς τὰ τοιαῦτα ἦν. Ε. Ἀπ. 1, 2, 46)· ὅσα ἐπυθόμεθα περὶ Κύρου, ταῦτα πειρασόμεθα διηγήσασθαι (=ὅσα ἐπυθόμην κτλ. ταῦτα λέγει ὁ Ξενοφῶν περὶ ἑαυτοῦ ἐν Κυ. 1, 1, 6)· παρὰ ποιηταῖς καὶ μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἢ χρῆσις αὕτη εἶνε συχνοτέρα καὶ πολλάκις γίνεται μετὰ βχσις ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸν ἐνικὸν καὶ τανάπαλιν ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ εἰς τὸν πληθυντικόν· π. χ. ἦλιον μαρτυρόμεσθα δρῶσ' ἅ δρᾶν οὐ βούλομαι (Εὐρ. Ἡρ. 858)· οὐ δικαίως, ἦν θάνα, θανούμεθα (Εὐρ. Τρω. 304).

§ 45. Οὐχὶ σπανίως πρὸς δῆλωσιν ἀριστεροῦ ὑποκειμένου τίθεται δεύτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἀντὶ νὰ τεθῆ τρίτον μετὰ τοῦ τίς. Τοῦτο γίνεται μάλιστα ἐν δυνητικαῖς καὶ ὑποθετικαῖς προτάσεσι· π. χ. τῶν μεγάλων ψυχῶν ἰεῖς οὐκ ἂν ἀμάρτοις (Σοφ. Αἰ. 101)· ὄρων ταῦτα ἠγήσαιο ἂν Λακεδαιμονίους μόνους τεχνίτας τῶν πολεμικῶν εἶναι (Ε. Π. Λ. 13, 5)· ἂν τοῦτο τῆς πολιτείας ἐξέλης οὐ μικρὰν φυλακὴν αὐτῆς ἀφηρετικῶς ἔσει (Δη. 20, 17).

§ 46. Πολλάκις παρὰ ποιηταῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ τοῖς πεζολόγοις, ἐν λόγῳ ἀποτεينوμένῳ πρὸς ἓν πρόσωπον τίθεται τὸ ῥῆμα κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν· διότι μετὰ τοῦ προσφωνουμένου προσώπου, τοῦ κυριωτέρου, νοοῦνται καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· π. χ. νῆα ἰθύνετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ (Ἰλ. Μ. 82)· προσέλθετ', ὦ παῖ (ὁ Οἰδίπους ἀποτείνεται πρὸς τὴν Ἀντιγόνην, νοεῖ δ' ἅμα καὶ τὴν Ἰσμήνην. Σοφ. Οἰδ. Κ. 1104)· ἴτε ὑμεῖς, ὦ Θηριππίδα, καὶ διδάσκετε αὐτόν οἱ μὲν δὴ ἀναστάντες ἐδίδασκον. (Ε. Ἑλλ. 4, 1, 11)· πρβ. καὶ τὸ τῆς δημῳδοῦς γλώσσης· ἔλατε ἐδῶ, Νικόλα κτλ.

§ 47. Τὸ εἰπέ, *ιδέ*, ἄγε τίθενται καὶ ἐνθα ὁ λέγων ἀποτείνεται πρὸς πλείονα πρόσωπα. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ὁ λέγων ἀποβλέπῃ ἰδίως εἰς ἓν ἐκ τῶν πολλῶν προσώπων, πρὸς ἃ ἀποτείνεται· π. χ. εἰπέ μοι, *τί πάσχετε, ὦ ἄνδρες*; ('Αρσφ. Σφ. 403).

ιβ'. Οἱ προσδιορισμοί.

§ 48. Προσδιορισμοὶ λέγονται αἱ λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσι ἐν τῇ προτάσει εἰς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν, ἢ συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τῶν κυρίων ὄρων· π. χ. *Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἦν ἀνδρείος· ὁ ἐπιμελὴς μαθητὴς ἐστὶν ἐπαίνου ἄξιος*.

§ 49. Πολλάκις οἱ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσιν ἐτέρους προσδιορισμούς· π. χ. *Κῦρος ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἦν ἀνδρείος· εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κατέστην· πάνυ καλῶς εἶπας*.

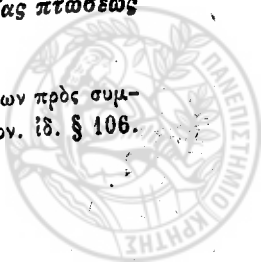
ΣΗΜ. α'. Πολλάκις τίθεται προσδιορισμὸς προσδιορισμοῦ καὶ τούτου πάλιν ἄλλος προσδιορισμὸς, ὥστε ἀποτελεῖται σειρά προσδιορισμῶν. π. χ. 'Αλέξανδρος ἦν υἱὸς Φιλίππου, βασιλέως τῶν Μακεδόνων.

ΣΗΜ. β'. Λέξις τις τῆς προτάσεως, ἢ ὅλη πρότασις, δύναται νὰ προσδιορίζεται δι' ἄλλης προτάσεως. Ἡ πρότασις ἢ χρησιμεύουσα εἰς προσδιορισμὸν λέξεώς τινος, ἢ ὅλης προτάσεως, ὀνομάζεται *ἐξηρητημένη* ἢ *ὑποτελής*, ἢ δὲ προσδιοριζομένη λέγεται *κυρία πρότασις*. π. χ. *ἔστι δίκης ὄφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὄρα* (Με. 179)· *κύνες τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι* (Ξ. 'Απ. 2, 9, 2).

§ 50. Οἱ προσδιορισμοὶ διαίρουσιν εἰς ὀνοματικούς καὶ ἐπιρρηματικούς. Καὶ ὀνοματικοὶ μὲν εἶνε οἱ ἐκφερόμενοι δι' ὀνομάτων· π. χ. ὁ ἐπιμελὴς μαθητὴς ἐστὶν ἐπαίνου ἄξιος. Ἐπιρρηματικοὶ δὲ εἶνε οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐπιρρημάτων ἢ καὶ δι' ἄλλων λέξεων ἐπιρρηματικὴν ἐννοιαν ἐκφραζουσῶν· π. χ. *καλῶς εἶπας· τούτῳ τῷ τρόπῳ* (=οὕτως) οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχισαν τὴν πόλιν (Θ. 1, 93).

§ 51. Τῶν ὀνοματικῶν προσδιορισμῶν εἶδη εἶνε α') ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς β') ἡ παράθεσις γ') ὁ διὰ πλάγιας πτώσεως προσδιορισμὸς.

ΣΗΜ. Ὁ διὰ πλάγιας πτώσεως προσδιορισμὸς ὁ χρησιμεύων πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος λέγεται ἰδίως ἀντικείμενον. ἴδ. § 106.

1. Οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ.

§ 52. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ προσδιορισμοί, οἵτινες ἐκφέρονται δι' ἐπιθέτων καὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικῶν, ἵνα προσδιορίσωσιν αὐτὰ καὶ διακρίνωσιν ἀπ' ἄλλων ὁμοειδῶν. π. χ. *μεγάλη πόλις, σοφὸς ἀνὴρ.*

§ 53. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται καὶ μέτοχαί καὶ ἐπιθετικά ἀντωνυμιαὶ καὶ ἐπιθετικά ἀριθμητικά. π. χ. ὁ *λάμπων ἥλιος, ὁ ἐμὸς πατήρ, τρεῖς ἄνδρες.*

§ 54. Καὶ γενικὴ πῶσις καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου (ιδ. § 290) καὶ τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί. π. χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (= ὁ βασιλεὺς θρόνος)· αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι (= αἱ περυσιναί)· ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (= ἡ νόμιμος)· τὸ ἀληθῶς φῶς (Πλ. Φαίδρ. 109).

§ 55. Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα δηλοῦντα ἐπιτήδευμα, τάξιον, ἡλικίαν, ἐθνικότητα καὶ ἔχοντα ἐπιθετικὴν πῶσιν ἐννοίαν συνάπτονται πολλάκις μετὰ τοῦ ἀνὴρ, ἄνθρωπος, γυνή ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ αὐτῶν. π. χ. ἀνὴρ *ρήτωρ* (Δη. 18, 282)· ἄνθρωποι *ὑπογραμματεῖς* (Λυ. 30, 28)· *πολίται* ἄνθρωποι (Ξ. Κυ. 8, 7, 14)· *γραῦς* γυνή (Ἄρσφ. Θ. 344)· ἀνὴρ *νεανίας* (Ξ, Κυ. 2, 2, 6)· *Μακεδῶν ἀνὴρ* (Δη. 4, 11). Συχνότατον εἶνε τὸ *ἄνδρες δικασταί*. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δηλώσει γλώσσει: *παππᾶς ἄνθρωπος, δάσκαλος ἄνθρωπος, γέρονς ἄνθρωπος* κτλ.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε εὐρήνται τὰ τοιαῦτα προσηγορικὰ καὶ μετ' ἄλλων λέξεων συνημμένα ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, μάλιστα δὲ παρὰ ποιηταῖς ὡς: *Ἕλληρ πόλεμος* (Θ. 2, 36)· *ὀπισθοφύλακες ὀπλίται* (Ξ. Ἄν. 4, 1, 6)· *οἰκέτης βίος* (Εὐρ. Ἰω. 1378)· *γέρονς πούς* (Εὐρ. Ὀρ. 552)· *Ἕλληρ γῆ* (Εὐρ. Ἰ. Τ. 342).

§ 56. Ὄταν δύο ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τότε, ἂν μὲν ἑκάτερος ἐξ αὐτῶν προσδιορίζῃ ὁμοίως τὸ οὐσιαστικόν, συνδέονται διὰ τοῦ καί, ἢ διὰ τοῦ ἐπὶ καί, ἂν δὲ ὁ εἰς ἀποτελῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ τρόπον τινα μίαν ἐννοίαν, ὁ δὲ ἕτερος προσδιορίζῃ τὴν ὅλην ταύτην ἐννοίαν, ἐκφέρονται ἀσυνδέτως. π. χ. ἡ ἄμπελος φέρει πολλὰς καλὰς στα-

φυλάς, καὶ ἡ ἄμπελος φέρει πολλὰς καὶ καλὰς σταφυλάς· ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς Ἴππιος (Πλ. Ἴππ. 281)· πόλις ἐρήμη μεγάλη (Ξ. Ἄν. 1, 5, 4)· γέρον ἑραστής ἐσχάτη κακὴ τύχη (= ἐσχάτη κακοτυχία).

Συμφωνία τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν.

§ 57. Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν· π. χ. ὁ κόσμιος μαθητής· ἡ κοσμία μαθήτρια· τὸ κόσμιον παιδίον· αἱ ὑψηλαὶ δρύες· ἄνδρε κρατερώ (Ἰλ. 5, 254).

ΣΗΜ. α'. Τὸ δύο συνάπτεται συχνότατα μετὰ πληθ. ἀριθμοῦ· π. χ. δύο ἄμαξαι (Θ. 1, 93)· ὡσαύτως καὶ τὸ δυοῖν, ὡς: δυοῖν ἀνδρῶν (Λυκ. 81)· δυοῖν ὀνόμασι (Πλ. Πρωτ. 355).

ΣΗΜ. β'. Ἄντι τοῦ πλείων, πλείονος κτλ. καὶ τοῦ ἐλάττων, ἐλάττονος κτλ. τίθεται συνήθως τὸ πλεόν ἢ πλείν καὶ τὸ ἔλαττον, ὅταν ἀμέσως ἐπηρεαίη τὸ ἢ μετὰ λέξεως δηλοῦσης ἀριθμὸν ἢ ποσόν· π. χ. μυριάδες πλεόν ἢ δώδεκα (Ξ. Ἄν. 5, 6, 9· ἀντί πλείονες)· οὐσία πλεόν ἢ πέντε ταλάντων (Λυ. 19, 42)· μειρακύλλια πλείν ἢ μόρια Εὐριπίδου πλείν ἢ σταδίω λαλίστερα (Ἄρστωφ. Β. 89)· εἶπε τριήρσει μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι, ὀπλίταις δὲ πεντακισχιλίων οὐκ ἐλάσσοισιν (Θ. 6, 25)· Ἐνίοτε ἀπαντᾷ (μάλιστα παρὰ Ξενοφ.) καὶ μείον ἀντι τοῦ ἔλαττον· ὡς: ἀποκτείνουσι τῶν ἀνδρῶν οὐ μείον ἢ πεντακοσίους (Ξ. Ἄν. 6, 4, 24).

Ἐλλειψις τοῦ προσδιοριζόμενου οὐσιαστικοῦ.

§ 58. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν, καὶ τότε τὸ ἐπίθετον (ἢ ἡ ἐπιθετικῶς λαμβανομένη λέξις ἢ φράσις) λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα. Ἐλλείπει δὲ συνήθως α') τὸ ἄνθρωπος, ἀνὴρ, υἱός, γυνή, θυγάτηρ· π. χ. οἱ θνητοὶ (δηλ. ἄνθρωποι)· οἱ λέγοντες, οἱ περὶ τὸν Κῦρον (δηλ. ἄνδρες)· ὁ Σαφρονίσκου (δηλ. υἱός)· β') τὸ ἡμέρα: ὡς: ἡ ὕστεραία, ἡ προτεραία, ἡ ἐπιούσα, ἡ αὔριον· γ') τὸ ὁδός· π. χ. βᾶδιζε τὴν εὐθείαν, ἔνα δίκαιος ἦς (Με. 62)· δ') τὸ χεῖρ· ὡς ἡ δεξιά, ἡ ἀριστερά· ε') τὸ γῆ ἢ χώρα· π. χ. ἐπὶ ξένης ἀλώματι (Ἰσ. 4, 168)· διὰ πολεμίας πορεύονται (Ξ. Ἰέ. 2, 8)· ς') τὸ μοῖρα· π. χ. τὴν πεπρωμένην οὐδ' ἂν εἰς ἐκφύγοι (Πλ. Γο. 512)· ζ') τὸ

ψῆφος· π. χ. τὴν ἐναντίαν Λάχης Νικίᾳ ἔθετο (Πλ. Λά. 134)· ἢ) τὸ τέχνη, ὡς ἡ φηγορικὴ κτλ. θ') τὸ δραχμὴ· π. χ. χιλίας εἴληψε (Δη. 23, 24)· ι') τὸ δίκη· π. χ. ἐρήμην κατηγοροῦσι (Πλ. Ἀπ. 18)· ια') τὸ οἶνος· π. χ. ὁ πολὺς ἄκρατος ὀλίγ' ἀναγκάζει φρονεῖν (Με. 480)· πρβ. τὸ παρ' ἡμῖν τὸ φησιναῦτο, τὸ μαῦρο (δηλ. κρασί)· ιβ') τὸ στρατός· οἶον ὁ πεζός (Θ. 1, 47)· ιγ') τὸ πρῶγμα ἢ πράγματα· π. χ. τὰ τῆς πόλεως, τὰ οἴκοι.

2. Ἡ παράθεσις (ἢ ὁ παραθετικὸς προσδιορισμὸς).

§ 59. Παράθεσις λέγεται τὸ οὐσιαστικὸν (ἢ ἡ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη λέξις), ὅπερ παρατίθεται πλησίον ἄλλου οὐσιαστικοῦ (ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμίας) πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν καὶ χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ παράθεσις μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν· π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεύς· ἐγὼ ὁ Θεμιστοκλῆς· ἡ ἡμετέρα πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται (= ἡ ἔστιν ἡ κοινὴ καταφυγὴ κτλ. Αἰσχ. 3, 124)· περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (= ἀβεβῆχιον πράγμα ἔστι. Με. 130).

ΣΗΜ. Ἐπὶ δ' προσώπου τίθεται πολλάκις παράθεσις τοῦ παραλειπομένου ὑποκειμένου σὺ ἢ ἡμεῖς· π. χ. ὁ παῖς ἀκολουθεῖ μοι (= σὺ ὁ παῖς. Ἀριστφ. Βα. 521)· παρατηρεῖτε τοῦτον οἱ πλησίον (Ξ. Ἀπ. 3, 14, 4).

§ 60. Ἐπειδὴ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἰσοδυναμεῖ τῇ γενικῇ τῆς προσωπικῆς, διὰ τοῦτο τίθεται ἐνίοτε παράθεσις κατὰ γεν. πτῶσιν εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη· π. χ. ἡ ἡμέτερα τῶν σοφιστῶν τέχνη ἐπιδέδωκεν (= ἡ τέχνη ὑμῶν τῶν σοφιστῶν. Πλ. Ἰππ. 281)· τὰμὰ δυστήνου κακά (= τὰ κακά ἐμοῦ τοῦ δυστήνου. Σοφ. Οἶδ Κ, 344). Σύνηθες ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἶνε τὸ ἡμέτερος αὐτῶν καὶ ἡμέτερος αὐτῶν. Ὅμοίως τίθεται παράθεσις κατὰ γεν. πτῶσιν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γεν. οὐσιαστικοῦ· π. χ. παππῶν καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει, τοῦμοῦ πατρός (= τοῦ πάππου καὶ οὗτος ὄν. ἔχει, τοῦμοῦ πατρός. Πλ. Λά. 179)· Ἀθηναῖος εἶ, πόλεως τῆς μεγίστης· πρβ. καὶ § 509-δ'.

ΣΗΜ. Αἱ λέξεις θρος, πόλις, νῆσος καὶ τὰ ὅμοια τίθενται ὡς παράθεσις τῶν κυρίων ὀνομάτων τῶν ὀρέων, τῶν πόλεων, τῶν νήσων καὶ τῶν ὁμοίων· π. χ. Πάργης τὸ θρος (Θ. 4, 96). Τραγία ἡ νῆσος (Θ. 1, 116)· ἡ Λευκίμη.

τὸ ἀκρωτήριον (Θ. 1, 46). Πολλάκις τὸ κύριον ὄνομα τίθεται ὡς παράθεσις· π. χ. τὸ ἕρος ἢ Ἰστώνη (Θ. 4, 46)· ἢ πόλις οἱ Ταρσοί (Ε. Ἄν. 1, 2, 26)· ἢ νῆσος ἢ Σφακτηρία (Θ. 4, 8). Ὅταν δὲ τὸ κύριον ὄνομα εἶνε τοῦ αὐτοῦ γένους πρὸς τὸ ὄνομα ἕρος, πόλις κτλ., τότε δύναται νὰ τεθῆ τὸ κύριον ὄνομα ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς· π. χ. τὸ Αἰγάλεον ἕρος (Θ. 2, 19)· ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς (Θ. 2, 102). Ἐνίοτε τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ κύριον ὄνομα· π. χ. Ἰλίου πόλις (Εὐρ. Ἐλ. 105). Κάνης οὖρος (Ἡρ. 7, 42).

§ 61. Ἐνίοτε τίθεται οὐσιαστικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν ὡς παράθεσις προηγουμένης προτάσεως. Διὰ τῆς τοιαύτης παραθέσεως δηλοῦται κρίσις, δι' ἧς χαρακτηρίζεται τὸ περιεχόμενον προηγουμένης προτάσεως· π. χ. βιαζόμεθα καὶ στέφη μαινέται, πόλει τ' ὄνειδος καὶ θεῶν ἀτιμία (=δ, δηλ. τὸ βιάζεσθαι ἡμᾶς καὶ τὸ μαινεσθαι τὰ στέφη, ἐστὶν ὄνειδος τῇ π. καὶ θ. ἀτ. Εὐρ. Ἡρ. 71)· ἢ δύστηνος εἶχον ἐλπίδας ἐν ὑμῖν γηροβοσκῆσειν τ' ἐμὲ καὶ κατθανοῦσαν χερσὶν εὖ περιστελεῖν, ζηλωτὸν ἀνθρώποισιν (=δ ζηλωτὸν τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν. Εὐρ. Μ. 1021). Ἐλένην κτάνωμεν, Μενελάω λύπην πικρὰν (=δ λύπην πικρὰ τῷ Μενελάῳ ἔσται, ἦτοι πρὸς λύπην πικρὰν τοῦ Μ. Εὐρ. Ὀρ. 1105).

§ 62. Ἡ παράθεσις, δι' ἧς δηλοῦται κρίσις ἐπὶ δλοκλήρου προτάσεως, δύναται καὶ νὰ προτάσῃται (προεξαγγελτικὴ παράθεσις)· π. χ. ὁ τάχιστος τῶν λόγων, τέθνηκε θεῖον Ἰοκάστης κάρα (Σοφ. Οἰδ.-Τ. 1234).

Τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις γίνεται συχνάκις παρὰ τοῖς πεζολόγοις δι' ἐπιθέτου ἢ ἄλλης ἐπιθετικῆς ἐκφράσεως κατ' οὐδέτερον γένος· π. χ. διὰ τοῦ τὸ μέγιστον, τὸ δεινότατον, τὸ θαυμαστότατον, τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ Ὀμήρου, τὸ τῆς παροιμίας καὶ τῶν ὁμοίων· π. χ. τὸ μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὖνος ἔξεις, ἐκεῖνοι δὲ δυσμενεστάτους (=δ τὸ μέγιστόν ἐστι. Ἰσ. 5, 95)· τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ προὔδοτε, οὗτος δ' ὕμᾶς νῦν προδεδωκεν (Αἰσχ. 3, 161)· τὸ τῆς παροιμίας ὄρωντες οὐχ ὄρωσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν (=δ ἐστὶ τῆς παροιμίας, =κατὰ τὴν παροιμίαν. Δη. 25, 89)· ἀλλ' ἢ τὸ λεγόμενον κατόπιν ἐορτῆς ἤκομεν; (Πλ. Γο. 447). Ὅμοιος τίθεται τὸ δυοῖν θάτερον, τὸ ναυτίλον, οὐδέτερον, ταῦτον τοῦτο· π. χ. εἶπεν ὅτι

δεῖ *δυοῖν θᾶτερον*, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύμπῳ μὴ οἰκεῖν, ἢ αὐτὸν ἐν Μακεδονίᾳ (Δη. 9, 11)· νῦν δὲ *τοῦναντίου*, κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγαθῶν, ὑμεῖς δ' ἐν ὑπηρέτου μέρει γεγένησθε (Δη. 3, 31).

Ὡς τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται καὶ τὸ *σημεῖον* δέ, *τεκμήριον* δὲ καὶ ἀναφορικὴ πρότασις διὰ τοῦ δ ἐκφερομένη π. χ. τὰ ὄρνεα διεφθείρετο· *τεκμήριον* δέ, τῶν ὀρνέων ἐπίλειψις σαφὴς ἐγένετο (Θ. 2, 50)· οὐκ ἀπέχρη· *σημεῖον* δέ, ἔθεσθε ἱερὸν νόμον (Δη. 21, 35)· ὃ δὲ *πάντων δεινότατόν ἐστι*, τοιοῦτος ὢν ὡς εἴνους τῷ δῆμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται ('Ανδ. κ. 'Αλκ. 16).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ τὸ δὲ ἔσχατον, τὸ δὲ μέγιστον, *σημεῖον* δέ, *τεκμήριον* δὲ καὶ τῶν ὁμοίων ἔπεται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ γάρ ἢ τοῦ ὅτι συνδεομένη. Τότε δὲ αἱ εἰρημέναι ἐκφράσεις ἀποτελοῦσιν ἰδίαν πρότασιν κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἐστὶ τότε ἢ τοῦτο· π. χ. τὸ δ' ἔσχατον πάντων (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), ὅτι θόρυβον παρέχει (Πλ. Φαί. 66)· τὸ δὲ μέγιστον πάντων· ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς κτλ. (Λυσ. 3, 39).

§ 63. Ἡ παράθεσις, ὅταν γίνηται πρὸς ἐπεξήγησιν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ, ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, λέγεται ἐπεξήγησις· π. χ. ὁ κοινὸς *ιατρός* σε θεραπεύσει, *χρόνος* (Με. 275)· ὁ θάνατος *τυγχάνει* ὢν *δυοῖν πραγμάτοι*ν διάλυσις, *τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος* (Πλ. Γο. 525).

§ 64. Ἐνίοτε τὸ πρὸς ἐπεξήγησιν τιθέμενον ὄνομα τίθεται μετὰ τοῦ *λέγω* συνήθως μὲν κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, σπανιώτερον δὲ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἐπεξηγουμένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. μνηστήρ ἦν μοι *ποταμός*, *Ἀχελῷου λέγω* (Εὐ. Τρω. 9)· προσέκρουσ' *ἀνθρώπων πονηρῶ*, *Ἀνδροτίωνα λέγω* (Δη. 24, 6)· ἐν *ἅπασιν* ἐξητασμένος φαίνεται, *λέγω φράτερσι, συγγενέσι, δημόταις* (Δη. 57, 24).

§ 65. Πολλάκις πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας τίθεται ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ ἄρθρου· π. χ. τάδε ποιοῦντες *δυοῖν ἀγαθοῖν* οὐ στερήσομεν τὴν Σικελίαν, *Ἀθηναίων τε ἀπαλλαγῆναι* καὶ οἰκείου πολέμου (Θ. 4, 64)· εἰς οἰωνὸς ἀριστος, *ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης* ('Ιλ. Μ. 243)· τὸ *μάθημα* τοῖς μειρακίοις ἐπιτήδειόν ἐστι, τὸ *μαθεῖν* ἐν ὄπλοις *μάχεσθαι* (Πλ. Λά. 181)· τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλέον

τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν (Πλ. Γο. 483). Τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται καὶ πρὸς ἐπεξηγήσιν τοῦ οὕτω π. χ. ἐγὼ ὑμᾶς, ὦ παῖδες, οὕτως ἐπαιδεύον, τοὺς γεραιτέρους προτιμᾶν (Ξ. Κυ. 8, 7, 10).

ΣΗΜ. Πρὸς ἐπεξηγήσιν τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας δύναται νὰ τεθῆ καὶ εἰδική, ἢ ἄλλη πρότασις π. χ. τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, ὅτι τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὄρκος ἐστὶ (Λυκ. 79)· τοῦτο θεωρεῖτε, εἰ τάληθῆ λέγω (Δη. 3, 3). Τοῦτό ἐστι τὸ δεινόν, ὅταν τις εὐ ποιῶν πάσῃ κακῶς.

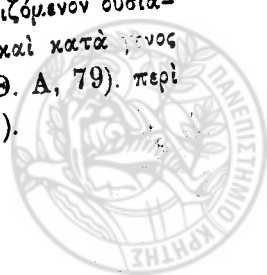
§ 66. Καὶ πρότασις, μεθ' ἧς κείται τὸ τοῦτο, τόδε, τοιοῦτον, ταῦτόν, ἐπεξηγεῖται δι' ἄλλης προτάσεως π. χ. τί δέ; οἱ κόσμιοι οὐ ταῦτόν τοῦτο πεπόνθασιν, ἀκολασίᾳ τινὶ σώφρονές εἰσιν; (Πλ. Φαί. 68)· φυλακτέον μὴ τοιοῦτον ἡμῖν οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσιν, ἀντὶ συμμάχων ἀγαθῶν δεσπόταις ἀγρίοις ἀφομοιωθῶσιν (Πλ. Πολ. 416).

§ 67. Τὸ ὡδε καὶ τὸ οὕτω ἐπεξηγοῦνται πολλάκις διὰ τροπικῆς μετοχῆς π. χ. σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελῶντες, ποτὲ δὲ δακρύνοντες (Πλ. Φαί. 59). Τὸ τοιοῦτος ἐπεξηγεῖται δι' ἐπιθέτου ἢ μετοχῆς π. χ. τὸ τῆς πόλεως ἦθος ἴδοι τις ἂν τοιοῦτον ὄν, ἀψευδὲς καὶ χρηστόν (Δη. 20, 13)· οὐ ῥαδίως ἄλλον τοιοῦτον εὐρήσετε, ἀτεχνῶς προσκείμενον τῇ πόλει (Πλ. Ἀπ. 30).

§ 68. Πολλάκις μετὰ οὐσιαστικὸν σημαῖνον ὄλον τι ἐπιφέρονται παραθετικῶς κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν λέξεις δηλοῦσαι μέρη αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτη παράθεσις λέγεται ἐπιμερισμός. Γίνεται δὲ συνήθως ὁ ἐπιμερισμὸς διὰ τοῦ ἕκαστος, ὁ μὲν... ὁ δὲ..., ἄλλος ἄλλοθεν καὶ τῶν ὁμοίων. π. χ. Οἱ δὲ κληρὸν ἐσημήναντο ἕκαστος (Πλ. Η. 175). αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεισαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (Θ. Α, 89). Οὗτοι, ὡς εἶδόν μ' εἰσιόντα, ἠσπάζοντο ἄλλοθεν ἄλλος (Πλ. Χαρμ. 153).

Συμφωνία τῆς παραθέσεως πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν.

§ 69. Ἡ παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν ἀναγκαιῶς μὲν κατὰ πτῶσιν, τυχαίως δὲ καὶ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμόν. π. χ. Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς (Θ. Α, 79). περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (Με. 130).

ΣΗΜ. Ὁ ἐπιμερισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐπιμεριζόμενον καὶ κατὰ γένος.

§ 70. Ἡ παράθεσις, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, τίθεται συνήθως ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ δυνικῷ. π. χ. Ἰαγίς καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς (Πλουτ. Ἀγ. 2). πολλοὺς ὁ θυμὸς ὤλεσεν ἢ τ' ἀξυνεσία, δύο κακῶ τοῖς χρωμένοις (Εὐρ. ἀπ. 359). Χαίρων καὶ Θίμβραχος, ἄμφω πολεμάρχω. //

3. Προσδιορισμοὶ διὰ πλαγίας πτώσεως.

Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 71. Ἡ γενικὴ οὐσιαστικοῦ (ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης) τίθεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξὺ αὐτῶν συνυπάρχουσαν σχέσιν¹. Κατὰ τὴν σχέσιν δέ, ἣν ἐκφράζει ἡ γενικὴ πρὸς τὸ μεθ' οὗ τίθεται οὐσιαστικόν, εἶνε

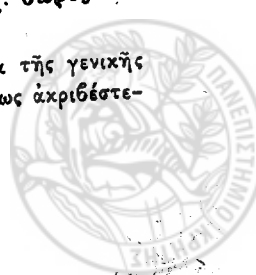
α') *γενικὴ κτητικὴ* (τὸ οὐσιαστικόν σημαίνει τὸ κτῆμα ἐν γένει ἢ τὸ ἔργον, ἢ δὲ γενικὴ τὸν δεσπότην ἢ τὸν ἐργάτην). π. χ. ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου· ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους· ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου· ὁ πατήρ τοῦ Δημοσθένους· τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου· ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Φειδίου.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ τοῦ εἰς συντάσσονται πολλάκις μετὰ γεν. κτητικῆς. π. χ. ταῦτα εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίαν (Θ. 1, 115). Τοῦτό μοι ἔδοξε τῶν κατηγορῶν ἀνασχυντότατον εἶναι (Πλ. Ἀπ. 17)· εἴληφε τῆς πόλεως ἀποδώσει (Δη. 19, 151)· ἐν αὐτῶν ἐθαύμασα τῶν πολλῶν, ὧν ἐψεύσαντο (Πλ. Ἀπ. 17).

β') *γενικὴ τῆς ιδιότητος*· ἡ γενικὴ αὕτη τίθεται μετ' ἀριθμητικῶν ἢ μετὰ ποσότητος σημαντικῶν ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν μεγέθους, ἡλικίας, ἀξίας· π. χ. ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν (Ξ. Ἑλλ. 3, 2, 11)· μισθὸς τεττάρων μηνῶν (Ξ. Ἀν. 1, 2, 12)· πυραμῖς ἐνὸς πλέθρου (Ξ. Ἀν. 3, 4, 9)· ὁδὸς πολλῶν ἡμερῶν· καις τριῶν ἐτῶν· δέκα μῶν χωρίον (Ἰσαί. 2, 35).

γ') *γενικὴ τῆς ὕλης καὶ τοῦ περιεχομένου*· π. χ. σωρὸς λί-

¹ Τὸ οὐσιαστικόν καθ' ἑαυτὸ δηλοῖ γενικὴν ἔννοιαν· διὰ τῆς γενικῆς δὲ ἑτέρου οὐσιαστικοῦ εἰδικεύεται ἡ ἔννοια αὐτοῦ καὶ οὕτως ἀκριβέστερον προσδιορίζεται.

θων (Ξ. Ἑλλ. 4, 4, 12)· *πλοῖα σίτου* (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 35)· *ταμειὸν ἀρετῆς* ἐστὶ γενναία γυνή ('Αλεξ. 6).

δ') *γενική τῆς αἰτίας*· π. χ. *γραφὴ ἀσεβείας*· *μεγάλων ἀδικημάτων ὄργη* (Λυ. 12, 20).

ε') *γενική τοῦ διηρημένου ὄλου*, ἢ *διαιρετική*· π. χ. *ἀνὴρ τοῦ δήμου* (Ξ. Κυ. 2, 2, 22)· *ἔβόηθει Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι* (Θ. 8, 92)· *τροχὸς τῶν κεραμεικῶν* (Ξ. Συμ. 7, 2).

ΣΗΜ. Γενική διαιρετική εἶνε καὶ ἡ γενική ὀνόματος χώρας ἢ κρεμαμένη ἐξ ὀνόματος πόλεως ἢ χωρίου ἀνήκοντος εἰς τὴν χώραν ταύτην. π. χ. ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἑλαιῶντι (Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 10). ὁ στρατὸς ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς ἐς Οινόην (Θ. Β, 18).

ς') *γενική ὑποκειμενική ἢ ἀντικειμενική* (αὕτη τίθεται μετὰ ῥηματικῶν οὐσιαστικῶν)· π. χ. ἡ *νίκη τῶν Ἑλλήνων* (δηλ. ἡ νίκη, ἣν ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες)· *πόλεμος τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων* (Θ. 1, 1)· ὁ *πόθος τῆς πατρίδος* (ποθεῖ τις τὴν πατρίδα)· καὶ τοῖς θηρίοις *πόθος* τις ἐγγίγνεται *τῶν συντροφῶν* (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 4). Πολλάκις μόνον ἐκ τῶν συμφραζομένων γίνεται φανερόν ἂν ἡ γενική εἶνε *ὑποκειμενική ἢ ἀντικειμενική*· π. χ. ὁ φόβος τῶν πολεμίων.

ΣΗΜ. α'. Ποικίλη εἶνε ἡ σχέσις τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς. π. χ. *ἀγγελία τῆς Χίου* (=περὶ τῆς Χίου Θ. 8, 15)· *Ἰταλίας καὶ Σικελίας παράπλους* (=πρὸς τὴν Ἴτ. καὶ Σικ. Θ. 1, 35)· *ἀποβάσεις τῆς γῆς* (=εἰς τὴν γῆν. Θ. 1, 118)· *ἀπόστασις τῶν Ἀθηναίων* (=ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. Θ. 3, 5)· *ἐπικούρημα τῆς χιόνος* (=κατὰ τῆς χιόνος. Ξεν. Ἄν. 4, 5, 13).

ΣΗΜ. β'. Ἡ ὑποκειμενική γενική ἐκφέρεται ἐνίοτε μετὰ τῆς προθέσεως ὑπὸ π. χ. ἡ ἐπιβουλὴ ὑπὸ τῆς γυναικός (Ξ. Ἑλλ. 6, 4, 37).

§ 72. Ἐπειδὴ πολλάκις ὀλοκλήρος πρότασις ἔχει χαρακτῆρα οὐσιαστικοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ὀλοκλήρου προτάσεως δύναται καὶ ἐξαρτᾶται γενική· π. χ. *ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεγεατῶν ἐποίησατο* (=ἐπαινῶ τοῦτο αὐτοῦ ὅτι κτλ. Ξ. Ἑλλ. 7, 5, 8· πρβ. Πλ. Μενεξ. 241: τοῦτο ἄξιον ἐπαινεῖν τῶν ἀνδρῶν, ὅτι τὸν φόβον διέλυσαν τῶν Ἑλλήνων)· οὐδὲν παυόμεθα ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅτι λέγομεν. (=ἀλλήλων τοὺς λόγους, ἦτοι τὴν ἐννοιαν τῶν λόγων. Πλ. Γο. 517)· τοῦ οἴκαδε

πλοῦ διεσκόπουν ὄπη κοιμισθήσονται (=τοῦτο τοῦ οἴκαδε πλοῦ, ὄπη κτλ. Θ. 1, 52).

§ 73. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ κρέμανται δύο γενικαὶ διαφόρου σχέσεως, μάλιστα δὲ ὑποκειμενικὴ καὶ ἀντικειμενικὴ. π. χ. Ἴππου δρόμος ἡμέρας (τὸ Ἴππου γεν. ὑποκ. τὸ ἡμέρας γεν. τῆς ιδ. Δη. 19, 273) ἢ Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις (=ἡ ὑπὸ τοῦ Πέλοπος κατάληψις τῆς Πελοπ. Ἴσ. 12, 8) ἢ τῶν ἐμφρόνων ζήτησις τοῦ μέλλοντος (Πλ. Φαίδρ. 244).

1. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

§ 74. Ὡς μετὰ οὐσιαστικοῦ, οὕτω καὶ μετὰ ἐπιθέτου τίθεται γενικὴ οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξὺ αὐτῶν συνυπάρχουσαν σχέσιν. Εἶνε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἡ γενικὴ.

α') *γενικὴ κτητικῆ*. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γενικὴ κτητικὴ εἶνε τὰ οἰκειότητος καὶ ἀλλοτριότητος σημαντικὰ καὶ ἐν γένει τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα θεωροῦνται ὡς κτῆμά τινος. π. χ. οὐ Πολυκλέους ἰδιός ἐστιν ὁ ἀγών, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός (Δη. 50, 182) ἄλλοτριον τῆς πατρίδος (Δη. 13, 182). Οὕτω καὶ *συγγενῆς τινος, φίλος τινός, ἐχθρός τινος*, κτλ. πρβ. § 96. ς' σημ.

ΣΗΜ. Τὸ οἰκείος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ φίλος, εὐμενῆς, καὶ τὸ ἀλλότριος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐχθρός, δυσμενῆς, συντάσσονται μετὰ δοτ. (ιδ. § 96. α') π. χ. Ἡ Θάσος ἦν τότε Λακεδαιμονίοις μὲν οἰκεία, ὑμῖν δ' ἀλλοτρία (Δη. 20, 61).

β') *γενικὴ τῆς ἀξίας*, ἢ τοῦ τιμήματος. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος εἶνε τὸ ἀξιος, ἀνάξιος, ἀντάξιος, τίμιος, ὄνιος. π. χ. ἀγρὸς ταλάντου ἀξιος (Ἴσαι. 3, 35) ἱητρὸς ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων (Ἰλ. Λ. 514). Οἱ φιλόσοφοι δοκοῦσιν εἶναι τοῖς μὲν μηθενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἀξιοὶ τοῦ παντός (Πλ. Σοφ. 216) αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ἀνία (Αἰσχ. 3, 160).

γ') *γενικὴ τῆς αἰτίας*. Μετὰ γενικῆς τῆς αἰτίας συντάσσονται τὰ ἐπίθετα ὑπόδικος, ὑπεύθυνος, ἐνοχος, ὑπόλογος, αἴτιος, εὖ-

δαίμων, μακάριος π. χ. φόνου ὑπόδικος (Δη. 54, 25)· ἔνοχος λιποταξίου (Λυ. 14, 5)· ἀδικήματος ὑπεύθυνος (Δη. 22, 55).
Τούτου αἴτιος Χαιρεφῶν (Πλ. Γο. 447).

δ') γενική τοῦ διηρημένου ὄλου, ἢ διαιρετική. Μετὰ γεν. διαιρετικῆς συντάσσονται τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα σημαίνουσι μέρος τοῦ ὑπὸ τῆς γενικῆς σημαινομένου ὄλου. π. χ. αἱ φιλότιμοι τῶν φύσεων τῶ ἐπαίνῳ παροξύνονται (Ξ. Οἰκ. 13, 9)· οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ ὠφελίμοι τῶν λόγων. Σοφία μόνου τῶν κτημάτων ἀθάνατον (Ἰσ. 1, 19). Συχνότατα συντάσσονται μετὰ γεν. διαιρετικῆς τὰ ὑπερθετικά, τὰ ἀριθμητικά καὶ τὸ πολλοί, ὀλίγοι, ἕκαστος, ἑκάτερος, τίς, οὐδεὶς π. χ. τὸ νικᾶν αὐτὸν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτη τε καὶ ἀρίστη (Πλ. Νο. 626)· οἱ ὠφελιμώτατοι τῶν λόγων (Ἰσ. 8, 39)· πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀκρασίας οὐκ ἐμμένουσι τοῖς λογισμοῖς (Ἰσ. 15, 221). Οὐδεὶς ἀνθρώπων μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν (Ἰσαι. 3, 66). Ὅμοίως συντάσσονται μετὰ γεν. διαιρετικῆς καὶ δεικτικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι π. χ. τῶν πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἵτινες ἂν ἄριστα τὸ πλῆθος θεραπεύωσιν (Ἰσ. 2, 16). Οἱ τύραννοι οὖς τῶν πολιτῶν δεδίασιν, χαλεπῶς ὀρώσιν (Ξ. Ἰε. 6, 15).

ΣΗΜ. Τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον καὶ μέρος ὄλου τινὸς σημαῖνον συχνάκις συντάσσεται μετὰ γεν. διαιρετικῆς π. χ. πολὺ τοῦ στρατεύματος (= πολὺ μέρος τοῦ στρ. Ξ. Ἀν. 4, 1, 11). Ἀθηναῖοι ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμεως (= εἰς μέγα σημεῖον, εἰς μέγαν βαθμὸν δυν. Θ. 1, 118)· ἐν παντὶ ἀθυμίας ἦσαν (= ἐν πάσῃ ἀθυμίᾳ Θ. 7, 55. Πρβ. Ξ. Ἑλλ. 6, 2, 24: ἐν πάσῃ δὴ ἀθυμίᾳ ἦσαν)· ἦν τι τοῦ τείχους ἀσθενὲς (Θ. 7, 4). Εἰς τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδείας ἀφίκετο (Δη. 21, 194)· εἰς τοσοῦτον ἤκομεν ἀπαιδευσίας (Πλ. Γο. 527). Πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων τίθεται κατὰ τινα ἀφομοίωσιν τὸ ἀρσενικὸν ἢ τὸ θηλυκὸν κατὰ τὸ γένος τῆς γενικῆς. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ πολὺς, τοῦ ἡμῖς καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν π. χ. τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπέλαβον (Θ. 8, 3)· ὁ ἡμῖς τοῦ σίτου (Ξ. Κυ. 4, 5, 4)· τῆς γῆς ἢ ἀρίστη (Θ. 1, 2).

ε') γενική ἀντικειμενική. Μετὰ γεν. ἀντικειμενικῆς συντάσσονται

1) τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά π. χ. ἐπιμελής τῶν

φίλων (Ξ. Ἀπ. 2, 6, 35): ὀλίγῳρος τῶν Ἑλλήνων (Ἰσ. 12, 106): φειδωλὸς χρημάτων (Πλ. Πολ. 548).

2) τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά: π. χ. ἀμνήμων τῶν κινδύνων (Ἀντ. 2, 7): τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων.

3) τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά: π. χ. δόξα ἐπιτυχῆς τῶν καιρῶν (Ἰσ. 12, 30).

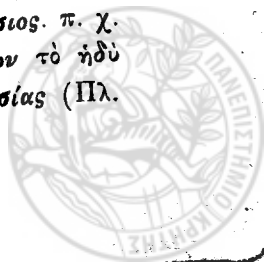
4) τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σημαντικά: π. χ. ἐμπειροσ πολέμου (Δη. 2, 18): ὁ γραμματέων ἀπειροσ οὐ βλέπει βλέπων τριβῶν (=ἐμπειροσ) ἱππικῆς (Ἀριστφ. Β. 40).

5) τὰ μετοχῆς, πλησμονῆς καὶ ἐνδείας σημαντικά: π. χ. μέτοχος τῆς πόλεως (Πλ. Νό. 768): κοινωνὸς σοφίας (Πλ. Γο. 487): παράδεισος ἀγρίων θηρίων πλήρης (Ξ. Ἀν. 1, 2, 7): κενὸς φρενῶν (Σοφ. Ἀλ. 390): φίλων ἐρημος (Εὐρ. Μ. 518). Οὕτω καὶ φόνου ἀγνὸς (Πλ. Νό. 259): καθαρὸς τὰς χεῖρας φόνου (Πλ. Νο. 864): ἐλευθέροσ αἵματοσ (Εὐρ. Ἰππ. 864): ἄπαισ ἀρρένων παιδῶν (Ξ. Κυ. 4, 6, 2).

6) τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ ἐναντία τούτων. π. χ. ἡ τύχη πάντων κυρία ἐστίν (Αἰσχ. 2. 231). ἐαυτοῦ ὦν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρεῖ ἀρχεῖν (Πλ. Πολ. 579).

7) Πολλὰ ἄλλα ἐπιθέτα περιέχοντα βηματικὴν ἔννοιαν, μάλιστα δὲ τὰ εἰς -ικός. π. χ. δεῖ φιλομαθῆ σε ἀπάντων εἶναι (Ξ. Κυ. 1, 6, 38): μετρία τοῦ σώματοσ ἀσκησισ ποιητικῆ τῆσ ὑγείασ ἐστίν: τοῦ ἠδίστου ἀκούσματοσ ἀνήκοοσ εἶ καὶ τοῦ ἠδίστου θεάματοσ ἀθέατοσ (Ξ. Ἀπ. 2, 1, 31). Κύροσ ἦν πρῶτοσ καὶ συγγνώμων τῶν ἀνθρωπίνων ἀμαρτημάτων (Ξ. Κυ. 6, 1, 37). Ὁ ἔρωσ φιλόδωροσ εὐμενεΐσ, ἀδωροσ δυσμενεΐασ (Πλ. Συ. 197). παρασκευαστικὸν τῶν εἰσ τὸν πόλεμον τὸν στρατηγὸν εἶναι δεῖ καὶ ποριστικὸν τῶν ἐπιτηθειῶν τοῖσ στρατιώταισ (Ξ. Ἀπ. 3, 1, 6).

§ 75. Πλὴν τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων συντάσσονται μετὰ γενικῆσ καὶ τὰ παραθετικά (ὡσ: τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ κρείττω ἐστὶ πολλῶν χρημάτων) καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικὴν, οἷον τὸ ὀφφοροσ, ἄλλοσ, ἄλλοιοσ, ἕτεροσ, καὶ τὰ εἰσ -πλάσιοσ. π. χ. ἐπιστήμη ἐπιστήμησ διάφοροσ (Πλ. Φιλ. 61): ἕτερον τὸ ἠδὺ τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ. Γο. 500): μῖσοσ διπλάσιοσ τῆσ οὐσίασ (Πλ.

Μέ. 599). Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται συγκριτικὴ, ἢ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως. Ἄλλ' ἐπειδὴ πολλὰ παρατηρήσεως ἄξια εἶνε ἐπὶ τῶν παραθετικῶν, παρασυνάπτομεν ἐνταῦθα ἴδιον κεφάλαιον περὶ αὐτῶν.

Παράρτημα. Τὰ παραθετικά.

§ 76. Τὸ συγκριτικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα ἔχει ἰδιότητά τινα ἐν ὑπερέρω βαθμῶ συγκριτικῶς πρὸς ἄλλο· π. χ. ὁ Ἄλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους.

§ 77. Τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, ὅπερ συγκρίνεται πρὸς ἄλλο ὡς πρὸς τινα ἰδιότητα, λέγεται ὑποκείμενον τῆς συγκρίσεως, ἢ πρῶτος ὅρος τῆς συγκρίσεως. Τὸ δὲ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, πρὸς τὸ ὁποῖον γίνεται ἡ σύγκρισις, λέγεται δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως.

§ 78. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ γενικῆς, ἢ διὰ τοῦ ἢ καὶ ὁμοιοπτώτως πρὸς τὸν πρῶτον ὅρον τῆς συγκρίσεως· π. χ. ὁ Ἄλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους, ἢ: ὁ Ἄλκιβιάδης ἦν νεώτερος ἢ ὁ Περικλῆς. — Νέοις τὸ σιγᾶν κριττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν (Με. 387)· ἀρετῆς οὐδὲν κτήμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν (Ἰσ. 1, 5)· ταῦτα τοῖς ὀπλίταις μᾶλλον τῶν ναυτῶν (= ἢ τοῖς ναύταις) παρακελεύομαι (Θ. 7, 63). Οἱ Πέρσαι Κύρω μᾶλλον φίλοι ἦσαν ἢ βασιλεῖ (Ξ. Ἄν. 1, 1, 5)· οὐ γὰρ δῆπου σύ γε τοὺς δύο βελτίους ἢ γεῖ τοῦ ἐνός, οὐδὲ τοὺς σοὺς δούλους βελτίους σοῦ, ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν ἢ σὺ (Πλ. Γο. 489).

ΣΗΜ. α'. Πολλάκις ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως τίθεται κατὰ γενικὴν βραχυλογικῶς· π. χ. ἔχω οἰκίαν μείζονα τοῦ Δημητρίου (= τῆς οἰκίας τοῦ Δημητρίου)· χῶραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἔντιμον (= τῆς ἡμετέρας. Ξ. Κυ. 3, 3, 41). Ἐν τοῖς τοιοῦτοις γίνεται σύγκρισις προσώπων ἢ πραγμάτων ὡς πρὸς τὴν ἰδιότητα τρίτου· π. χ. χῶραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἔντιμον = χῶραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἢ ἡμεῖς ἔντιμον· πρβ. καὶ § 96. Σημ.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τὸ μᾶλλον, ὅταν ἡ πρότασις, ἐν ἣ κεῖται, εἶνε ἀρνητικὴ, ἢ ὑπερφαίνῃ ἀρνησιν, τίθεται πολλάκις ἢ οὐ ἀντὶ νὰ τεθῆ ἀπλῶς ἢ. π. χ. οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα ἢ οὐχ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν (Δη. 50, 66). Τί οὖν δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἀναμένειν μᾶλλον ἢ οὐχ ὡς τάχιστα ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην; (Ξ. Ἑλλ. 6, 3, 15)· ὁμῶν (= οὐ καλὸν) τὸ βούλευμα πόλιν ὄλην διαφθεῖραι μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους (Θ. 3, 36).

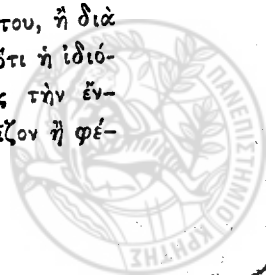
§ 79. Πολλάκις ἡ γενικὴ λόγου, τοῦ ὄντος, τοῦ δέοντος, τῆς

φύσεως καὶ τῶν ὁμοίων ὡς δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως κειμένη ἰσοδυναμεί με τὸ ἢ καὶ ῥῆμα σύστοιχον πρὸς τὴν γενικὴν, ἢ με τὸ ἢ καὶ ὀλόκληρον πρότασιν· π. χ. ἡ κακία ἐκεκαλλώπιστο τὸ μὲν χρῶμα, ὥστε λευκότερα καὶ ἐρυθρότερα τοῦ ὄντος (=ἢ ἦν) φαίνεσθαι, τὸ δὲ σχῆμα, ὥστε δοκεῖν ὀρθότερα τῆς φύσεως (=ἢ ἐπεφύκει. Ξ. Ἀπ. 2, 1, 22. πρβ. Οἰκ. 10, 2 «λευκότερα ἢ ἦν» καὶ «μειζων ἢ ἐπεφύκει)· κριττόν ἐστι λόγου τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς (=ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι. Ξεν. Ἀπ. 3, 11, 1. πρβ. Δη. 6, 11 «μειζω τάκεινων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι»)· περαιτέρω τοῦ δέοντος τῆ φιλοσοφίας ἐνδιατρίβειν (=ἢ δεῖ=ἢ ἐφ' ὅσον πρέπει. Πλ. Γο. 484). Εὐαγόρας κατεδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος ἔλαβεν (Ἰσ. 2, 7)· μόνη γὰρ τῶν νῦν κρείσσω ἀκοῆς (=ἢ οἶα λέγεται) ἐς πείραν ἔρχεται (Θ. 2, 41)· ἀμαθέστερον τῶν νόμων τῆς ὑπεροψίας (=ἢ ὥστε ὑπερορᾶν τοὺς νόμους) παιδεύομεθα καὶ σωφρονέστερον ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστεῖν (Θ. 1, 84).

§ 80. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως δύναται νὰ εἶνε αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς συγκρίσεως· ὅθεν δύναται νὰ θεῖ ὡς δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας πρὸς δῆλωσιν ὅτι ἐν τῇ προκειμένη περιστάσει ἡ ιδιότης ὑπάρχει ἐν ὑπερτέρῳ βαθμῷ ἢ ἄλλοτε. π. χ. οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ἄνθρωποι βεβαιοτέρου ὄφκουν ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι (Θ. 1, 8). ἄρῳ ἐγῶγε καὶ τοὺς πάνυ ἐμπείρους τοῦ ἀγωνίζεσθαι χεῖρον ἑαυτῶν λέγοντας, ὅταν ἐν τινι κινδύνῳ ᾧσι (Ἀντ. 5, 7). πρβ. καὶ § 90.

§ 81. Ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις δι' ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ. π. χ. Λυκούργος κατειργάσατο ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου (Ξ. Α. Π. 9, 1). μηδὲν περὶ πλείονος ποιοῦ πρὸ τοῦ δικαίου (Πλ. Κρ. 54)· ἡλίου ἐκλείψεις πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα (Θ. 1, 23).

§ 82. Ὁ β' ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τοῦ ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἢ διὰ τοῦ ἢ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου, ἢ διὰ τοῦ ἢ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι ἡ ιδιότης τοῦ α'. ὄρου τῆς συγκρίσεως εἶνε δυσανάλογος πρὸς τὴν ἐννοιαν τοῦ β'. ὄρου τῆς συγκρίσεως· π. χ. τὸ νόσημα μείζον ἢ φέ-

ρειν (Σοφ. Οιδ. Τ. 1293)· νεώτερος ἐγὼ ἢ ὥστε δύνασθαι ἑαυτῶ τιμωρεῖν ἱκανῶς ('Αντ. 5, 79). Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ μείζω κακὰ ἢ κατὰ δάκρυα ἐπεπόνθησαν (Θ. 7, 75).

§ 83. Ὅταν συγκρίνονται δύο ἰδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τίθενται ἀμφοτέρω τὰ ἐπίθετα ἢ τὰ ἐπιρρήματα, (ἂν ἐκφέρονται μονολεκτικῶς) ἐν τῷ συγκριτικῷ β-θμῶ μεσολαβούντος τοῦ ἢ π. χ. στρατηγοὶ πλείους ἢ βελτίους ('Ἀριστ. Ἀχ. 1078)· ἀναγκαῖον ἦν συντόμωτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι ('Ισ. 6, 24) (ἀλλὰ: ἀγαθὸς μᾶλλον ἢ πλούσιος).

§ 84. Ὡς συγκριτικὰ συντάσσονται καὶ τὸ ἕτερος, ἄλλος, ἄλλοιός, προτεραῖος, ὑστεραῖος, διάφορος, ἐναντίος καὶ τὰ εἰς-πλάσιος π. χ. ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ. Γο. 500)· διπλάσια ἤξιον αἱ πόλεις δίδοναι Ἀλκιβιάδῃ ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν (Λυ. 19, 52)· δίκαιον ποιεῖν τὸ ἐναντίον ἢ δὲ σὺ λέγεις (Πλ. Πολ. 339).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ ἄλλος τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἢ ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ ἢ. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ἡ πρότασις, ἐν ἣ κεῖται τὸ ἄλλος εἶνε ἀρνητικῆ, ἢ ὑπεμφαίνῃ ἄρνησιν π. χ. οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖν ἀνθρώπῳ προσήκει, ἀλλ' ἢ τὸ ἄριστον καὶ τὸ βέλτιστον (Πλ. Φαῖδ. 97)· τίς ἂν εἰς ἄλλο τι ἀποβλέψειεν, ἀλλ' ἢ εἰς τοῦτο . . . ; (Πλ. Πολ. 429). Ἐνίοτε δὲ τίθεται τὸ πλὴν ἀντὶ τοῦ ἢ π. χ. αἴτιον δὲ τοῦ ταραχωδῶς αὐτοὺς ζῆν οὕτως οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὁ πόλεμος ('Ισ. 5, 52).>

§ 85. Ὁ β'. ὄρος τῆς συγκρίσεως δύναται νὰ ἐλλείπῃ α') ὅταν εἶνε τὸ ἀντίθετον τοῦ α'. ὄρου τῆς συγκρίσεως. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἄμεινον, βέλτιον, κάλλιον, ἡδιον, χεῖρον π. χ. φυλακὰς βέλτιον καθιστάναι πρὸ τοῦ στρατοπέδου (δηλ. ἢ μὴ καθιστάναι. Ε. Οἰκ. 20, 8)· πάλιν ἀναμιμνήσκου· οὐ γὰρ χεῖρον πολ- λάκις ἀκούειν (δηλ. ἢ μὴ ἀκούειν. Πλ. Φαῖδ. 115)· β') ὅταν ἐννοιά τις συγκρίνηται πρὸς τὸ σύνθετος ἢ τὸν πρότερον χρόνον π. χ. ἡ ἀπόστασις ἡμῶν θᾶσσον γεγένηται (δηλ. τοῦ δέοντος. Θ. 3, 13)· πλοιομώτερα ἐγένετο (δηλ. ἢ πρότερον. Θ. 1, 8)· γ') ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου π. χ. ἡ δὲ τύχη ἑστρατήγησε κάλλιον (δηλ. τοῦ Ἀριαίου. Ε. Ἀν. 2, 2, 13).

ΣΗΜ. Τοῦναντίον πλεοναστικῶς κεῖται ἐνίοτε ὁ β'. ὄρος τῆς συγκρίσεως κατὰ γενικὴν δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ ἐπιφέρεται

ἐπεξήγησις διὰ τοῦ ἤ π. χ. τίς ἂν αἰσχίων εἴη ταύτης δόξα, ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ἢ φίλους; (Πλ. Κρ. 44)· οὐ μείζον οὐδὲν ἂν ὑμῖν γένοιτο ἀγαθόν, ἢ παρὰ πάντων τυχεῖν εὐνοίας (Δη. 15, 4).

α § 86. Τὸ συγκριτικὸν ἐπιτείνεται α') διὰ τοῦ μάλλον· π. χ. μάλλον εὐτυχέστερος (Εὐρ. Ἐκ. 377). β') διὰ τοῦ πολὺ, πολλῶ, ὀλίγον, ὀλίγω· π. χ. πολὺ χεῖρόν ἐστιν ἐρεθίσαι γραῦν ἢ κῦνα (Με. 782)· πολλῶ κρεῖττόν ἐστιν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς (Με. 130). γ') διὰ τοῦ ἔτι· π. χ. ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα (Πλ. Πολ. 298).

ΣΗΜ. Τὸ μάλλον πλεοναστικῶς τίθεται μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ χάριν ἐπιτάσεως. Τοῦναντίον μετὰ τὸ βούλεσθαι καὶ τὸ αἰρεῖσθαι τίθεται ἐνίοτε β'). ὅρος τῆς συγκρίσεως διὰ τοῦ ἢ κατ' ἔλλειψιν τοῦ μάλλον· π. χ. βούλωμαι λαὸν σὼν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι (Ἰλ. Α. 17). Ἀγησίλαος ἤρετο τῷ ἀδίκῳ πλεονεκτεῖν (Ξ. Ἀγ. 4, 5).

§ 87. Τὸ ὑπερθετικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπόν τι ἢ πράγμα ἔχει ιδιότητά τινα ἐν τῷ ὑπερτάτῳ βαθμῷ σχετικῶς πρὸς τὰ ὁμοειδῆ πρόσωπα ἢ πράγματα.

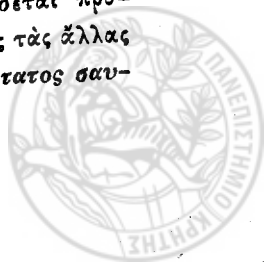
§ 88. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν συνάπτεται γενικὴ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ συνήθως μετὰ τοῦ πάντων· π. χ. φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἶ (Δη. 20, 145).

ΣΗΜ. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν δύναται νὰ συναφῇ καὶ γενικὴ περιληπτικοῦ καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν· π. χ. ὁ Ἀχιλλεὺς ἦν ὁ ἀνδρείοτατος τοῦ στρατοῦ.

ΣΗΜ. β'). Ἐνίοτε μετὰ ὑπερθετικοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸ ῥῆμα συνάπτεται γενικὴ διααιρετικὴ ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἢ εἰς ἄλλην λέξιν τῆς προτάσεως· π. χ. Ἀθηναῖοι πάντων ἀνθρώπων πλείστω σίτῳ χρῶνται ἐπεισάκτῳ (Δη. 18, 87). Σωκράτης προετρέπετο πάντων μάλιστα τοὺς συνόντας πρὸς ἐγκράτειαν (Ξ. Ἀπ. 4, 5, 1).

§ 89. Διὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ δηλοῦται πολλὰκις ὑπέρτατος βαθμὸς ἀπολύτως· π. χ. Κύρος φιλομαθέστατος ἦν.

§ 90. Ὡς μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ (ιδ. § 80), οὕτω καὶ μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ συνάπτεται γενικὴ τῆς αὐτοπικροῦς ἀντωνυμίας εἰς δῆλωσιν ὅτι ιδιότης τις ἐν τινι περιστάσει ἀποδίδεται πρὸς τὸν ἑαυτὸν ἐν τῷ ὑπερτάτῳ βαθμῷ σχετικῶς πρὸς πάσας τὰς ἄλλας περιστάσεις· π. χ. εἴθε σοὶ τότε συνεγενόμην, ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ἦσθα (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 46).

§ 91. Τὸ ὑπερθετικὸν ἐπιτείνεται α') διὰ τοῦ *μάλιστα* π. χ. *μάλιστα δεινότητος* (Θ. 7, 42). β') διὰ τοῦ πολυ, πολλῶ, σπανιώτερον διὰ τοῦ *μακροῦ* π. χ. *πολὺ φίλτατος* (Ἰλ. Ε, 378). *μακροῦ κάλλιστα* (Πλ. Νό. 858). γ') διὰ τοῦ ὡς καὶ τοῦ *ὄτι*, σπανιώτερον διὰ τοῦ *ἤ* π. χ. *ὡς βέλτιστα καὶ ὄτι πλείστα* (Ξ. Οἰκ. 7, 15). *ἢ ἄριστον* (Ξ. Κυ. 2, 4, 32). Τὸ ὡς καὶ τὸ ὄτι ἀποχωρίζονται ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ διὰ παρεμπτώσεως προθέσεως π. χ. *ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον* (Θ. 1, 63). *ὄτι ἐν βραχυτάτῳ* (Θ. 3, 46). Πολλάκις δὲ μετὰ τοῦ ὡς συνάπτεται τὸ ῥῆμα *δύνασθαι* ἢ συνώνυμος φράσις π. χ. *διηγήσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύναμαι διὰ βραχυτάτων* (Ἰσ. 21, 2). *πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς ὡς ἂν οἶός τε ὧ σαφέστατα* (Δη. 43, 2). *ὡς ἐνὶ ἡδίστα* (Ξ. Ἀπ. 4, 5, 9). *ὡς δυνατὸν βέλτιστοι* (Ξ. Ἀπ. 2, 2, 6). δ') διὰ τοῦ οἶος (σπανίως) π. χ. *χωρίον οἶον χαλεπώτατον* (Ξ. Ἀν. 4, 8, 2). ε') διὰ τοῦ *ἐν τοῖς* π. χ. ὁμολογεῖται ὁ Ἔρωσ *ἐν τοῖς πρεσβυτάτος* εἶναι (Πλ. Συμ. 178. = ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις πρεσβυτάτος). Τὸ *ἐν τοῖς* ἀπέβη τρόπον τινὰ ἐπιρρημα. ὅθεν τίθεται ἀσχίτως πρὸς τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑπερθετικοῦ π. χ. *ἐν τοῖς πλείσται νῆες* (Θ. 3, 17). *ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο* (Θ. 3, 82). ς') διὰ τοῦ εἰς *ἀνὴρ* (= ὑπὲρ πάντα ἄνδρα) π. χ. *δῶρα πλείστα εἰς γ' ἀνὴρ ἐλάμβανε* (Ξ. Ἀν. 1, 9, 22).

ΣΗΜ. Εἰς δῆλωσιν μεγίστης υπερθέσεως συνάπτεται μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ γεν. διαιρετικῆ τοῦ αὐτοῦ ἐπιθέτου παρὰ ποιηταῖς *μάλιστα* π. χ. ὧ *μικρῶν μικρότατε* (Ἀριστοφ. Εἰρ. 184). ὧ *κακῶν κάκιστε* (Σοφ. Οἰδ. Τ. 334).

Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων.

§ 92. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ γενικῆς π. χ. *ἐμάχοντο ἀξίως λόγου* (Ἡρ. 6, 112). *τῶν μεγίστων ἐπιτηδευμάτων ἀπειρωσ* ἔχουσι (Ξ. Κυ. 1, 5, 11). *ἀνεχώρου μάλα ὑπεροπτικῶς τῶν ἐναντίων* (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 18).

§ 93. Μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς συντάσσονται ἐπιρρήματα τόπου καὶ χρόνου π. χ. *ποῦ γῆς*; (Σοφ. Τραχ. 236). *ἐνταῦθα ἔστη τῆς ὕβρεως* (= ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ τῆς ὕβρεως. Λυσ. 21, 17).

πόθεν γῆς ἦλθες; (Ἐβρ. Ἰων 258)· πόρρω σοφίας ἦκει (Πλ. Εὐθιδ. 294)· ἀμφοτέρωθεν τῆς ὁδοῦ ἔστησαν (Ξ. Ἑλλ. 5, 2, 6)· πηνίκα ἐστὶ τῆς ἡμέρας; (= ποία ὥρα τῆς ἡμέρας εἶνε; Ἀρστροφ. Ὀρ. 1398)· τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν (Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 23).

§ 94. Μετὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων πῶς, ὅπως, ὡς, εὖ, καλῶς, ὅταν εἶνε συντεταγμένα μετὰ τοῦ ἔχειν (ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ κείσθαι), τίθεται πολλάκις γενικὴ εἰς δῆλωσιν ἀναφορᾶς π. χ. οὐκ οἶδ' ὅπως ἔχει παιδείας (= πῶς ἔχει ὡς πρὸς τὴν παιδείαν, ποίαν παιδ. ἔχει. Πλ. Γο. 470)· ἐδιώξαν ὡς τάχους ἕκαστος εἶχεν (Ξ. Ἑλλ. 3, 4, 16). (Ἡ Κέρκυρα) τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου κείται (= ὡς πρὸς τὸν παράπλου κτλ. Θ. 1, 36).

Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφωνημάτων.

§ 95. Μετὰ ἐπιφωνημάτων δηλούντων λύπην ἢ θαυμασμόν τίθεται πολλάκις γενικὴ, ἵνα δηλωθῇ ἡ αἰτία τῆς λύπης ἢ τοῦ θαυμασμοῦ π. χ. οἴμοι τῶν κακῶν (Ἀρστροφ. Πλ. 389)· βαβαὶ τοῦ λόγου (Πλ. Φιλ. Α. 24).

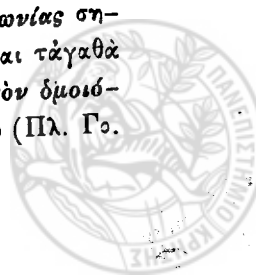
Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων, τῶν οὐδιαστικῶν καὶ τῶν ἐπιρρημάτων.

§ 96. Τὰ ἐπίθετα, μεθ' ὧν τίθεται δοτικὴ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν εἶνε

α') τὰ φιλίας ἢ ἐχθρας, ὠφελείας ἢ βλάβης σημαντικά π. χ. οἱ πονηροὶ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἀλλήλοις ἐχθροὶ μᾶλλον εἶναι ἢ φίλοι (Ξ. Ἀπ. 2, 6, 19). Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὐνοί εἰσιν (Ξ. Ἀθ. Π. 3, 10)· τὰ ἐκάστῳ ὠφέλιμα κτήματα (Ξ. Οἰκ. 1, 9).

β') τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά π. χ. ἵππος εὐπειθῆς τῷ ἡνιόχῳ (Πλ. Φιδρ. 554)· ἅπαντα τῷ πλουτεῖν ἔσθ' ὑπήκοα (Ἀρστροφ. Πλ. 146). Ἀρίστηρχος διάδοχος Κλεάνδρου (Ξ. Ἄν. 7, 2, 5).

γ') τὰ ταυτότητος, ὁμοιότητος, ἰσότητος καὶ συμφωνίας σημαντικά καὶ τὰ ἐναντία τούτων π. χ. οὐ ταῦτα γίγνεται τάγαθὰ τοῖς ἡδέσει (Πλ. Γο. 497)· φέρεται πως πᾶς αἰεὶ πρὸς τὸν ὁμοιώτατον αὐτῷ (Πλ. Νό. 773)· σύμψηφος εἰ ἡμῖν καὶ σὺ (Πλ. Γο.

500) οὐ δεῖ ἐμὲ ἐμαυτῷ ἀσύμφωνον εἶναι (Πλ. Γο. 482)· τάχος καὶ ὀργή εὐβουλίᾳ ἐναντία (Θ. 3, 42).

ΣΗΜ. Πολλάκις ἡ δοτικὴ ἐπὶ τοῦ ὁ αὐτός, ὁμοιος, ἴσος κεῖται βραχυλογικῶς π. χ. ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα (= τῇ τῶν δούλων, οἶαν αἱ δούλαι. Ξ. Κυ. 5, 1, 4). Τὰ αὐτὰ φρονῶ Δημοσθένει (= ἄπερ Δημοσθένης. Δημ. 18, 304)· τοὺς καχοὺς εὖ ποιῶν ὁμοια πείσει τοῖς τὰς ἀλλοτρίας κύνας σιτίζουσιν (οἶα οἱ τὰς ἀ. κ. σιτίζοντες. Ἴσ. 1, 29)· οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί; (= ὅσας ἐγώ. Ἀροσφ. Β. 636). Ἀπέθανε Σιτάλκης ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ Δηλίῳ (= αἷς ἐγένετο τὰ ἐπὶ Δηλίῳ. Θ. 4, 101).

δ') τὰ προσεγγίσεως, μίξεως, κοινωνίας καὶ συγγενείας σημαντικά π. χ. πλησία τῷ νυμφίῳ (Σοφ. Ἄντ. 761)· ἡδονὴ ἄμικτος φρονήσει (Πλ. Φιλ. 61). Τὸ ὁμοιον τῷ ὁμοίῳ συγγενές ἐστι (Πλ. Πρωτ. 370).

ε') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος καὶ μὴ ἀρμόζοντος π. χ. μέθη φύλαξιν ἀπρεπέστατον (Πλ. Πολ. 398).

ς') πολλὰ ἐπίθετα σύνθετα μετὰ προθέσεως, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς ἐν, ἢ τῆς σύν π. χ. μέγα σῶμα μικρῶ διανοίᾳ ξυμφυές (Πλ. Τιμ. 88).

ΣΗΜ. Πολλὰ τῶν εἰς τὰς εἰρημένους τάξεις ἀνηκόντων ἐπιθέτων οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται μετὰ γενικῆς· οἷον τὸ ἀκόλουθος, ὁμορος, ἀντίρροπος, ὁμᾶνυμος, συγγενής, φίλος, ἐχθρός, πολέμιος π. χ. τῶν ἐχόντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι (Εὐρ.)· τῶν εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς (Με. 510)· συμμαχία τούτων ἀντίρροπος (Δη. 1, 10). Τεῦκρος Σαλαμίνα ὁμᾶνυμον ἐποίησε τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος (Ἴσ. 9, 18).

§ 97. Οὐσιαστικὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα εἶνε ὀλίγα παράγωγα ἐκ ῥημάτων ἢ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς π. χ. ἡ ἐμὴ τῷ Θεῷ ὑπηρεσία (ὑπηρετῶ τινι. Πλ. Ἄπ. 30)· ὁμοίότης ἐαυτῷ (ὁμοίος τινι. Πλ. Φαίδ. 109)· ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις (Θ. 5, 5)· ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοισι (Δη. 4, 21).

§ 98. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ ἐπιρρήματα συγγενῆ πρὸς ἐπίθετα ἢ ῥήματα συντασσόμενα μετὰ δοτικῆς π. χ. ὁμοίως ἐκείνῳ (Ἦρ. 1, 32)· ἐπομένως τῷ νόμῳ (Πλ. Νε'. 844)· τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον (Πλ. Τιμ. 30). Ὅμοίως συντάσσονται μετὰ δοτ. καὶ τὸ ἅμα καὶ τὸ ὁμοῦ, ὡς τὰ μίξεως σημαν-

τικά επίθετα· οἶον : ἤξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ
(Θ. 2, 54)· τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πληθῶ (Θ. 7, 84).

Δοτικὴ προσωπική.

§ 99. Δοτικὴ προσωπικὴ λέγεται ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου ἢ τοῦ προσωπικῶς λαμβανομένου πράγματος, διὰ τὸ ὅποιον γίνεται τι. Ἡ δοτικὴ αὕτη δύναται νὰ διακριθῆ εἰς πέντε εἶδη, ἧτοι εἰς *δοτικὴν κτητικὴν ἢ τῆς χρήσεως, δοτικὴν χαριστικὴν ἢ ἀντιχαριστικὴν, δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς, δοτικὴν τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου (ἠθικὴν), καὶ δοτικὴν τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου (ποιητικὸν αἷτιον).*

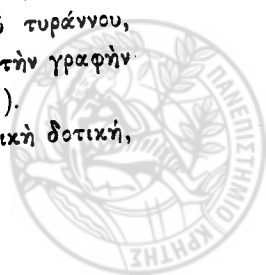
§ 100. Δοτικὴ κτητικὴ ἢ τῆς χρήσεως λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ, ἧτις τίθεται μετὰ τοῦ εἶναι, ὑπάρχειν, γίνεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων εἰς δῆλωσιν τοῦ προσώπου, ὡς κτῆμα ἢ πρὸς χρῆσιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἢ γίγνεται τι· π. χ. ἔστι μοι χρήματα (=ἔχω χρήματα)· νῆες οὐκ εἰσὶν ἡμῖν (=ναῦς οὐκ ἔχομεν)· ἐνταῦθα Κύρω ἦν βασιλεῖα (Ξ. Ἄν. 1, 2, 7)· τούτων τῶν μερῶν ἐν ἔστι παισὶν (=διὰ τοὺς παῖδας, πρὸς χρῆσιν τῶν παιδῶν. Ξ. Κυ. 1, 2, 4)· γέγονέ μοι διδάσκαλος (=ἔσχηκα διδάσκαλον. Πλ. Λά. 186).

ΣΗΜ. Τὸ τί ἐστίν ἐμοὶ καὶ σοί ; σημαίνει τί κοινὸν ὑπάρχει μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ ; ('Ἀριστ. Ἴππ. 1022 : τί ἐστ' Ἐρεχθεὶ καὶ κυνί ;)

Τὸ τί (οὐδέν) μοι πλέον ἐστὶ (γίγνεται) = τί (οὐδέν) κέρδος ἔχω (λαμβάνω)· π. χ. τί μοι πλέον ἐστίν, εἰ διαστραφήσομαι ; (=τί θὰ κερδίσω, τί θὰ ὠφεληθῶ ; 'Ἀριστ.). τῶν ἀθλητῶν δις τοσαύτην δύναμιν λαβόντων οὐδέν ἂν πλέον γένοιτο τοῖς ἄλλοις (=οὐδέν ἂν ὠφεληθεῖεν οἱ ἄλλοι 'Ἰσ. 4, 2).

§ 101. Δοτικὴ χαριστικὴ ἢ ἀντιχαριστικὴ λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ, ἧτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, πρὸς χάριν, ἢ ὠφέλειαν, ἢ πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου γίνεται τι· π. χ. πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ ποιεῖ (=χάριν ἑαυτοῦ. Σοφ. Αἶ. 1366)· ἐκέλευε πάντας στεφανοῦσθαι τῷ Θεῷ (=πρὸς τιμὴν, πρὸς χάριν τοῦ Θεοῦ, Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 21)· πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῷ τυράννῳ (=κατὰ τοῦ τυράννου, πρὸς βλάβην τοῦ τυράννου. Ξ. Ἱέρ. 1, 15)· καὶ μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι (=πρὸς χάριν μου, παρακαλῶ. Ἰσ. 15, 29).

§ 102. Δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ,

ἤτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὁποῖον ἀληθεύει τι· π. χ. γέρων γέροντι γλῶτταν ἡδίστην ἔχει, παῖς παιδί (γν.) τῷ καλῶς πράσσοντι πᾶσα γῆ πατρίς (= ὡς πρὸς τὸν εὐτυχοῦντα π. γῆ π. Με'. 716). Μετὰ τῆς δοτ. ταύτης συνάπτεται καὶ τὸ ὡς π. χ. μακρὰν γὰρ ὡς γέροντι προϋστάλης ὁδόν (Σοφ. Οἰδ. Κ. 20).

ΣΗΜ. α'. Συχνῆ εἶνε ἡ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς μετὰ μετοχῆς, ὅταν μάλιστα πρόκειται νὰ ὀρισθῇ χρόνος ἢ τόπος· π. χ. ἡμέραι μάλιστα ἦσαν τῇ Μυτιλήνῃ ἐαλωκυῖα ἑπτὰ, ὅτ' ἐς τὸ Ἐμβατον Λακεδαιμόνιοι κατέπλευσαν (= ὡς πρὸς τὴν Μυτ. ἐαλωκυῖαν ἦτοι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Μυτ. Θ. 3, 29)· ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις (= ἀφ' ὅτου οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέπλεον. Ξ. Ελλ. 2, 1, 27)· καὶ κατ' ἑλλησπιν τῆς δοτ. τινί. Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἴόνιον κόλπον (= ὡς πρὸς τινὰ ἐσπλέοντα, ὅταν τις εἰσπλή. Θ. 1, 24).

ΣΗΜ. β'. Εἰς τὴν δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς ἀνήκει καὶ ἡ λεγομένη δοτικὴ τῆς κρίσεως. π. χ. ἐγὼ σ' ἐτίμησα τοῖς φρονούσιν εὖ (= ὡς πρὸς τοὺς εὖ φρονούντας, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εὖ φρονούντων. Σοφ. Ἄντ. 907). Κρέων ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ (Σοφ. Ἄν. 1161). Ἐνίοτε τίθεται μετὰ τῆς δοτ. ταύτης ἡ πρόθεσις παρά· π. χ. δοκεῖς καρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς (Σοφ. Τρ. 589).

§ 103. Δοτικὴ τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου ἢ ἠθικὴ λέγεται ἡ προσωπικὴ δοτικὴ, ἣτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, πρὸς χαρὰν ἢ πρὸς λύπην τοῦ ὁποῖου συμβαίνει τι· π. χ. ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος (= πόσον καλὸς μοῦ εἶνε ὁ πάππος. Ξ. Κυ. 1, 3, 2)· ἡ μήτηρ σε ἐξ ποιεῖν ὅτι ἂν βούλη, ἔν' αὐτῇ μακάριος ἦς (Πλ. Λύ. 508)· ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσι τι οἱ υἱεῖς (δηλ. πρὸς λύπην καὶ δυσἀρέσκειαν αὐτῶν. Πλ. Σοφ. 230).

ΣΗΜ. α'. Ἡ δοτικὴ αὕτη ἀποκλίνει πολλάκις πρὸς τὴν κτητικὴν γενικήν· π. χ. ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος = ὡς καλὸς ὁ πάππος μου ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσι τι οἱ υἱεῖς = ὅταν ἐξαμαρτάνωσι τι οἱ υἱεῖς αὐτῶν. Ἀλλὰ διὰ τῆς κτητικῆς γενικῆς δὲν δηλοῦται τὸ εὐάρεστον ἢ δυσἀρεστον συναίσθημα τοῦ προσώπου.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τῆς δοτ. τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου συνάπτεται ἐνίοτε τὸ ἀσμένω, βουλομένω, ἠδομένω, ἀχθομένω, ἵνα δηλωθῇ τὸ εἶδος τοῦ συναίσθηματος· π. χ. ἀσμένοις τοῖς ἀνθρώποις τὸ φῶς ἐγίγνετο (= πρὸς χαρὰν τῶν ἀνθρώπων. Πλ. Κρατ. 418). Ἡ μετοχὴ βουλομένω, ἠδομένω, ἀχθομένω μετὰ τοῦ ἐστί τινι ἰσοδυναμεῖ τῷ βούλεται, ἦδεται, ἔχθηται· π. χ. τῷ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένω ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι (= τὸ πλ. τῶν Πλ. οὐκ ἐβούλετο . . . Θ. 2, 3).

§ 104. Δοτικὴ τοῦ ἐνεργούντος προσώπου (ποιητικὸν αἶτιον) λέγεται ἢ προσωπικὴ δοτικὴ, ἥτις δηλοῖ τὸ ἐνεργῶν πρόσωπον. Τίθεται δὲ ἐπὶ τῶν εἰς -τός καὶ -τέος ῥηματικῶν καὶ ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, ὑπερσυντελικοῦ καὶ τετελεσμένου μέλλοντος. σπανίως δὲ ἐπ' ἄλλου χρόνου· π. χ. ἄρα γουρντόν ἐστιν ἡμῖν (= ἄρα δυνατόν ἐστιν ἡμῖν γρυῖξαι; 'Αρσφ. Λυσ. 656)· ποταμός ἐστιν ἡμῖν διαβατέος (= ποταμόν τινα δεῖ ἡμᾶς διαβῆναι. Ε. 'Αν. 2, 4, 6)· ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται (= ὑπὸ Θεμιστογένους. Ε. 'Ελλ. 3, 1, 2).

'Η αίτιατικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

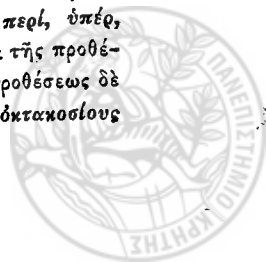
§ 105. Αἰτιατικὴ συνάπτεται μετὰ ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν τῆς ἀναφορᾶς· π. χ. θαναμάσιος τὸ μέγεθος· ἰδ. § 138 α'.

'Αντικείμενον.

§ 106. 'Αντικείμενον λέγεται ἢ πλαγία πτώσις, ἥτις τίθεται μετὰ ῥήματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ· π. χ. ἐπιθυμῶ δόξης, βοηθῶ τῇ πατρίδι, βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμός (Με. 147).

§ 107. 'Ὡς ἀντικείμενον τίθεται μάλιστα τὸ οὐσιαστικόν· ἀλλὰ καὶ πᾶν μέρος λόγου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον δύναται νὰ τεθῆ ὡς ἀντικείμενον, ἥτοι ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ἀριθμητικόν, ἀπαρέμφατον, μετοχή, καὶ δλόκληρος πρότασις· ἔτι δὲ ἄκλιτον καὶ πᾶς τύπος λέξεως μετὰ τῷ ἄρθρου τό· π. χ. τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ ('Ισ. 1, 29)· ἑαυτοῦ κήδετα ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ε. Κυ. 3, 7, 15)· καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε (Με. 285)· μίσει τοὺς κολακεύοντας ('Ισ. 1, 30)· Κύρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν (Ε. 'Αν. 1, 4, 11)· ἐνέβαλε τὸ μὲν (Πλ. Πρωτ. 443)· ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες 'Αθηναῖοι· τὸ δ' ὑμεῖς ἔσαν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δη. 18, 4).

ΣΗΜ. 'Ὡς τὸ ὑποκείμενον (ἰδ. § 11) οὕτω καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται πολλάκις δι' αίτιατικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων εἰς, περὶ, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ποσὸν ὡς ἔγγιστα ὀριζόμενον, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ κατά, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ χωρισμός, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐπί, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ἔκτασις· π. χ. διέφθειραν εἰς ὀκτακοσίους

(Θ. 7, 33) βούλομαι καθ' ἕνα ἐκαστον αὐτῶν ἐξετάσαι (= ἐν ἑκάστον χωριστά· Δη. 18, 17) τοῦ οἰκοδομήματος ἐπὶ μέγα κατέσεισε (= μεγάλην ἔκτασιν, μέγα μέρος· Θ. 2, 76).

§ 108. Ῥήματά τινα εἶνε συνθετιμμένα μετὰ τοῦ ἀντικειμένου εἰς ἕν ῥῆμα· π. χ. σιδηροφορῶ (= σίδηρον φορῶ), ἵπποτροφῶ (= ἵππους τρέφω), τροχοποιῶ (= τροχούς ποιῶ)· τίς ἐθελήσει τροχοποιεῖν ἢ σκυτοτομεῖν ἢ πλινθουργεῖν; (Ἄρστωφ. Πλ. 513). Τινὰ δὲ τῶν ῥημάτων τούτων, ἐπειδὴ καταχρηστικῶς ἀπέβησαν ἰσοδύναμα πρὸς τὰ ἀπλά, ἢ λαμβάνονται τροπικῶς, δέχονται ἀντικείμενον ἴδιον· π. χ. οἰκοδομῶ οἶκον, τεῖχος· ναυπηγῶ ναῦς, τριηρεῖς· βουθυτεῖ ὕν καὶ τράγον καὶ κριόν (Ἄρστωφ. Πλ. 819)· δημαγωγεῖ τοὺς ἄνδρας (= ὡς δημαγωγὸς προσάγεται τοὺς ἄνδρας· Ξ. Ἄν. 7, 6, 4)· συκοφαντῶ τινα (= διαβάλλω τινα).

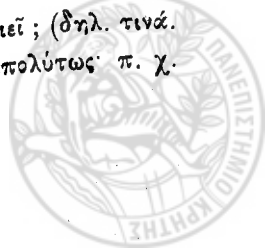
§ 109. Ὡς εἰς τὸ ὑποκείμενον, οὕτω καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀποδίδεται κατηγορούμενον, ὅπερ συμφωνεῖ πρὸς αὐτό, ὡς συμφωνεῖ καὶ πρὸς τὸ ὑποκείμενον (ιδ. § 32)· π. χ. νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους (Ξ. Ἰέ. 11, 14)· οἱ Ἀθηναῖοι ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀπέδωσαν. Καὶ προληπτικῶς (πρβ. § 17) ἕνα τινὰ ἀεὶ ὁ δῆμος εἴθε τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν (= αὔξειν καὶ οὕτω ποιεῖν μέγαν· Δη. 9, 21).

§ 110. Τὸ αὐτὸ ῥῆμα δύναται νὰ ἔχῃ δύο ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἄμεσον, τὸ δ' ἕτερον ἔμμεσον· π. χ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις (Ξ. Ἄπ. 2, 2, 3)· ὁ πάππος τὸν Κῦρον καλὴν στολὴν ἐνέδυσσε (Ξ. Κυ. 1, 3, 3).

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν δύο ἀντικειμένων τοῦ αὐτοῦ ῥήματος ἄμεσον εἶνε τὸ κατ' αἰτιατικὴν κείμενον. Ὅταν δὲ ἀμφότερα κεῖνται κατ' αἰτιατικὴν, ἄμεσον εἶνε τὸ προσωπικὸν ἢ προσωπικῶς λαμβανόμενον. πρβ. § 118.

Παράλειψις τοῦ ἀντικειμένου.

§ 111. Τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ ἐλλείπῃ, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων· π. χ. δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι (δηλ. αὐτῇν. Πλ. Πολ. 392). Ἐνίοτε ἐλλείπει τὸ ἀντικείμενον τινά· π. χ. ὁ σοφιστὴς περὶ τίνος δεινὸν ποιεῖ; (δηλ. τινά. Πλ. Πρωτ. 312). Συχνότατα τίθεται τὸ ῥῆμα ἀπολύτως· π. χ. γράφω, τύπτω κτλ.

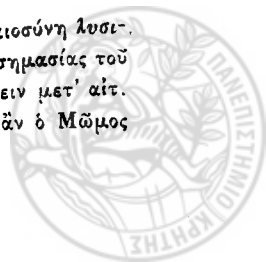
§ 112. Ὄταν δύο ῥήματα ἔχωσι κοινὸν ἀντικείμενον, τὸ ἀντικείμενον τίθεται ἅπαξ· π. χ. *Λυκοῦργον θαναμάζω καὶ σοφὸν ἠγοῦμαι* (Ξ. Λ. π. 2)· *τοὺς αὐτοὺς λόγους σέβομαι καὶ τιμῶ* (Πλ. Κρατ. 47). Ἄν δὲ τὰ ῥήματα δὲν συντάσσωνται μετὰ τῆς αὐτῆς πτώσεως, τὸ ἀντικείμενον τίθεται καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ πλησιέστερον ῥήμα· π. χ. οὐ δεῖ τοῖς παιδοτρίβαις ἐγκαλεῖν οὐδ' ἐκβάλλειν (δηλ. αὐτοὺς) ἐκ τῶν πόλεων (Πλ. Γο. 460)· ἐπιτιμῶ καὶ κατηγορῶ τῶν καθεστώτων (Ἰσ. 7, 71). Ὁμοίως καὶ ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶνε κοινὸν ῥήματος καὶ μετοχῆς· π. χ. τοῖς ἄλλοις ξυμβalόντες ἐκράτησαν (δηλ. αὐτῶν. Θ. 1, 105)· καταλαμβάνουσι τεῖχος, ὃ ποτε τειχισάμενοι Ἄκαρνανες κοινῶ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο (δηλ. αὐτῶ. Θ. 3, 135).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἀντικείμενον ἐν τῷ δευτέρῳ ῥήματι διὰ τῆς ἀπαιτουμένης πτώσεως τῆς αὐτῆς· π. χ. ἐκεῖνοι τοῖνον, οἷς οὐκ ἐχαρίζουθ' οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐφίλουσιν αὐτοὺς (Δη. 3, 24)· πρβ. καὶ § 324.

Τὰ μετ' αἰτιατικῆς συντάσσόμενα ῥήματα.

§ 113. Ἡ αἰτιατικὴ ἐκφράζει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων καὶ τῶν μεταβατικῶς λαμβανόμενων ἀμεταβάτων. Σημαίνει δὲ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατ' εὐθείαν μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου. Τὰ μεταβατικά δὲ ῥήματα καὶ τὰ μεταβατικῶς λαμβανόμενα ἀμετάβατα, ἅτινα δέχονται τὸ ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν, εἶνε πάμπολλα καὶ πολυειδῆ. Ἐνταῦθα δὲ σημειούμεθα μόνον ὅτι καὶ τὰ σημαίνοντα ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν δι' ἔργου ἢ λόγου μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσονται· π. χ. μέμνησο πλοῦσις ὧν τοὺς πένητας ὠφελεῖν (γινωμ.) βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμὸς (Με. 71)· ἐν τοῖς κκοῖς τοὺς φίλους εὐεργέτει (Με. 147)· ξένον ἀδικήσης μηδέποτε (Με. 397) ψευδῆς διαβολὴ τὸν βίον λυμαίνεται (Με. 553)· εἰ τύραννοι ἰκνώτατοί εἰσι κακῶσαι μὲν ἐχθρούς, ὀνήσαι δὲ φίλους (Ξ. Ἰε. 2, 2)· οἱ σοφισταὶ λωβῶνται τοὺς νέους (Πλ. Πρωτ. 513).

ΣΗΜ. α'. Τὸ λυσιτελεῖν συντάσσεται μετὰ δοτ. π. χ. δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔγοντι (Πλ. Πολ. 392). Τὸ μέμφοσθαι ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ ἐπιτιμᾶν συντάσσεται μετὰ δοτ., ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ψέγειν μετ' αἰτ. π. χ. οὐ τοῖς ἄρχειν βουλομένοις μέμφομαι (Θ. 4, 61)· οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος

τὸ γε τοιοῦτον μέμφαιτο (Πλ. Πολ. 487). Τὸ λοιδορεῖσθαι συντάσσεται μετὰ δοτ., τὸ δὲ λοιδορεῖν μετ' αἰτ. τὸ λυμάλινεσθαι σπανίως συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.

ΣΗΜ. 6'. Καὶ φράσεις τινὲς δέχονται αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον, ἐπειδὴ περιέχουσι τὴν ἔννοιαν ῥήματος συντασσόμενου μετ' αἰτιατικῆς (σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον)· π. χ. *ἔξαυροί εἰσι τὰ ὁμολογημένα* (=ἀρνοῦνται τὰ ὁμολογημένα. Ἰσ. 5, 26). *Ἀστύχος τὴν χάραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο* (=ἐλῆζετο. Θ. 8, 41). Οἱ σύμμαχοι τεθῆναι δεῖ τοὺς τοιοῦτους ἀποστόλους (=μέχρι θανάτου φοβοῦνται τοὺς τ. ἀπ. Δη. 4, 45).

§ 114. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου πρὸς τὸ ῥῆμα, ἵνα ἀκριβέστερον προσδιορισθῇ καὶ χαρακτηρισθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ῥήματος. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη τίθεται συνήθως μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ καὶ ὀνομάζεται *σύστοιχον ἢ ἑσωτερικὸν ἀντικείμενον*· π. χ. *κινδυνεύω τὸν ἐσχατὸν κίνδυνον* (Πλ. Ἀπ. 34)· *οὐ στρατηγήσω τὴν στρατηρίαν ταύτην* (Ξ. Ἀν. 1, 3, 15)· *νοσεῖ νόσον ἀργίαν* (Σοφ. Φιλ. 173)· *ζήσεις βίον κράτιστον, ἂν θυμοῦ κρατῆς* (Με. 186)· *ἠσθένησε τὴν νόσον ταύτην* (Ἰδ. 19, 54). *ἐκδήμους στρατείας οὐκ ἐξῆσαν οἱ Ἕλληνες* (Θ. 1, 15). Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ αἰτ. *μέρη ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων διαίρεσιν*· π. χ. *διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ τέτταρα μέρη* (=εἰς τέτταρα μέρη. Ξ. Κυ. 1, 1, 2. Πρβ. Αἰσχ. 3, 192: εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἡ ἡμέρα).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἄνευ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ τίθεται α') ὅταν ἔχη στενωτέραν σημασίαν καὶ οὕτω περιορίζῃ καὶ χαρακτηρίσῃ τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος· π. χ. Οἱ Κοτυωρίται φόρον τοῖς Σινωπεύσιν ἔφερον (Ξ. Ἀν. 5, 6, 7)· ἀπείρηκα ἤδη φυλακὰς φυλάκτων (=ἐκτελῶν ὑπηρεσίας φρουροῦ. Ξ. Ἀν. 5, 1, 2)· βούλεται ἀρχὴν ἄρξαι (δημοσίαν θέσιν νὰ λάβῃ. Πλ. Συμ. 183)· β') ὅταν προσδιορίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου· π. χ. τοὺς ἐπαίνοους ἐπαινοῦσι καὶ τοὺς ψόγους ψέγουσι (Πλ. Γο. 483)· γ') ὅταν κεῖται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· διότι ἡ ἔννοια τῆς πληθῆος προσδιορίζει τὴν γενικὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἐρετηράχησε τριηραρχίας (=πολλὰς τριηραρχίας, ἦτοι πολλάκις. Δη. 45, 85).

§ 115. Πολλάκις ἐλλείπει ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ, κεῖται δὲ μόνον τὸ ἐπίθετον (ἢ ἡ ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία) κατ' οὐδέτερον γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ ἐνικῷ· π. χ. *δεήσομαι μέτρια ὕμνων* (=μετρίαν δέησιν. Δη.

38, 2. πρβ. Αἰσχ. 3, 61: δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν· ἐμὲ μὲν **μεγάλα ἐξημίωσε**, τὴν δὲ πόλιν οὐ **μικρὰ ἐβλαψε** (Λυ. 13, 2)· **σμικρόν τι ἀπορῶ** (Πλ. Θεαίτ. 145)· **ταῦτά χαίρω καὶ ταῦτά λυποῦμαι** τοῖς πολλοῖς (=τὴν αὐτὴν χαρὰν χαίρω καὶ τὴν αὐτὴν λύπην λυποῦμαι. Δη. 18, 292)· **ὀξὺ ἀκούω** (Πλ. Νο. 927)· **οὐδὲν διαφέρει** (Πλ. Ἰππ. 287). Οὕτω **δεινὰ ὑβρίζειν, ὀξὺ βλέπειν, μέγα δύνασθαι, μέγα φρονεῖν, κακὸν ἠδὺ ὄξειν** κτλ.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ τοιοῦτον ἐπίθετον ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐπίρρημα π. χ. οὐδὲν διαφέρω = οὐδαμῶς διαφέρω· **δεινὰ ὑβρίζω = δεινῶς ὑβρίζω**· ὀξὺ βοῶ = ὀξέως βοῶ. Ἀξία παρατηρήσεως εἶνε ἡ αἰτιατικὴ αὕτη ἐπὶ τοῦ **χρῶμαι** π. χ. **Τί βούλεται Κύρος ἡμῖν χρῆσθαι** (=τίνα χρῆσιν, ἤτοι ἐπὶ τί; πῶς; Ε. Ἄν. 1, 3, 18)· **οὐκ ἔχω ὅτι χρῆσωμαι** τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ (=ὅπως χρῆσωμαι τῷ ἄ. τ. ἤτοι: τί νὰ κάμω τὸν ἄνθρωπον τοῦτον. Πλ. Συμ. 216)· ἡμεῖς νυκτί, ὅσαπερ οἱ ἄλλοι ἡμέρα, **δύνασθε χρῆσθαι** (=ὥσπερ. Ε. Κυ. 1, 5, 12).

§ 116. Πολλάκις ὡς σύστοιχον ἢ ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον τίθεται αἰτιατικὴ ὀνόματος, ὅπερ προσδιορίζει τὸ ἐν τῷ ῥήματι περιεχόμενον οὐσιαστικόν π. χ. **ἀγωνίζομαι στάδιον, πάλην, δρόμον** = ἀγωνίζομαι ἀγῶνα σταδίου, πάλης, δρόμου, ἤτοι ἀγωνίζομαι ἐν σταδίῳ, ἐν πάλῃ, ἐν δρόμῳ· **νικῶ μάχην, στάδιον** κτλ. = νικῶ νίκην μάχης, σταδίου κτλ., ἤτοι νικῶ ἐν μάχῃ, ἐν σταδίῳ κτλ. **γάμους ἐστίαν** = ἐστίαν ἐστίασιν γάμων, ἤτοι ἐπὶ γάμοις (Ἰσαί. 8, 18: ὁ πατὴρ γάμους ἐστίασε). **Ὀλύμπια νικᾶν** (Θ. 1, 116 = νικᾶν Ὀλυμπίασι. πρβ. Πλ. Ἄπ. 36). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ **σπένδομαι ἀναίρεσιν** = σπένδομαι σπονδὰς ἀναίρεσεως, ἤτοι σπένδομαι περὶ ἀναίρεσεως (Θ. 3, 24: **ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν** τοῖς νεκροῖς)· **ἀποκρίνομαι τὸ ἐρωτώμενον** = ἀποκρίνομαι ἀπάντησιν τοῦ ἐρωτωμένου, ἤτοι ἀποκρίνομαι εἰς τὸ ἐρωτώμενον (Πλ. Κρ. 48: **πειρῶ ἀποκρίνεσθαι** τὸ ἐρωτώμενον) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Τὸ σύστοιχον ἀντικείμενον **δίκη** ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων, ὅταν προσδιορίζεται διὰ γενικῆς τῆς αἰτίας, παραλείπεται· φεύγω φόνου (Λυκ. 133) πρβ. καὶ § 124. Ὁμοίως παραλείπεται ἡ αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἐπὶ τοῦ ὄξειν π. χ. ὄξω μύρου (=ὀσμὴν μύρου. Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 524).

§ 117. Ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ εἶναι ἀποτελεῖ ἔννοιαν ῥήματος, διὰ τοῦτο καὶ μετὰ ἐπιθέτου τίθεται αἰτιατικὴ τοῦ

συστοίχου ἢ συνωνύμου οὐσιαστικοῦ· π. χ. ταύτην τὴν σοφίαν εἰμι σοφός (Πλ. Ἀπ. 50)· ταύτην τὴν ἀρετὴν εἰσι ἀγαθοί (Πλ. Πρωτ. 324)· ἂν εὖ φρονῆς, τὰ πάντα γ' εὐδαίμων εἶσι (τὴν πᾶσαν εὐδαιμονίαν, κατὰ πάντα· πρβ. Ὑπερείδου Ἐπιτάφ. εὐδαιμονες γεγόνασι κατὰ πάντα).

Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα.

§ 118. Πολλὰ μεταβατικά ῥήματα πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου δέχονται καὶ ἑτέραν αἰτιατικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε

α') τὰ παιδευτικά· π. χ. ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους (Ἀντ. 5, 14). Οἱ Πέρσαι διδάσκουσι τοὺς παῖδας σωφροσύνην (Ξ. Κυ. 1, 2, 8). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀναμιμνήσκειν καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν π. χ. ἀναμνήσω ὑμᾶς καὶ τοὺς κινδύνους (Ξ. Ἀν. 3, 2, 11)· τοὺς Ἀθηναίους καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω (Θ. 7, 64).

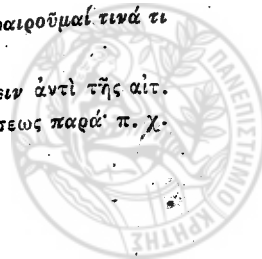
ΣΗΜ. Τὸ ἀναμιμνήσκειν καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος δέχονται ἐνίοτε γενικὴν· π. χ. μὴ μ' ἀναμνήσης κακῶν (Εὐρ. Ἄλκ. 1045).

β') τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά· π. χ. ὁ πάππος τὸν Κῦρον καλὴν στολὴν ἐνέδυσε (Ξ. Βυ. 1, 3, 3).

γ') τὰ αἰτητικά καὶ τὰ ἀποστερητικά· π. χ. ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ ὄπλα ἀπαιτεῖ (Ξ. Ἀν. 2, 6, 38). Λεύκων ἀπεστέρησε τὴν πόλιν ταύτην τὴν δωρεάν (Δη. 20, 33). Εἰς τὰ αἰτητικά ἀνήκει καὶ τὸ ἐκτενεῖν καὶ τὸ ἐρωτᾶν, εἰς δὲ τὰ ἀποστερητικά ἀνήκει καὶ τὸ κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν· π. χ. Διογείτων τὴν θυγατέρα ἐκρυπτε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός (Λυ. 32, 7). Σωκράτης τοὺς ἑαυτοῦ οὐκ ἐπράττετο χρήματα (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 5)· ἠρόμεθα αὐτοὺς τὸ ἐναντίον (Πλ. Πρωτ. 354).

ΣΗΜ. Τὸ ἀποστερεῖν συντάσσεται πολλάκις μετ' αἰτ. τοῦ προσώπου καὶ γενικῆς τοῦ πράγματος· π. χ. οὗτος ἐμὲ τῶν πατέρων πάντων ἐστέρησε (Δη. 29, 3). Τοῦναντίον λέγεται ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ ἀφαιροῦμαι τινὰ τι ἀφαιροῦμαι τινός τι.

ΣΗΜ. β'. Τὸ αἰτεῖν, αἰτεῖσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ προσώπου δέχονται πολλάκις γενικὴν μετὰ τῆς προθέσεως παρά· π. χ.

ὁ γῆρας αἰτῶν παρὰ θεῶν ἀμαρτάνει.—οὗτος παρ' ἐτέρων εἰσπράττει φόρους (Δη. 56, 17).

§ 119. Τὰ κλητικά, τὰ δοξαστικά, καὶ τὰ σημαίνοντα ποίησιν ἢ ἐκλογὴν συντάσσονται ἐν τῇ ἐνεργητικῇ διαθέσει μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μία εἶνε τὸ ἕμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἑτέρα κατηγορούμενον τοῦ ἀντικειμένου· π. χ. τοὺς φιλοσόφους θεῖους προσαγορεύω (Πλ. Σοφ. 216). Νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἴκου, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους (Ξ. Ἴε. 11, 14). Δαρεῖος Κῦρον σατραπήν ἐποίησε (Ξ. Ἄν. 1, 1, 2)· ἀθλιωτάτην ταύτην τῶν πόλεων κρίνω (Πλ. Πολ. 578). Ἀντισθένην Ἀθηναῖοι εἶλοντο στρατηγὸν (Ξ. Ἄπ. 3, 4, 1).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τῶν δοξαστικῶν συνάπτεται πολλάκις τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῶν κλητικῶν· π. χ. σοφιστὴν ὀνομάζουσιν εἶναι τὸν ἄνδρα (Πλ. Πρωτ. 317).

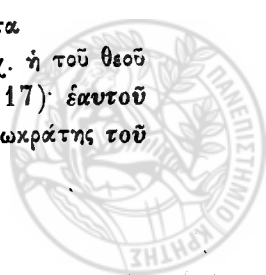
ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ αὔξειν, αἰρεῖν, τρέφειν καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται πολλάκις εἰς τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν κατηγορούμενον προληπτικῶς π. χ. ἔνα τινὰ αἰεὶ ὁ δῆμος εἴωθε αὔξειν τε καὶ τρέφειν μέγαν (=αὔξειν τε καὶ τρέφειν καὶ οὕτω ποιεῖν μέγαν. Πλ. Πολ. 565).

§ 120. Πολλὰ ῥήματα μεταβατικά πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου λαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν τοῦ συστοίχου ἀντικειμένου· π. χ. ἕκαστον εὐεργετῶ τὴν μερίστην εὐεργεσίαν (Πλ. Ἄπ. 36). Σωκράτης τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὠφέλει (Ξ. Ἄπ. 1, 2, 61). Ταῦτα καὶ ἄλλα ἐγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην (Πλ. Πολ. 363)· διέλωμεν τὴν μετρικὴν δύο μέρη (Πλ. Πολ. 283). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν, δοῦν, ἐργάζεσθαι, λέγειν, ἀγορεύειν τινὰ τι (ἀγαθὸν ἢ κακόν)· π. χ. οἱ πονηροὶ αἰεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἑαυτῶν ὄντας (Πλ. Ἄπ. 25)· πόλλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησε (Ἴσ. 16, 16)· πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει (Ἄρσφ. Θ. 786).

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ῥήματα.

§ 121. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα

α') τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά· π. χ. ἡ τοῦ θεοῦ φρόνησις ἅμα πάντων ἐπιμελεῖται (Ξ. Ἄπ. 1, 4, 17)· ἑαυτοῦ κηδεταὶ ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ξ. Κυ. 3, 7, 15). Σωκράτης τοῦ

σώματος οὐκ ἡμέλει (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 4)· ὁ τῆς Θετιδος υἱὸς ὠλο-
γώρησε τοῦ θανάτου (Πλ. Ἀπ. 28). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ
φειδῆσθαι καὶ τὸ ἀφειδεῖν π. χ. τῶν σωμάτων ἀφειθήσαντες
(Λυ. 2, 25)· χρόνου φείδου.

β') τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· π. χ. ἄνθρωπος ὢν μέ-
μνησο τῆς κοινῆς τύχης (Με. 8)· τοῦ ἐπικραμασθέντος δεινοῦ
ἀμνημονοῦντες (Θ. 3, 40)· τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν (Ἰσ. 1,
47)· ἔμαυτοῦ ἐπελαθόμεν (Πλ. Ἀπ. 17).

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα ταῦτα εὗρηται ἐνίοτε μετ' αἰτ. συντεταγμένα· ὡς
ἐὰν τὰ παρεληλυθότα μνημονεύης, ἄμεινον περὶ τῶν μελλόντων βουλεύσει
(Ἰσ. 2, 25)· τὰς τύχας τὰς κακὰς ἐπελάθοντο (Εὐρ. Ἐλ. 264).

γ') τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά· π. χ. ἀνθρώπου
ψυχῇ τοῦ θείου μετέχει (Ε. Ἀπ. 4, 3, 14)· τὸ ἀνθρώπινον γένος
μετείληφεν ἀθανασίας (Πλ. Νέ. 721)· πάντες κεκοινωνήκατε
τῆς φιλοσόφου μανίας (Πλ. Συμ. 218)· πρέπει τοὺς παῖδας τῆς
φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν (Ἰσ. 1, 2).

Τὰ ῥήματα ταῦτα λαμβάνουσι καὶ δοτικὴν τοῦ προσώπου, ὅταν
πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ μετέχει τις ἢ μετα-
λαμβάνει τινὸς (δοτικὴ τῆς κοινωνίας)· π. χ. ἡμεῖς μετεσχῆκαμεν
ἡμῖν (=μεθ' ὑμῶν) καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ ἑσρτῶν τῶν
καλλίστων (Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 20).

ΣΗΜ. α'. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν
ῥημάτων εἶνε διαιρετικὴ, σημαίνει δηλ. τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι μετέχει ἢ
μεταλαμβάνει τις. Πολλάκις τὸ μέρος ὀρίζεται δι' αἰτιατικῆς ποσότητος
σημαντικῆς ἐπιθέτου μετὰ τοῦ μέρος ἢ ἄνευ αὐτοῦ· π. χ. τῶν κακῶν πλεί-
στον μέρος μετέσχομεν (Ἰσ. 4, 99)· οὐ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν
ψήφων (Πλ. Ἀπ. 36)· αἰδῶς σωφροσύνης πλείστον μετέχει (Θ. 1, 84).

ΣΗΜ. β'. Τὸ μεταλαμβάνει τι ἀντί τινος σημαίνει λαμβάνει τι ἀπὸ
τινος, ὡς· ἀντί τῆς πολιτείας τῆς οὗτω· πολλά καὶ καλὰ διαπεπραγμένης
ἐτέραν πείθω ὑμᾶς μεταλαβεῖν (Ἰσ. 7, 57).

δ') τὰ ἀπολαύσεως καὶ γεύσεως σημαντικά· π. χ. οἱ ἀπο-
λαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὐνοί σοι γίγνονται (Ξ. Οἰκ. 12, 7)·
εὐωχοῦ τοῦ λόγου (Πλ. Πολ. 352). Ὀλίγοι σίτου ἐγεύσαντο
(Ξ. Ἀν. 3, 1, 3).

Τὸ ἐστῖαν ὡς μεταβατικὸν δέχεται αἰτιατικὴν τοῦ προσώπου ὡς

ἔμμεσον ἀντικείμενον καὶ γενικὴν τοῦ πράγματος ὡς ἔμμεσον ἀντικείμενον· π. χ. τῶν λόγων ἡμῶς Λυσίας εἰσιτία (Πλ. Φαίδρ. 227).

ΣΗΜ. α'. Καὶ ἐπὶ τούτων ἡ γενικὴ εἶνε διαιρετικὴ, σημαίνει δηλ. τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι ἀπολαύει τις. Ὅταν δὲ τὸ μέρος ὀρίζηται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν· π. χ. τῆς ἀρετῆς τὸ ἴσον ἀπέλευσαν (Λυ. 2, 76).

ΣΗΜ. β'. Καὶ ἄλλα ῥήματα δέχονται γενικὴν διαιρετικὴν ὡς ἀντικείμενον· π. χ. Κύρος λαβὼν τῶν κρεῶν διεδίδου (Ξ. Κυ. 1, 3, 7) τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον ἄφρονες ἐγίγοντο (Ξ. Ἀν. 4, 8, 20).

ε') τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· π. χ. γυναικὸς ἀγαθῆς ἐπιτυχεῖν οὐ ξάδιον (Δίφ. 114)· ἀκοντίζων τὸν ὕν τοῦ μὲν ἀμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ παιδός (Ἡρ. 1, 43)· ἐσφάλημεν (=ἀπετύχμεν) τῆς ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ πολέμου δόξης (Θ. 4, 85). Οὕτω λέγεται καὶ ψεύδεσθαι (=ἀποτυγχάνειν) τινος, στοχάζεσθαι τινος καὶ τὰ ὅμοια.

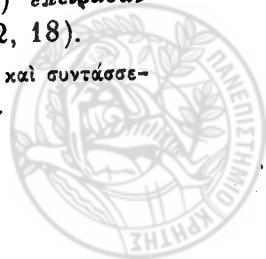
ΣΗΜ. Τὸ ἐπιτυγχάνειν, ὅταν σημαίῃ συναπτῶν, συντάσσεται μετὰ δοτ., ὡς: ἐπιτυγχάνει προοῖς (Ξ. Ἀν. 7, 2, 18).

ς') τὰ ἐφετικὰ· π. χ. τῶν ἀλλοτριῶν ἐπεθύμει (Λυ. 2, 56)· ἐφιέμενοι τῶν κερδῶν οἱ ἥσους ὑπέμενον τὴν τῶν κρεισσόνων δουλείαν (Θ. 1, 8)· τοῦ ξῆν οὐδεὶς ὡς ὁ γηράσκων ἐρᾷ (Σοφ. Ἀκρ. 64)· διψῶ (=σφόδρα ἐπιθυμῶ) ἐλευθερίας (Πλ. Πολ. 562)· πεινῶσι τοῦ ἐπαίνου (Ξ. Οἰκ. 13, 9).

ΣΗΜ. Τὰ φιλεῖν καὶ τὸ ποθεῖν συντάσσονται μετ' αἰτ. Τὸ ἀγαπᾶν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φιλεῖν συντάσσεται μετ' αἰτ., ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ἀρκεῖσθαι συνήθως μετὰ δοτ. π. χ. οἱ ἀγαπήσαντες τὴν Ἑλλήνην (Ἰσ. 10, 22)· ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπᾶν τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς ἔστειλε στρατιάν (Λυ. 2, 21).

ζ') τὰ ἀφῆς σημαντικὰ ἄπτεσθαι, ψαύειν, ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, λαμβάνεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι· ὁμοίως τὸ ἄρχεῖν, τὸ ἄρχεσθαι καὶ τὸ πειρᾶν καὶ πειρᾶσθαι· π. χ. οὔτοι ποθ' ἄψει τῶν ἄκρων ἄνευ πόνου (γν.)· ἤθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος (Με. 114)· ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀληθείας ἀντέχεται (Πλ. Φιλ. 58)· ἦδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἑλλήσι πολλῶν κακῶν ἄρξει (Θ. 2, 12)· σὺν τοῖς θεοῖς ἄρχεσθε παντὸς ἔργου (Ξ. Κυ. 1, 5, 13)· ἐπέφρασαν τοῦ χωρίου (Θ. 1, 61)· ἐπειρῶντο τοῦ τεύχους (Θ. 2, 18).

ΣΗΜ. Τὸ πειρᾶν σημ. συνηθέστερον πειράζειν ἐρωτικῶς καὶ συντάσσεται μετ' αἰτ. ὡς: τὰς καλὰς οὐ πειρᾶν δεῖ (Ξ. Ἰε. 11, 11).

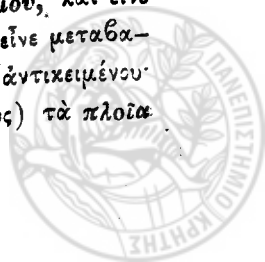
η) τὰ ἀρχικά καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικὴν π. χ. δει-
νὸν τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν (Ίσ. 2, 14). Γλώσσης
πανταχοῦ πειρῶ κρατεῖν (Με. 80): ἡ ἀρετὴ τοῦ πλήθους περι-
γίγνεται (Ίσ. 4, 61): ἄνθρωπος ξυνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων
(Πλ. Μενεξ. 237): ἄρχων ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ
(Ξ. Κυ. 8, 1, 1): μειονεκτοῦσιν (οἱ τύραννοι) τῶν ιδιωτῶν (Ξ.
Ίε. 1, 18): οὐ πάτριόν ἐστιν ἡγείσθαι τοὺς ἐπήλυδας τῶν αὐτο-
χθόνων (Ίσ. 4, 68).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρχειν τοῖς Ἀθηναίοις σημ. ἐπώνυμον ἄρχοντα εἶναι τῶν
Ἀθηναίων. Τὸ κρατεῖν, ὅταν σημ. νικᾶν, συντάσσεται μετ' αἰτ. π. χ.
Ἀθηναῖοι Σικωνίους μάχῃ ἐκράτησαν (Θ. 1, 108). Τὸ ἡγείσθαι τινα
σημ. ὁδηγεῖν τινα. Τὸ ὑπερβάλλειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς.

θ) τὰ αἰσθήσεως σημαντικὰ αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, ἀκροᾶ-
σθαι, ὀσφραίνεσθαι π. χ. οὐκ ἠσθάνοντο προσιόντων τῶν πο-
λεμίων (Ξ. Ἑλλ. 4, 2, 19): ὄνος λύρας ἤκουε καὶ σάλπιγγος
ὕς: εὐνοικῶς ἀκροάσασθε τῶν λεγομένων (Δη. 43, 2: κρομμύων
ὀσφραίνομαι (Ἀρστωφ. Β. 654).

ΣΗΜ. Τὸ αἰσθάνεσθαι συντάσσεται καὶ μετ' αἰτ. ὡς: τὴν τοῦ ἔρωτος
δύναμιν οὐκ ἤσθοντο (Πλ. Συμ. 189). Τὸ ἀκούειν συντάσσεται συνηθέ-
στερον μετ' αἰτιατικῆς, ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶνε πᾶγμα σημαῖνον αὐτὸ
τὸ ἀκουόμενον αἰσθημα: π. χ. ἀκούω τὸν ἦχον ἀκούω τοὺς λόγους (Δη.
3, 1). Πολλάκις τὸ ἀκούειν πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ πράγματος (τοῦ ἀμέ-
σου ἀντικειμένου) δέχεται καὶ γεν. τοῦ προσώπου ὡς ἔμμεσον ἀντικείμε-
νον π. χ. ὑμεῖς δ' ἔμοῃ ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν (Πλ. Ἀπ. 17).
Μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ προσώπου δύναται νὰ τεθῆ καὶ ἡ παρά. Τὴν μετὰ
γενικῆς τοῦ προσώπου καὶ αἰτ. τοῦ πράγματος σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ πυν-
θάνεσθαι καὶ τὸ μανθάνειν π. χ. μάθε μου καὶ τάδε (Ξ. Κυ. 1, 6, 44).

ι) τὰ χωρισμοῦ, ἀπαλλαγῆς, ἀπομακρύνσεως καὶ παύσεως
σημαντικὰ π. χ. πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς πανουργία
φαίνεται (Πλ. Μενεξ. 246): ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους
ἑβδομήκοντα (Θ. 2, 5): θρήνων καὶ γόων ἐπαύσατο (Εὐρ. Μ.
1211). Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ, καὶ εἶνε
ἔμμεσον ἀντικείμενον. Ὅταν δὲ τὰ τοιαῦτα ῥήματα εἶνε μεταβα-
τικά, δέχονται, ὡς εἰκός, καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου.
π. χ. λύσον με δεσμῶν (Εὐρ. Ἀνδρ. 7). (Λύσανδρος) τὰ πλοῖα

εἶργε τοῦ εἰσπλου (Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 9)· τήνδ' ἔπαυσας τῆς πολυ-
γλώσσου βοῆς (Σοφ. Ἦλ. 798).

Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ πρόθεσις
ἀπό· π. χ. ἀπέιχον αἱ πόλεις αὐταὶ ἀπ' ἀλλήλων στάδια ὄγδοῦ-
κοντα (Ξ. Ἄν. 5, 4, 31)· ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτούς (Ξ.
Ἄν. 6, 1, 8).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ παραχωρεῖν τίθεται καὶ δοτικὴ χαριστικὴ πρὸς δήλω-
σιν τοῦ προσώπου, χάριν τοῦ ὁποῦ ἀπομακρύνεται τίς τις, ἢ εἰς τὸ
ὁποῖον ἀπομακρυνόμενος τίς τις καταλείπει αὐτό· π. χ. τῆς τῶν Ἑλλή-
νων ἐλευθερίας παρεχωρήσατε Φιλίππῳ (Δκ. 18, 68).

α') τὰ πλησμονῆς καὶ ἐνδεΐας σημαντικὰ π. χ. αἱ λήκυθοι
μύρου γέμουσι, τὸ δ' ὑπερῶν ἰσχάδων (Ἄρστροφ. Πλ. 800)· τῶν
ἐπιτηδεῖων οὐκ ἀπορήσομεν (Ξ. Ἄν. 2, 5, 11)· ἐπαίνου σπα-
νίζετε (Ξ. Ἰε. 1, 14)· ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδένης δεῖται νόμου.

Τὰ μεταβατικὰ τούτων, ἦτοι τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως ση-
μαντικὰ πλὴν τῆς γενικῆς δέχονται καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἀμέσου
ἀντικειμένου· π. χ. ἔρωσ ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενοὶ, οἰκειό-
τητος δὲ πληροὶ (Πλ. Συμ. 196)· ὁ πατήρ μου δύο ναῦς ἐγέ-
μισε σίτου (Ἰσ. 17, 4).

β') πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τις τῶν προθέσεων ἀπό, ἐκ,
κατά, πρό, ὑπέρ π. χ. πολλοῖς ἢ γλωττα προτρέχει τῆς διανοίας
(Ἰσ. 1, 40)· μὴ μου κατείπης πρὸς τοὺς ἄλλους (Πλ. Θε. 149)·
οἱ πολέμιοι ὑπερμάθηνται ἡμῶν (Ξ. Ἄν. 5, 1, 9). Πολλὰ μετα-
βατικὰ σύνθετα μετὰ τις τῶν εἰρημένων προθέσεων συντάσσονται
μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ μετὰ γενικῆς διὰ
τὴν πρόθεσιν ὡς ἐμμέσου ἀντικειμένου· π. χ. χρὴ προτιθεῖναι παν-
τὸς τοῦ λόγου τὸ προοίμιον (Πλ. Νό. 723)· τὰ τῶν τριάκοντα
ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγοροῦν (Λυ. 25, 26)· ὑπέφεχέ μου τὸ
σκιάδειον (Ἄρστροφ. Ὀρ. 1208).

ΣΗΜ. Καὶ τὸ ἐπιβαίνειν συντάσσεται μετὰ γεν. διὰ τὴν πρόθεσιν· π. χ.
ἐπιβαίνειν τῆς Πελοποννήσου (Θ. 1, 103).

§ 122. Μετὰ τῶν ῥημάτων θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν, μακα-
ρίζειν, οἰκτιρίζειν, φθονεῖν καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται γενικὴ τῆς
αἰτίας, δι' ἣν τις θαυμάζει, εὐδαιμονίζει κτλ. π. χ. θαυμάζω τινὰ

τῆς τόλμης (=διὰ τὴν τόλμην. Θ. 6, 36)· εὐδαιμονίζω τινὰ τοῦ τρόπου (Πλ. Κρ. 43).

§ 123. Ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων διώκειν τινὰ (=κατηγρεῖν τινος ἐπὶ δικαστηρίου), φεύγειν (παθητ. τοῦ διώκειν), κρίνειν, δικάζειν τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ἔγκλημα, δι' ὃ τις διώκει, φεύγει, κρίνει, δικάζει (γενικὴ τῆς αἰτίας)· π. χ. διώξομαι σε δειλίας (=ἐπὶ δειλία. Ἀριστφ. Ἰππ. 367)· φεύγω φόνου (Λουκ. 133) πρβ. καὶ § 117 σημ.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινῶν δικαστικῶν ῥημάτων τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ὄνομα τῆς ποινῆς· π. χ. κρίνομαι θανάτου (=κρίνομαι κρίσιν θανάτου, ἧτοι κρίσιν συνεπάγουσαν ποινὴν τὸν θάνατον· Θ. 3, 57. πρβ. Δημ. 21, 64 : ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὠρωποῦ κρίσιν θανάτου). Ἐπὶ δὲ τοῦ τιμᾶν τινὶ τινος (ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ) καὶ τιμᾶσθαι τινὶ τινος (ἐπὶ τοῦ κατηγοροῦ καὶ τοῦ κατηγορουμένου) ἢ μὲν γεν. σημαίνει τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἢ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, δι' ὃ ὀρίζεται ἡ ποινὴ (δοτ. προσωπική)· π. χ. ἴσως ἂν μοι φυγῆς τιμήσαίτε (= ἴσως ἠθέλετέ μοι ὀρίσῃ φυγῆν ὡς ποινήν. Πλ. Ἀπ. 37)· ὁ κατήγορος βούλεται θανάτου σοι τιμᾶσθαι (Πλ. Γο. 486) Λ

Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ῥήματα.

§ 124. Μετὰ δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα

α') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν προστάσσειν, δεικνύναι καὶ τὰ ὅμοια. Ταῦτα ἂν εἶνε μεταβατικά, δέχονται καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου· π. χ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσιν τοῖς ἀνθρώποις (Ξ. Ἀπ. 2, 2, 3)· μωρία δίδωσιν ἀνθρώποις κακὰ (Με. 234). Ἐπιδεικνύω σοι ἕνα τῶν ἐταίρων (Ξ. Κυ. 2, 2, 6). Οὕτω λέγεται : λέγειν τινὶ τι, προστάσσειν τινὶ τι κτλ.

ΣΗΜ. α'. Τὸ κελεύειν συντάσσεται μετ' αἰτ. καὶ ἀπαρεμφάτου.

ΣΗΜ. β'. Τὸ μεταδιδόναι πλὴν τῆς δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου λαμβάνει καὶ γενικὴν ὡς ἄμεσον ἀντικείμενον· (ἢ γενικὴ ἐπὶ τοῦ μεταδιδόναι εἶναι ὡς ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ῥημάτων· ἰδ. § 121. γ'). π. χ. μεταδίδωμι τῷ βουλομένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλοῦτον (Ξ. Συμ. 4, 43),

β') τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν πρὸς τινὰ διάθεσιν, εἶεν τὸ ὀργίζεσθαι, ἀγανακτεῖν, χαλεπαίνειν, θυμοῦσθαι, εὐνοεῖν,

χαρίζεσθαι, ἀρέσκειν, φθονεῖν (δοτικὴ περιποιητικὴ καὶ ἀντιπεριποιητικὴ) π. χ. οἱ στρατιῶται *ἐχαλέπαινον καὶ ᾠργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ* (Ξ. Ἀν. 1, 5, 11)· δούλος πεφυκῶς εὐνόει *τῷ δεσπότη* (Με. 116)· *ἄρεσκε πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον* (Με. 48).

ΣΗΜ. Περὶ τῆς συντάξεως τοῦ μέμφεσθαι, λοιδορεῖν, λοιδορεῖσθαι ἰδ. § 113. σημ. α'.

γ') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ βοηθεῖν, οἷον τὸ βοηθεῖν, ἀμύνειν, ἀρῆγειν, ἐπικουρεῖν, τιμωρεῖν (=βοηθεῖν) π. χ. ἀμυνῶ *τῷ νόμῳ* (Εὐρ. Ὀρ. 528)· *βεβοηθήκαμεν Εὐβοεῦσι* (Δη. 1, 12).

δ') τὰ εὐπειθείας, ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά π. χ. τοῖς νόμοις *πειθου* (Ἰσ. 1, 16)· πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλοῦτος ἀρετῇ *ὑπείκει* (Πλ. Μενεξ. 240)· *τῇ ἀχαριστίᾳ ἔπεται ἡ ἀνασχυντία* (Ξ. Κυ. 8, 6, 18).

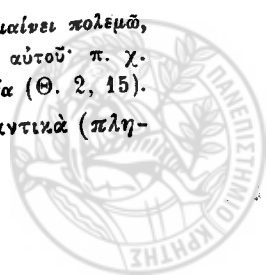
ε') τὰ ἐρίσεως, συμφωνίας, ἐναντιώσεως καὶ συνδιαλλαγῆς σημαντικά (*ἐρίζειν, πολεμεῖν, μάχεσθαι, διαφέρεσθαι, ἀμφισβητεῖν, στασιάζειν. συνάδειν, συμφωνεῖν, διαλλάττεσθαι, καταλλάττεσθαι, σπένδεσθαι, ἐναντιοῦσθαι, ἀντιτίθεσθαι καὶ τὰ ὅμοια*) π. χ. *θεῶ μάχεσθαι* δεινόν ἐστι (Με. 247)· οὐκ αἰσχρὸν ἐστὶ τοῖς πονηροῖς *διαφέρεσθαι* (Ξ. Ἀπ. 2, 9, 8)· σῶμα νοσῶδες *στασιάζει* αὐτὸ ἑαυτῷ (Πλ. Πολ. 566)· τοῖς ἐχθροῖς *κατηλλάγην* (Πλ.). Δημοσθένης μετὰ τῶν ζυστρατῆγων *σπένδονται Μαντινεῦσι* (Θ. 3, 109)· τὰ ἔργα οὐ *ξυμφωνεῖ* τοῖς λόγοις (Πλ. Λά. 193. Σωκράτης μόνος *ἠναντιώθη* τοῖς Ἀθηναίοις (Πλ. Ἀπ. 32). Οὕτω καὶ εἰς χεῖρας, ἧ *διὰ μάχης ἐρχομαί τι.*

Τὰ μεταβατικά τούτων δέχονται καὶ αἰτιατικὴν ὡς ἄμεσον ἀντικείμενον π. χ. *ἰδέοντο τοὺς φεύγοντας ξυναλλάξαι σφίσι* (Θ. 1, 24).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τῶν ῥημάτων τούτων τίθεται πολλάκις ἀντὶ τῆς δοτικῆς ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς π. χ. *ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους* (Θ. 1, 1)· ψυχὴ πρὸς σῶμα *διαφέρεται* (Πλ. Φιλ. 47). Ἀρίστιππος *ξυνηλλάγη* πρὸς τοὺς οἰκοί (Ξ. 1, 2, 1).

Σημ. β'. *πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι* μετὰ τινος σημαίνει *πολεμῶ, μάχομαι ἀγωνίζομαι* μετὰ τινος ὡς σύμμαχος καὶ βοηθὸς αὐτοῦ π. χ. *ἐπολέμησάν ποτε Ἐλευσίνοι μετ' Εὐμόλπου πρὸς Ἐρεχθίδα* (Θ. 2, 15).

ς') τὰ προσεγγίσεως, μίξιως, καὶ ἐπιμιξίας σημαντικά (πλη-

σιάζειν, προσιέναι, μίγνυσθαι, ἐπιμίγνυσθαι, ὁμιλεῖν (= συναναστρέφασθαι), διαλέγεσθαι καὶ τὸ χρῆσθαι· π. χ. τοῖς φρονιμοτάτοις πλησίαζε (Ἰσ. 2, 15), κακοῖς ὁμιλῶν καὶ τὸς ἐκθήσει κακὸς (Με. 274)· χρῶ τοῖς βελτίστοις (Ἰσ. 1, 20). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ εἰς λόγους ἰέναι τινί, ὡς: τῷ Ἀλκιβιάδῃ τινὲς εἰς λόγους ἦλθον (Θ. 8, 48). Τὰ μεταβατικά τούτων δέχονται καὶ αἰτιατικὴν ὡς ἄμεσον ἀντικείμενον· π. χ. ὁ Μίδας τὸν Σάτυρον ἐθήρευσε οἴνω κεράσας τὴν κρήνην (Ε. Ἄν. 1, 2, 13).

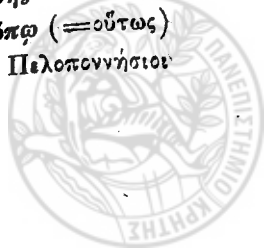
ζ') τὰ ὁμοιότητος καὶ ἰσότητος σημαντικά· τὰ δὲ μεταβατικά αὐτῶν δέχονται καὶ αἰτιατικὴν τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου· π. χ. φιλοσόφῳ ἔοικας, ὧ νεανίσκῳ (Ε. Ἄν. 2, 1, 13)· μικρὸν μεγάλῳ εἰκάξω (Θ. 4, 36)· ὁ σίδηρος ἀπισοῖ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς ἰσχυροῖς ἐν πολέμῳ (Ε. Κυ. 7, 5, 65).

η') πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐν, σύν, παρά, περί, πρὸς, ἀντί, ὑπό· π. χ. ἐμμένω τῷ λόγῳ (Πλ. Φαί. 92)· τῇ φιλοσοφίᾳ ἐνδιατρίβειν (Πλ. Γο. 484)· φιλεῖ τῷ κάμνοντι συσπεύδειν θεός (Αἰσχ. ἀπ. 277)· θεός γε τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται (γν.). Τὰ Κῦθηρα ἐπίκειται τῇ Λακωνικῇ (Θ. 4, 53). Ἄν τὰ τοιαῦτα σύνθετα ῥήματα εἶνε μεταβατικά, λαμβάνουσι καὶ ἄμεσον ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν· π. χ. ὁ θεός τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε (Ε. Ἄπ. 1, 4, 13)· ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμοι προσέχουσι τὸν νοῦν (Ε. Ἄν. 4, 2, 2 = πρὸς ταύτῃ τῇ ὁδῷ ἔχουσι τὸν νοῦν. πρβ. Πλ. πρωτ. 324: πρὸς τούτῳ τὸν νοῦν ἔχω).

5. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί.

§ 125. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐπιρρημάτων· π. χ. καλῶς εἶπας· ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη.

§ 126. Εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς προσδιορισμούς ἀνήκουσι καὶ οἱ διὰ πλαγίας πτώσεως ἀπρεθέτου ἢ ἐμπροθέτου ἐκφερόμενοι καὶ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐξηγοῦντες· π. χ. οἱ λαγῷ τῆς νυκτὸς νέμονται (= νύκτωρ Ε. Ἄπ. 3, 4, 8)· τούτῳ τῷ τρόπῳ (= οὕτως) οἱ Ἀθηναῖοι εἰτείχισαν τὴν πόλιν (Θ. 1, 93). Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (= τυχέως. Θ. 2, 18).

ΣΗΜ. Οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐμπροθέτων πτώσεων λέγονται συνήθως ἐμπρόθετοι προσδιορισμοί.

§ 127. Ἐπιρρηματικὴ σχέσις ἐκφράζεται καὶ διὰ μετοχῆς (ιδ. § 257) καὶ δι' ἀπαρεμφάτου ἐνίστε (ιδ. § 138. δ'.) καὶ δι' ὀλοκλήρου προτάσεως (ιδ. § 129. ια'. καὶ 142. δ'.).

§ 128. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς δῆλωσιν τῶν ἐξῆς σχέσεων α') τοῦ χρόνου· β') τοῦ τόπου· γ') τοῦ τρόπου· δ') τοῦ ὄργάνου ἢ μέσου· ε') τοῦ ποσοῦ· ς') τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς· ζ') τοῦ αἰτίου.

! Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου.

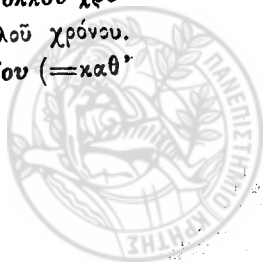
§ 129. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ χρόνου ἐκφέρεται

α') διὰ χρονικοῦ ἐπιρρήματος π. χ. κατέβην χθὲς εἰς Πειριαῖα.

β') διὰ γενικῆς χρονικοῦ ὀνόματος π. χ. οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς νέμονται. Οὕτω λέγεται ἄρθρου, μεσημβρίας, δείλης, ἑσπέρας, χειμῶνος, ἤρος, θέρους, ὁπώρας· δείλης ἀφίκοντο οἱ Ἕλληες εἰς τὰς κόμας (Ξ. Ἄν. 3, 3, 11)· ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιός ἐστι, θέρους δὲ εὐσκίος (Ξ. Οἰκ. 9, 4). Συνήθης εἶνε ἡ γενικὴ χρονικοῦ ὀνόματος μετ' ἀπολύτου ἀριθμητικοῦ, ἢ ἐπιθέτου σημαίνοντος ποσὸν πρὸς δῆλωσιν χρόνου ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι π. χ. Πέρσαι οὐχ ἤξουσι δέκα ἐτῶν (Πλ. Νό'. 642)· ὀλίγου χρόνου πειράσεται τὰ χρήματα ἀποδοῦναι (=ἐντὸς ὀλίγου χρόνου. Ἰσ. 17, 18· πρβ. 6, 4, 6: Ἀμύντας ἐντὸς τριῶν μηνῶν κατέσχεν ἅπασαν Μακεδονίαν). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ γενικὴ τοῦ λοιποῦ καὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ (=κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἦτοι ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ) π. χ. οὐ βλάψομεν τοῦ λοιποῦ ἐκόντες τὸ ἱερὸν (Θ. 4, 103).

γ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί, μάλιστα ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων ἐχόντων ἀρχὴν π. χ. ἐπὶ Κέκροπος ἡ Ἀττικὴ κατὰ κόμας ᾤκειτο (Θ. 2, 15)· οἱ ἐφ' ἡμῶν=οἱ σύγχρονοι ἡμῶν.

δ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διά, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χρόνος μετὰ διάλειμμα ἢ πάροδον τοῦ ὁποίου, ἢ καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι π. χ. ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἑορακέναι (=μετὰ διάλειμμα ἢ πάροδον πολλοῦ χρόνου. Ἄριστ. Πλ. 1045)· τέρας ἐστὶν εἰ τις εὐτύχηκε διὰ βίου (=καθ' ὅλην τὸν βίον).

ε') διὰ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως μὲν πρό, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρότερον, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐκ ἢ ἀπό, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀρχὴ τοῦ χρόνου π. χ. πρὸ τῆς μάχης.— ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῶ ἑταῖρος (Ξ. Κυ, 5, 1, 2)· ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου (Ξ. Ἄν. 7, 5, 8).

ς') διὰ δοτικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὠρισμένος χρόνος. Οὕτω τίθεται ἡ δοτ. ἡμέρα, νυκτί, μηνί, ἔτει καὶ τὰ ὅμοια μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ π. χ. τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν (Ξ. Ἄν. 4, 8, 1)· ἄνευ προσδιορισμοῦ τίθεται ἡ δοτ. ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῶν ἑορτῶν π. χ. ἀναγορεῦσαι τὸν στέφανον Διονυσίοις (= ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Διονυσίων. Δη. 18, 115).

Μετὰ τῆς ἐν τίθεται ἡ χρονικὴ δοτικὴ πρὸς δῆλωσιν χρονικοῦ διαστήματος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι π. χ. οὐ ῥάδιον ἄνισαν ἐν μικρῷ μεταστῆσαι χρόνῳ (Με. 492)· ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν (Λυ. 19, 60).

ΣΗΜ. Τὸ χρόνῳ σημαίνει μετὰ παρέλευσιν χρόνου π. χ. πρὸς δὲ Καρυστίους αὐτοῖς πόλεμος ἐγένετο καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν (Θ. 1, 98).

ζ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθ. κατὰ π. χ. Λυκοῦργον κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλείδων) ἐγένετο (Ξ. Λ. Π. 3). Οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι=οἱ σύγχρονοι ἡμῶν ἄνθρ.

η') δι' αἰτ. μετὰ τῆς προθέσεως μὲν μετά, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὕστερον, μετὰ τῆς προθ. δὲ παρά, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὑπὸ τῆς αἰτιατικῆς σημαίνοντος, μετὰ τῆς προθ. δὲ περὶ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ περιίπουν π. χ. μετὰ τὴν μάχην μετὰ μεσημβρίαν· δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον (=καθ' ὄλον τὸν βίον, Με. 443)· περὶ ἐσπέραν.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπλὴ αἰτιατικὴ χρονικοῦ ὀνόματος τίθεται εἰς δῆλωσιν ποσοῦ χρόνου (χρονικῆς ἐκτάσεως) ἰδ. § 137. γ'. Μόνον ἡ αἰτ. ἡμέραν, μῆνα, ἔτος μετὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ καὶ τοῦ ἤδη ἢ τοῦ οὗτος (οὗταί) τίθεται εἰς δῆλωσιν χρόνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται τι, ἢ πρὸ τοῦ ὁποίου ἐγένετο τι π. χ. Πρωταγόρας ἐπιδεδήμηκε τρίτην ἤδη ἡμέραν (τρεῖς ἡμέρας μετὴν σημερινήν, ἧτοι ἀπὸ δύο ἡμερῶν. Πλ. Πρωτ. 309)· ἐξήλθομεν τρίτον ἔτος τουτί (=πρὸ δύο ἐτῶν. Δη. 24, 3).

θ') διὰ χρονικοῦ ἐπιθέτου κειμένου κατηγορηματικῶς π. χ. ὄρθριος ἦκεις. πρβ. § 18.

ι') διὰ χρονικῆς μετοχῆς π. χ. Οἱ Πέρσαι εὐθὺς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι (=εὐθὺς ὅτε παῖδες εἰσιν Ξ. Ἄν. 1, 9, 4).

ια') διὰ χρονικῆς προτάσεως π. χ. ὅτε αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὦν (Ξ. Ἑλλ. 3, 4, 25).

¶ Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου.

§ 130. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τόπου εἶνε τετραπλοῦς, α') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, ἐν ᾧ γίνεται τι (ἐν τόπῳ στάσις) β') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, εἰς ὃν πορεύεται τι (ἢ εἰς τόπον κίνησις). γ') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, ἐξ οὗ ὀρμαῖται τι (ἢ ἐκ τόπου κίνησις) καὶ δ') προσδιορισμὸς τοῦ τόπου, δι' οὗ πορεύεται τι (ἢ διὰ τόπου κίνησις).

§ 131. Ἡ ἐν τόπῳ στάσις ἐκφέρεται διὰ τῶν στάσεως σηματικῶν ἐπιρρημάτων. Τοιαῦτα δὲ εἶνε τὰ εἰς -οῦ καὶ -οῖ λήγοντα· οἶον αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ, αὐτόθι κτλ. καὶ τὰ εἰς -οι, καὶ -οι λήγοντα, ἅτινα ἤσάν ποτε τοπικαὶ πτώσεις, οἶον οἴκοι, Μεγαροί, Ἀθήνησι, Μαραθῶνι καὶ ἄλλα, οἶον τὸ ἐνταῦθα, ἐκεῖ κτλ. π. χ. πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροί κατέλυε; (Πλ. Θε. 132)· οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστὶ (Πλ. Πρωτ. 315)· ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς (Ξ. Ἄν. 1, 2, 14)· ἡ Μαραθῶνι μάχη (=ἡ ἐν Μ. μάχη. Ἰσ. 4, 91).

β') διὰ γενικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων πρὸ, ἐπί, ὑπό, ὑπέρ (κατὰ τὴν διάφορον παράστασιν τοῦ τόπου· ἰδ. τὰς προθ.) π. χ. τεθραμμένοι εἰσὶ πρὸ τῶν πυλῶν (Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 34)· πᾶς δ' τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος (Πλ. Νό. 728)· ὁ θεὸς εἴθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς (Πλ. Τί. 38).

γ') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν π. χ. ἐν Ἀθήναις οἰκῶ. Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὦν (Ξ. Ἑλλ. 3, 4, 25).

ΣΗΜ. Εἰς δῆλωσιν τῆς ἐν τόπῳ στάσεως τίθεται ἡ δοτ. καὶ μετ' ἄλλων προθέσεων, οἶον τῆς πρὸς, ἐπί, ὑπό, παρὰ κατὰ τὸν διάφορον τρόπον, καθ' ὃν παρίσταται. ἰδ. τὰς προθέσεις π. χ. προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὄψ' ᾧ ἦν (Ξ. Ἄν. 4, 7, 10)· οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ

ταῖς βασιλέωσ θύραισ παιδεύονται (Ξ. Ἄν. 1, 9, 4)· οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖσ οὐ μεγάλοι εἰσὶ (Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 11)· σιτοῦνται παρὰ τῷ διδασκάλῳ (Ξ. Κυ. 1, 2, 8).

δ') δι' αἰτιατικῆσ μετὰ τῆσ προθ. κατὰ, ὅταν ἰδίωσ πρόκειται νὰ δηλωθῆ ἡ ἔννοια τῆσ ἐκτάσεωσ, ἢ ἡ ἔννοια τοῦ ἀπέναντι· π. χ. αἱ ἔχιδναὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσὶ (Ἡρ. 3, 109)· οἱ κατὰ τοὺσ Ἑλληνας τεταγμένοι (Ξ. Ἄν. 2, 3, 19).

§ 132. Ἡ ἐκ τόπου κίνησις ἐκφέρεται διὰ τῶν εἰσθεν ληγόντων ἐπιρρημάτων, ἢ διὰ γενικῆσ μετὰ τῆσ προθ. ἐκ ἢ ἀπό· π. χ. ἐξ ἀγορᾶσ ἢ πύθεν Μενέξενος; ἐξ ἀγορᾶσ, ὧ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου (Πλ. Μενέξ. 284).

ΣΗΜ. Διὰ μὲν τῆσ ἐκ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν ἔνδον τόπου τινὸσ, διὰ δὲ τῆσ ἀπὸ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν πλησίον μερῶν τόπου τινὸσ καὶ ἀπομάκρυνσισ ἀπ' αὐτοῦ (Ἀντίθετοσ τῆσ ἐκ εἶνε ἢ ἐν καὶ ἡ εἰσ, τῆσ δὲ ἀπὸ ἢ πρὸσ).

§ 133. Ἡ εἰσ τόπον κίνησις ἐκφέρεται

α') διὰ τῶν εἰσ -δε ἢ -σε ληγόντων ἐπιρρημάτων καὶ ἄλλων, εἰσὸν τὸ ἐνταῦθα, εἴσω, ποῖ, ὅποι κτλ. π. χ. πορεύομαι οἰκαδε' ἄλλοσε οὐδαμῶσε ἐξῆλθεσ (Πρ. Κρ. 52)· χωροῖσ ἂν εἴσω (Σοφ. Ἡλ. 14, 91)· οὐκ εἰσθ' ὅποι γῆσ φέρει.

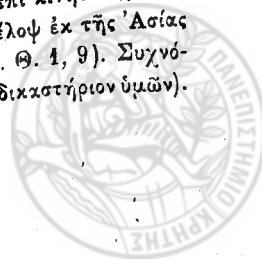
β') διὰ γεν. μετὰ τῆσ προθ. ἐπί· π. χ. Κροῖσοσ ἐπὶ Σάρδεων ἔφευγε (Ξ. Κυ. 7, 2, 1)· ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου (Θ. 1, 30).

γ') δι' αἰτιατικῆσ μετὰ τινὸσ τῶν προθέσεων εἰσ, πρὸσ, ἐπί, παρὰ, ὡσ π. χ. κατέβην χθὲσ εἰσ Πειραιᾶ' ἔφευγον πρὸσ τὸ ὄροσ (Ξ. Ἑλλ. 8, 5, 9)· ἐξελαύνει ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν (Ξ. Ἄν. 1, 4, 11)· πέμπει παρὰ Ξενοφῶντα τοὺσ πελταστάσ (Ξ. Ἄν. 4, 3, 27)· τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸσ ὡσ τὸν ὁμοῖον (γν).

ΣΗΜ. Ἡ εἰσ τίθεται μετ' αἰτ. πράγματοσ, ἢ δὲ πρὸσ τίθεται καὶ μετ' αἰτ. πράγματοσ καὶ μετ' αἰτ. προσώπου. Ἡ παρὰ καὶ ἡ ὡσ ἐπὶ κινήσεωσ μόνον ἐπὶ προσώπου τίθεται.

Σημαίνει δὲ ἡ μὲν εἰσ τὸ τέρμα τῆσ κινήσεωσ, ἢ δὲ πρὸσ ἀπλῶσ διεύθυνσιν. Ἡ εἰσ τίθεται καὶ μετ' αἰτιατικῆσ προσώπου ἐπὶ κινήσεωσ, ὅταν ὑπονοῆται ὁ τόποσ, ἐν ᾧ διατρίβει τὸ πρόσωπον· π. χ. Πέλοψ ἐκ τῆσ Ἀσίας ἦλθεν εἰσ ἀπόροσ ἀνθρώποσ (= εἰσ τὴν χώραν ἀπ. ἀνθ. Θ. 1, 9). Συχνότατον εἶνε παρὰ τοῖσ ῥήτορσι τὸ εἰσ ὁμᾶσ εἰσεῖναι (= εἰσ τὸ δικαστήριον ὁμῶν).

§ 134. Ἡ διὰ τόπου κίνησις ἐκφέρεται

α') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ π. χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς παρεύομαι (Δημ. 19, 314)· β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθ. κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ καὶ ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως π. χ. πράγματα ἐξομεν, ἐὰν κατὰ γῆν κομίζησθε, ἐὰν δὲ κατὰ θάλατταν (=διὰ θαλάσσης) στέλλησθε, ὑμᾶς δεήσει τοὺς μαχομένους εἶναι (Ξ. Ἄν. 5, 6, 5)· γ') ἐνίοτε διὰ τῶν ἐπιρρημάτων ἢ, ταύτη π. χ. τὰς πύλας, ἢ ἐσῆλθον, ἐκλήσε (=δι' ὧν ἐσῆλθον. Θ. 2, 4).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου.

§ 135. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τρόπου ἐκφέρεται

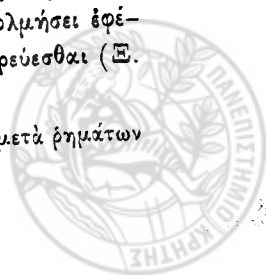
α') διὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων π. χ. βουλευοῦ μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα (Ἰσ. 1, 34).

β') διὰ γεν. μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐκ, ἀπό, διὰ, μετὰ π. χ. ἐκπολεμῶσαι δεῖν φόμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου (Δη. 3, 7) ἢ σοφίᾳ οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου (=αὐτομάτως) παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις (Πλ. Εὐθ. 282). Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (Θ. 2, 18)· οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας (Ξ. Ἄν. 2, 6, 18).

γ') διὰ δοτικῆς π. χ. τούτω τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐτείχισαν τὴν πόλιν (Θ. 1, 93)· βία εἶλον τὸ χωρίον (Θ. 1, 102). Εἰς τὴν χρῆσιν ταύτην τῆς δοτικῆς ἀνήκουσι καὶ αἱ δοτικαὶ δημοσίαι, κοινῇ, ἰδίαι, πεξῆ, ταύτη κτλ., αἵτινες ἀπέβησαν ἐπιρρημῆτα.

Εἰς τὴν τροπικὴν δοτικὴν ἀνάγεται καὶ ἡ δοτικὴ ἢ τιθεμένη ἐπὶ στρατιωτικῆς κινήσεως εἰς δῆλωσιν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως, μεθ' ἧς γίνεται ἡ κίνησις· ἡ δοτικὴ αὕτη δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἰδίαι δοτικὴ τῆς συνοδίας π. χ. ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτειδαίαν τρισχιλίους μὲν ὀπλίταις... ἰππεῦσι δ' ἑξακοσίοις (Θ. 1, 61). Ἐνίοτε μετὰ τῆς δοτ. ταύτης τίθεται καὶ ἡ σύν· συνήθως δὲ ἀντὶ τῆς δοτικῆς τίθεται αἰτιατικὴ μετὰ τῆς μετοχῆς ἔχων π. χ. βασιλεὺς σύν στρατεύματι πολλῶ προσέρχεται (Ξ. Ἄν. 1, 8, 1)· ὀλίγω μὲν στρατεύματι οὐ τολμήσει ἐφέπασθαι, πολὺν δ' ἔχων στόλον οὐ δυνήσεται ταχὺ πορεύεσθαι (Ξ. Ἄν. 2, 2, 12).

ΣΗΜ. Δοτικὴ τῆς συνοδίας μετὰ τῆς αὐτὸς τίθεται καὶ μετὰ ῥημάτων

οὐχὶ στρατιωτικῆς κινήσεως· π. χ. τέσσαρας ναῦς ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσιν (=σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν, αὐτάνδρους. Ξ. Ἑλλ. 1, 2, 12).

δ') δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς, ἢ μετὰ τῆς προθ. πρὸς ἢ κατὰ π. χ. *τίνα τρόπον* (=πῶς) τὴν θύραν κόψω; ('Ἀρστροφ. Β. 460)· *ἡμᾶς πρὸς βίαν* χειρῶσεται (Σοφ. Φιλ. 92)· *ἡ οἰκοδομία κατὰ σπουδὴν* (=σπουδῆ, ἐσπευσμένως) ἐγένετο (Θ. 1, 93).

ε') διὰ τροπικῆς μετοχῆς π. χ. *ληξόμενοι* ζῶσι (Ξ. Κυ. 3, 2, 25).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου.

§ 136. Συγγενὴς πρὸς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ τρόπου εἶνε ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου, ἢ μέσου. Ἐκφέρεται δὲ

α') διὰ δοτικῆς π. χ. τὴν θύραν *τῇ βακτηρίᾳ* ἔκρουε (Πλ. Πρωτ. 310).

ΣΗΜ. Συνήθης εἶνε ἡ ὀργανικὴ δοτικὴ 1) ἐπὶ τῶν βημάτων *κολάζειν, τιμωρεῖσθαι, ζημοῦν* π. χ. τὸν μὴ πειθόμενον *ἀτιμίαις* τε καὶ *χρήμασι* κολάζουσι (Πλ. Πολ. 422)· 2) ἐπὶ τῶν βημάτων *τεκμαίρεσθαι, εἰκάζειν, κρίνειν, γινώσκειν* π. χ. δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις *τεκμαίρεσθαι* (=διὰ τῶν γεγενημένων, ἐκ τῶν γεγενημένων. Ἰσ. 14, 141)· οὐ τῷ ἀριθμῷ τὰ πολλὰ κρίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις (Ξ. Ἰέ. 4, 8). Σπανιώτερον τίθεται ἐπὶ τῶν βημάτων τούτων ἡ γενικὴ μετὰ τῆς ἐκ, ἢ ἀπό π. χ. ἐκ τῶν εἰρημένων βῆδίων ἐστι καταμαθεῖν (Ἰσ. 7, 56).

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως *διά, μάλιστα* ἐπὶ προσώπων π. χ. *δι' ὀφθαλμῶν* ὀρώμεν (Πλ. Θε. 184)· ἔλεγε *δι' ἔρμηνέως* (Ξ. Ἄν. 2, 3, 19).

ΣΗΜ. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὄργάνου ἐκφέρεται ἐνίοτε καὶ διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν, καὶ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ ἢ ἀπό π. χ. ἐν λόγοις *πέθειν* (Σοφ. Φιλ. 1393)· πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν *πόων* τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι (Θ. 1, 123)· ἀπὸ τῶν *ἡμετέρων* ἡμῖν πολεμῆ *συμμάχων* (Δη. 4, 34).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποδοῦ.

§ 137. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται

α') διὰ τῶν ποσότητος σημαντικῶν ἐπιρρημάτων π. χ. *πάνυ ὀλίγοι μάλα γεγηθώς*· πολλὸ πρῶτος.

β') διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ τῶν ἰχόντων ἔννοιαν παραθετικὴν (δοτικὴ τοῦ μέτρου, ἢ τῆς διαφορᾶς) π. χ. *πολλῶν* κρεῖττόν ἐστιν ἔμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς (γν.) *ἐνἑαυτῷ* πρε-

σβύτερος ἀπέρχομαι (Ἄρστω. Β. 18). Ἐπειδὴ καὶ ἡ πρὸ μετὰ γεν. καὶ ἡ μετὰ μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ χρόνου περιέχουσιν ἔννοιαν παραθετικὴν, διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τούτων τίθεται δοτικὴ εἰς δήλωσιν τοῦ ποσοῦ. π. χ. *δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας* (Πλ. Νό. 698)· *ἐξημοστῶ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν* (Ο. 1, 12).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ πολλῶ καὶ τοῦ ὀλίγῳ τίθεται πολλάκις τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, πάντοτε δὲ τὸ τί καὶ τὸ οὐδέν· π. χ. *πολὺ διαφέρει* (Πλ. Πρωτ. 359)· *οὐδέν διαφέρει* (Πλ. Ἴππ. 287). Κυρίως ἡ αἰτ. αὕτη εἶνε σύστοιχος· πρβ. § 115. σημ.

γ') δι' αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τοπικὴ ἔκτασις, ἢ χρονικὴ διάρκεια· π. χ. *ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα* (Θ. 2, 5)· *ὄργη φιλοῦντων ὀλίγον ἰσχύει χρόνον* (Με. 410)· *ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολὺν χρόνον* (Με. 547).

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι, ἢ τῆς ἀναφορᾶς.

§ 138. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι, ἢ τῆς ἀναφορᾶς, ἐκφέρεται α') δι' αἰτιατικῆς· π. χ. *τὸν δάκτυλον ἀλγῶ* (Πλ. Πολ. 462)· *τυφλὸς τὰ τ' ὄτα τὸν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ* (Σοφ. Οἶδ. 7. 366)· *τὴν φωνὴν Ἑλλήν* (Ξ. Κυ. 4, 2, 3). Συνήθης εἶνε ἡ αἰτ. ὄνομα, ἀριθμὸν, μέγεθος, εὖρος, πλήθος, μῆκος εἰς δήλωσιν τῆς ἀναφορᾶς· π. χ. *ποταμὸς Κύδνος ὄνομα, εὖρος δύο πλῆθρων* (Ξ. Ἄν. 1, 2, 23)· *θαυμάσιος τὸ μέγεθος* (Ξ, Ἄν. 2, 3, 25)· *ἐξάκιστοι τὸν ἀριθμὸν* (Ἄρστω. Ὀρ. 1251).

β') δι' αἰτ. μετὰ τινος τῶν προθέσεων κατὰ, πρὸς, εἰς, περὶ· π. χ. *καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν* (Πλ. Κρατ. 405)· *οἱ διαφέροντες εἰς ἀρετὴν* (Πλ. Ἄπ. 36)· *περὶ τὰς ἰδίας διατριβὰς γελοῖος* (Αἰσχ. 1, 126).

γ') διὰ δοτικῆς· π. χ. *τῇ φωνῇ τραχὺς* (Ξ. Ἄν. 2, 6, 9)· *ἐγὼ οὔτε ποσίην εἰμι ταχὺς, οὔτε χερσὶν ἰσχυρὸς* (Ξ. Κυ. 2, 3, 6).

δ') δι' ἀπαρεμφάτου· π. χ. *γυνὴ εὐπρεπὴς ἰδεῖν* (=εἰς τὸ νὰ τὴν ἴδῃ τις, τὴν ὄψιν. Ξ. Ἄπ. 2, 2, 22)· *φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν, δεινοὶ δὲ μάχην* (Αἰσχ. Πέ. 27). Πολλάκις τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ὥστε ἢ τοῦ ὡς εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς, ὡς: *ψυχρὸν τὸ ὕδωρ, ὥστε λούσασθαι* (=ὡς πρὸς τὸ λούσασθαι, εἰς τὸ νὰ λουσθῇ

τις. Ε. Ἀπ. 3, 13, 3) ὀλίγοι ἐσμὲν, ὡς ἐγκρατεῖς εἶναι τῶν πολεμίων (Ε. Κυ. 1, 5, 15).

† Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ αἰτίου.

§ 139. Τὸ αἷτιον εἶνε τριπλοῦν· α') τὸ ποιητικὸν αἷτιον, ἧτοι τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον· β') τὸ πειστικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον· γ') τὸ τελικὸν αἷτιον.

§ 140. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐπὶ μὲν τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων εἶνε αὐτὸ τὸ ὑποκειμένον, ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν ἐκφέρεται

α') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ὑπὸ π. χ. βούλονται πάντες ὑπὸ τῶν παιδῶν θεραπεύεσθαι (Λυ. 19, 37).

Σπανίως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν ἐκφέρεται διὰ γεν. μετὰ τῆς πρὸς, παρὰ, ἐκ π. χ. Ἰσχύμαχος πρὸς πάντων καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς ἐπωνομάζετο (Ε. Οἰκ. 6, 17)· παρὰ πάντων ὁμολογεῖται (Ε. Ἀν. 1, 9, 1)· τούτῳ μοι ἐκ Θεοῦ δέδοται (Πλ. Λυ. 204).

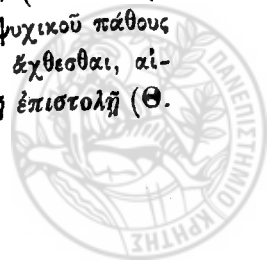
β') διὰ δοτικῆς ἄνευ προθέσεως, ὅταν τὸ ῥῆμα εἶνε παθητικὸν παρακειμένον, ἢ ὑπερσυντελικόν, ἢ τετελεσμένου μέλλοντος (σπανίως ἄλλου χρόνου), καὶ ἐπὶ τῶν ῥηματικῶν εἰς -τος καὶ -τέος π. χ. ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται (Ε. Ἑλλ. 3, 1, 2). Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τούτων ἐκφέρεται ἐνίοτε διὰ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως ὑπὸ, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ τῶν εἰς -τος καὶ -τέος πρὸς καὶ § 297.

§ 141. Τὸ πειστικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον ἐκφέρεται

α') διὰ γενικῆς μετὰ τινος τῶν προθέσεων ὑπὸ, ἐκ, ἀπὸ, ἔνεκα π. χ. οὐκ ἠδύναντο καθεῦθεν ὑπὸ λύπης (Ε. Ἀν. 3, 1, 3)· πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; (Ε. Κυ. 5, 4, 10)· ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη (Θ. 2, 25)· τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν (Λυ. 30, 13).

ΣΗΜ. Περὶ τῆς γενικῆς τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν ῥημάτων *θανομάζειν, μακαρίζειν* καὶ τῶν ὁμοίων καὶ ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων *δικάζειν, φεύγειν, κρίνειν* ἰδ. § 123 καὶ 124.

β') διὰ δοτικῆς π. χ. *θειλίᾳ* ἔλιπον τὴν τάξιν (Πλ. Φαίδρ. 254). Συνήθης εἶνε ἡ δοτικὴ τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ῥημάτων (χαίρειν, ἠδισθαι, λυπεῖσθαι, ἄχθεσθαι, αἰσχύνεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων) π. χ. *Ἐιρήνης ἦσθη τῇ ἐπιστολῇ* (Θ.

1, 129). Μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης τίθεται καὶ ἡ πρόθεσις ἐπί· π. χ. ἐπὶ τῇ τῶν Ἀρκάδων τύχῃ ἤσθησαν οἱ Θηβαῖοι. Ἐπὶ τοῦ μέγα φρονεῖν καὶ τοῦ σεμνύνεσθαι τίθεται πάντοτε ἡ δοτικὴ μετὰ τῆς ἐπί· π. χ. ἐπὶ τοῖς προγόνοις μέγα φρονουσί (Ξ. Ἰππ. 7, 4).

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ ἢ κατὰ, ἐνίστε δὲ καὶ μετὰ τῆς προθέσεως παρά· π. χ. δῶρα ἔλαβε διὰ τὴν συμβουλήν ταύτην (Ξ. Ἀν. 5, 6, 11)· κατὰ φιλίαν οἱ πλείστοι ἐβελονταὶ ξυνέσποντο (Θ. 1, 68)· παρά τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν ἐπηύξεται Φίλιππος (Δη. 4, 11).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτιατικὴ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τί (ἐν πλαγίᾳ ἐρωτῆσει ὁ τι) καὶ ἡ αἰτιατικὴ ταῦτα τίθενται πολλάκις καὶ ἄνευ προθέσεως εἰς δῆλωσιν τῆς αἰτίας· π. χ. τί τηνικᾶδε ἀφίξει, ὦ Κρίτων; (=διὰ τί. Πλ. Κρ. 44)· ταῦτα ὑπαισχυνόμεθα τούσδε (=διὰ ταῦτα. Πλ. Λά. 179).

δ') δι' αἰτιολογικῆς μετοχῆς καὶ δι' αἰτιολογικῆς προτάσεως· π. χ. ὁ Κύρος ἄτε παῖς ὦν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἤδετο τῇ στολῇ (Ξ. Κυ. 1, 3, 3)· νῦν τρυφᾷ, διότι πάντες εἰσὶ διδάσκαλοι ἀρετῆς (Πλ. Πρωτ. 327).

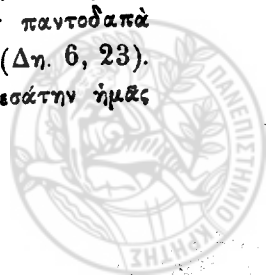
§ 142. Τὸ τελικὸν αἶτιον ἐκφέρεται

α') διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ ἔνεκα, σπανιώτερον μετὰ τῆς ὑπέρ· π. χ. τίνος ἔνεκα ταῦτα λέγω; ἵνα εἰδῆτε κτλ. (Δη. 4, 3)· ὑπὲρ δόξης πάντα ποιῶσι (Πλ. Συμ. 208).

ΣΗΜ. Καὶ ἀπλῆ γενικὴ ὀνοματικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται εἰς δῆλωσιν τοῦ τελικοῦ αἰτίου, μάλιστα παρὰ Θουκυδίδη· π. χ. Μίνως τὸ ληστικὸν καθήρει τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἵναὶ αὐτῷ (Θ. 1, 4=ἵνα αἱ πρόσδοι μᾶλλον ἴωσιν αὐτῷ).

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί· π. χ. ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται (Ἦρ. 1, 68).

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τίνος τῶν προθέσεων ἐπί, διὰ, κατὰ, πρὸς, εἰς· π. χ. ἴτω τις ἐφ' ὕδαρ (=ὑδρευσόμενος, ἵνα κομίση ὕδαρ. Ξ. Κυ. 5, 3, 50)· ἀξιώ δ' ὑμᾶς ὑπομένειν τοῦτο θεωροῦντας, εἰ τάληθῆ λέγω, καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γίνηται (Δη. 3, 3)· ἀπεδήμει κατ' ἐμπορίαν (Λυκ. 58)· παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεις πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν (Δη. 6, 23)· Λυσιμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλήν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς (Πλ. Λά. 188).

δ') διὰ τελικῆς μετοχῆς καὶ διὰ τελικῆς προτάσεως (πρβ. § 257. δ' σημ.) π. χ. τοῦτο λέξων ἔρχομαι (Ξ. Ἀγ. 2, 7)· κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπεφύκωσι (Ξ. Ἀπ. 2, 9). Δ

Β'. Τὰ διάφορα εἶδη τῶν λέξεων.

α'. Τὰ ῥήματα.

1. Ἀπρόσωπα ῥήματα.

§ 143. Ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται τὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπαντῶσι μόνον ἐν τῷ τρίτῳ ἐνικῷ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσωπικὸν ὑποκείμενον, οἷον τὸ *δεῖ*, *χορῆ*, *ἀπόχορη*, *ἔξεστι*, *μέλει*, *μεταμέλει*, *προσῆκει*, *εἴμαρται*, *πέπρωται*.

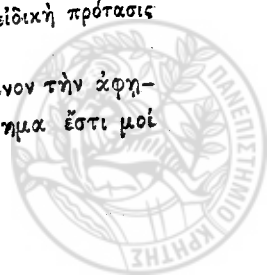
§ 144. Ἀπροσώπως λαμβάνονται καὶ προσωπικά τινα ῥήματα, οἷον τὸ *δοκεῖ* (=φαίνεται καλόν), *ἔνεστιν*, *ἔστι* (=δυνατόν ἐστιν), *ἐνδέχεται*, *συμβαίνει*, *καλῶς ἔχει* (=καλόν ἐστιν), *ἀναγκαιῶς ἔχει* (=ἀναγκαῖόν ἐστιν), μάλιστα δὲ παθητικά ῥήματα, οἷον *ἀγγέλλεται*, *λέγεται*, *ἄδεται*, *ὁμολογεῖται* κτλ.

§ 145. Καὶ τὸ *ἐστὶ* μετὰ τοῦ οὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων (καλόν, ἄξιον, χαλεπόν, ῥάδιον κτλ.), ἢ μετὰ τινος τῶν οὐσιαστικῶν *ἀνάγκη*, *θέμις*, *καιρός*, *ᾠρα* καὶ τῶν ὁμοίων λαμβάνεται ὡς ῥῆμα ἀπρόσωπον.

§ 146. Ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων εἶνε τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξαρθῶμενον ἀπαρέμφατον π. χ. *δεῖ* γράμματα μαθεῖν καὶ μαθόντα νοῦν *ἔχειν* (Με. 96)· τοῖς ἰδιώταις *ἔξεστι* τὰς δαπάνας *συντέμνειν* (Ξ. Ἰέ. 4, 9)· *ἔδοξέ* μοι εἰς λόγους σοὶ *ἔλθειν* (Ξ. Ἀν. 2, 1, 16)· οὐκ *ἔχει* καλῶς *ἀμελεῖν* τῶν τοιούτων (Ἰσ. 12, 150)· *ὁμολογεῖται* τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι (Ἰσ. 4, 26)· *αἰὶ κράτιστόν* ἐστὶ τὰληθῆ *λέγειν* (γν.)· οὐ *θέμις* (δηλ. ἐστὶ) *ψεύθεσθαι* (Πλ. Ἀπ. 21).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ *δηλόν* ἐστὶ καὶ φανερόν ἐστιν ἔπεται εἰδικὴ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι ἐκφερομένη ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἐστίν.

§ 147. Ἐκ τῶν ἀπροσώπων τινὰ ἔχουσιν ὑποκείμενον τὴν ἀφηρημένην αὐτῶν ἔννοιαν π. χ. *μέλει* μοὶ τινος = *μέλημα* ἐστὶ μοί

τινος· δεῖ χρημάτων=χρεία ἔστι χρημάτων. 'Επειδὴ *παρεσκευάστο* τοῖς Κορινθίοις, ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν (=παρασκευὴ ἐγεγένητο. Θ. 1, 48)· ἄλλως αὐτοῖς *πεπόνηται* (=πόνος γέγονε. Πλ. Φιδ. 232)· ὡσπερ καὶ πρότερόν μοι *εἴρηται* (=λόγος γεγένηται. Θ. 6, 94).

§ 148. 'Αντὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως μεταχειρίζονται πολλὰκις οἱ παλαιοὶ τὴν προσωπικὴν σύνταξιν· π. χ. 'Επύαξα ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι χρήματα πολλὰ (ἀντί: ἐλέγετο 'Επύαξαν Κύρῳ δοῦναι χρ. π. Ε. 'Αν. 1, 2, 12)· *δίκαιος εἶ βοθηθὲν τῷ ἀνδρὶ* (ἀντὶ *δίκαιον ἔστί σε* 6. τῷ ἄ. Πλ. Πρωτ. 239).

Τὸ *δεῖν* λαμβάνεται προσωπικῶς, ὅταν εἶνε συντεταγμένον μετὰ τῆς γεν. πολλοῦ, μικροῦ, ὀλίγου, τοσοῦτου, ἐνός, δυοῖν· π. χ. *τοσοῦτου δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν*, ὥστε κτλ. (=τοσοῦτον ἀπέχω τοῦ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων ὥστε κτλ. 'Ισ. 3, 35· πρβ. 7, 31). *μικροῦ ἐδέησε* (Εὐαγόρας) Κύπρον ἅπασαν κατασχεῖν ('Ισ. 9, 62)· *τριῆρεις μιᾶς θέουσαι* τριάκοντα.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ μέλειν λαμβάνεται ἐνίοτε προσωπικῶς· π. χ. μέλω τινὶ = εἰμὶ τινὶ ὑποκειμένον φροντίδος, ἐπιμελεῖται τις ἐμοῦ· ὡς: *θυσαίαι καὶ ἔορταί καὶ χοροὶ πᾶσι μέλουσι διὰ βίου* (Πλ. Νό. 835).

2. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν.

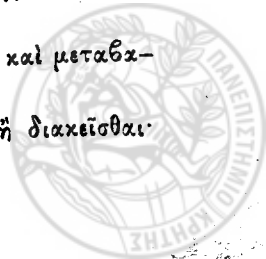
§ 149. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν εἶνε ἐνεργητικά, μέσα, παθητικά, οὐδέτερα.

'Ενεργητικά.

§ 150. Τὰ ἐνεργητικά ῥήματα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκειμένον ἐνεργεῖ. Διαιροῦνται δὲ εἰς μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικά μὲν λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου μεταβαίνῃ εἰς τι διάφορον αὐτοῦ πρόσωπον, ἢ πρᾶγμα· π. χ. ὁ παῖς *τύπτει* τὸν βούν. 'Αμετάβατα δὲ λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου δὲν μεταβαίνῃ εἰς ἄλλο τι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· π. χ. ὁ παῖς *γελά*, *ἔδει*, *βαδίζει* κτλ.

§ 151. Πολλὰ ἐνεργητικά ῥήματα λαμβάνονται καὶ μεταβατικῶς καὶ ἀμεταβάτως· π. χ.

ἔχειν τι=ἔχειν ἢ κρατεῖν τι, καὶ *ἔχειν*=μένειν ἢ διακείσθαι·

ὡς: ἔχε αὐτοῦ (= μένε αὐτοῦ. Δη. 46, 26)· πῶς ἔχει; (= πῶς διακρίεται. Ε. Κυ. 4, 5, 10).

ἄγειν τινά ἢ τι=ὀδηγεῖν τινά ἢ τι, καὶ ἄρειν=ιέναι, χωρεῖν, ὡς: καιρὸς ἄρειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Ε. Ἄν. 5, 1, 2).

ἀπαγορεύειν τινί τι, καὶ ἀπαγορεύειν=ἀπαυδᾶν, ἀποκάμνειν, ὡς: ἀπείρημα μαχόμενος (Ε. Ἄν. 5, 1, 2).

ἐκλείπειν τι=καταλείπειν τι (Ε. Ἄν. 1, 2, 24: ἐξέλιπον τὴν πόλιν) καὶ ἐκλείπειν=ἀφανίζεσθαι, ὡς: ἡ σελήνη ἐξέλιπε (Ε. Ἑλλ. 1, 4, 1).

τελευτᾶν τι=ἄγειν τι εἰς πέρας (Εὐρ. Ἄλκ. 374: τῆλευτήσω τάδε) καὶ τελευτᾶν=λήγειν, παύεσθαι, ὡς: ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα (Θ. 1, 51), καὶ τελευτᾶν (δηλ. τὸν βίον)=ἀποθνήσκειν.

§ 152. Μεταβατικά τινά ῥήματα ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεων λαμβάνονται καὶ ἀμεταβάτως π. χ.

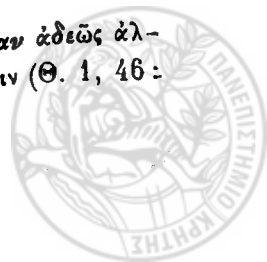
εἰσβάλλειν καὶ ἐμβάλλειν=χωρεῖν εἰς τινά χώραν ἐχθρικῶς, ἢ (ἐπὶ ποταμῶν) χύνεσθαι (Ε. Ἄν. 6, 4, 10: ἱκανοὶ ἐσμεν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν) Θ. 1, 4, 6: Ἀχέρων ποταμὸς ἐσβάλλει εἰς τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην· ὁ Μαρσύας ποταμὸς ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαιάνδρον· ἐκβάλλειν (ἐπὶ ποταμῶν)=χύνεσθαι (Πλ. Φαιδ. 113: τρίτος ποταμὸς κατὰ μέσον τούτων ἐκβάλλει)· συμβάλλειν=συμπλέκεσθαι (Θ. 1, 105: τούτοις συμβαλόντες ἐκράτησαν)· μεταβάλλειν=μεταβάλλεσθαι, οὐ τὸν αὐτὸν εἶναι (Θ. 2, 61: ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι, ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε).

ἐξιέναι (ἐπὶ ποταμῶν)=ἐκβάλλειν (Θ. 2, 102: ὁ Ἀχελῷος εἰς θάλασσαν ἐξίησι)· ἀνιέναι=χαλαροῦσθαι, μετριάζεσθαι,πραύνεσθαι, ἢ παύεσθαι (Σοφ. Φιλ. 764: ἕως τὸ πῆμα τῆς νόσου ἀνῆ. Πλ. Νό. 741: μὴ ἀνίετε τιμῶντες).

ἐνδιδόναι=ὑπείκειν, ὑποχωρεῖν (Θ. 4, 129: οὐκ ἐνέδοσαν οἱ Μενδαῖοι).

ἐπιδιδόναι=προκόπτειν, προάγεσθαι (Ἰσ. 3, 32: εἰς εὐδαιμονίαν ἐπέδωκεν ἡ πόλις).

ἐπιμιγνύναι=ἐπιμίγνυσθαι (Θ. 1, 2: ἐπεμίγνυσαν ἀδελῶς ἀλλήλοις)· προσμιγνύναι=προσμίγνυσθαι, προσεγγίζειν (Θ. 1, 46: προσέμιξαν τῇ ἠπίρῳ).

§ 153. Πολλὰ ἀμετάβατα ῥήματα, μάλιστα κινήσεως σημαντικά συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται μεταβατικά π. χ. διαβαίνω τὸν ποταμόν (Πλ. Πολ. 621), παραβαίνω τοὺς νόμους (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 21), περιέρομαι τὴν γῆν (Ξ. Ἀγ. 9, 3), καταναυμαχῶ τινα (= ναυμαχίᾳ καταβάλλω τινα. Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 10).

* Ἄξια ἰδίας παρατηρήσεως εἶνε τὰ ἀμετάβατα ῥήματα, ἅτινα συντιθέμενα μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ γίνονται μεταβατικά σημαίνοντα φθορὰν διὰ τῆς πράξεως τοῦ σημασινομένου ὑπὸ τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος π. χ. κατακυβεύω, κατοψοφαγῶ, καθιπποτροφῶ, καθηδυπαθῶ τὴν οὐσίαν = φθείρω τὴν οὐσίαν κυβεύων, ὄψοφαγῶν, ἱπποτροφῶν, ἠδυπαθῶν (Λυσ. 14, 27: οὐ πολλῶ δὲ χρόνῳ ὕστερον κατακυβεύσας τὰ ὄντα, ἐκ Λευκῆς ἀκτῆς ὀρμώμενος τοὺς φίλους κατεπόντιζε).

§ 154. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὁ παρακείμενος καὶ ὁ 6'. ἀόριστος ἔχουσιν ἀμετάβατον σημασίαν π. χ.

ἴστημι (= στήνω), ἔστημα (= στέκομαι, εἰμί ἔρθιος), ἔστην (= ἱστάθην).

δύω (= βυθίζω), δέδυκα (= ἔχω βυθισθῆ), ἔδυν (= ἰδυθίσθην).

φύω (= φυτεύω, γεννῶ), πέφυκα (γεγέννημαι, εἰμί), ἔφυν (= ἐγεννήθην).

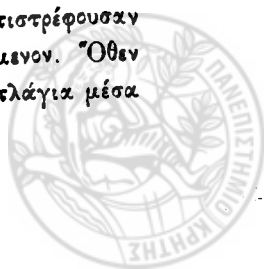
ἐγείρω (= ἀνίστημι, σηκώνω), ἐγρήγορα (ἀνέστηκα ἐκ τοῦ ὕπνου, οὐ καθεύδω).

ἀπόλλυμι (= χάνω, καταστρέφω), ἀπόλωλα (= εἰμί χαμένος, κατεστραμμένος) κτλ.

§ 155. Οὐχὶ σπανίως τὰ μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ σημαίνουσι πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον διὰ μέσου ἄλλου (ἐνεργητικὰ διάμεσα) π. χ. Κύρος τὸν παράδεισον ἐξέκοψε καὶ τὰ βασιλεῖα κατέκαυσε (Ξ. Ἀν. 1, 4, 10).

Μέσα ῥήματα.

§ 156. Τὰ μέσα ῥήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον. Ὅθεν διαίρουσιν εἰς εὐθεῖα μέσα καὶ πλάγια μέσα. Τὰ πλάγια μέσα διαίρουσιν εἰς περιποιητικὰ καὶ δυναμικὰ μέσα.

Εὐθέα μέσα.

§ 157. Τὰ εὐθέα μέσα σημαίνουν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθεΐαν εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον. Ταῦτα λέγονται καὶ αὐτοπαθῆ καὶ δύνανται νὰ ἀναλύωνται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτιατικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. οὕτω Κερκυραῖοι ἐτάξαντο (=ἔταξαν ἑαυτούς. Θ. 1, 48)· οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ χρισάμενοι, οἱ δὲ καὶ λουσάμενοι παρήλθον (Ξ. Συμ. 1, 7)· παρεσκευάζοντο πρὸς ταῦτα (=παρεσκεύαζον ἑαυτούς. Θ. 3, 69).

ΣΗΜ. α'. Τὰ εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα δὲν εἶνε πολλὰ. Συνήθως ἡ αὐτοπαθῆ ἐκφράζεται διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς αἰτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι παρέχω ἑμαυτὸν ἐρωτᾶν (Πλ. Ἀπ. 33)· φασὶν Ἀρταπάταν ἀποσφάξαι ἑαυτὸν (Ξ. Ἀν. 1, 8, 29). Ἐνίοτε δὲ καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ μέσου συνάπτεται χάριν μείζονος σαφηνείας ἡ αἰτιατικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. ἑαυτὸν ἀποκρούπτεται ὁ ποιητῆς (Πλ. Πολ. 393).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε τὸ ἀμετάβατον ἐνεργητικὸν ἀποκλίνει εἰς τὴν σημασίαν εὐθέου μέσου· π. χ. μεταβάλλω=μεταβάλλομαι, μεταβάλλω ἑμαυτὸν ἔστην=ἔστησα ἑμαυτὸν.

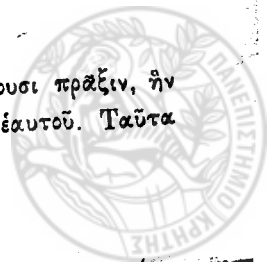
§ 158. Τῶν εὐθέων μέσων τινὰ ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ σημαίνουν ἐνέργειαν τῶν διὰ τοῦ ὑποκειμένου σημαινομένων προσώπων ἀμοιβαίως εἰς αὐτὰ ἐπιστρέφουσαν. Ταῦτα λέγονται ἰδίως ἀλληλοπαθῆ καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτιατικὴν τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. οἱ ἄνθρωποι φιλοῦνται=φιλοῦσιν ἀλλήλους· λοιδοροῦνται=λοιδοροῦσιν ἀλλήλους· λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει ἄνδρας ποιητάς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας (Ἀρσφ. Β. 837).

ΣΗΜ. Τὸ μέσον ἐνίοτε σημαίνει ἀνοχὴν τοῦ ὑποκειμένου· π. χ. τί δρᾷς ἂν τίς σε τύπη; τύπομαι (=ἀνέχομαι τυπτόμενος. Ἀρσφ. Ν. 494).

§ 159. Σπανίως εὐθέα μέσα εἶνε διάμεσα (πρβ. § 162 καὶ § 155)· π. χ. ἐκέλευεν ἀπογράφεσθαι πάντας (=ἀπογράφειν ἑαυτούς διὰ τοῦ γραμματέως. Ἑλλ. 2, 4, 8).

Περιποιητικὰ μέσα.

§ 160. Τὰ περιποιητικὰ μέσα ῥήματα σημαίνουν πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον πρὸς χάριν καὶ ὠφέλειαν ἑαυτοῦ. Ταῦτα

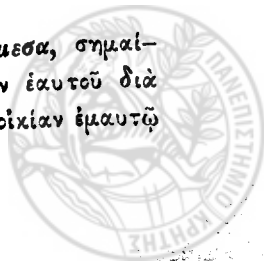
εἶνε πολλά, ἰσοδυναμοῦσι δὲ μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν γενικήν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας μετὰ προθέσεως, ἢ ἄνευ προθέσεως: π. χ. αἰτοῦμαι τι=αἰτῶ τι ἑμαυτῶ· πορίζομαι χρήματα=πορίζω ἑμαυτῶ χρήματα· εὐρίσκομαι ἀγαθόν τι=εὐρίσκω ἑμαυτῶ ἀγαθόν τι=τυγχάνω ἀγαθοῦ τινος (Ξ. Ἀν. 7, 1, 31: ἦν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὐρίσκεσθαι)· συλλέγομαι χρήματα=συλλέγω ἑμαυτῶ χρήματα (Ἰσ. 15, 155: πολλὰ συλλεξάμενος χρήματα)· ποιοῦμαι τινα σύμμαχον=ποιῶ τινα σύμμαχον ἑμαυτῶ (Θ. 2, 29: τὸν Σιτάλκην οἱ Ἀθηναῖοι ξύμμαχον ἐποίησαντο)· ἀμύνομαι τινα=ἀμύνω τινα ἑμαυτῶ=ἀποκρούω τινα ἀπ' ἑμαυτοῦ (πρβ. Ἰλ. Α, 541: λοιγὸν ἀμῦναι τοῖς ἄλλοις)· σφάζομαι τὰ ὄπλα=σφάζω ἑμαυτῶ τὰ ὄπλα, ἢ τὰ ἑμαυτοῦ ὄπλα (Ξ. Ἀν. 5, 5, 13: τὰ σώματα διεσώσαμεθα καὶ τὰ ὄπλα).

Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ διχφορὰ τοῦ ἄρχω τινὸς καὶ ἄρχομαι τινος· π. χ. ἄρχω τοῦ λόγου σημαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον, πρῶτος λέγω ἀντιθετικῶς πρὸς τοὺς ἄλλους, οἵτινες μετ' ἐμὲ θὰ εἴπωσιν· ἄρχομαι τοῦ λόγου σημαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ παύομαι τοῦ λόγου (Ζ. Κυ. 6, 1, 6: ἐπειδὴ πρεσβύτερός εἰμι Κύρου, εἰκὸς ἄρχειν με λόγου. Ἀν. 3, 2, 7: Ξενοφῶν τοῦ λόγου ἤρχετο ὧδε).

ΣΗΜ. Χάριν μείζονος ἀκριβείας συνάπτεται ἐνίοτε μετὰ τῶν περιποιητικῶν μέσων καὶ ἡ δοτικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. Ξενοφῶν βουλευέται ἑαυτῶ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι (Ξ. Ἀν. 5, 6, 17)· ὅσ' ἂν ἀπὸς ἑαυτῶ πορίσῃται, ἐπαινοῦμεν (Δη. 8, 22).

§ 161. Τὰ περιποιητικά μέσα ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ εἶνε πολλάκις ἀλληλοπαθῆ, σημαίνουσι δηλ. πράξιν, ἣν τὰ διὰ τοῦ ὑποκειμένου σημαίνόμενα πρόσωπα ἐκτελοῦσι χάριν ἀλλήλων. Ταῦτα ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ μὲ τὴν δοτικὴν τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. τὴν οὐσίαν ἐνεύμαντο (=ἐνεῖμαν ἀλλήλοις. Λυ. 32, 4).

§ 162. Πολλάκις τὰ περιποιητικά μέσα εἶνε διάμεσα, σημαίνουσι δηλ. πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ διὰ μέσου ἄλλου· π. χ. οἰκοδομοῦμαι οἰκίαν=οἰκοδομῶ οἰκίαν ἑμαυτῶ

διὰ τοῦ οἰκοδόμου. — Εὐαγόρας τριήρεις ἐναυπηγήσατο (= ἐνκυπήγησεν ἐκυτῶ διὰ τοῦ ναυπηγοῦ. Ἰσ. 9, 47)· *τίθεμαι νόμον* = τίθημι ἐμαυτῶ νόμον διὰ τοῦ νομοθέτου, ἐν ᾧ τὸ *τίθημι νόμον* τινὶ λέγεται ἐπὶ τοῦ νομοθέτου (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 19: τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἄνθρωποι ἔθεντο, ἀλλὰ θεοὶ ἔθεσαν τοῖς ἀνθρώποις)· *δανεῖξομαι χρήματα* = λαμβάνω χρήματα ἐπὶ τόκῳ, ἐν ᾧ τὸ *δανεῖξω χρήματα* σημ. δίδωμι ἄλλῳ τινὶ χρήματα ἐπὶ τόκῳ. Ὁμοίως *μισθῶ τι* = δίδωμί τι ἐπὶ μισθῶ, *μισθοῦμαι τι* = λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῶ· *συμβουλεύω τινί* = δίδωμί τινι συμβουλήν, *συμβουλεύομαι τινά*, *συμβουλεύομαι τινι* = αἰτοῦμαι παρὰ τινος συμβουλήν, *συμβουλεύομαι τίνα*.

§ 163. Μέσα τινὰ ῥήματα λαμβάνονται καὶ ὡς αὐτοπαθῆ καὶ ὡς περιποιητικά. Ταῦτα, ὅταν μὲν λαμβάνωνται ὡς αὐτοπαθῆ ἔχουσι παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον, ὅταν δὲ λαμβάνωνται ὡς περιποιητικά ἔχουσι μέσον μέλλοντα καὶ ἀόριστον π. χ. *σῶζομαι* (= σῶζω ἐμαυτόν), ἀόρ. *ἑσώθη* (= ἔσωσα ἐμαυτόν)· *σῶζομαι τι* (= σῶζω τι ἐμαυτῶ), ἀόρ. *ἑσώσάμην τι* (= ἔσωσά τι ἐμαυτῶ)· *κομίζομαι* (= κομίζω ἐμαυτόν, πορεύομαι), *κομισθήσομαι* (= κομιῶ ἐμαυτόν, πορεύσομαι), *ἐκομίσθη* (= ἐκόμισα ἐμαυτόν, ἤλαθον)· *κομίζομαι τι* (= κομίζω τι ἐμαυτῶ, λαμβάνω τι), *ἐκομισάμην τι* (= ἔλαθόν τι).

Τὰ δυναμικά μέσα.

§ 164. Τὰ δυναμικά μέσα ῥήματα σημαίνουσι πράξιν, ἣν πράττει τὸ ὑποκείμενον μεταχειριζόμενον τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, τὰ ἑαυτοῦ μέσα π. χ. *παρέχομαι χρήματα* = παρέχω χρήματα ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ. *λύομαι τίνα* = λύω, ἦτοι ἐλευθερῶ τίνα παρέχων λύτρα τῶ ἔχοντι αὐτὸν αἰχμαλώτον, ἢ δοῦλον (ἐν ᾧ τὸ *λύω τίνα* σημαίνει ἐλευθερῶ τίνα, ὃν αὐτὸς ἔχω αἰχμαλώτον). Ἰσ. 12, 50: οἱ πατέρες ἡμῶν πλείους ναῦς *παρέσχοντο*. Δη. 18, 268: εἴ τίνας *ἔλυσάμην* ἐκ τῶν πολεμίων. (Ἰλ. Α, 29: τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω).

ΣΗΜ. α'. Καὶ ἀμεταβάτων τινῶν ῥημάτων εὐρηνται δυναμικά μέσα π. χ. *στρατεύειν* = ἐκστρατεύειν, στρατείαν ἐπιχειρεῖν (ἐπὶ στρατηγῶν καὶ ἐθνῶν)· *στρατεύεσθαι* = στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελεῖν (ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν)· *πολιτεύειν* = πολιτὴν εἶναι (Ξ. Ἀν. 3, 2, 26), *πολιτεύεσθαι* = ὡς πολιτὴν πράττειν, τῶν τῆς πόλεως μετέχειν (Ξ. Κυ. 1, 1, 1)· τα-

μιεύειν = ταμίαν εἶναι (Ἀριστοφ. Ἴππ. 948), ταμιεύεσθαι, ὡς ταμίαν πράττειν, οἰκονομικῶς μεταχειρίζεσθαι (Ξ. Ἄν. 2, 5, 18).

ΣΗΜ. 6'. Τὸ δυναμικὸν μέσον ἐνίοτε ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἐνεργητικοῦ· π. χ. σκοπῶ καὶ σκοποῦμαι¹, ἐννοῶ καὶ ἐννοοῦμαι, προνοῶ καὶ προνοοῦμαι, λήξω καὶ λήξομαι (Ξ. Ἄν. 5, 2, 20: οἱ λοχαγοὶ ἐσκοποῦν εἰ οἶδόν τε εἶη τὴν ἄκραν λαθεῖν· σκοποῦμένοις δὲ αὐτοῖς ἔδοξεν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον). Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται οἱ μέσοι μέλλοντες τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων.

Ἀποθετικά ῥήματα.

§ 165. Τὰ μέσα ῥήματα, ἅτινα δὲν ἔχουσιν ἐνεργητικὸν τύπον λέγονται ἀποθετικά, εἶον τὸ ἔρχομαι, ἦδομαι, κτῶμαι, μάχομαι, ἀγωνίζομαι, ὠνοῦμαι κτλ. Ταῦτα ἔχουσιν ἐνεργητικὴν σημασίαν, ὡς καὶ τὰ μέσα, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουσι. Τινὰ δὲ αὐτῶν ἔχουσι καὶ παθητικὴν σημασίαν, μάλιστα κατὰ τὸν ἀόριστον καὶ τὸν παρακείμενον· π. χ. ἂ ἐκτῆθη (Θ. 1, 123)· ἑωνημένον ἀρνίον (Λυ. 32, 21).

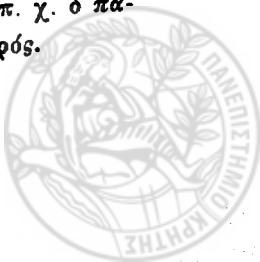
§ 166. Πολλὰ ἐνεργητικά συντιθέμενα μετὰ τῆς προθέσεως διὰ μεταβάλλονται εἰς ἀποθετικά· π. χ. ἀπειλῶ—διαπειλοῦμαι, ἀκοντίξω—διακοντίξομαι, πίνω—διαπίνομαι, λέγω—διαλέγομαι. Ταῦτα σημαίνουσιν ἀμιλλαν καὶ ἀμοιβαϊκότητα· π. χ. κατῆρχεν ἤδη ἀναπηδῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἢ διατοξευσόμενος ἢ διακοντιούμενος (Ξ. Κυ. 1, 2, 4).

Παθητικά ῥήματα.

§ 167. Τὰ παθητικά ῥήματα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει τι ὑπὸ τινος· π. χ. ὁ μὴ κόσμιος μαθητὴς κολάζεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου.

§ 168. Παθητικά σχηματίζονται ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων τῶν συντασσομένων μετ' αἰτιατικῆς. Ἐν τῇ τροπῇ δὲ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἴτιον τοῦ παθητικοῦ· π. χ. ὁ πατήρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν=ὁ υἱὸς ἀγαπᾶται ὑπὸ τοῦ πατρὸς.

¹ σκοπῶ=ἐξετάζω· σκοποῦμαι=μετὰ προσοχῆς ἐξετάζω.

§ 169. Ἄλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων τινῶν μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς συντασσομένων σχηματίζονται παθητικά: π. χ. ἄρχομαι, ἀμελοῦμαι, καταφρονοῦμαι, πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι, φθονοῦμαι, ἀπειλοῦμαι, πολεμοῦμαι, ἐπιβουλεύομαι ὡς: δεῖ τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων διαφέρειν (Ξ. Κν. 1, 6, 8)· τὸ ζητούμενον ἄλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰμελούμενον (Σοφ. Οἰδ. Τ. 110)· οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἤδη ἀπειλῶ ἄλλοις (Ξ. Συμ. 4, 31)· ξύμπαντες οἱ τῆς Σικελίας ἔνοικοι ἐπιβουλεύομεθα (Θ. 1, 61). Πλαμῆδης διὰ σοφίαν φθονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύως ἀπόλλυται (Ξ. Ἀπ. 4, 2, 33)· κρεῖττόν ἐστι πιστεύεσθαι ὑπὸ τῆς πατρίδος ἢ ἀπιστεῖσθαι (Ξ. Συμ. 4, 29).

ΣΗΜ. Τὸ παθητικὸν τοῦ ἀποτέμνω, ἀποκόπτω, ἐκκόπτω τινός τι (τὴν κεφαλὴν, τὴν χεῖρα κτλ.) εἶνε ὄχι μόνον ἀποτέμνεται, ἀποκόπτεται, ἐκκόπτεται τινός τι, ἀλλὰ καὶ ἀποτέμνεται, ἀποκόπτεται, ἐκκόπτεται τίς τι· π. χ. τοῦ ἀποτέμνω τινός τὴν κεφαλὴν παθ. εἶνε ἀποτέμνεται τινος ἡ κεφαλὴ καὶ ἀποτέμνεται τίς τὴν κεφαλὴν ὡς: ἐναυῦθα δὴ Κύρου ἀποτέμνεται ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ (Ξ. Ἀν. 1, 1, 10· πρβ. 3, 1, 17: βασιλεὺς ἀπέτεμε τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλὴν)· οἱ στρατηγοὶ ἀπετημήθησαν τὰς κεφαλὰς.

§ 170. Ὅταν τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου ἔχη καὶ γενικὴν ἢ δοτικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου, ἐν τῇ τροπῇ αὐτοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται ἡ αἰτιατικὴ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἡ δὲ γενικὴ ἢ δοτικὴ μένει ἀμετάβλητος· π. χ. ἡ θεραπεία ἐπλήρωσε τὴν ὑδρίαν ὕδατος=ἡ ὑδρία ἐπληρώθη ὕδατος ὑπὸ τῆς θεραπαίνης· τοῦτό μοι ἔδωκεν ὁ πατήρ=τοῦτό μοι ἐδόθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ ἐπιτάσσω τινί τι καὶ ἐπιτρέπω τινί τι γίνεται ἐνίοτε παθητικὸν ἐπιτρέπεται τίς τι καὶ ἐπιτάσσεται τίς τι ὡς: καὶ ἄλλο τι μείζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε (Θ. 1, 140)· οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν (Θ. 1, 126).

§ 171. Ὅταν τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα συντάσσεται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ἐν τῇ τροπῇ αὐτοῦ εἰς παθητικὸν ἡ αἰτ. τοῦ προσώπου (ἄμεσον ἀντικείμενον) γίνεται ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἡ δὲ αἰτιατικὴ τοῦ πράγματος μένει ἀμετάβλητος· π. χ. ὁ Λάμπρος ἐδίδαξε τὸν Σωκράτη τὴν δητορικὴν=ὁ Σωκράτης ἐδιδάχθη τὴν δητορικὴν ὑπὸ τοῦ Λάμπρου.

ΣΗΜ. α'. Ὅταν ἡ μία αἰτιατικὴ εἶνε κατηγορούμενον, ἐν τῇ τροπῇ

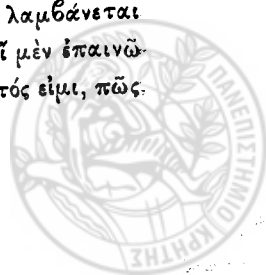
τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται καὶ αὐτὴ εἰς ὀνομαστικὴν· π. χ. Δαρεῖος Κῆρον στρατηγὸν ἀπέδειξε (Ξ. Ἄν. 1, 1, 2) = ὑπὸ Δαρείου Κῆρος στρατηγὸς ἀπέδειχθη (Ξ. Ἄν. 1, 9, 7).

ΣΗΜ. 6'. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ μένει ἀμετάβλητος καὶ ἐν τῷ παθητικῷ· π. χ. ἄλλην ἐνεργεσίαν ἐνεργετήθη (Πλ. Γο. 520). Ἐνίοτε δ' ὅμως εὐρηται παθητικὸν ἀμεταβάτου ῥήματος ἔχον ὡς ὑποκείμενον τὸ σύστοιχον οὐσιαστικόν· π. χ. ὁ κίνδυνος κινδυνεύεται (Πλ. Λά. 287)· ὁ βεβιωμένος βίος (Δη. 19, 200)· οἱ πόλεμοι οἱ ἐπὶ Θησέως πολεμηθέντες (Ξ. Ἄπ. 3, 5, 10).

§ 172. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὡς παθητικά χρησιμεύουσι ῥήματα ἐνεργητικὰ λαμβανόμενα μετὰ σημασίας παθητικῆς· π. χ. ὡς παθ. τοῦ διώκω εἶνε τὸ φεύγω, μάλιστα ἐν τῇ δικανικῇ γλώσσῃ (Λυ. 15, 1: τῶν στρατηγῶν δέσμαι κοινούς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι)· ὡς παθ. τοῦ ἀποκτείνω εἶνε τὸ ἀποθνήσκω (Ξ. Ἄν. 5, 1, 5· ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου)· ὡς παθ. τοῦ ποιῶ ἢ θρῶ (τινὰ εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν τι) εἶνε τὸ πάσχω (εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν τι)· π. χ. οὐ πάσχοντες εὔ, ἀλλὰ θρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους (Θ. 2, 40)· ὡς παθ. τοῦ λέγω (τινὰ εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν) εἶνε τὸ ἀκούω (εὖ ἢ κακῶς, ἀγαθόν τι ἢ κακόν τι)· π. χ. δεινὸν ἐστὶ κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν (Ἰσ. 6, 41)· ὡς παθ. τοῦ ἐκβάλλω λαμβάνεται συνήθως τὸ ἐκπίπτω· π. χ. ἦλθον εἰς Λακεδαιμόνα οἱ ἐκπεπτωκότες τῶν Ῥοδίων ὑπὸ τοῦ δήμου (Ξ. Ἑλλ. 4, 8, 20).

ΣΗΜ. Ὡς παθητικὸν τοῦ δίκην λαμβάνω παρὰ τινος εἶνε τὸ δίκην δίδωμι τινι, ἢ ὑπὸ τινος. Ὡς παθ. τοῦ αἰρῶ λαμβάνεται τὸ ἀλίσκομαι (σπανιώτατα τὸ αἰρούμαι)· π. χ. Λυσάνδρος εἶλε τὰς Ἀθήνας = αἱ Ἀθηναῖοι ἔαλωσαν ὑπὸ Λυσάνδρου. Τὸ αἰρεῖσθαι (= ἐκλέγεσθαι εἶνε παθητικὸν τοῦ μέσου αἰρεῖσθαι (= ἐκλέγειν)· π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι εἵλοντο Περικλέα στρατηγὸν = Περικλῆς ἤρεθῃ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός.

§ 173. Ἀποθετικῶν τινῶν ῥημάτων τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται διὰ περιφράσεως· π. χ. τοῦ ἐπιμελεῖσθαι ὡς παθητικὸν λαμβάνεται τὸ ἐπιμελείας τυγχάνειν (Ξ. Ἄπ. 4, 8, 10: ἐπιμελείας τεύξομαι ὑπ' ἀνθρώπων)· τοῦ αἰτιᾶσθαι ὡς παθητικὸν λαμβάνεται τὸ αἰτίαν ἔχειν, ἢ ἐν αἰτίᾳ εἶναι (Ξ. Ἄν. 6, 6, 15: εἴ μὲν ἐπαινώ αὐτόν, δικαίως ἂν με αἰτιῶσθε, εἰ δ' αὐτῷ διαφορώτατός εἰμι, πῶς ἂν δικαίως ὑφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχομαι;).

§ 174. Ῥημάτων τινῶν εἶνε εὐχρηστος ὁ μέσος μέλλων ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ π. χ. ἄρξομαι, ἀγωνιοῦμαι, μαστιγῶσομαι, στρεβλώσομαι, ἐάσομαι κτλ. (Πλ. Πολ. 412: ἄρξουσι τε καὶ ἄρξονται. Δη. 21, 8: ἀγωνιεῖται καὶ κριθήσεται τὸ πρᾶγμα). Δ

6'. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος.

§ 175. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος διακροῦνται εἰς ἀρκτικούς καὶ παραγομένους ἢ ιστορικούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἶνε ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων καὶ ὁ παρακείμενος, ιστορικοὶ δὲ ὁ παρατατικός, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος.

Σημασία τῶν χρόνων ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 176. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος ἐν τῇ ὀριστικῇ κατὰ μὲν τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸν λέγοντα παριστώσι τὴν πρᾶξιν ἢ ὡς παρελθοῦσαν, ἢ ὡς παροῦσαν, ἢ ὡς μέλλουσαν, κατὰ δὲ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῆς πράξεως σημαίνουσι ἢ διάρκειαν αὐτῆς, ἢ ἀρχὴν ἢ ἀπλῶς πραγματοποιήσιν αὐτῆς, ἢ τὸ τετελεσμένον αὐτῆς.

Ἡ σημασία τῶν χρόνων ἐν τῇ ὀριστικῇ δύναται νὰ παρασταθῇ συνοπτικῶς ἐν τῷ ἑξῆς διαγράμματι

τῆς πράξεως δηλοῦται	ιστορικοὶ χρόνοι	ἀρκτικοὶ χρόνοι	
	παραλθόν	παρόν	μέλλον
1. ἀπλῶς πραγματοποιήσας	ἀόριστος	ἐνεστώς	μέλλων
2. ἀρχή	ἀπέθανεν ἐδασίλευσε	γηράσκω	ἀποθανεῖται βασιλεύσει
διάρκεια	παρατατικός ἀπέθνησκε	ἐνεστώς ἀποθνήσκει	μέλλων ἔξω
τὸ τετελεσμένον	ὑπερσυντέλικος ἐτεθνήκει	παρακείμενος τέθνηκε	τετ. μέλλων τεθνήξει

Ἰδ. τὰ ἐπόμενα κεφάλαια.

1. Ὁ ἐνεστῶς ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 177. α'. Ὁ ἐνεστῶς ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πράξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι καὶ διαρκούσαν· π. χ. οὗτος τί ποιεῖς; ἀερόβατῶ (Ἄροτφ. Ν. 823).

ΣΗΜ. α'. Πράξις, ἣτις γίνεται καὶ δὲν ἐξετελέσθη ἀκόμη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσπάθεια· ὅθεν ὁ ἐνεστῶς σημαίνει πολλάκις προσπάθειαν (ἐνεστῶς τῆς προσπάθειας)· π. χ. ταύτην τὴν δόξαν πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν (=προσπαθοῦσιν, ἐπιχειροῦσι πείσαι. Ἰσ. 6, 12). Οὕτω μισθοῦμαι, ἀνοῦμαι=προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ, βούλομαι μισθώσασθαι, πρίασθαι.

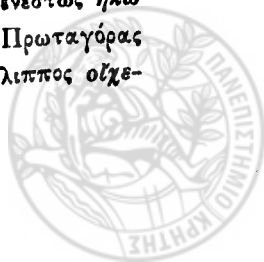
ΣΗΜ. β'. Ἐν ζωηρᾷ διηγήσει τίθεται πολλάκις ὁ ἐνεστῶς εἰς δήλωσιν πράξεως παρελθούσης· π. χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὁ δὲ πείθεται τε καὶ συλλαμβάνει αὐτὸν ὡς ἀποκτενῶν (Ξ. Ἄν. 1, 1, 3). Ὁ τοιοῦτος ἐνεστῶς λέγεται ἱστορικός καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν ἀόριστον, μεθ' οὗ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· π. χ. προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμαχῶν αἰρεῖ καὶ ἐξηνδραπόδισε (Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 15).

ΣΗΜ. γ'. Ἐνίοτε ὁ ἐνεστῶς σημαίνει πράξιν μέλλουσαν, ἣν ὁ λέγων ἐν βεβαίῳ δισχυρισμῷ παριστᾷ ὡς ἤδη γινομένην· π. χ. εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία (Θ. 6, 91). Τὸ εἶμι ἐν τῇ ὀριστικῇ κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς εἶνε πάντοτε μέλλων τοῦ ἔρχομαι, ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ εἶνε ἄλλοτε μὲν ἐνεστῶς, ἄλλοτε δὲ μέλλων.

§ 178. β'. Ὁ ἐνεστῶς ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πολλάκις πράξιν κατὰ συνήθειαν ἐπαναλαμβανουμένην ἐν τῷ παρόντι ἢ γενικῶς ἐν παντὶ χρόνῳ· π. χ. οὗτος μὲν ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω (=εἴωθα πίνειν. Δη. 19, 46). Οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλείωσ θύραις παιδεύονται (Ξ. Ἄν. 1, 9, 2).

ΣΗΜ. Πρὸς ἔκφρασιν γενικῶν γνωμῶν, ἐπειδὴ ἐν παντὶ χρόνῳ ἰσχύουσιν, ὁ ἐνεστῶς οὗτος εἶνε εὐχρηστος· π. χ. ἀναρχία πόλεις ὄλλυσι (Σοφ. Ἄντ. 673), ἄπανθ' ὁ λιμὸς γλυκέα πλήν αὐτοῦ ποιεῖ.

§ 179. Ἐνεστῶτές τινες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν· π. χ. νικῶ=νικῶ καὶ εἶμι νικητής· φεύγω=φεύγω καὶ εἶμι φυγάς (Ξ. Ἄν. 2, 1, 4: ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ ὅτι ἡμεῖς νικῶμεν βασιλέα). Μόνον δὲ παρακειμένου σημασίαν ἔχει ὁ ἐνεστῶς ἦκω (=ἐλήλυθα) καὶ οἴχομαι (=ἀπελήλυθα)· π. χ. Πρωταγόρας ἦκει (Πλ. Πρωτ. 310)· εἰς τὰς ἐν-Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἴχεται (Θ. 7, 12).

Τὸ ἀκούω, *πυνθάνομαι, αἰσθάνομαι, μανθάνω, γιννώσκω* σημαίνουνσι πολλάκις ἀκοήν, πίστιν, αἰσθησιν, μάθησιν, γνῶσιν, ἧτις ἐγένετο μὲν πρότερον, διαρκεῖ δὲ τρόπον τινὰ καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀκόμη π. χ. ἀκούω τινὰ διαβάλλειν ἐμέ (Ξ. Ἄν. 5, 7, 5). Σικελιώται στασιαάζουσιν, ὡσπερ *πυνθανόμεθα* (Θ. 6, 17). Ὁμοίως τίθεται τὸ *φημί* καὶ τὸ *λέγω* π. χ. ἐμοὶ τοῦτο, ὡς ἐγὼ *φημι*, προστέτακται ὑπὸ τοῦ θεοῦ πράττειν (=ὡς ἐγὼ εἶρηκα καὶ ἀκόμη διῴσχυρίζομαι. Πλ. Ἄπ. 33).

2. Ὁ παρατατικός.

§ 180. Ὅτι εἶνε ὁ ἐνεστώς ὡς πρὸς τὸ παρόν, τοῦτο εἶνε ὁ παρατατικός ὡς πρὸς τὸ παρελθόν· ὅθεν σημαίνει

α') *πράξιν* γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκούσαν π. χ. σὶ μὲν αὐτῶν ἐτόξευον, οἱ δὲ ἐσφενδύων (Ξ. Ἄν. 3, 3, 7).

ΣΗΜ. Ὡς ὁ ἐνεστώς, οὕτω καὶ ὁ παρατατικός σημαίνει πολλάκις προσπάθειαν (παρατατικός τῆς προσπάθειας) π. χ. διέφθειρον προσιόντες τοὺς στρατιώτας· καὶ ἓνα γε διέφθειραν (=προσεπάθουν νὰ διαφθείρωσι. Ξ. Ἄν. 3, 3, 5). Νέων ἐπειθεν αὐτούς· οἱ δ' οὐχ ὑπήκουον (=προσεπάθει νὰ πείσῃ. Ξ. Ἄν. 7, 3, 7).

β') *πράξιν* κατὰ συνήθειαν ἐν τῷ παρελθόντι ἱπαναλαμβανομένην π. χ. Λίχας ταῖς Γυμνοπαιδείαις (=ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Γυμνοπαιδειῶν) τοὺς ἐπιδημοῦντας ἐν Λακεδαιμόνι ξένους ἐδείπνυζε (Ξ. Ἄπ. 2, 1, 61). Μένων οὐδενὸς πολεμίου κατερέλα.

§ 181. Ὡς πολλοὶ ἐνεστώτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν, οὕτως οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὑπερσυντελικού σημασίαν π. χ. ἐνίκων=ἐνίκων καὶ ἦν νικητής· ἐφευγον=ἐφευγον καὶ ἦν φυγάς· ὁ παρατατικός τοῦ οἴχομαι καὶ τοῦ ἦκα ἔχει σημασίαν ὑπερσυντελικού καὶ συνηθέστερον ἀορίστου· ὄχόμην=ἐπεληλύθειν, ἢ ἀπῆλθον· ἦμον=ἐληλύθειν, ἢ ἦλθον· ὡς: ἐν τούτῳ Κλέαρχος ἦκε (Ξ. Ἄν. 2, 1, 15). Πολλοὶ τῶν μένειν τεταγμένων ὄχοντο (Ξ. Ἄν. 4, 3, 30).

§ 182. Πράξις γνωσθεῖσα ἐν τῷ παρελθόντι, ἢ πράξις, περὶ ἧς ἐγένετο πρότερον λόγος, ἐκφέρεται πολλάκις διὰ παρατατικοῦ, ἂν καὶ διατελῇ ὑπάρχουσα καὶ ἐν τῷ παρόντι. Ἐνταῦθα ὁ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν στιγμήν τοῦ παρελθόντος, καθ' ἣν ἐγνώρισε τὴν

πράξιν, ἣ ὁ λόγος ἦτο περί αὐτῆς· π. χ. ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸν ποταμόν, ὃς ὠρίζε τὴν τῶν Μακρῶνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθινῶν (Ξ. Ἄν. 4, 8, 1)· ἦν ἡ μουσικὴ ἀντίστροφος τῆς γυμναστικῆς, εἰ μέμνησαι (=ἐλέγετο εἶναι. Πλ. Πολ. 522).

3. 'Ο άόριστος έν τῇ όριστικῇ.

§ 183. α'. 'Ο άόριστος έν τῇ όριστικῇ σημαίνει ἀπλῶς ὅτι ἐγένετο τι έν τῷ παρελθόντι· π. χ. διεπραξάμην ὑμῖν εἰρήνην (Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 4)· ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα (Πλουτ. Καισ. 50).

§ 184. β'. 'Ο άόριστος έν τῇ όριστικῇ σημαίνει πολλάκις ὅτι ἤρξατο πράξει τις έν τῷ παρελθόντι· π. χ. ἐβασίλευσα, ἤρξα, ἐβούλευσα, ἐπλούτησα κτλ.=ἐγενόμην βασιλεύς, ἄρχων, βουλευτής, πλούσιος. Ὅμοίως ἐθάρσησα=ἔλαβον θάρρος, ἔσχον=ἔλαβον (Θ. 2, 15: ἐπειδὴ Θησεύς ἐβασίλευσεν, εἰς τὴν νῦν πόλιν ζυγώκισε πάντας τοὺς έν τῇ Ἀττικῇ).

ΣΗΜ. 'Ο άόριστος έν τῇ όριστικῇ τίθεται πολλάκις εἰς δήλωσιν τοῦ συνήθως γινομένου. 'Ο τοιοῦτος άόριστος λέγεται γνωμικός, διότι εἶνε εὐχρηστος ἐπὶ γνωμῶν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐνεστώτα (ἰδ. § 178 σημ.), μεθ' οὗ ἐνίστε καὶ συνάπτεται· π. χ. τὰς τῶν φαύλων συνουσίας ὀλίγος χρόνος διέλυσε (=εἶθε διαλύειν, διαλύει. Ἴσ. 1, 1)· ὁ τύραννος ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις προσεῖλᾷ τε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ὑπισχενεται τε πολλά, χρεῶν τε ἠλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δήμῳ τε καὶ τοῖς περιῆαυτόν, καὶ πᾶσιν ἴλωσ καὶ πρῶτος εἶναι προσποιεῖται (Πλ. Πολ. 566).

4. 'Ο μέλλων έν τῇ όριστικῇ.

§ 185. 'Ο μέλλων έν τῇ όριστικῇ σημαίνει α') ὅτι θὰ γίνη τι έν τῷ μέλλοντι· π. χ. ἀλλὰ ποιήσω, ὦ Λυσιμάχε, ταῦτα, καὶ ἤξω παρὰ σὲ αὐριον (Πλ. Λά. 201)· β') ὅτι θὰ ἀρχίσῃ πράξις τις έν τῷ μέλλοντι· π. χ. βασιλεύσω, ἄρξω, δουλεύσω, βουλεύσω, πλουτήσω κτλ.=γενήσομαι βασιλεύς, ἄρχων, δούλος, βουλευτής, πλούσιος.

§ 186. 'Ο μέλλων σημαίνει πολλάκις καὶ διαρκοῦσαν πράξιν έν τῷ μέλλοντι· π. χ. δουλεύσω=θὰ εἶμαι δούλος, ἔξω=θὰ ἔχω, ἔσομαι=θὰ εἶμαι· ὡς: εἰ τοῦτο ποιήσομεν, βραδίως τὰ ἐπιτήδεια ἔξομεν ὅσον χρόνον έν τῇ πολεμίᾳ ἐσόμεθα.

ΣΗΜ. α'. 'Ο μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ τίθεται ἐνίοτε εἰς δῆλωσιν μετρίως προσταγῆς· π. χ. πρὸς ταῦτα πράξεις (=πράξιν) οἷον ἂν θέλῃς (Σοφ. Οἶδ. Κ. 956). Πολλάκις δὲ μετὰ τοῦ οὐ ἐρωτηματικῶς τίθεται εἰς δῆλωσιν ἐντόνου προσταγῆς, μετὰ τοῦ οὐ μὴ εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως· π. χ. οὗτος οὐ μενεῖς; (=δὲν θὰ μείνης;=μείνουν. Ἄρσφ. Ὀρ. 1055) οὐ μὴ λαλήσεις; (=μὴ λαλήσης. Ἄρσφ. Ν. 505).

ΣΗΜ. β'. Περί τοῦ μέλλοντος ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν ἴδ. § 236.

§ 187. Ἡ πράξις, ἣν προτίθεται, μελετᾷ τις νὰ πράξῃ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ μέλλειν καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος (σπανίως ἀορίστου)· π. χ. μέλλω ὑμᾶς διδάξειν (Πλ. Ἄπ. 21)· μέλλω ὑμᾶς ἄγειν εἰς Φᾶσιν (Ξ. Ἄν. 5, 7. 5).

ΣΗΜ. Τὸ μέλλω μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις ἐπιπλοεῖν, πρόκειται, πρέπει· π. χ. ἤδον καὶ ἐχόρευον, ὅποτε οἱ πολέμιοι αὐτοὺς ὕψοσθαι ἐμέλλον (Ξ. Ἄπ. 4, 7, 16)· σύντεμνε τὰς ἀποκρίσεις, εἰ μέλλω σοι ἐπεσοῦμαι (=ἂν πρόκειται, ἂν πρέπη νὰ σε παρακολουθῶ (Πλ. Πρωτ. 333).

5. 'Ο παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστικῇ.

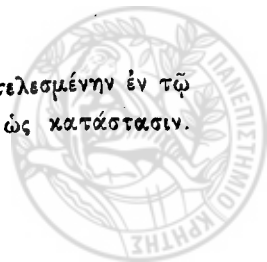
§ 188. 'Ο παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι ὡς κατάστασιν· π. χ. τέθνηκε=ἔχει ἀποθάνῃ καὶ εἶνε νεκρός· τέθαπται=ἔχει ταφῇ καὶ εἶνε τεθαμμένος· ἔστηκα=ἔχω σταθῆ καὶ εἶμαι ὀρθός. Ἐκ τούτου ὁ παρακείμενος ῥημάτων τινῶν ἔχει σημασίαν ἐνεστῶτος, εἶον κέκνημαι=ἔχω κέκνημαι=καλοῦμαι· πεφόβημαι=εἶμι ἐν φόβῳ, φοβοῦμαι· μέμνημαι=ἔχω ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμοῦμαι.

ΣΗΜ. α'. 'Ο παρακείμενος τίθεται ἐνίοτε εἰς δῆλωσιν πράξεως μελλούσης, ἣν ὁ λέγων ἐν βεβαίῳ δισχυρισμῷ παριστᾷ ὡς ἤδη τετελεσμένην· π. χ. ἀριθμός, ἐὰν ἀφέλῃς ἢ προσθῇς τι, ἕτερος εὐθὺς γέγονεν (=ἔσται. Πλ. Εὐθύδ. 432)· εἴ με τόζων ἐγκρατῆς αἰσθήσεται, ὄλωλα (Σοφ. Φιλ. 75).

ΣΗΜ. β'. 'Ο ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ἔχω καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ ἀορίστου· π. χ. θαυμάσας ἔχω τότε (=θεθαύμακα, Σοφ. Φ. 1362).

6. 'Ο ὑπερσυντέλικος.

§ 189. 'Ο ὑπερσυντέλικος σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι ὡς κατάστασιν.

Ὁ ὑπερσυντέλικος εἶνε ὡς πρὸς τὸν παρακείμενον, ὅτι ὁ παρατατικός ὡς πρὸς τὸν ἐνεστώτα· π. χ. ἐτεθνήκει=εἶχεν ἀποθάνῃ καὶ ἦτο νεκρός· ἐτέθαπτο=εἶχε ταφῇ καὶ ἦτο τεθαμμένος· εἰστήκειν=εἶχον σταθῇ καὶ ἦμην ὀρθός· ἐκεκήμενυ=εἶχον ἐκεκλήμενυ=ὠνομαζόμενυ· ἐμεμνήμενυ=εἶχον ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνεθυμούμενυ.

7. Ὁ τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ.

§ 190. Ὁ τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει ὅτι ἡ πράξις θὰ εἶνε τετελεσμένη ἐν τῷ μέλλοντι καὶ θὰ σφύζηται ἐν τῷ ἀποτελέσματι· π. χ. τεθνήξει=θὰ εἶνε νεκρός· τεθάψεται=θὰ εἶνε τεθαμμένος· κενθήσομαι=θὰ ἔχω, κελήσομαι=θὰ εἶμαι ὠνομασμένος, θὰ ὠνομαζώμαι.

Σημαδία τῶν χρόνων ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ.

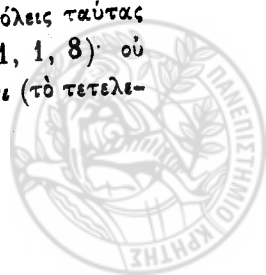
§ 191. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ δηλοῦσι τὴν διάρκειαν ἢ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πράξεως (ὁ ἐνεστώς), τὴν ἀρχήν, ἢ ἀπλῶς τὴν πραγματοποίησιν (ὁ ἀόριστος), καὶ τὸ τετελεσμένον (ὁ παρακείμενος) ὡς πρὸς δὲ τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως οὐδὲν διακεκριμένως σημαίνουν καὶ δὲν διαφέρουσι ἀλλήλων, ὡς φαίνεται ἐν τοῖς ἐξῆς παραδείγμασι·

α'. ὑποτ.: μὴ φοβώμεθα (διάρκεια), μὴ φοβηθῶμεν (ἀπλῶς)· ἔωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός (Πλ. Πρωτ. 314).

β'. εὐκτ.: ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἂν ποτε καὶ κακὸς (πραγματοποιήσις. Πλ. Πρωτ. 345)· θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλείοις (διάρκεια).

γ'. προστ.: λέγε (διάρκεια)· εἰπέ (ἀπλῶς πραγματοποίησις)· ταῖς νόμοις πείθου ('Ισ 1, 16)· ἰδὲ ὡς ἄβρατα ἡμῖν (τὰ ὄρη) ἴσθι (Ξ. 'Αν. 4, 1, 20).

δ'. ἀπαρ.: Κύρος ἤξιου δοθῆναι (ἄπαξ) οἱ τὰς πόλεις ταύτας μάλλον ἢ Τισσαφέρνην ἄρχειν (διάρκεια. Ξ. 'Αν. 1, 1, 8)· οὐ βουλευέσθαι (διάρκεια) ἐτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλευέσθαι (τὸ τετελεσμένον).

ε'. μετοχή: ἀνίσταται *γελῶν* (διάρκεια)· ἀνίσταται *γελάσας* (ἀπλῶς πραγματοποίησις)· ἀνίσταται *ἐσταλμένος* ἐπὶ πόλεμον (τὸ τετελεσμένον. Ξ. 'Αν. 3, 2, 7).

ΣΗΜ. α'. Οἱ χρόνοι ἐν τῇ εὐκτικῇ, ὅταν κεῖνται ἐν εἰδικαῖς καὶ πλαγίαις ἐρωτηματικαῖς προτάσεσι, καὶ οἱ χρόνοι τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἀνταποκρίνονται πρὸς τοὺς χρόνους τῆς ὀριστικῆς ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ παρόντος, τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος· ἀλλ' ὁ ἐνεστώς περιλαμβάνει καὶ τὸν παρατατικόν, ὁ δὲ παρακείμενος περιλαμβάνει καὶ τὸν ὑπερσυντέλικόν· π. χ. εἶπεν ὅτι *ἀποθάνοι* ὁ Περικλῆς, ἢ: εἶπεν *ἀποθανεῖν* τὸν Περικλέα = εἶπεν· ἀπέθανεν ὁ Περικλῆς. Κύρος ἔλεγεν ὡς ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν (= ἔλεγεν· ἡ ὁδὸς ἔσται. Ξ. 'Αν. 1, 4, 11)· εἶπεν *ἔχειν* μόνον παιῖδα (= εἶπεν· *ἔχω* μόνον παιῖδα. Ξ. 5, 2, 31)· *ἀλλοκεσθαί* ἔφασαν (= ἔφασαν· ἠλίσκόμεθα. Ξ. 'Αν. 5, 8, 1).

ΣΗΜ. β'. Ὁ χρόνος τῆς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου δηλουμένης πράξεως ὀρίζεται πολλάκις διὰ τοῦ κυρίου ῥήματος, μεθ' οὗ τὸ ἀπαρεμφάτον καὶ ἡ μετοχή εἶνε συντεταγμένα· π. χ. *γελῶν* λέγει, *γελῶν* εἶπε, *γελῶν* ἐρεῖ· βούλομαι *μανθάνειν*, ἢ βουλόμην *μανθάνειν*, βουλήσομαι *μανθάνειν*. Συνήθως δὲ ἐν τῇ μετοχῇ ὁ μὲν ἐνεστώς σημαίνει τὸ σύγχρονον, ὁ δὲ ἄριστος τὸ προτερόχρονον τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὴν διὰ τοῦ κυρίου ῥήματος δηλουμένην πρᾶξιν· π. χ. *γελῶν* εἶπε (= ἐν ᾧ ἐγέλα εἶπε), *γελάσας* εἶπε (= ἀφ' οὗ ἐγέλασεν).

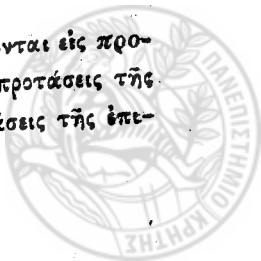
ΣΗΜ. γ'. Ἡ μετοχή τοῦ ἐνεστώτος λαμβάνεται καὶ ὡς μετοχή τοῦ παρατατικοῦ· π. χ. οἶδα Κριτίαν τε καὶ Ἀλκιβιάδην *σωφρονοῦντε* (= ὅτι ἐσωφρόνουν), ἔστε Σωκράτει *συνήστην* (Ξ. 'Απ. 1, 2, 18).

8. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος.

§ 192. *Ἐγκλίσεις* λέγονται οἱ τύποι τοῦ ῥήματος, δι' ὧν ἐκφράζεται ἡ σχέση τῆς ὑπ' αὐτοῦ δηλουμένης πράξεως ὡς πρὸς τὴν πραγματικότητα.

§ 193. Ἐπειδὴ αἱ προτάσεις κεῖνται ἢ ἀνεξαρτήτως (κύρια ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις), ἢ ἐξαρτῶνται ἐξ ἄλλων (ὑποταλεῖς ἢ ἐξηρητημέναι προτάσεις), διὰ τοῦτο ἡ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων *ἐξετάσσεται* α') ἐπὶ τῶν κυρίων, ἢ ἀνεξαρτήτων προτάσεων β') ἐπὶ τῶν ὑποταλῶν, ἢ ἐξηρητημένων.

§ 194. Αἱ κύρια ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις *διαίρουνται* εἰς *προτάσεις κρίσεως* καὶ *προτάσεις ἐπιθυμίας*. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ οὐ, εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπι-

θυμίας ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μὴ. Λέγονται δὲ προτάσεις κρισεως αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἐκφράζει τις κρίσιν περὶ τινος, προτάσεις δὲ ἐπιθυμίας αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἐκφράζει τις ἐπιθυμίαν π. χ. ἔστι θεός· μὴ ζῶν μετ' ἀμουσίας (Εὐρ. Ἡρ. Μ. 676).

§ 195. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως δύναται νὰ συναφθῇ μετὰ τοῦ ῥήματος καὶ τὸ μόριον ἄν (ιδ. § 198 καὶ 202). Τίθεται δὲ τὸ ἄν εὐθὺς μετὰ τὸ ῥῆμα π. χ. ἀπέθανον ἄν, εἰ μὴ ἢ τῶν τριάκοντα ἀρχὴ ταχέως κατελύθη (Πλ. Ἀπ. 32). Ὅταν δὲ προηγήται ἄρνησις, ἢ ἐρωτηματικὴ λέξις, ἢ ἐπίρρημα, ἢ ἄλλη τις ἐμφαντικὴ λέξις, τίθεται μετ' αὐτήν. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ διστακτικὸν ἢ τροπικὸν ἐπίρρημα καὶ μετὰ τὸν σύνδεσμον γάρ π. χ. εἰ ὁ Φίλιππος ὑμᾶς ἐξελεῖν ἐβουλήθη, οὐκ ἄν ποτε—ἐκάλει, οὐδ' ἄν ἐμὲ—κατεκώλυε (Δη. 19, 51)· εἰ μὲν ἱπαινῶ Σεύθην, δικαίως ἄν με αἰτιῶσθε (Ξ. Ἀν. 1, 3, 19).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίστε τὸ ἄν ἐννοεῖται ἐκ προηγουμένης προτάσεως π. χ. τί ἐποίησεν ἄν; ἢ δῆλον ὅτι ὤμοσεν (ἀντὶ ὤμοσεν ἄν· Δη. 31, 9). Τοῦναντίον ἐνίστε τίθεται δις (σπανίως καὶ τρις) ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει π. χ. ὡσπερ ἄν, εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ὧν, ξυνεγιγνώσχετε δήπου ἄν μοι . . . (Πλ. Ἀπ. 17).

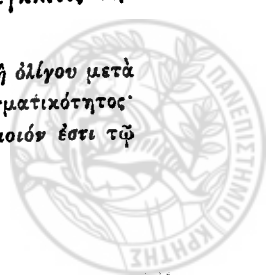
ΣΗΜ. β'. Ἀξία παρατηρήσεως μετὰθεσις τοῦ ἄν γίνεται ἐν τῇ φράσει οὐκ ἄν οἶδ' εἰ—, ἢ οὐκ οἶδ' ἄν εἰ—(=οὐκ οἶδα, εἰ—ἄν) καὶ ἐν τῷ κἂν εἰ ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ—ἄν π. χ. οὐκ ἄν οἶδα εἰ θυναίμην (=οὐκ οἶδα εἰ δυναίμην ἄν. Πλ. Τιμ. 26)· οὐκ οἶδ' ἄν εἰ πείσαιμι (=οὐκ οἶδα εἰ πείσαιμι ἄν. Εὐρ. Μ. 941). Νῦν μοι δοκεῖ κἂν ἀσέβειαν εἰ καταγιγνώσκει τις Μειδίου, τὰ προσήκοντα ποιεῖν (=νῦν μοι δοκεῖ, καὶ εἰ ἀσέβειαν καταγιγνώσκει τις Μειδίου, τὰ προσήκοντα ἄν ποιεῖν. Δη. 21, 51). Ἐκ τούτου ἐνίστε τὸ κἂν εἰ λαμβάνεται ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ π. χ. ἢ τε αὐλητικὴ καὶ ἢ κιθαριστικὴ κἂν εἴ τινες ἕτεραι τυγχάνουσι οὔσαι τοιαῦται ('Αρ. ποιητ. 1447).

1. Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων.

Ἡ ὀριστικὴ.

§ 196. Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τι ὡς πραγματικὸν (ἐγκλίσις τῇ πραγματικότητος) π. χ. ὁ Θεὸς ἐστὶ δίκαιος.

ΣΗΜ. Ὅταν μετὰ τῆς ὀριστικῆς συνάπτηται τὸ μικροῦ ἢ ὀλλγοῦ μετὰ τοῦ δεῖν ἢ ἄνευ τοῦ δεῖν, κολάζεται ἡ σημασία τῆς πραγματικότητος π. χ. τὸ τὰς ἰδίας ἐμεργεσίας ὑπομιμνήσκειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ

ὄνειδίξειν (= σχεδὸν ὁμοίον ἐστὶ Δημ. 18, 269)· ὀλίγον ἑαυτοῦ ἐπελαθόμεν (= ὀλίγον ἔλειψε νὰ λησμονήσω, σχεδὸν ἐπελαθόμεν. Πλ. Ἄπ. 17).

§ 197. Τὸ ἔδει, ἔχρησεν, προσήκει μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις ὅτι ἢ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐκφραζομένη πράξις δὲν πραγματοποιεῖται, ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη (πολλάκις τὸ πραγματικὸν ἐπιφέρεται ἀντιθετικῶς διὰ τοῦ νῦν δέ) π. χ. ξῆν οὐκ ἔδει γυναῖκα (τὸ πραγμ.: νῦν δέ ζῆ. Με. 198)· ἔδει τὰ ἐνέχειρα τότε λαβεῖν (Σ. Ἄν. 7, 6, 28). Ὅμοιως τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου τὸ ἀνάγκη ἦν, εἰκὸς ἦν, ἄξιον ἦν π. χ. ἄξιον ἦν καὶ τοὺς φίλους τοὺς Θηραμένους προσαπολωλέναι νῦν δ' ὄρω... (Λυσ. 12, 19).

§ 198. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν τίθεται μετὰ τινος ὑποθέσεως, σημαίνει ὅτι δὲν πραγματοποιεῖται τι, ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη τι, διότι δὲν πραγματοποιεῖται, ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ ὑπόθεσις (ἐγκλισις τῆς μὴ πραγματικότητος) π. χ. φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν (τὸ πραγματικὸν εἶνε: νῦν δέ ἔχομεν φῶς· οὐκ ἔσμεν ἄρα ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς. Σ. Ἄπ. 4, 3, 3)· εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφόδρα λέγειν νῦν δέ οὐκ ἐστὶ καλός· ἀδεῶς δὴ λέγω (Πλ. Θεαιτ. 14)· ἀπέθανον ἂν, εἰ μὴ ἡ τῶν τριάκοντα ἀρχὴ ταχέως κατελύθη (Πλ. Ἄπ. 32)· εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψήφων, ἀπεφεύγη ἂν (Πλ. Ἄπ. 36). πρβ. καὶ § 224.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ἐβουλόμην ἂν μετ' ἀπαρεμφάτου λέγεται ἐπὶ ἐπιθυμίας, ἣτις δὲν ἐκπληροῦται· ἀποτελεῖ δηλ. εἶδος περιφράσεως τῆς ἀνεκπληρώτου εὐχῆς (ιδ. § 199) π. χ. ἐβουλόμην ἂν πρόχειρον εἶναι πείσαι τοὺς ἀκούοντας· νῦν δέ δέδοικα... (Ἰσ. 8, 36).

ΣΗΜ. β'. Ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν χρησιμεύουσι καὶ πρὸς ἔκφρασιν

α') Τοῦ δυνατοῦ γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι (πρβ. § 202) π. χ. τὴν πόλιν ὄντως ἂν ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (= ἡ δύνασο νὰ νομίσης. Σ. Ἄγ. 1, 26).

β') Τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλήψεως τῆς πράξεως (ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ παρατατικοῦ. πρβ. § 180 β'). π. χ. διηρώτων ἂν αὐτοὺς (Πλ. Ἄπ. 22)· ὁπότε προσβλέψει τις, εἶπεν ἂν (= ἔλεγε. Σ. Κυ. 7, 1, 10) πρβ. § 223, 237, 239.

§ 199. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου ἄνευ τοῦ ἄν τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ εἶθε ἢ τοῦ εἰ γὰρ εἰς δὴλωσιν

εὐχῆς, ἥτις δὲν ἐκπληροῦται, ἢ δὲν ἐξεπληρώθη· π. χ. εἰθ' ἦσθα δυνατός, ὅσον πρόθυμος εἶ (=εἶθε νὰ ἦσο. Εὐρ. Ἡρ. 731). *Εἶθε σοι τότε συνεγενόμην* (Ε. Ἀπ. 1, 2, 46). Ἡ τοιαύτη εὐχὴ ἐφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ὄφελου (εἶθ' ὄφελον, εἰ γὰρ ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀκρίστου· π. χ. ὄφελε Κύρος ξῆν (=εἶθε ἔζη ὁ Κ. Ε. Ἀν. 2, 1, 4)· εἶθ' ὄφελος τότ' εὐθὺς λιπεῖν βίον (Εὐρ. Ἐλ. 388)· εἰ γὰρ ὄφελον οἶοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι (=εἶθε οἶοί τε ἦσαν, εἶθε νὰ ἠδύναντο . . . Πλ. Κρ. 44).

β Ἡ ὑποτακτικὴ.

§ 200. Ἡ ὑποτακτικὴ σημαίνει θέλησιν τοῦ λέγοντος. Τίθεται δὲ

α') κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον δὲ τοῦ ἐνικοῦ, εἰς δῆλωσιν προτροπῆς. Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μὴ· π. χ. *ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν* τοῦ ἀνδρός. (Πλ. Πρωτ. 315). Πολλάκις προτάσσονται τῆς ὑποτακτικῆς ταύτης τὸ ἴθι, ἄγε, φέρε, σχεδὸν δὲ πάντοτε προτάσσεται τοῦ πρώτου ἐνικοῦ προσώπου τὸ φέρε ἢ τὸ ἄγε· π. χ. *ἴθι δὴ ἀναλογισώμεθα* (Πλ. Κρατ. 332)· *ἄγε σκοπῶμεν* (Ε. Κυ. 5, 5, 15)· *φέρε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας ὑμῖν ἀναγνώ* (Δημ. 18, 267).

β') ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἀπορεῖ, ἢ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μὴ. Τῆς τοιαύτης ἐρωτήσεως προτάσσεται πολλάκις τὸ βούλει ἢ βούλεσθε (παρὰ ποιηταῖς καὶ τὸ θέλεις ἢ θέλετε)· π. χ. *τί ἔρωμαι* (=τί νὰ ἐρωτήσω; Πλ. Γο. 317)· *ποι φύγω*; (=ποῦ νὰ φύγω; Ἀρστροφ. Ὀρ. 353)· *εἶπω τι τῶν εἰωθότων, ᾧ δέσποτα*; (=νὰ εἶπω τι ἐκ τῶν συνειθισμένων; Ἀρστροφ. Β. 1)· *τάλαντον ἢ προϊξ μὴ λάβω*; (Με. 81)· *βούλει σοι εἶπω*; (Πλ. Γο. 521)· *βούλεσθε συνέδριον κατασκευάσωμεν*; (Πλ. Πρωτ. 317).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς δύναται νὰ θεῖ ἢ χρῆ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέλλοντος· π. χ. *ἡμεῖς δὲ προσμένωμεν, ἢ τί χρῆ ποιεῖν*; (Σοφ. Τρ. 390)· *εἶπωμεν, ἢ σιγῶμεν, ἢ τί θεάσωμεν*; (Εὐρ. Ἴω. 728).

γ') Μετὰ τοῦ μὴ εἰς δῆλωσιν ἀπαγορεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ

ἀορίστου· π. χ. *μηδενὶ* συμφορὰν *δνειδίσῃς* (Ἰσ. 1, 29)· πρβ. § 203. ε'.

ΣΗΜ. α'. Περὶ τοῦ *οὐ μὴ μεθ'* ὑποτακτικῆς ἀορίστου β'. ἰδ. § 449· περὶ τοῦ *οὐ μὴ μεθ'* ὀρίστ. μέλλ. ἰδ. § 212. Σημ. β'.

ΣΗΜ. β'. Παρ' Ὀμήρῳ τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ πολλάκις μετὰ τοῦ ἄν (ἢ μετὰ τοῦ ἐπικού κεν), ἢ ἄνευ τοῦ ἄν εἰς δῆλωσιν προσδοκίας ἀντι μέλλοντος· π. χ. οὐπω τοίους εἶδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴθωμαι (=οὐδὲ ὄψομαι, οὐδ' ἐλπίς εἶνε νὰ ἴδω. Ἰλ. Α. 262)· νῦν δ' ἄν πολλὰ πάθῃσι (=νῦν δὲ πολλὰ πείσεται. Χ, 505). Οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἄν (οἱ ποιηταὶ καὶ ἄνευ τοῦ ἄν) εἰς δῆλωσιν προσδοκίας μόνον ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων· ἰδ. § 222. 237. β'.

Ἡ εὐκτική.

§ 201. Ἡ εὐκτικὴ σημαίνει εὐχὴν, ἣτις δύναται νὰ πληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι, ἢ ἐν τῷ μέλλοντι· πολλάκις προτάσσεται αὐτῆς τὸ εἶθε, εἰ γάρ, σπανίως δὲ τὸ ὥς. Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ μὴ· π. χ. ὦ παῖ, γένοιο πατρός εὐτυχέστερος (Σοφ. Αἱ. 550)· εἶθε μήποτε γνοίῃς δς εἶ (Σοφ. Οἰδ. Τ. 1068)· εἰ γάρ γενοίμην, τέκνον, ἀντι σοῦ νεκρός (Εὐρ. Ἰππ. 1140)· ὥς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος δς τοικυτὰ γε βέζοι (Ἰλ. Α. 47)· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἐνόρκου διαβεβαιώσεως· π. χ. εἴ σε μισῶ, ἀπολοίμην (Ἀριστφ. Ἰππ. 764).

§ 202. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν (παρὰ ποιηταῖς καὶ ἄνευ τοῦ ἄν πολλάκις) σημαίνει τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι, ἢ ἐν τῷ μέλλοντι· π. χ. ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἄν ποτε καὶ κακός (=δύναται νὰ γίνῃ. Πλ. Πρωτ. 345). Θεοῦ θέλοντος κὰν ἐπὶ βίπὸς πλέοις (=δύνασαι καὶ ἐπὶ ψιᾶθης νὰ πλέης).

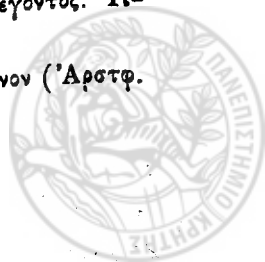
ΣΗΜ. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν τίθεται πολλάκις πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντι τῆς προστακτικῆς· π. χ. χωροῖς ἄν εἴσω (=δύνασαι νὰ εἰσέλθῃς, ἀντι χάφει εἴσω. Σοφ. Ἡλ. 1491).

Ἐνίοτε δὲ τίθεται καὶ πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντι τῆς ὀριστικῆς· π. χ. οὐκοῦν ἡ βῆτορικὴ δημηγορία ἄν εἴη (ἀντι ἐστί. Πλ. Γο.).

Ἡ προστακτική.

§ 203. Ἡ προστακτικὴ σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος. Τίθεται δὲ

α') εἰς δῆλωσιν προσταγῆς· π. χ. ἄπτε, παῖ, λύχνον (Ἀριστφ. Νεφ. 12).

β') εἰς δῆλωσιν προτροπῆς, ἢ παραινέσεως· π. χ. *θάραρει* ἢ λέγε τι σιγῆς κρείττον, ἢ σιγὴν ἔχε (Εὐρ. ἀπ. 183).

γ') εἰς δῆλωσιν δεήσεως, εὐχῆς, ἢ κατάρρα· π. χ. *μῆνιν ἄειδε*, Θεά (Ἰλ. Α, 1)· *ὕγαινε* ἔρρ' ἐς κόρακας.

δ') εἰς δῆλωσιν συγκαταθέσεως· π. χ. τί ἀπήγγειλας; εἰ ἀληθῆ, σῶξου (=δέχομαι, συγκατατίθεμαι νὰ σωθῆς. Δημ. 19, 82)· ἐθέλω σοι ζυγχωρῆσαι καὶ ἔστω οὕτως (Πλ. Κρ. 491).

ε') μετὰ τοῦ *μῆ* εἰς δῆλωσιν ἀπαγορεύσεως. Τίθεται δὲ ἡ προστακτικὴ μετὰ τοῦ *μῆ* ἐπὶ ἐνεστώτος καὶ παρκαλειμένου, ἐπὶ δὲ ἀορίστου τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ *μῆ*. Ἐνίοτε τίθεται καὶ ἡ προστακτικὴ ἐπὶ ἀορίστου κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον· π. χ. *μηδέποτε δοῦλον ἠδονῆς σαυτὸν ποιεῖ* *μηθευί* συμφορὰν *ὄνειδίσῃς* (Ἰσ. 1, 29)· *μηδεὶς ὑμῶν προσδοκησάτω* ἄλλως (Πλ. Ἀπ. 17).

Γενικὴ παρατήρησις ἐπὶ τῶν ἐγκλίσεων.

§ 204. Ἐκ τῶν περὶ ἐγκλίσεων εἰρημένων γίνεται φανερόν ὅτι ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως εἶνε α') ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, β') ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, γ') ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· ἐγκλίσεις δὲ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας εἶνε α') ἡ ὑποτακτικὴ, β') ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν, ἥτις δηλοῖ εὐχὴν, γ') ἡ προστακτικὴ, δ') ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρατακτικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου ἢ δηλοῦσα εὐχὴν (ιδ. § 199).

Παράρτημα· περὶ τῶν εὐθειῶν ἢ ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων.

§ 205. Ἡ ἐρώτησις λέγεται εὐθεῖα, ἢ ἀνεξάρτητος, ὅταν ἐκφέρεται κατ' εὐθεῖαν καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἢ ἄνευ ἐρωτηματικῆς λέξεως, ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (τίς, ποῖος, πόσος κττ. πῶς, πῶθεν κτλ.) ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων *ἄρα*, *ἄρά γε*, *ἦ* (=ἀληθῶς), *μή* (=μήπως), *μῶν* (=μή οὖν). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἶνε διπλῆ, τίθεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τὸ πότερος (πότερον, πότερα), ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἦ. Πολλάκις ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ἐλλείπει τὸ πότε-

ρος· π. χ. καθεύδεις; (Ἄρσφ. Ν. 732)· τίς εἶ; (Ἄρσφ. Ἀχ. 594)· πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; (Πλ. Χαρμ. 143)· ἄρα σὺ εἶ Σωκράτης ὁ φροντιστὴς ἐπικαλούμενος; (Ξ. Συμ. 6, 6)· ἢ καὶ σχολῆ ἔσται σοι, ὦ πάτερ, σωμασκεῖν τοὺς στρατιώτας; (Ξ. Κυ. 1, 6, 17)· μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις; (Πλ. Πρωτ. 310)· μῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦτο τείνει ἐν τῷ παρόντι; (Πλ. Πολ. 5, 454).

ΣΗΜ. α'. Ἡ εὐθεῖα ἐρώτησις ἐκφέρεται πρὸς τοῦτοις καὶ διὰ τοῦ ἄλλο τι ἢ καὶ (κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἢ) ἄλλο τι. Τὸ ἄλλο τι ἢ προήλθεν ἐξ ἔλλειψεως (ἄλλο τι ἢ=ἄλλο τι συμβαίνει ἢ), δηλοῦται δὲ διὰ τῆς ἐρωτήσεως τῆς ἐκφερομένης διὰ τοῦ ἄλλο τι ἢ καὶ διὰ τοῦ ἄλλο τι καταφάσις· π. χ. ἄλλο τι ἢ φαίης ἂν ἀναγκαῖον εἶναι φιλοσοφεῖν; (=ἄλλο τι συμβαίνει ἢ ἢθελες εἶπη κτλ., ἄρα γε δὲν ἢθελες εἶπη κτλ. Πλ. Εὐδ. 282)· ἄλλο τι οὖν. ἢν δ' ἐγώ, μάθημα ἀναγκαῖον πολεμικῶ ἀνδρὶ θήσομεν λογιζέσθαι τε καὶ ἀριθμεῖν δύνασθαι; (=ἄρα γε λοιπόν, εἶπον ἐγώ, δὲν θὰ θέσωμεν κτλ.; Πλ. Πολ. 522).

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις τίθεται ἀποφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δῆλωσιν ἐντόνου καταφάσεως, καὶ τούναντίον καταφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀποφάσεως· π. χ. οὐ βάρβαρος ὁ Φίλιππος; (=βάρβαρος ὁ Φίλιππος. Δημ. 3, 16). Ἕλληνες ὄντες βαρβάροις δουλεύσομεν; (=Ἕλληνες ὄντες οὐ δουλεύσομεν βαρβάρους. Εὐρ. Τηλ. 17).

ΣΗΜ. γ'. Ὅταν ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας, ἢ ἀπόκρισις γίνηται δι' ὀνόματος· π. χ. τρέφεται ψυχὴ τίνοι; μαθήμασι (Πλ. Πρωτ. 313). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικοῦ μορίου, ἢ ἀπόκρισις γίνηται πολυειδῶς, α') ἢ καταφατικὴ γίνηται διὰ τοῦ ναί, πάνυ γε, πάνυ μὲν οὖν, φημί, ἔστω, ἀληθῆ λέγεις, ἢ δι' ἐπαναλήψεως τοῦ ῥήματος ἢ ἄλλης λέξεως ἐμφαντικῶς ἐν τῇ ἐρωτήσει ἐκφερομένης· π. χ. ὧτων ἦν τι ἔργον; ναί (Πλ. Συμ. 202)· εὐδαίμονας λέγεις οὐ τοὺς τάγαθὰ καὶ τὰ καλὰ κεκτημένους; πάνυ γε (Πλ. Πολ. 353)· ὁ ἐπιστήμων σοφός; φημί (Πλ. Πολ. 350)· οὐ φρονίμους τοὺς φύλακας δεῖ ὑπάρχειν; ἔστι ταῦτα (Πλ. Πολ. 412)· ἄρα καὶ ἀρετὴ ὀφθαλμῶν ἔστιν; καὶ ἀρετὴ (Πλ. Πολ. 353)· β') ἢ ἀποφατικὴ ἀπόκρισις γίνηται συνήθως διὰ τοῦ οὐ, οὐδαμῶς, οὐ δῆτα, οὐ φημι, ἦμιστά γε· π. χ. ἔσθ' ὅτ' ἂν ἄλλω ἴδοις ἢ ὀφθαλμοῖς; οὐ δῆτα· τί δέ; ἀκούσας ἂν ἄλλω ἢ ὤσιν; οὐδαμῶς (Πλ. Πολ. 352).

§ 206. Αἱ εὐθεῖαι ἐρωτήσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἢτοι δι' ὀριστικῆς, δι' ὀριστικῆς τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν, καὶ δι' εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν· ὅταν δὲ εἶνε ἀπορηματικαί, ὅταν δηλ. ὁ ἐρωτῶν ἀπορῆ, ἢ αἰτῆται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου, τότε ἐκφέρονται καθ' ὑποκ-

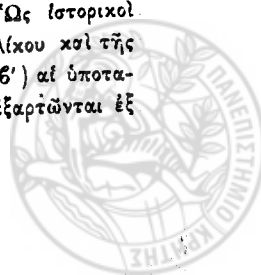
κτικὴν (ιδ. § 200. β')· π. χ. τίς εἶ; εἰ ταῦτα ἀπήγγελέ τις, τί ἂν ἐποιήσατε; (Ξ. Κυ. 6, 2, 19)· πόσα ἂν μοι χρήματα δόιης; (Ξ. Κυ. 3, 1, 35)· τί εἶπω; εἶπω τι τῶν εἰωθότων;

2. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἐξηρτημέναις προτάσεσι.

§ α'. Εἰδικαὶ προτάσεις.

§ 207. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν εἰδικῶν συνδέσμων ὅτι καὶ ὡς· τίθενται δὲ μετὰ ῥῆμα λεκτικὸν ἢ γνωστικόν· ἐν γένει, ἢ μετὰ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Εἶνε δὲ ἐξηρτημέναι προτάσεις κρίσεως, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτάς τὸ οὐ. Ἐκφέρονται δὲ κατὰ τὰς αὐτάς ἐγκλίσεις, καθ' ἃς καὶ αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις τῆς κρίσεως, δηλ. καθ' ὀριστικὴν παντός χρόνου, καθ' ὀριστικὴν ἱστορικὸν χρόνον μετὰ τοῦ ἂν, καὶ κατ' εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν (ιδ. § 204). Μόνον ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικῶν χρόνων¹, ἐκφέρονται συνήθως κατ' εὐκτικὴν (εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· πρβ. § 273 β')· π. χ. λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι (Λυσ. 24, 15)· ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σεριφίος ὦν ὀνομαστός ἐγένετο, οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος. (Πλ. Πολ. 329). Σειῦθες εἶπεν ὅτι οὐδεὶς ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων (Ξ. Ἄν. 7, 2, 31). Κύρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλεία μέγαν (Ξ. Ἄν. 4, 11). Ἐῶρων ὅτι μόνος ἐφρόνει οἷα δεῖ τὸν ἄρχοντα (Ξ. Ἄν. 2, 2, 5)· ἐγνώσαν ὅτι κενὸς ὁ φόβος εἶη (Ξ. Ἄν. 2, 2, 21)· τῷ φθῶνι τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσσεστιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστίν (Ίσ. 9, 6).

¹ Ὡς ἀρκτικοὶ χρόνοι λαμβάνονται πλὴν τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος, τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρακειμένου καὶ οἱ ἐξῆς α') ὁ γνωμικὸς ἀόριστος· β') ἅπασαι αἱ ὑποτακτικαὶ καὶ εὐκτικαὶ καὶ προστακτικαί, ὅταν κείνται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι· γ') αἱ ὑποτακτικαὶ καὶ αἱ εὐκτικαὶ καὶ τὰ ἀπαρέμφωτα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου. Ὡς ἱστορικὸν χρόνον λαμβάνονται πλὴν τοῦ παρατατικοῦ, τοῦ ὑπερσυντελικῶν καὶ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἀόριστου καὶ οἱ ἐξῆς α') ὁ ἱστορικὸς ἐνεστώτης, β') αἱ ὑποτακτικαί, αἱ εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμφωτα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικῶν χρόνων.

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε μετὰ ἱστορικὸν χρόνον τίθεται καὶ ὀριστικὴ καὶ εὐκτική ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ π. χ. ἔλεγον ὅτι Κύρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριστεύς δὲ πεφηνγὸς εἶη (Ξ. Ἄν. 2, 1, 3). Διὰ τῆς εὐκτικῆς δηλοῦται κρίσις κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου.

ΣΗΜ. β'. Ἡ εἰδικὴ πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὡς, συνήθως ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ ὡς κρίσις μόνον τοῦ κυρίου ὑποκειμένου, ἢ ὡς κρίσις στερουμένη ὑποστάσεως· διὰ τοῦτο μετὰ τὸ πείθειν, διαβάλλειν καὶ μετὰ ἀρνητικὸν λεκτικὸν ῥῆμα τίθεται συνηθέστατα τὸ ὡς π. χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (Ξ. Ἄν. 1, 1, 2).—Τὸ ὅτι κεῖται ἐνίοτε πλεοναστικῶς π. χ. Πρόξενος εἶπεν ὅτι αὐτὸς εἰμι, ὃν ζητεῖς (Ξ. Ἄν. 2, 4, 16).

ΣΗΜ. γ'. Μετὰ τὰ ῥήματα μέμνημαι καὶ οἶδα τίθεται ἐνίοτε πρότασις διὰ τοῦ ὅτε π. χ. μέμνησθε ὅτι ἀπηγγέθη Φίλιππος Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν (Δημ. 3, 4) Ἰσθ' ὅθ' ἡμᾶς οἱ Λάκωνες ἀπώλεσαν; (Ἄρ. Λυ. 1150).

ΣΗΜ. δ'. Μετὰ τὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται πολλάκις εἰδικὸν ἀπαρέμφατον (ἰδ. § 245)· μετὰ δὲ τὰ γνωστικὰ τίθεται καὶ κατηγορηματικὴ μετοχὴ (ἰδ. § 255, ς').

ΣΗΜ. ε'. Τὸ ὡς καὶ τὸ ὅτι, ὅταν διὰ παρεμπτώσεως ἄλλης προτάσεως, ἀπομακρύνηται ἀπὸ τοῦ ῥήματος, ἐπαναλαμβάνεται ἐνίοτε π. χ. ἔλεγεν ὅτι, εἰ μὴ καταβήσονται καὶ πείσονται, ὅτι κατακαύσει τὰς κώμας (Ξ. Ἄν. 7, 4, 5).

ΣΗΜ. ς'. Ἐν τῷ ὄθλον ὅτι καὶ εὖ οἶδ' ὅτι τὸ ῥῆμα νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων. Ἐκ τῆς ἁλλείψεως ταύτης τὸ ὄθλον ὅτι καὶ τὸ εὖ οἶδ' ὅτι ἀπέβησαν ἰσοδύναμα μὲ βεβαιωτικὰ ἐπιρρημάτα (=βεβαίως) π. χ. θανάτου ἐτίμησαν ὄθλον ὅτι ὡς πονηροῦ ὄντος (Πλ. Γο. 519, ὥστε πάντας ὁμᾶς εἰδέναι τὰ μετὰ ταῦτα καὶ ἐλεεῖν εὖ οἶδ' ὅτι τοὺς ἀτυχεῖς καὶ ταλαιπώρους ἀνθρώπους (Δημ. 19, 309).

6'. Πλάγια ἐρωτήσεις.

§ 208. Πλαγία ἢ ἐξηρητημένη λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν δὲν ἐκφέρεται κατ' εὐθείαν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἡ πλαγία ἐρώτησις α') διὰ τῆς ὅστις καὶ τῶν ἀπὸ ὅσων ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὁποῖος, ὁπόσος κτλ. ὅπως, ὅπου κτλ.).

β') διὰ τῶν ἀπλῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (τίς, ποῖος, πόσος κτλ. πῶς, ποῦ κτλ.).

γ') διὰ τοῦ εἰ. Ὅταν δὲ εἶνε διπλῆ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ πότερον—ἤ, εἰ—ἤ, εἴτε—εἴτε. Ἡ ἄρνησις εἶνε ἢ τῆς εὐθείας ἐρωτή-

σεως· μόνον ἐν τῷ ἅ' μέρει διπλῆς ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἤ, εἴτε—εἴτε δύνανται νὰ τεθῆ μὴ ἀντὶ οὐ π. χ. σκοπεῖτε εἰ δίκαια λέγω ἢ μὴ (Πλ. Ἄπ. 18).

§ 209. Εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, ἀτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτήσεις (ιδ. § 206), δηλ. ἡ ὀριστικὴ παντὸς χρόνου, ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, καὶ ἡ ὑποτακτικὴ (ὅταν σημαίνηται ἀπορία καὶ σκέψις περὶ τοῦ πρακτέου· ιδ. § 200 ἅ'). Ἄλλ' ὅταν ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνηθέστερον ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ὑποτακτικῆς τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως ἡ εὐκτικὴ (εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου ιδ. § 272. ἅ')· π. χ. οἶσθα Εὐθύδημον ὀπόσους ὀδόντας ἔχει; (Πλ. Εὐθ. 294)· ἠδέως ἄν ὑμῶν πυθοίμην, τίν' ἄν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ μὴ ἐτριηράρχησα (Δημ. 50, 67. Εὐθ. ἐρ. : τίν' ἄν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ μὴ ἐτρ.); ἠρώτησε ποῦ ἄν ἴδοι Πρόξενον (Ξ. Ἄν. 2, 4, 15. Εὐθ. ἐρ.; ποῦ ἄν ἴδοιμι Πρ.); ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ (Πλ. Φαίδ. 115. Εὐθ. ἐρ. : πῶς σε θάπτω); ἤροντο εἰ τύχοιεν ἄν εἰρήνης (Ξ. Ἑλλ. 7, 4, 6. Εὐθ. ἐρ. : τύχοιμεν ἄν εἰρήνης); ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαιοὺς εἴτε ἄλλο τι χρήσονται (Θ. 2, 4. Εὐθ. ἐρ. κατακαύσωμεν τοὺς Θηβαιοὺς ἢ ἄλλο τι χρῆσώμεθα); ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιεῖναι (Ξ. Κυ. 1, 3, 15. Εὐθ. ἐρ. πότερον βούλει μ. ἢ ἀπ.); τὸν θεὸν ἐπήροντο εἰ παραδοῖεν Κορινθιοὺς τὴν πόλιν (Θ. 1, 25. Εὐθ. ἐρ. : παραδῶμεν Κ. τὴν π.);

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τὰ γνωστικὰ ῥήματα τίθεται ἐνίοτε ἀναφορικὴ πρότασις ἀντὶ ἐρωτηματικῆς π. χ. ἐγνώσθη δὲ ἦν (Ξ. Κυ. 5, 4, 5).

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τὸ οἶσθα εὐρηται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς πλαγία ἐρώτησις δι' ἀναφορικοῦ καὶ προστακτικῆς ἐκφερομένη· π. χ. οἶσθ' ὁ δρᾶσον; (=οἶσθα ὁ δεῖ σε δρᾶσαι; Ἀριστ. Ὀρ. 80)· οἶσθ' ὅ μοι σύμπραξον; (=οἶσθα ὅ μοι συμπράξαι σε δεῖ; Εὐρ. Ἡρ. 451)· οἶσθα νῦν ἅ μοι γενέσθω; (=οἶσθα νῦν ἅ μοι γενέσθαι δεῖ; Εὐρ. Ἰφ. Τ. 1204)· οἶσθ' ὡς ποιεῖτε τοῦτο (=οἶσθα ὡς δεῖ ὑμᾶς ποιεῖν τοῦτο; γνωρίζεις πῶς πρέπει νὰ πράττητε τοῦτο; Ἀριστ. Ἀγ. 1064).

§ 210. Μετὰ πρότασιν, ἣτις ὑπεμφαίνει ἀπόπειραν, τίθεται πολλῶν πλαγία ἐρώτησις ἐκφερομένη δι' ὑποτακτικῆς μὲν μετὰ

τοῦ ἐάν (ἄν, ἦν), ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, δι' εὐκτικῆς δὲ μετὰ τοῦ εἰ, ὅταν ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου· π. χ. ἐπιβουλεύουσιν ὑπερβῆναι τὰ τείχη, ἦν δύνωνται βιάσασθαι (=πειρώμενοι ἦν δ . . . Θ. 3, 20). Ποτειδαῖαται ἐπεμφαν παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν (Θ. 4, 58).

§ 211. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν, φροντίδα, ἐνέργειαν ἐπιφέρεται πλαγία ἐρώτησις διὰ τοῦ ὅπως καὶ ὀριστικῆς μέλλοντος (σπανίως εὐκτικῆς μέλλοντος μετὰ ἱστορικὸν χρόνον). Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μὴ· π. χ. Οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται (Ξ. Κυ. 1, 2, 3)· Ἐπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἦξει (Θ. 3, 4)· ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται αὐτὸς ἐσκόπει (Ξ. Κυ. 8, 1, 10).

ΣΗΜ. α'. Ἐντὶ τοῦ ὅπως τίθεται ἐνίοτε τὸ ὅπη, πῶς, τίνα τρόπον, ὅτω τρόπῳ, ἐξ ὅτου τρόπου, καὶ τὸ ἀναφορικὸν ὡς· π. χ. ἔπρασσεν ὅπη ὠφέλια τις ἦξει (Θ. 1, 65)· ἔπρασσεν ὅτω τρόπῳ τοῖς μὲν θυμῆσεται, τῶν δ' ἀπαλλάξεται (Θ. 4, 128)· ἐσκόπει πῶς τούτους λύσει (Δημ. 24, 155)· σκοπεῖ ἐξ ὅτου τρόπου φίλοι γενήσονται (Δημ. 16, 19).

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις τίθεται κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος (σκοπεῖ, ἢ σκοπεῖτε) τὸ ὅπως καὶ τὸ ὅπως μὴ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος πρὸς ἔκφρασιν ἐντόνου παρακελεύσεως· π. χ. ὅπως ἔσεσθε ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας (=σκοπεῖτε ὅπως ἔσεσθε—κυττάξετε νὰ φανῆτε . . . Ξ. Ἄν. 1, 7, 3)· ὅπως ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πύσεται (Λυσ. 1, 24).

ΣΗΜ. γ'. Πολλάκις καὶ μετὰ τὰ εἰρημένα ῥήματα συντάσσεται τὸ ὅπως μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου β', ἢ μετὰ εὐκτικῆς (ὅταν προηγῆται ἱστορικὸς χρόνος)· π. χ. Σεύθης κελεύει Ξενοφῶντα συμπροθυμεισθαι ὅπως διαβῆ τὸ στράτευμα (Ξ. Ἄν. 7, 1, 5). Ὁ πατὴρ ἐπιμελούμενος ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὀμήρου ἔπη μαθεῖν (Ξ. Συμ. 3, 5).

§ 212. Μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικὰ ῥήματα (δέδοικα, φοβοῦμαι, φροντίζω, εὐλαβοῦμαι, φυλάττομαι, σκοπῶ, δρῶ καὶ τὰ ὅμοια) τίθεται πρότασις διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ (=μήπως) καὶ μὴ οὐ (=μήπως δέν). Αἱ τοιαῦται πρότασις ἐκφέρονται
α') Καθ' ὀριστικὴν, ὅταν πρόκειται περὶ φόβου μὴ γίνεται ἢ ἐγίνε τι· π. χ. φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν (Θ. 3, 53. Εὐθ. ἐρ. : μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν;)· δρα μὴ οὐχ οὕτω

ταῦτα ἔχει (Ἄρσφ. Β. 139. Εὐθ. ἑρ.: μὴ οὐχ οὕτω ταῦτα ἔχει;).

1 β') Καθ' ὑποτακτικὴν ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου β', ἢ καθ' ὀριστικὴν μέλλοντος, ὅταν πρόκειται περὶ φόβου μὴ γίνῃ ἢ δὲν γίνῃ τι. Ὅταν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, ἐκφέρονται κατ' εὐκτικὴν συνηθέστερον π. χ. φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάθῃ (Ξ. Κυ. 3, 1, 22). Κορκυραῖοι ἐφοβήθησαν μὴ (αἱ νῆες) πολέμια ὄσει (Θ. 1, 51): ἐδέδοικεν μὴ ἐν τῷ κρατῆρι φάρμακα μεμιγμένα εἶη (Ξ. Κυ. 1, 3, 10): φοβοῦμαι μὴ τινεὶς ἡδονὰς εὐρήσομεν ἐναντίας (Πλ. Φιλ. 13).

[Ἄντι τοῦ μὴ τίθεται πολλάκις ὅπως μὴ π. χ. δέδοικα ὅπως μὴ πάνθ' ἅμα γενήσεται (Δημ. 9, 75): δέδοιχ' ὅπως μοι μὴ λίαν φανῆς σοφῆ (Εὐρ. Ἴππ. 518). Καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος τίθεται πολλάκις τὸ ὅπως μὴ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος π. χ. οἴμοι τάλας ὁ Ζεὺς ὅπως μὴ μ' ὕψεται (φοβοῦμαι ὅπως μὴ . . . = φοβοῦμαι νὰ μὴ με ἴδῃ ὁ Ζεὺς. Ἄρσφ. Ὅρ. 1494).

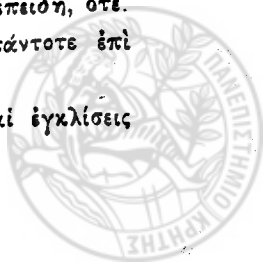
ΣΗΜ. α'. Τὸ μὴ, ἢ μὴ σὺ μεθ' ὑποτακτικῆς εὐρηται καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος: π. χ. μὴ ἀγροικότερον ἢ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν (φοβοῦμαι μὴ . . . Πλ. Γο. 462): μὴ σὺ τοῦτο ἢ χαλεπὸν (Πλ. Ἀπ. 49).

ΣΗΜ. β'. Ἐξ ἐλλείψεως τοῦ κυρίου ῥήματος προῆλθεν α') ἢ σύνταξις τοῦ σὺ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου β', (σπανίως α'), ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δήλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος π. χ. ἐὰν τὴν ἀπιστίαν σώζητε, οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε (= οὐδὲν δεινὸν πείσεσθε. Δημ. 6, 24): τοιοῦτου ἐπιτηδείου, οἷον οὐδένα μήποτε εὐρήσω (= οἷον οὐδένα εὐρήσω. Πλ. Κρ. 44): β') ἢ σύνταξις τοῦ σὺ μὴ μετὰ τοῦ β'. προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος εἰς δήλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως π. χ. σὺ μὴ εἴσει εἰς τὴν οἰκίαν (= μὴ εἰσελθῆς. Ἰσαί. 8, 34) καὶ μετ' ἐρωτήσεως π. χ. σὺ μὴ λαλήσεις; (= οὐ φυλάξει μὴ λαλήσεις = μὴ λαλήσης. Ἄρσφ. Ν. 504).

γ'. Αἰτιολογικαὶ προτάσεις.

§ 213. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται α') διὰ τοῦ ὅτι, διότι, ὡς β') διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε. Εἶνε δὲ ἐξηρητημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ ἔχουσι πάντοτε ἐπὶ ἀρνήσεως τὸ οὐ.

§ 214. Εἰς τὰς αἰτιολογικάς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις

τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Μόνον μετὰ ῥῆμα ιστορικοῦ χρόνου δύναται νὰ τεθῆ ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς (εὐκτικῆ τοῦ πλαγίου λόγου ἰδ. § 272. β'), καὶ τότε ἡ αἰτιολογία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου· π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσασᾶσθαι, ὅτι (=διότι) οὐ πολὺ ἐνίκων (Θ. 7, 34)· νῦν τρυφᾶς, διότι πάντες εἰσι διδάσκαλοι ἀρετῆς (Πλ. Πρωτ. 327)· ὅτε πολλὰ τοιαῦτα γηγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν κατηγορῶν λόγους πιστοὺς ἡγεῖσθαι (Λυσ. 19, 5)· δέομαι οὖν σου παραμείναι, ὡς (=διότι) ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνὸς ἡδίου ἀκούσαιμι ἢ σοῦ (Πλ. Πρωτ. 335). Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκισον ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Θ. 2, 21).

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα πάθος ψυχῆς (χαίρειν, λυπεῖσθαι, θαυμάζειν, ἀγανακτεῖν, χαλεπῶς, φέρειν, αἰσχύνεσθαι καὶ τὰ ὅμοια) ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι· π. χ. χαίρω ὅτι εὐδοκίμεις (Πλ. Λά. 184). Πολλάκις δὲ ἀντὶ τοῦ ὅτι τίθεται εἰ· π. χ. ἀγανακτῶ, εἰ τὰ χρήματα λυπεῖ τινος ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται (Δημ. 8, 55)· τηλικούτων κακῶν αἴτιος γεγεννημένος Δημοσθένης οὐκ ἀγαπᾷ, εἰ μὴ δίνην δέδωκεν (Αἰσχ. 3, 147).

δ'. Τελικαὶ προτάσεις.

§ 215. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων ἵνα, ὅπως, ὡς, καὶ ἀποφατικῶς διὰ τοῦ ἵνα μὴ, ὅπως μὴ, ὡς μὴ καὶ διὰ μόνου τοῦ μὴ.

Εἰς τὰς τελικὰς προτάσεις, ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, τίθεται ὑποτακτικὴ, ἂν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ιστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως εὐκτικὴ, πολλάκις δὲ καὶ ὑποτακτικὴ, ἐνίοτε δὲ καὶ εὐκτικὴ καὶ ὑποτακτικὴ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· π. χ. κύνες τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύνωσι (Ξ. Ἀπ. 2, 9, 2)· πολλὰ διδάσκεις ἀφρόνως διὰ φθόνον, ὅπως πολλὰ ἀκούων μὴδὲ ἐν μάθῳ (Φιλῆμ. 160). Κύρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχει (Ξ. Ἀν. 1, 9, 21)· τὰ πλοῖα Ἀβροκόμας κατέκαυσεν, ἵνα μὴ Κύρος διαβῆ (Ξ. Ἀν. 1, 4, 18). Τιμόθεος δαίνειται χιλιάς δραχμὰς παρ' Ἀντιφάνους, ἵνα διαδιδῶι τοῖς Βοιωτοῖσι τριηράρχοις καὶ παραμένωσι (Δημ. 49, 14).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τοῦ ὅπως καὶ τοῦ ὡς μεθ' ὑποτακτικῆς συνάπτεται συνήθως καὶ τὸ ἂν· π. χ. τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν ὅπως ἂν μετὰ πλείστον

ἀγαθῶν τὸν βίον *διάγωμεν* ('Ισ. 3, 2) ὡς ἂν *μάθῃς*, ἄκουσον (Ξ. 'Αν. 2, 5, 16). Μετὰ τοῦ *ἵνα* συνάπτεται τὸ ἂν, ὅταν εἶνε ἀντὶ ἀναφορικοῦ τοπικοῦ ἐπιρρημάτος (= ὅπου)· π. χ. πατὴρ ἐστὶ πᾶσ', *ἐν* ἂν *πράττει* τις εὖ ('Αρσopf. Πλ. 1151).

ΣΗΜ. 6'. Μετὰ ῥῆμα εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τίθεται ἐνίοτε ἐν τῇ τελικῇ προτάσει εὐκτικὴ καθ' ἑλξιν· π. χ. ἄρ' οὐκ ἂν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὡς (= ἵνα) ἡμᾶς αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεῦσαι ποτε ἐπ' αὐτόν; (Ξ. 'Αν. 6, 1, 18) θυμὸν γένετο πληρῶσαι ποτε, *ἐν* αἱ Μυκῆ- ναι γνοίεν κτλ. (Σοφ. Φιλ. 324).

[§ 216. Μετὰ πρότασιν σημαίνουσιν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον, ἢ μετὰ πρότασιν σημαίνουσιν ὅτι ἔπρεπεν, ἢ ἡδύνατο νὰ γίνῃ τι, ὅπερ ὁμοῦ δὲν γίνεται, ἢ δὲν ἐγίνε, τίθεται τελικὴ πρότασις διὰ τοῦ *ἵνα*, σπανιώτερον διὰ τοῦ ὅπως ἢ ὡς μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου (καθ' ἑλξιν) πρὸς δῆλωσιν σκοποῦ, ὅστις δὲν ἐκπληροῦ- ται, ἢ δὲν ἐξεπληρώθη· π. χ. εἰ γὰρ ὠφελον οἰοί τε εἶναι οἱ πολ- λοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι. *ἵνα* οἰοί τε ἦσαν αὐ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα (Πλ. Κρ. 44) ἐβουλόμην ἂν Σίμωνα τὴν αὐτὴν γνώ- μην ἐμοὶ ἔχειν, *ἵνα*—τάληθ' ῥαδίως ἐγνωτε (Λυσ. 3, 21) ἐχρῆν σε Πηγάσου ζευξαι πτερόν, ὅπως ἐφαίνου τοῖς θεοῖς τραγικώτερος ('Αρσopf. Εὐρ. 136) ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὡς μὴ ἐδύ- νατο ἐξαπατᾶν (Ξ. 'Αν. 7, 6, 23). Ὅμοίως λέγεται παρ' ἡμῖν: εἶθε νὰ εἶχα, διὰ νὰ σοῦ ἐδίδα.

ε'. Προτάσεις ἀκολουθίας, ἢ συμπερασματικαὶ.

§ 217. Αἱ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας, ἢ αἱ συμπερασματικαὶ ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὥστε (σπανίως διὰ τοῦ ὡς). Αὗται ἐκφέρονται α') κατὰ τὰς ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων καὶ ἔχουσι τὸν τύπον τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων· π. χ. οὕτω σκαιὸς εἰ καὶ ἀναίσθητος, ὥστε οὐ δύνασαι λογίσασθαι (Δημ. 18, 120) πάν- τες πολεμικὰ ἔργα παρσκευάζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἂν ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (Ξ. 'Αγ. 1, 26) πλοῖα ἡμῖν κέρστιν, ὥστε, ὅποι ἂν βούλησθε, ἐξαίφνης ἂν ἐπιπέσοιτε (Ξ. 'Αν. 5, 6, 20). Πρωταγόρας ἐνδόν διατρίβει· ὥστε θάρρει (Πλ. Πρωτ. 311)· τοσαῦτα ἔχω—λέγειν καλὰ ἔργα—, ὥστε μὴ φοβώμεθα (Πλ. Φαιδρ. 245).

β· β') κατ' ἀπαρέμφατον 1) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς δυνατόν ἀπλῶς ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως. "Ἄν δ' ἐπακολουθῇ πράγματι ἢ ὄχι, δὲν δηλοῦται. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ μὴ π. χ. πολλὴν κραυγὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν (= ὥστε ἦτο δυνατόν καὶ οἱ πολέμιοι νὰ ἀκούωσι. Ξ. Ἄν. 2, 2, 17)· ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος, ὥστε μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν πειρωμένοις τοῦ βάθους (Ξ. Ἄν. 3, 5, 7). Οὕτω κεῖται κανονικῶς μετὰ συγκριτικόν τὸ ἢ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου π. χ. οἱ ἀκοντισταὶ βραχύτερον ἠκόντιζον ἢ ὥστε ἐξικνεῖσθαι (ἢ ὥστε νὰ εἶνε δυνατόν νὰ φθάνωσι)· 2) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς σκοπὸς ἐπιδιωκόμενος π. χ. πᾶν ποιούσιν, ὥστε μὴ διδόναι δίκην (Πλ. Γο. 470)· 3) ὅταν τὸ ὥστε σημαίνει ἐπὶ τῇ συνθήκῃ, ἐπὶ τῷ ὄρω π. χ. πολλαὶ πρεσβεῖαι ἀπήντων καὶ χρήματα ἐδίδοσαν, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν (ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ μὴ ἐμβάλλωσι. Ξ. Ἑλλ. 5, 3, 14). Ἄντι τοῦ ὥστε ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας τίθεται συνήθως τὸ ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου, ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος, ὅταν μάλιστα προηγῆται τὸ ἐπὶ τούτῳ π. χ. ἀφίμεν σε ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' ᾧτε μηκέτι φιλοσοφεῖν (Πλ. Ἄπ. 29)· οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐφ' ᾧτε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου (Θ. 1, 103). //

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου τοῦ ἐξηρητημένου ἐκ τοῦ ὥστε εἶνε συνημμένον πολλάκις καὶ τὸ ἄν, καὶ τότε τὸ ἀπαρέμφατον περιέχει τὴν ἐννοίαν ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν, ἢ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν π. χ. οὕτως ἐσήμησαν. ὥστε καὶ ἰδιώτην ἄν γνῶναι (= ὥστε καὶ ἰδιώτης ἄν ἔγνω. Ξ. Ἄν. 6, 1, 31)· ἢ ὀσφοποιῖκή προσποιεῖται τὰ βέλτεστα σιτία τῷ σώματι ἐπίστασθαι, ὥστε, εἰ δεοὶ ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι ὀσφοποιόν τε καὶ ἱατρὸν, λιμῶ ἄν ἀποθανεῖν τὸν ἱατρὸν (= λιμῶ ἄν ἀποθάνοι ὁ ἱατρός. Πλ. Γο. 464).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε τὸ ῥῆμα τοῦ ὥστε ἐννοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων π. χ. ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτω μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὥστε—ἀγαθοῦ τινος τεύξεσθαι παρ' ἡμῶν (= ὥστε ἐνόμιζον . . . Λυσ. 5, 2)· ὄρω—τὰ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα, ὥστε—σκέψασθαι δέον (= ὥστε ὄρω σκέψασθαι δέον. Δημ. 3, 1).

§ 218. Μετὰ τὴν ἀντωνυμίαν τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ὥστε ἡ ὄσος καὶ ὀϊος μετ' ἀπαρεμφάτου κατὰ

τὸ γένος καὶ τὴν πτώσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς δεικτικῆς. Πολλάκις ἡ τοσοῦτος καὶ ἡ τοιοῦτος παραλείπεται, καὶ τότε ἡ μὲν ὅσος ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ τοσοῦτος ὥστε, ἡ δὲ οἶος μὲ τὸ τοιοῦτος ὥστε π. χ. ἀλλά μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν, ὅσον (= ὥστε) ἔξω τοὺς ἐσχάτους λόχους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων (Ξ. 4, 8, 12). Οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἶοι (= ὥστε) πονηροῦ τινος ἐφίεσθαι (Ξ. Κυ. 1, 2, 3)· ὅσον μόνον γεύσασθαι ἑαυτῷ κατέλιπε (Ξ. Ἄν. 7, 3, 22)· καλὸν τέ ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη καὶ οἶον ἄρχειν ἀνθρώπου (Πλ. Πρωτ. 452).

{ 5'. Ὑποθετικά προτάσεις.

§ 219. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις ἀποτελοῦσι μετὰ τῆς κυρίας προτάσεως τὸν ὑποθετικὸν καλούμενον λόγον. Ἐκ τῶν δύο προτάσεων τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἡ μὲν ὑποθετικὴ λέγεται ὑπόθεσις ἢ ἠγούμενον, ἡ δὲ κυρία λέγεται ἀπόδοσις ἢ ἐπόμενον. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μή.

§ 220. Ὑπάρχουσι τέσσαρα εἶδη ὑποθετικῶν λόγων.

§ 221. α'). Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ καὶ ὀριστικῆς παντός χρόνου, ἡ δὲ ἀπόδοσις διὰ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων.

Ἐκτὸς τὸ πρῶτον εἶδος τῶν ὑποθετικῶν λόγων ἡ μὲν ὑπόθεσις παρίσταται ὡς πραγματικὴ, ἡ δὲ ἀπόδοσις παρίσταται κατὰ τὴν ἐγκλίσιν, καθ' ἣν ἐκφέρεται (ὡς πραγματικὴ, ὡς δυνατὴ, ὡς προτροπὴ, ὡς εὐχή, ἢ κατάρα)· π. χ. εἰ θεοὶ τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσι θεοὶ (Εὐριπ. Ἄπ)· εἰ μὲν θεοῦ ἦν (Ἀσκληπιός), οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ (Πλ. Πολ. 408)· εἰ μὴ βοηθήσετε, οὐ περιέσται τὰ ἐκεῖ (Θ. 6, 91)· εἰ βούλει, μένε (Ξ. Ἄν. 3, 4, 31)· εἰ φῆς τοιοῦτος εἶναι, διαλεγόμεθα (Πλ. Γο. 458)· εἰ σέ τι δέδρακα, ὀλοίμην (Σοφ. Οἶδ. Τ. 644).

β) ΣΗΜ. α'. Ἐν ζωηρῷ λόγῳ ἀντὶ τοιαύτης ὑποθετικῆς προτάσεως δύναται νὰ τεθῆ ἐρωτηματικὴ· π. χ. ἀδικεῖ τις ἐκῶν; ὀργὴ καὶ τιμωρία κατὰ τοῦτου· ἐξήμαρτέ τις ἄκων; συγγνώμη τούτῳ (= εἰ τις ἀδικεῖ ἐκῶν—εἰ τις ἐξήμαρτεν ἄκων (Δημ. 18, 274).

ΣΗΜ. β'. Εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις, αἰτινες ἐκφέρονται διὰ τοῦ εἰ

μή ἄρα εἰρωνικῶς, τίθεται πάντοτε ὀριστική· π. χ. *εἰ μή ἄρα δεινὸν καλοῦσι τὸν τάληθῆ λέγοντα* (Πλ. Ἄπ. 17).

§ 222. β'). Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ἔάν, ἄν, ἦν καὶ ὑποτακτικῆς

1) ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνατὴ καὶ προσδοκωμένη (ἀντὶ τοῦ ἔάν μεθ' ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῆ τὸ εἰ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος). Εἰς τὴν ἀπόδοσιν τίθεται συνήθως ὀριστικὴ μέλλοντος· π. χ. *ἐάν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις* (Πλ. Γο. 503)· *εἰ μὲν ἀπογνώσεσθε, ἐπὶ τοῖς λέγουσι τὸ βουλευτήριον ἔσται, ἐάν δὲ καταγνώτε, ἐπὶ τοῖς ιδιώταις* (Δημ. 22, 37).

ΣΗΜ. α'. Τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης ἀρκεῖ μόνον *νά* (Λατ. *dummodo*) δηλοῦται ἐν τῇ παλαιᾷ τῶν Ἑλλήνων γλώσσῃ διὰ τοῦ ἔάν μόνον μεθ' ὑποτακτικῆς· π. χ. ἐπαίνου τεύζεται, *ἐάν μόνον* τὸ ταχθὲν εὖ *τολμᾷ* τελεῖν (Σοφ. Αἴ. 623)· ἢ διὰ τοῦ μόνον μετὰ προστακτικῆς· π. χ. ἀρχέτω· *μόνον* ἀγαθόν τι ποιῶν ὑμᾶς φαιnéσθω (Ξ. Ἄπ. 5, 7, 10).

ΣΗΜ. β'. Προστακτικὴ μεθ' ἧς συμπλέκεται διὰ τοῦ καὶ ὀριστικὴ μέλλοντος, εἶνε ζωηροτέρα ἔκφρασις τοῦ ἔάν μεθ' ὑποτακτικῆς· π. χ. *σμιχρὸν λαβὲ παράδειγμα καὶ πάντα εἴσει ἃ βούλομαι* (=ἐάν λάβῃς μ. παρ., πάντα εἴσει. Πλ. Θεαιτ. 154).

2) ὅταν σημαίνηται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάλυψις πράξεώς τινος. Εἰς τὴν ἀπόδοσιν συνήθως ὀριστικὴ ἐνεστώτος, ἢ γινωμικός ἀόριστος· π. χ. *ἐάν τις ἀναιδῶς τὸν ἥλιον ἐγχειρῆ θεάσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται* (Ξ. Ἄπ. 4, 3, 14).

ΣΗΜ. Τὸ ἐάν προῆλθεν ἐκ τοῦ εἰ ἄν. Τὸ ἄν ἀνήκει εἰς τὴν ὑποτακτικὴν πρὸς § 237. β' καὶ 239. β'. Ἐκ τοῦ ἔάν ἐγένετο ἔπειτα τὸ ἦν καὶ τὸ ἄν. Ἀντὶ τοῦ ἔάν μεθ' ὑποτακτικῆς δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ νὰ τεθῆ τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς (ἰδ. § 273).

§ 223. γ'). Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ μετ' εὐκτικῆς

1) ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν ἀπόδοσιν συνήθως τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. *εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι* (Πλ. Γο. 468)· *φαίη ἂν ἡ θανοῦσα, εἰ φωνὴν λάβοι* (Σοφ. Ἥλ. 248).

2) ὅταν σημαίνηται ἀόριστος ἐπανάλυψις πράξεώς τινος ἐν τῷ παρελθόντι. Εἰς τὴν ἀπόδοσιν τίθεται παρατακτικὸς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄνευ τοῦ ἄν, ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. *Σωκράτης οὐκ ἐπι-*

νευ, εἰ μὴ διαψῆ (Ἐ. Ἀπ. 1, 3, 5)· εἴ τις αὐτῷ δοκοίη τῶν πρὸς τοῦτο τεταγμένων βλακεύειν, ἐπαισεν ἄν (Ἐ. Ἀν. 2, 3, 11).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ εἰ μετ' εὐκτικῆς ἐπὶ ἀορίστου ἐπαναλήψεως τῆς πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι τίθεται ἐνίοτε ὁ παρατατικός, οἷον· ἐμίσει οὐκ εἴ τις κακῶς πάσχων ἡμόνετο, ἀλλ' εἴ τις εὐεργετούμενος ἀχάριστος φαίνοιτο (Ἐ. Ἀγ. 11, 3).

§ 224. δ'). Ἡ ὑπόθεσις ἐκφέρεται δι' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου, ἡ δὲ ἀπόδοσις δι' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν.

Κατὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ὑποθετικῶν λόγων ἡ ὑπόθεσις καὶ ἡ ἀπόδοσις παρίστανται ὡς μὴ πραγματικά. Πρὸς τὸ μὴ πραγματικὸν τούτων ἐπιφέρεται πολλακίς ἀντιθετικῶς τὸ πραγματικὸν διὰ τοῦ νῦν δέ· π. χ. φῶς εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἄν ἦμεν (Ἐ. Ἀπ. 4, 3, 3)· εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψήφων, ἀπεπεφεύγη ἄν (Πλ. Ἀπ. 36)· εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἄν σφόδρα λέγειν—νῦν δὲ οὐκ ἔστι καλός· ἀδειῶς δὴ λέγω (Πλ. Θεαιτ. 143).

Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων.

§ 225. Πολλακίς ἐλλείπει ἡ ὑπόθεσις εὐκόλως νοουμένη ἐκ τῶν ἡγουμένων, ἢ λανθάνει ἐν τινι λέξει τῆς κυρίας προτάσεως, συνήθως δὲ ἐν μετοχῇ· π. χ. οὐκ ἐσθίουσι πλείω ἢ δύνανται φέρειν· διαφραγεῖεν γὰρ ἄν (δηλ.· εἰ πλείω ἐσθίοιεν. Ἐ. Κυ. 8, 2, 21). Οὕτω γὰρ πρὸς τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναντιοῖς εὐψυχότατοι ἄν εἶεν (=εἰ οὕτως ἔχοιεν. . . Θ. 2, 11)· ὁμολογῶν μὲν τις ἀδικεῖν ἀποθνήσκει, ἐὰν δ' ἀμφισβητῇ, ἐλέγχεται (=ἐὰν μὲν ὁμολογῇ τις. . . Λυσ. 6, 14)· οὔτε βρός ἄν ἔχων σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνώμην, ἡδύνατ' ἄν πράττειν ἃ ἐβούλετο (=οὔτε βρός εἰ εἶχε σῶμα. . . Ἐ. Ἀπ. 1, 4, 14).

§ 226. Ὅταν δύο ὑποθετικοὶ λόγοι διὰ τοῦ εἰ (ἐὰν) μὲν—εἰ (ἐὰν) δὲ ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλους, ἀποσιωπᾶται ἐνίοτε ἡ ἀπόδοσις τοῦ προτέρου (σχῆμα ἀνανταπόδοτον)· π. χ. εἰ μὲν τι σὺ ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες, πρὸς ἡμᾶς λέγειν, εἰ δὲ μὴ, ἡμεῖς πρὸς σὲ ἔχομεν (=εἰ μὲν τι σὺ ἔχεις λέγειν, λέγε, εἰ δὲ μὴ κτλ. Ἐ. Ἀν. 7, 7, 15)· ἐὰν μὲν ἐκῶν πεῖσθαι, εἰ δὲ μὴ, εὐθύνουσιν ἀπει-

λαῖς καὶ πληγαῖς (= εἰάν μὲν ἐκὼν πείθηται, καλῶς ἔχει, εἰ δὲ μὴ κτλ. Πλ. Πρωτ. 325).

§ 227. Τὸ εἰ μὴ μετὰ ἄρνησιν ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ πλήν διὰ τοῦτο πολλάκις μετ' αὐτὸ ἐπιφέρεται δευτέρον εἰ π. χ. οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἢ ῥητορικὴ ἡμῖν, εἰ μὴ (=πλήν) εἴ τις ὑπολάβοι κτλ. Πλ. Γο. 480).

§ 228. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἄνευ ῥήματος τίθεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, ἐφ' ἧς καὶ παρ' ἡμῖν, δηλ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄλλως, ἢ ἐν ἐναντία περιπτώσει, μάλιστα μετὰ τὸ εἰ μὲν, εἰάν μὲν καὶ μετὰ ἀπαγόρευσιν π. χ. μὴ οὕτω λέγε· εἰ δὲ μὴ οὐ θαρροῦντά με εἴεις (Ξ. Κυ. 3, 1, 35).

§ 229. Ἐνίοτε δύο ὑποθέσεις ἔχουσι μίαν κοινὴν ἀπόδοσιν, ὅταν ἡ μία εἶνε γενικωτέρα καὶ λαμβάνηται ὡς ὑπόθεσις τοῦ ὄλου λόγου π. χ. εἰ δ' ἅπαξ διαλυθῆσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χερρόνησον ἴη; (Δημ. 8, 17).

§ 230. Χάριν παρομοιώσεως ἐπιφέρεται πολλάκις λόγος ὑποθετικὸς διὰ τοῦ ὥσπερ ἂν εἰ. Τὸ ῥῆμα τῆς ἀποδόσεως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγευμένων. Τὸ εἰ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τούτοις λόγοις συντάσσεται μετ' εὐκτικῆς, ἢ μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου π. χ. Κύρος εὐθύς ἠσπάζετο αὐτόν, ὥσπερ ἂν (δηλ. ἀσπάζοιτο) εἰ τις πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο (Ξ. Κυ. 1, 3, 2)· πρὸς μόνους τοὺς ἡμετέρους προγόνους συμβαλόντες διεφθάρσαν, ὥσπερ ἂν (δηλ. διεφθάρσαν) εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν (Ἴσ. 4, 69). Ἐνίοτε ἐλλείπει καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ εἰ π. χ. τὴν ὁδὸν διεπορεύθησαν, ὥσπερ ἂν εἰ προπεμπόμενοι (=ὥσπερ ἂν διεπορεύθησαν, εἰ διεπορεύθησαν προπεμπόμενοι. Ἴσ. 4, 148). Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπέβη τὸ ὥσπερ ἂν εἰ (ἢ ὥσπερανεῖ) ἴσον πρὸς τὸ ὥσπερ, τρόπον τινα· ὡς: φοβούμενος ὥσπερ ἂν εἰ παῖς (Πλ. Γο. 479)· πρβ. καὶ τὸ ὥσπερεῖ (Πλ. Λυσ. 222: μόγις πῶς ἑμαυτὸν ὥσπερεῖ συναγεῖρας εἶπον).

§ 231. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις γίνονται ἐνδοτικαί, ὅταν πρὸ τοῦ εἰ (εἰάν, ἂν) κεῖται τὸ καί, ἢ τὸ οὐδὲ ἢ μηδέ, ἢ ὅταν μετὰ τὸ εἰ κεῖται τὸ καί π. χ. καὶ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὁμῶς αὐτῷ καὶ νῦν ῥηθῆναι προσήκει (Ἴσ. 4, 28)· γελᾷ δ' ὁ μωρός,

κἄν τι μὴ γελοῖον ᾗ (Μεν. 19)· οὐδ' ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ (Φιλίππος), οὐδὲν μᾶλλον κινήσεσθε (Δημ. 8, 37). Οἱ ποταμοί, ἐλ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἄποροὶ εἰσι, προϊούσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίνονται (Ξ. Ἀν. 3, 2, 22).

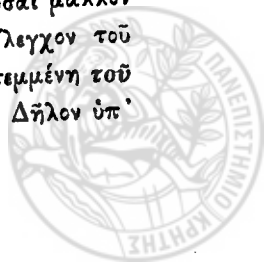
§ 232. Περὶ τοῦ εἴτε—εἴτε, ἐάν τε—ἐάν τε, ἂν τε—ἂν τε, ἦν τε—ἦν τε, ἰδ. § 489.

ζ'. Ἀναφορικαὶ προτάσεις.

§ 233. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων. Διακροῦνται δὲ εἰς προσδιοριστικὰς, αἰτιολογικὰς, τελικὰς, ὑποθετικὰς καὶ ἀκολουθίας ἀναφορικὰς προτάσεις.

§ 234. 1. Προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Αἱ προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις α') χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ προσθέσωσι τι πρὸς χαρακτηρισμὸν μάλιστα ἢ ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ, ἢ τοῦ περιεχομένου ὀλοκλήρου προτάσεως, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρονται (δς=οὗτος δέ, δ=τοῦτο δέ), ὡς τις παράθεσις (παραθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις)· β') χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ προσδιορίσωσι προηγουμένην λέξιν κειμένην ἢ ὑπονουμένην ὡς τις ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς (ἐπιθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις).

Αἱ προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις συντάσσονται ὡς ἀνεξάρτηται προτάσεις· ὅθεν τίθενται εἰς αὐτὰς αἱ ἐγκλίσεις καὶ ἡ ἄρνησις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων· π. χ. φίλου, ὃ μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι φασιν, οἱ πολλοὶ ὅπως κτήσονται οὐ φροντίζουσι (παράθ. τοῦ φίλου. Ξ. Ἀπ. 2, 4, 2)· ἡ πόλις τοῦ μεγίστου νοσήματος οὐ μεθέξει, ὃ στάσις καλεῖται (παράθ. τοῦ νοσήματος. Πλ. Νό. 744). Οἱ αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἦσαν, ὅπερ σαφεστάτη πίστις (παράθ. τοῦ τὸ τοὺς αὐτοὺς πολεμίους ἡμῖν εἶναι. Θ. 1, 35)· εἰς καλὸν ἡμῖν Ἄνυτος ὅδε παρακαθίζετο, ᾧ μεταδῶμεν τῆς ἐνητήσεως (Πλ. Μέν. 89)· οὐκ ἄξιον τοῖς λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ἡμεῖς σαφέστατον ἐλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίζατε (Λυσ. 19, 61)· ἔτυχεν ἡ πρύμνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, ὃ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσι (=τοῦ εἰς Δῆλον ὑπ'.

Ἀθηναίων πεμπομένου. Πλ. Φαίδ. 58) ἤξιου τὴν αὐτὴν Πασίωνι ψευδομένῳ γίγνεσθαι ζῆμιαν, ἧσπερ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν (Ἰσ. 17, 21) οὐ βράδιόν ἐστιν εὐρεῖν ἔργον, ἐφ' ᾧ οὐκ ἂν τις αἰτίαν ἔχοι (Ξ. Ἀπ. 2, 8, 5).

§ 235. 2. Αἰτιολογικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἀτιολογικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις λέγονται αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις, αἵτινες περιέχουσιν αἰτιολογίαν τῶν ἡγουμένων. Αὗται εἶνε ἐξηρητημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ ἐκφέρονται κατὰ τὰς αὐτὰς ἐγκλίσεις, καθ' ἃς καὶ αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις τῆς κρίσεως· π. χ. θαυμαστόν ποιεῖς, ὃς ἡμῖν οὐδὲν δίδως (= ὅτι (ἢ διότι) οὐδὲν ἡμῖν δίδως. Ξ. Ἀπ. 2, 7, 13).

§ 236. 3. Τελικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις, αἵτινες σημαίνουσι σκοπὸν, τίθεται ὀριστικὴ μέλλοντος. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ μὴ· π. χ. ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἀνδρῶν ἐλέσθαι, οἳ τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσιν (= ὅπως τοὺς π. ν. συγγράψωσι. Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 2).

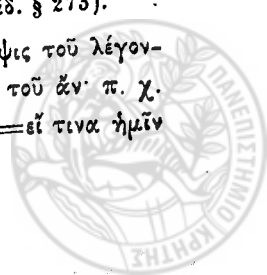
§ 237. 4. Ὑποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις, αἵτινες περιέχουσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ἰσοδυναμοὺς ὑποθετικὰς. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ μὴ.

α') ὀριστικὴ· π. χ. ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶομαι εἰδέναί (= εἴ τι μὴ οἶδα. Ξ. Ἀν. 5, 7, 27).

β') ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἂν 1) ὅταν σημαίνεται πράξις προσδοκωμένη· εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως μέλλον· π. χ. τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἂν ἔλῃσθε, πείσομαι (Ξ. Ἀν. 1, 3, 15)· 2) ὅταν σημαίνεται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως ἐνεστώς· π. χ. οἱ Πέρσαι, ὃν ἂν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν ἰσχυρῶς (= εἰάν τινα γνῶσι. Ξ. Κυ. 8, 1, 30).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ νὰ τεθῇ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἂν (εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου) ἰδ. § 273).

γ') εὐκτικὴ 1) ὅταν σημαίνεται τι ὡς ἀπλή σκέψις τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν· π. χ. ὀκνοῖην ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη (= εἴ τινα ἡμῖν

δοίη. **Ξ.** 'Αν. 1, 3, 17)· 2) ὅταν σημαίνηται ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως ἐν τῷ παραλλόντι. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατατικός (σπανιώτερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἄν), ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν. Κῦρος οὖς *τινας ὄρω* τὰ καλὰ διώκοντας, πάσαις τιμαῖς ἐγέρακεν (**Ξ. Κυ.** 8, 1, 30).

ΣΗΜ. Τίθεται πρὸς τούτοις εὐκτική εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις ἐνίοτε καθ' ἕλξιν καὶ ἰσομοίωσιν πρὸς προηγουμένην εὐκτικὴν· π. χ. ἔρδοι τις, ἦν ἕκαστος εἰδείη τέχνην ('Αριστφ. Σφ. 1431)· εἰ ἀποθνήσκει πάντα ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνήναι (Πλ. Φαίδ. 72).

/ § 238. 5. 'Αναφορικαὶ προτάσεις ἀκολουθίαι. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις, αἰτινες σημαίνουσιν ἀκολουθίαν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. 'Επὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ οὐ· π. χ. τίς οὕτως εὐθήης ἐστίν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκείθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα (= ὥστε ἀγνεῖ. Δημ. 1, 15)· οὐδεὶς πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχει δυσμενῶς, ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν ἡμᾶς τῷ πολέμῳ κρατῆσαι ('Ισ. 4, 98).

ΣΗΜ. Τὸ ὅσος καὶ τὸ οἶος προηγουμένου ἢ ὑπονοουμένου τοῦ τοιοῦτος καὶ τοσοῦτος συντάσσονται μετ' ἀπαρεμφάτου· ἰδ. § 218. //

§ n'. Χρονικαὶ προτάσεις.

§ 239. Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ *δτε*, ὁπότε, ἐπει, ἐπειδή, ὡς, ἕως, μέχρι, πρὶν, ἀφ' οὗ, ἐξ οὗ· τίθεται δὲ εἰς αὐτάς

(α') ὀριστική, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τι πραγματικόν· π. χ. *δτε ἡ μάχη ἐγένετο*, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὦν (**Ξ. Ἑλλ.** 3, 4, 25)· *ἐπει ἡμέρα ἐγένετο*, παρῆν ὁ Γωθρῦχος (**Ξ. Κυ.** 5, 2, 22)· *ὡς εἶδον* τοὺς πολεμίους, συνέρρηξαν (**Ξ. Ἑλλ.** 7, 5, 16)· *ταῦτα ἐποίουν, μέχρι σκότος ἐγένετο* (**Ξ. Ἀν.** 4, 2, 4)· *ἐν ᾧ ἀπλίζοντο*, ἦκον οἱ σκοποὶ (**Ξ. Ἀν.** 2, 2, 15).

(β') ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὡς εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις (τὸ ἄν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον, οἷον *ἢνίκα ἄν, ἕως ἄν, πρὶν ἄν*, ἢ ἐνοῦται μετὰ τοῦ χρονικοῦ συνδέσμου, οἷον *δταν, ἐπάν, ἐπειδάν*)· 1) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πράξις προσδοκωμένη. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως μέλλων· π. χ. *ἐπειδάν διαπραξῶμαι ἅ δέομαι, ἤξω* (**Ξ. Ἀν.** 3, 3, 27)· 2) ὅταν

πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως ἐνεστώς· π. χ. *μαινόμεθα πάντες, ὁπότεν ὀργιζώμεθα* (Φιλῆμ. 156)· *μισῶ πονηρόν, χρηστὸν ὅταν εἴπη λόγον* (Μεν. 352).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ νὰ τεθῇ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν (εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου· ἰδ. § 273).

γ') εὐκτική, ὡς εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις, 1) ὅταν παρίσταται τι ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. *ὁπότε, ὦ πάτερ, ἔχοιεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια οἱ στρατιῶται, ὑγιάινοιεν δέ, πονεῖν δὲ δύναιτο, τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας ἡσκηκότες εἶεν, οὐκ ἄν τις σοι δοκοίη σωφρονεῖν διαγωνίζεσθαι βουλόμενος τοῖς πολεμίοις;* (Ξ. Κυ. 1, 6, 26)· 2) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι! Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατατικός μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄνευ τοῦ ἄν, ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. *Κῦρος ἐθῆρευεν, ὁπότε βούλοιο γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους* (Ξ. Ἄν. 1, 2, 7)· *ὁπότε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλαισίου, τὸ μέσον ἂν ἐξεπίπλασαν* (Ξ. Ἄν. 3, 4, 22)· *ὁπότε προσβλέψειε τινας, εἶπεν ἄν* (Ξ. Κυ. 7, 1, 10).

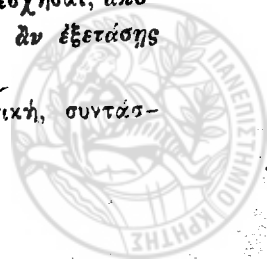
Περὶ τοῦ πρὶν ἰδίᾳ.

§ 240. Τὸ πρὶν, ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀρνητική, συντάσσεται

α') μεθ' ὀριστικῆς ἀορίστου, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τι πραγματικόν (τὸ πρὶν=εἰ μὴ ἀφ' οὗ, ἢ=ἕως)· π. χ. *οἱ πολέμιοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, (πρὶν=εἰ μὴ ἀφ' οὗ) ἐνόμισαν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρεσκευάσθαι* (Ξ. Ἄν. 1, 3, 16)· ὁ δὲ οὐκ ἤθελε Κῦρος εἰς χεῖρας ἰέναι, *πρὶν ἢ γυνὴ αὐτὸν ἐπίσειεν* (Ξ. Ἄν. 1, 2, 26).

β') μεθ' ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς κατὰ τὰ ἐν § 239 β'. εἰρημένα· π. χ. *ἐγὼ σε οὐκέτι ἀφήσω, πρὶν ἄν, ἄ μοι ὑπέσχησαι, ἀποδείξης* (Ξ. Οἰκ. 3, 1)· *μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσης πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις* (Ἰσ. 1, 24).

§ 241. Τὸ πρὶν, ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε θετική, συντάσσεται

σεται μετ' ἀπαρεμφάτου π. χ. *πρὶν καταλύσαι τὸ στράτευμα πρὸς Ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη* (Ξ. Ἄν. 1, 10, 19).

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ *πρὶν* συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου, καὶ ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀποφατικὴ π. χ. τῶν ἐπισταμένων νῦν, *πρὶν μαθεῖν, οὐδεὶς ἐπίστατο.* Δ

Οἱ ὀνομαστικοὶ τύποι τοῦ ῥήματος.

α'. Τὸ ἀπαρέμφατον.

§ 242. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν ἐκφράζον γενικῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος ἐν τοῖς διαφόροις χρόνοις. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἄρθρου ἐξαιρέται καὶ ἀκριβέστερον δηλοῦται ἡ ὀνομαστικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου· οὕτω δὲ δύναται νὰ κεῖται ἐν τῇ προτάσει κατὰ πᾶσαν πτώσιν, ὡς καὶ τὸ οὐσιαστικόν.

ΣΗΜ. Ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου φαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς α') ὅτι ἐκάστου ῥήματος ὑπάρχει οὐχὶ ἐν ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πλείονα κατὰ τὴν διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον· π. χ. ποιεῖν, ποιείσθαι, ποιῆσαι, ποιήσασθαι, ποιηθῆναι, ποιήσῃσιν, ποιήσεσθαι, ποιηθήσεσθαι, πεποιηκέναι, πεποιησθαι· β') ὅτι δέχεται ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμούς, ὡς καὶ τὸ ῥῆμα· γ') ὅτι συνάπτεται μετ' αὐτοῦ τὸ ἄν. δ) Ἡ δὲ ὀνομαστικὴ αὐτοῦ φύσις φαίνεται α') ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται τὸ ἄρθρον· β') ἐκ τοιοῦτων χωρίων, ἐν οἷς συνδέεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἡ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς ἦε βιάσθαι (Ἰλ. Κ. 174)· γυναικὶ σιγῇ καὶ τὸ σωφρονεῖν κάλλιστον (Εὐρ. Ἡρακλ. 476).

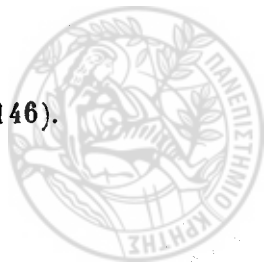
Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου.

§ 243. Τὸ συναρθρον ἀπαρέμφατον τίθεται ἐν τῇ προτάσει, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ὄνομα, ἥτοι ὡς ὑποκείμενον, ἢ ὡς κατηγορούμενον, ἢ ὡς ἀντικείμενον, ἢ ὡς προσδιορισμός· π. χ. νέοις τὸ σιγαῦν κρεῖττον ἔστι τοῦ λαλεῖν (Μέν. 387)· τοῦτό ἐστι τὸ μέγα δύνασθαι (Πλ. Γο. 469). Κῦρος ἐφέρετο μόνον ὄρων τὸ παίειν τὸν ἀλισκόμενον (Ξ. Κυ. 1, 4, 21). Οἱ ἔμποροι τηλικαῦτα πελάγη διαπερῶσιν ἔνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν (Ἰσ. 1, 19).

Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου.

§ 244. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἄρθρου τίθεται

α') ὡς ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων (ιδ. § 146).

β') ἐνίοτε ὡς κατηγορούμενον· π. χ. τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν (Πλ. Πρωτ. 342).

γ') εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς (ιδ. § 138. δ').

δ') εἰς δήλωσιν σκοποῦ. Ῥήματα δὲ μεθ' ὧν τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται εἰς δήλωσιν σκοποῦ εἶνε μάλιστα τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι καὶ τοῦ αἰρεῖσθαι ἢ τάττειν· π. χ. οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Αἰγινήταις Θυρέαν οἰκεῖν (=ὅπως οἰκῶσι. Θ. 2, 27)· εἴλοντο Δρακόντιον Σπαρτιάτην δρόμου τ' ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι (=ὅπως—ἐπιμεληθῆ καὶ —προστατήσῃ. Ξ. Ἄν. 4, 8, 25).

ε') μετὰ τοῦ ὥστε, ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε, πρὶν, ὅσος, οἶος (ιδ. § 217. β'. 218. 241).

ς') ὡς ἐπεξηγήσεως οὐσιαστικοῦ, ἢ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας (ιδ. § 65).

ζ') ὡς ἀντικείμενον. Τὸ ἀπαρέμφατον, τὸ ὁποῖον τίθεται ὡς ἀντικείμενον, ἢ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐιδικὴν πρότασιν καὶ λέγεται ἐιδικὸν ἀπαρέμφατον, ἢ ὑπεμφαίνει σκοπὸν καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης νὰ μεθ' ὑποτακτικῆς καὶ λέγεται τελικὸν ἀπαρέμφατον.

§ 245. Μετὰ ἐιδικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται α') τὰ λεκτικὰ ῤήματα καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν λεκτικοῦ ῤήματος (εἶον, λέγω, φημί, ἠμολογῶ, ἀρνοῦμαι, ὑπισχνοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι, ἐγγυῶμαι, ἀκούω κτλ.) β') τὰ δοξαστικὰ ῤήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δοξαστικὴν (εἶον: δοκῶ, οἶομαι, νομίζω, ἠγοῦμαι, ὑπολαμβάνω, κρίνω, εἰκάζω, ἐλπίζω, προσδοκῶ κτλ.). Τὸ ἐιδικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται κατὰ πάντα χρόνον κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν τοῦ χρόνου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μετ' αὐτοῦ τὸ οὐ, σπανιώτερον δὲ τὸ μή· π. χ. τὸν καλὸν κάγαθόν ἄνδρα εὐδαίμονα εἶναι φημι (=φημί ὅτι ὁ καλὸς κάγαθὸς ἀνὴρ εὐδαίμων ἐστὶ. Πλ. Γο. 472)· ἠμολογῶ σὸν τὸ εὐρημα εἶναι (=ὅτι ἐστὶ)· ὅ,τι ἂν ποιῆς νόμιζε δρᾶν θεοῦ τινος (=ὅτι δρῶσι θεοὶ τινες)· οἶμαι ἐμὲ πρὸς σοῦ πολλῆς καὶ καλῆς δόξης πληρωθῆσεσθαι (=ὅτι πληρωθήσομαι. Πλ. Συμπ. 175)· ἐδόκει Ξενοφῶντι σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρῶν οἰκίαν (=ὅτι ἔπεσε. Ξ. Ἄν. 3, 1, 11).

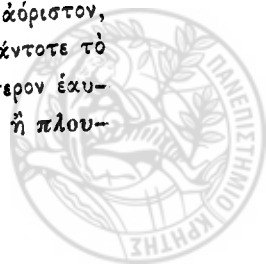
ΣΗΜ. α'. Τὰ ῥήματα *ἐλπίζω, προσδοκῶ, ὑπισχνούμαι, ἐπαγγέλλομαι* καὶ τὸ *ἄνυμι* (ὅταν ὁ ὄρκος γίνηται περὶ μελλούσης πράξεως) συντάσσονται πάντοτε μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος καὶ σπανίως μετ' ἀπαρεμφάτου ὁρίστου μετὰ τοῦ ἄν. Ἡ ἄρνησις ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου εἶνε συνηθέστερον τὸ μή, σπανιώτερον δὲ τὸ οὐ· π. χ. *ἔλπιζε τιμῶν τοὺς γονεῖς πράξειν καλῶς* (Με. 155)· *ἐπαγγελλόμεθα Ἀριαίῳ εἰς τὸν βασιλείον θρόνον καθιεῖν αὐτόν* (Ἐ. Ἀν. 2, 1, 4). Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσιν *ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν* (Ἐ. Ἀπ. 3, 5, 4)· ὀμνύουσι πάντες οἱ πολῖται, *ἐπειδὴν ἐφηβοὶ γένωνται, μήτε τὰ ἱερὰ ὄπλα κατασχνεῖν, μήτε τὴν τάξιν λείψειν, ἀμυνεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παρασώσειν* (Λυκ. 76). Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ τοσοῦτον ἠλπίζον *ἐκπεσεῖν ἂν Περικλέα, ὅσον διαβολὴν οἴσειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν* (Θ. 1, 127)· *ἐλπίζω τοὺς Ἀθηναίους καταπλαγέντας τῷ ἄδοκῳ καταλιθεῖν ἂν τὸν πλοῦν* (Θ. 6, 34).

ΣΗΜ. β'. Τὰ λεκτικὰ ῥήματα συντάσσονται συνηθέστερον μετὰ εἰδικῆς προτάσεως (ιδ. § 207). Τὰ δοξαστικά καὶ τὸ φημί συντάσσονται σχεδὸν πάντοτε μετὰ εἰδικῆς ἀπαρεμφάτου. Σπανιωτάτη δ' εἶνε ἡ σύνταξις αὐτῶν μετὰ εἰδικῆς προτάσεως· οἷον *νομίζουσι δὲ—ὡς ὁ Ἡρακλῆος χαλκεύει* (Θ. 3, 88)· *ὅς φησιν ὡς ἐγὼ μὲν παρειστήκειν* (Λυσ. 7, 19).

§ 246. Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον, ὅταν εἶνε συνημμένον μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἄν, περιέχει τὴν ἔννοιαν εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ἢ ὀριστικῆς ἱστορικῆς χρόνου μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. Οἱ Πέρσαι οἶονται τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοῦ ἂν ἀμελῶς ἔχειν (=ὄτι ἀμελῶς ἂν ἔχαιεν. Ἐ. Κυ. 1, 2, 7). Ὁμολογῶ μὴδὲν ἂν *δυνηθῆναι* διαλλάξει τὰς πόλεις ταύτας (=ὁμολογῶ ὅτι οὐδεὶς ἂν δυνηθεῖη... Ἰσ. 5, 41). Κύρος, εἰ ἐβίω, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι (=δοκεῖ ὅτι ἄριστος ἂν ἐγένετο ἄρχων. Ἐ. Οἰκ. 4, 18).

ΣΗΜ. Τὸ ἄν οὐδέποτε τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος.

§ 247. Μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται α') τὰ ἐφελκυστικὰ ῥήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐφελκυστικὴν (ἐφίεμαι, ἐπιθυμῶ, βούλομαι, θέλω, δεῖμαι, εὐχομαι, ἀξιώ, συμβουλεύω, κελεύω, προτρέπω, κωλύω, ἐῶ κτλ.)· β') τὰ δυνητικά καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δυνητικὴν *δύναμαι, ἔχω* (=δύναμμι), *οἶδα καὶ ἐπίσταμαι* (=ἰκνός εἰμι), *πέφυκα* (=φύσει ἰκνός εἰμι) κτλ. Τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται κατ' ἐστῶτα καὶ κατ' ὀρίστον, σπανίως κατὰ παρακείμενον. Ἐπὶ ἀρνήσεως λαμβάνει πάντοτε τὸ μή· π. χ. *ὅστις πένθης ὦν ξῆν ἐν ἄστει βούλεται, ἀθυμότερον ἐαυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμεῖ* (Με. 397)· *καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλου-*

τεῖν θέλε (Με. 285)· μὴ σπεῦδε πλουτεῖν (Με. 358)· τοὺς ὀπλί-
 τας ἐκέλευσαν αὐτοῦ μείναι (Ξ. Ἄν. 1, 5, 13)· αἱ ἡδοναὶ πεί-
 θουσι τὴν ψυχὴν μὴ σωφρονεῖν (Ξ. Ἄπ. 1, 2, 23)· τὸ ψῦδος οὐ
 δύνασαι ἀληθῆς ποιεῖν (Ξ. Οἰκ. 11, 26)· κηδαρίζειν οὐκ ἐπίστα-
 μαι (Ἄρστω. Σφ. 989)· τοὺς προδότας μισεῖν ἐμάθον (Αἰσχ.
 Προμ. 1070)· ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκο-
 πεῖσθαι (Πλ. Πολ. 347).

§ ΣΗΜ. α'. Τὸ πείθω ὡς ἐφετικὸν συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφά-
 του· ὡς δοξαστικὸν δὲ (=ποιῶ τινα νομίζω) συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ
 ἀπαρεμφάτου ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως διὰ τοῦ ὡς ἐκφερομένης· π. χ. θαυ-
 μάζω ὅπως ποτὲ ἐπέστησαν Ἀθηναῖοι Σωκράτη περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σω-
 φρονεῖν (Ξ. Ἄπ. 1, 1, 20)· πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγους ἐπεισαν
 οἱ γραψάμενοι Σωκράτη, ὡς ἄξιος εἴη θανάτου (Ξ. Ἄπ. 1, 1, 1).

Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου. ι

§ 248. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε

α') αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος (ταυτοπροσωπία)
 π. χ. Κῦρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἑκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς
 (Ξ. Ἄν. 1, 4, 13). Κῦρος διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶναι πολλὰ τοὺς
 παρόντας ἀνηγάτα (Ξ. Κυ. 1, 4, 2).

Ἐπὶ ταυτοπροσωπίας δὲν ἐπαναλαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον ἐπὶ τοῦ
 ἀπαρεμφάτου. Ὅταν δ' ὁμως πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως,
 μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων, τότε ἐπὶ μὲν τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου
 ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας κατ' ὀνομαστι-
 κὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ γ' προσώπου διὰ τῆς αὐτός·
 π. χ. εὐχομαι, πρὶν ταῦτα ἐπιθεῖν ὑφ' ὑμῶν γενόμενα, μυρίας ἐμέ
 γε κατὰ γῆς ὄργυιᾶς γενέσθαι (Ξ. Ἄν. 7, 1, 30)· εἰ δ' οἴεσθε
 Χαλκιδίεας τὴν Ἑλλάδα σώσειν, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθαι τὰ πράγ-
 ματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε (Δημ. 9, 74). Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ'
 ἐκεῖνον στρατηγεῖν (Θ. 4, 28).

§ ΣΗΜ. α'. Τὸ οἶμαι, ἡγοῦμαι, φημί μετὰ τοῦ δεῖν ἢ τοῦ χρῆναι ἀποτε-
 λουσι τρόπον τινα ἔν ῥήμα· ὅθεν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν ἢ χρῆναι
 ἐξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου, ἂν εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἡγοῦμαι,
 οἶμαι, φημί, νοεῖται κατ' ὀνομαστικὴν· π. χ. μόνος οἶμι δεῖν διαλέγεσθαι
 (Πλ. Πρωτ. 316)· φημί δεῖν αὐτὸς στεφانوῦσθαι (Δημ. 51, 1).

ΣΗΜ. β'. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἄοριστον καὶ γε-

νικὸν τινά, παραλείπεται· π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν (δηλ. τινά) καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν (Με. 96).

ΣΗΜ. γ'. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον κρέμαται, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικός προσδιορισμὸς αὐτοῦ τίθεται ἢ κατὰ τὴν πῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθ' ἑλξιν, ἢ κατ' αἰτιατικὴν· π. χ. Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι (Ξ. Ἑλλ. 1, 5, 2)· ἐδέοντό μου προστάτην γενέσθαι (Ξ, Κυ. 7, 2, 23)· παντὶ προσήκει ἄρχοντι φροσίμῳ εἶναι (Ξ. Ἴπ. 7, 1)· παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαβόντι ἦκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στρατεύμα. Καὶ Ξενία... ἦκειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄνδρας (Ξ. Ἄν. 1, 2, 1).

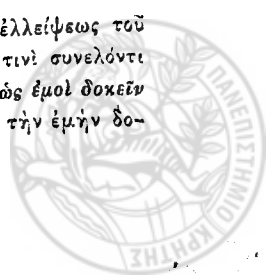
Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως.

§ 249. Τὸ ἀπαρέμφατον κεῖται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως

α') ἐπὶ τοῦ ὀλίγου ἢ μικροῦ δεῖν (= σχεδόν), τὸ τήμερον εἶναι (= ὅσον διὰ σήμερον, σήμερον), τὸ νῦν εἶναι (= ὅσον διὰ τὸ παρὸν, νῦν), τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι (= ὅσον ἐξαρτάται ἐξ ἐκείνων), ἐκῶν εἶναι (= ἐκουσίως), κατὰ τοῦτο εἶναι (= ὡς πρὸς τοῦτο), κατὰ δύναμιν εἶναι (= κατὰ δύναμιν, ὅσον εἶνε δυνατόν)· π. χ. τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἔστι τῷ ὀνειδίζειν (Δημ. 18, 269)· τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι ἀπολώλατε (Ξ. Ἑλλ. 2, 5, 9)· ἐκῶν εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι (Πλ. Συμ. 177)· ὀπισθοφυλακοῦμεν ἡμεῖς οἱ νεώτατοι τὸ νῦν εἶναι (Ξ. Ἄν. 3, 2, 37).

β') ἐπὶ τοῦ ὡς ἔπος εἰπεῖν (= ἵνα οὕτως εἴπω, σχεδόν), ἀπλῶς ἢ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν (= ἵνα ἀπλῶς εἴπω), συνελόντι ἢ ὡς συνελόντι εἰπεῖν (= ἵνα συντόμως εἴπω, συντόμως), ὡς εἰκάσαι (= ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ), ἐμοὶ δοκεῖν ἢ ὡς ἐμοὶ δοκεῖν (ὡς ἐγὼ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν) καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων· π. χ. ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασι (Πλ. Ἄπ. 17)· χῶρος δ' ὄδ' ἱερὸς ὡς ἀπεικάσαι (Σοφ. Οἰδ. Κ. 16).

ΣΗΜ. Φαίνεται ὅτι αἱ τοιαῦται ἐκφράσεις προήλθον ἐξ ἑλλείψεως τοῦ ἔστι (= δυνατόν ἔστι)· π. χ. ὡς συνελόντι εἰπεῖν = ὡς ἔστι τινὲ συνελόντι εἰπεῖν = ὡς δύναται τις συνελόν, ἦτοι συντόμως, νὰ εἴπῃ· ὡς ἐμοὶ δοκεῖν = ὡς ἔστιν ἐμοὶ δοκεῖν = ὡς δύναμαι ἐγὼ νὰ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν.

γ') εἰς δῆλωσιν προτροπῆς (ἀντὶ προστακτικῆς) ἢ δεήσεως. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται κατ' ὄνομαστικὴν μὲν, ἂν εἴνε δευτέρου προσώπου, κατ' αἰτιατικὴν δέ, ἂν εἴνε πρώτου ἢ τρίτου προσώπου· π. χ. ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν (=ἀγγελλε) Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι (Ἡροδ. 7, 228)· θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι (=μάχου. Ἰλ. Ε, 124). Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν ἢ Τυδείος υἱόν (=δός λαχεῖν, εὐχομαι λαχεῖν. Ἰλ. Η, 179)· θεοὶ πολῖται μὴ με δουλείας τυχεῖν (Αἰσχ. ἐπτ. ἐπὶ Θ. 253). Ἡ χρῆσις αὕτη τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε ποιητικὴ σπανίως ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις, οἷον: σὺ δέ, Κλεορίδα, ἐπεκθεῖν (Θ. 5, 9).

δ') ἐπὶ ἀνφωνήσεων χαρᾶς, λύπης, ἀγανακτήσεως, συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου τό· π. χ. φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν πρόσφθεγμα τοιοῦδ' ἀνδρός (=ὦ τί χαρὰ νὰ λάβῃ τις . . Σοφ. Φ. 234)· τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (=ὦ τί τύχη τὸ νὰ κληθῶ ἐγὼ νῦν ἐδῶ κατὰ τύχην. Ξ. Κυ. 2, 2, 3)· τῆς μωρίας, τὸ Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί (=ὦ τί μωρία τὸ νὰ νομίζῃς Δία . . Ἀριστφ. Νεφ. 819) ἐμὲ παθεῖν τάδε; φεῦ (=ἐγὼ νὰ πάθω ταῦτα; φεῦ. Αἰσχ. Εὐμ. 855).

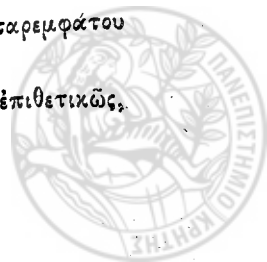
Παράλειψις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 250. Τὸ ἀπαρέμφατον ἐνίοτε παραλείπεται εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τῶν ἠγουμένων, ἢ ἐκ τῶν συμφραζομένων· π. χ. τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει (δηλ. ἔχειν. Ἰσ. 4, 136)· μεταδόντες ἀπάντων ὧν οἱοῖ τ' ἤμεν (δηλ. μεταδοῦναι) καλῶν σοί τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολῖταις (Πλ. Κρ. 51)· ὁρῶσι τοὺς ὑφ' ὧν ἦμιστ' ἐχορῆν διεφθαρμένους (δηλ. διαφθαρῆναι. Ἰτ. 2, 5)· ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βλανεῖον βούλομαι (δηλ. ἰέναι. Ἀριστφ. Β. 1239).

6'. Ἡ μετοχή.

§ 251. Ἡ μετοχὴ εἶνε ῥηματικὸν ἐπίθετον. Ἡ ῥηματικὴ αὐτῆς φύσις φαίνεται ἐξ ὧν καὶ ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου (ιδ. § 242. σημ.).

§ 252. Ἡ μετοχὴ τίθεται τριχῶς ἐν τῷ λόγῳ α') ἐπιθετικῶς, β') κατηγορηματικῶς, γ') παραθετικῶς.

1. Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς.

§ 253. Ἡ μετοχή τίθεται (μετὰ τοῦ ἄρθρου συνήθως), ὡς καὶ πᾶν ἐπιθετον, μετὰ οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ· ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν· π. χ. ὁ λάμπων ἥλιος (=δ ἥλιος δς λάμπει)· πράγματα ἀγνοούμενα καὶ μὴ κοινὰ (Ἰσ. 7, 58).

§ 254. Ἡ ἐπιθετικὴ μετοχή πολλὰκις κεῖται κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ (ὡς καὶ τὸ ἐπιθετον· ἰδ. § 58) καὶ λαμβάνεται τότε ἀντὶ οὐσιαστικοῦ· π. χ. ὁ λέγων (=δ ῥήτωρ), ὁ ἐρῶν (=δ ἔραστῆς), ὁ νικῶν (=δ νικητῆς), ὁ βουλόμενος, οἱ πολιτευόμενοι κτλ. Ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ σημασίαν ἔχει πολλάκις τὸ οὐδέτερον τῆς μετοχῆς· π. χ. τὸ δεδιὸς (=δ φόβος. Θ. 1, 36)· τὸ θαρσοῦν (=τὸ θάρρος), τὸ βουλόμενον (=ἡ βούλησις. Θ. 1, 90), τὸ ἀνειμένον (=ἡ χαλαρότης. Θ. 5, 9).

[ΣΗΜ. α'. Ἡ μετοχή οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δέχεται ἐνίοτε τὴν σύνταξιν τῶν οὐσιαστικῶν· π. χ. τούτων οἱ προσήκοιτες (Πλ. Ἀπ. 34)· τὸ δεδιὸς αὐτοῦ (Θ. 1, 36)· τὸ ἀνειμένον τῆς γνώμης (Θ. 5, 9)· μετὰ τὰ ἐν Πλαταίᾳ τῶν εἰσελθόντων Θηβαίων γενόμενα (Θ. 2, 19).

ΣΗΜ. β'. Ἡ μετοχή τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ ἄρθρου τίθεται πολλάκις εἰς δῆλωσιν προσδοκίας καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν ἀκολουθίας· π. χ. ὁ ἠγησόμενος οὐδεὶς ἔσται (=οὐδεὶς ἔσται ὅστις ἠγήσεται=οὐδεὶς θὰ ὑπάρξῃ ὅστις νά . . . Ε. Ἀν. 2, 4, 5).

§ 255. Ἐπὶ τῆς ἐπιθετικῆς μετοχῆς τίθεται μὴ, ὅταν ἰσοδυναμῇ μὲ ὑποθετικὴν ἀναφορικὴν πρότασιν· ἄλλως τίθεται οὐ· π. χ. ὁ μὴ θαρῆς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (=δς ἂν μὴ θαρῆ)· λύουσι σπονδὰς . . . οἱ μὴ βοηθοῦντες οἷς ἂν ξυνομόσωσιν (=οἱ ἂν μὴ βοηθῶσι. Θ. 1, 71)· τοὺς στρατηγοὺς τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐβούλεσθε ἀθρόους κρίνειν (=οἱ οὐκ ἀνείλοντο. Πλ. Ἀπ. 32).

2. Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς.

§ 256. Ἡ μετοχή τίθεται κατηγορηματικῶς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος. Ἀναφέρεται δὲ ἡ κατηγορηματικὴ μετοχή ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος.

§ 257. Μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς συντάσσονται

α') τὸ εἶναι, ὅπερ μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ ῥήματος· π. χ. ἦν Περικλέους γνώμη *νευικηκνῖα* (=ἐνευικήκει. Θ. 2, 12)· τοῦτο οὐκ ἔστι γινόμενον παρ' ἡμῖν (=οὐ γίνε-ται. Πλ. Φιλ. 39).

β') τὸ οἰχεσθαι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως ἢ ἐκ τόπου κίνησις καὶ ἀπομάκρυνσις· π. χ. ὄχετο ἀποπλέων (=ἀπέπλευσε καὶ πάει. Ἑλλ. 4, 4, 8)· οἰχεται θανάων (=ἀπέ-θχε καὶ πάει. Σοφ. Φιλ. 414).

γ') τὰ ῥήματα *τυγχάνειν*, *διαγίνεσθαι*, *διατελεῖν*, *διάγειν*, *λαυθάνειν*, *φθάνειν*, ἅτινα μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν, ἐν ἣ πρώτῃει ἢ σημασίᾳ τῆς μετοχῆς, τὸ δὲ ῥῆμα ἔχει δευτερεύουσαν σημασίαν· π. χ. ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες (=τυ-χαίως, κατὰ τύχην περιπατοῦμεν. Κέβ. Π. 1)· πολεμῶν διεγέ-νετο (=ἀδιαλείπτως ἐπολέμει. Ἐ. Ἀν. 2, 6, 5)· τὸ ἀσφαλέστα-τον σκοποῦσα διῆγε (=αἰεὶ ἐσκόπει. Ἐ. Κυ. 5, 4, 35)· ἐπτὰ ἡμέρας μαχόμενοι διετέλεσαν (=ἀδιαλείπτως, συνεχῶς ἐμάχοντο. Ἐ. Ἀν. 4, 3, 2)· ἔλαθεν ἀποδράς (=ἀπέδρα λεληθότως, λάθρα, χωρὶς νὰ τον ἐνοήσωσι. Ἐ. Ἑλλ. 1, 3, 22)· τοῦ οἴνου ἀφαιρεῖν χρῆ, ἕως ἂν λάθωμεν ὑδροπόται γενόμενοι (=ἕως ἂν λεληθότως, ἀνεπαισθήτως, κατὰ μικρὸν ὑδροπόται γενόμεθα. Ἐ. Κυ. 6, 2, 29)· πλείστου γε δοκεῖ ἀνὴρ ἐπαίνου ἄξιος εἶναι, ὅς ἂν φθάνῃ τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῶν, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῶν (=ὅς ἂν πρότερος τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῇ, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῇ).

ΣΗΜ. Τὸ οὐκ ἐφθην μετὰ μετοχῆς, ὅταν ἐπηται πρότασις διὰ τοῦ καὶ σημαίνει μόλις... π. χ. Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐφθησαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καὶ ἦγον ἡμῖν ἀμυνοῦντες (=μόλις ἐπύθοντο καὶ... Ἰσ. 4, 86).

Τὸ οὐκ ἂν φθάνοις λέγων σημαίνει λέγε ταχέως (Ἐ. Ἀπ. 2, 2, 11).

δ') τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά· π. χ. ἄρξομαι λέγων (Πλ. Συμ. 186)· ἐπιθυμῶν οὐ παύομαι (Ἐ. Συμ. 4, 45)· τὴν φιλοσοφίαν παῦσον ταῦτα λέγουσαν (Πλ. Γο. 482).

ε') τὰ ἀνοχῆς, καρτερίας καὶ ψυχικοῦ πάθους σημαντικά (ἀνέ-χμαι, περιορῶ, καρτερῶ, κάμνω, ἀπαγορεύω=ἀποκάμνω, χαίρω, ἡδομαι, ἀγαπῶ, αἰσχύνομαι, ἀγανακτῶ, χαλεπῶς φέρω, μεταμέ-λει μοι)· π. χ. ἀνέχου πάσχων, θρῶν γὰρ ἔχαιρες (Εὐρ. Ἀπ.)

ἀπειροῦκα ἤδη βαδίζων καὶ τρέχων (Ξ. Ἄν. 5, 1, 2)· μὴ κάμης φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν (Πλ. Γο. 470)· ἤδομαι ὑφ' ὑμῶν τιμώμενος (Ξ. Ἄν. 6, 1, 26)· οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων (Πλ. Ἴππ. 372)· οὐ μεταμέλει μοι οὕτως ἀπολογησαμένῳ (Πλ. Ἄπ. 38)· τοὺς ζυμμάχους οὐ περιοψόμεθα ἀδικουμένους (Θ. 2, 73).

ΣΗΜ. α'. Τὸ περιορᾶν συντάσσεται ἐνίοτε καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ ἐάν' οἶον: τούτους δύναιμι προσλαβεῖν περιόψεσθε (Θ. 4, 35).

ΣΗΜ. β'. Τὸ αἰσχύνεσθαι συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἀλλ' ἐπ' ἄλλης σημασίας: αἰσχύνομαι ποιῶν τι = αἰσχύνομαι ὅτι ποιῶ τι, δηλ. ποιῶ τι καὶ διὰ τοῦτο αἰσχύνομαι· αἰσχύνομαι ποιεῖν τι = οὐ βούλομαι ἐξ αἰσχύνης ποιεῖν τι, δηλ. οὐ ποιῶ τι ἐξ αἰσχύνης· π. χ. τοῦτο μὲν οὐκ αἰσχύνομαι λέγων τὸ δέ, ἂν μένγτε παρ' ἐμοί, ἀποδώσω αἰσχουοίμην ἂν εἰπεῖν (Ξ. Κυ. 5, 1, 20).

ΣΗΜ. γ'. Μετὰ τὰ ψυχικοῦ πάθους σημαντικὰ ῥήματα ἔπεται πολλάκις πρότχαις διὰ τοῦ ὅτι ἢ διὰ τοῦ εἰ (ιδ. § 214. σημ.).

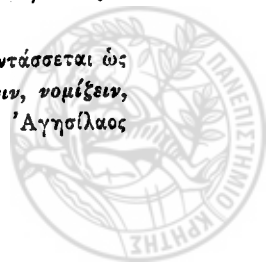
δ') τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικὰ (αἰσθάνομαι, ὄρῳ, ἀκούω, γιγνώσκω, οἶδα, ἐπίσταμαι, μανθάνω, πυνθάνομαι, ἀγνοῶ, κατανοῶ, καταλαμβάνω, εὐρίσκω, μέμνημαι)· π. χ. οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατῶμενοι (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 12)· ὄρῳμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα ἃ λέγετε (Ξ. Ἄν. 5, 5, 24)· Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγυῶτα; (Πλ. Γο. 503)· γιγνώσκω ἧττων ὢν πολλῶν (Ἀριστφ. Πλ. 944)· ἐπύθετο τὸ Πλημμύριον ἐλαωκός (Θ. 7, 31)· καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας καθημένους (Ξ. Ἄν. 4, 2, 5)· μεμνήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν (Εὐρ. Ἑκ. 244).

ΣΗΜ. α'. Ἐπὶ τοῦ σύννοια ἐμαυτῶ δύναται ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ καί κεῖται ἢ κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν· π. χ. ἐγὼ δὲ οὔτε μέγα, οὔτε μικρὸν ζύνοια ἐμαυτῶ σοφός ὢν (Πλ. Ἄπ. 21)· ἐμαυτῶ ξυνηθῆεν οὐδὲν ἐπισταμένῳ (Πλ. Ἄπ. 22).

ΣΗΜ. β'. Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικὰ ῥήματα συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως (ιδ. § 247).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι, ὅταν ἔχωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰκανὸν ἢ ἐπιτήθειον εἶναι συντάσσονται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου· ὡσαύτως καὶ τὸ μανθάνειν, ὅταν ἔχῃ τὴν σημασίαν τοῦ ἰκανὸν ἢ ἐπιτήθειον γιγνεσθαι (ιδ. § 247).

ΣΗΜ. δ'. Τὸ γιγνώσκειν, ὅταν σημαίῃ ἀποφασίζειν, συντάσσεται ὡς ἐφετικὸν μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν δὲ σημαίῃ κρίνειν, νομίζειν, συντάσσεται ὡς δοξαστικὸν μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. Ἀγησίλαος

ἔγνω (= ἀπεφάσισε) *διώκειν* τοὺς ἐκ τῶν εὐωνύμων προσκειμένους (Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 9)· τὰ ἄλλα πάντα ζῶα καὶ ἀχαριστότερα καὶ ἀγνωμονέστερα ἀνθρώπων *ἐγίνωσκεν* (= ἔκρινεν) *εἶναι* (Ξ. Κυ. 8, 3, 49..

ΣΗΜ. ε'. Τὸ *ἀκούειν* συντάσσεται μετὰ γεν. προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως, ἐπὶ αὐτηκοίας, μετ' αἰτιατικῆς δὲ καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς, ἢ ἀπαρεμφάτου, ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως ἐπὶ ἐμμέσου ἀντιλήψεως, ὅταν δηλ. τὸ *ἀκούειν* ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ *παρ' ἄλλων μανθάνειν*· π. χ. *ἤκουσα* δέ ποτε *αὐτοῦ* περὶ φίλων *διαλεγόμενον* (= διὰ τῶν ἰδίων μου ὤτων ἤκουσα αὐτὸν νὰ διαλέγηται. Ξ. Ἄπ. 2, 4, 1)· ἤκουσεν *ἦγοντα* πάλιν *Ξενοφῶνα* (Ξ. Ἄν. 7, 2, 10)· ἤκουσεν *αὐτὸν* καλὸν *κάγαθόν εἶναι* (Ξ. Κυ. 1, 3, 1). Τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ *αἰσθάνεσθαι*· π. χ. *ἤσθησά* οὖν *πώποτε* μου ἢ *ψευδομαρτυροῦντος* ἢ *συκοφαντοῦντος*; (Ξ. Ἄπ. 4, 4, 11)· *αἰσθόμενος* δέ ποτε *λαμπροκλέα* πρὸς τὴν μητέρα *χαλεπαίνοντα* (Ξ. Ἄπ. 2, 2, 1)· *αἰσθανόμενος* αὐτοὺς μέγα *παρὰ βασιλεῖ δύνασθαι* (Θ. 6, 59).

ΣΗΜ. ς'. Τὸ *μνησθαι* συντάσσεται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως καὶ μετὰ χρονικῆς διὰ τοῦ ὅτε ἐκφερομένης (ιδ. § 207, Σημ. γ').

Ἔτι δὲ συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. *μνήσο* πλουτῶν τοὺς πένητας *ώφελειν*· πρὸ. τὸ *ἐπιμανθάνεσθαι* (Πλ. Πολ. 563: *ἐπελαθόμεθα εἰπεῖν*).

ΣΗΜ. ζ'. Ἀντὶ ἀντικειμένου μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς κείταρ ἐνίστε μόνον ἢ μετοχὴ ἀπροσώπου ῥήματος, ἢ ἀπροσώπου ἐκφράσεως· π. χ. Ὅρῳ καὶ σοὶ τούτων *δεῖσον* (Ξ. Ἄπ. 2, 6, 29)· *εἶδον* οἱ Λακεδαίμονιοι *ἀδύνατον* ὄν τιμωρεῖν τοῖς ἀνδράσιν (Θ. 4, 15).

ζ') τὰ δειξέως καὶ δηλώσεως σημαντικὰ (δεικνύναι, δηλοῦν, φαίνειν, φωρᾶν, ἐξελέγχειν, τὸ ποιεῖν, ὅταν σημαίνῃ *παριστάναι*, καὶ τὰ λεκτικὰ ἐνίστε)· π. χ. Σωκράτης *εδείκνυε* τοῖς ζυνοῦσιν *ἑαυτὸν* καλὸν *κάγαθόν ὄντα* (Ξ. Ἄπ. 1, 2, 18)· *ἀποφαίνουσι* τοὺς *φεύγοντας* πονηροὺς *ὄντας* (Λυσ. 30, 1)· *ἀδικοῦντα* Φίλιππον *ἐξήλεγξα* (Δημ. 18, 138)· *Κῦρος* τῶν ἡλικίων *διαφέρων* *ἐφαίνετο* (Ξ. Κυ. 1, 3, 1)· Τισσαφέρνης βασιλεῖ *Κῦρον* *ἐπιστρατεύοντα* πρῶτος *ἠγγελε* (Ξ. Ἄν. 2, 3, 10)· *ἀπηγγέλθη* Φίλιπος... Ἡραῖον *τείχος* *πολιορκῶν* (Δημ. 3, 4).

ΣΗΜ. α'. Τὰ ῥήματα ταῦτα συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως.

ΣΗΜ. β'. Ὡς τὸ *φαίνομαι*, οὕτω καὶ τὸ *δηλός* εἰμι ἢ *φανερὸς* εἰμι συντάσσεται μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς, ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως· π. χ. Σωκράτης *θύων* *φανερὸς ἦν* (Ξ. Ἄπ. 1, 1, 2)· *δηλοὶ ἦσαν* ὅτι *ἐπικείσονται* (Ξ. Ἄν. 5, 2, 26).

Τὸ φαίνομαι μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου συντασσόμενον ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ δοκῶ π. χ. κλαίειν ἐφαίνετο (= κλαίειν ἐδόκει. Ξ. Συμ. 1, 15).

ΣΗΜ. γ'. Ὡς τὸ δῆλος ἢ φανερός εἰμι, οὕτω συντάσσεται μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς (παρὰ ποιηταῖς μάλιστα) τὸ ἀρκῶ, κρείττων εἰμί, ξύμφορος εἰμι ἀντι ἀπροσώπου συντάξεως μετ' ἀπαρεμφάτου π. χ. ἔνδον ἀρκείτω (Αἴας) μένειν (= ἔνδον ἀρκείτω (τὸν Αἴαντα) μένειν. Σοφ. Αἴ. 76· ὡς λέγεται ἐν 5, 80: ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ τοῦτον ἐν δόμοις μένειν)· κρείττων ἦν ὁ πατήρ σου μὴ λειτουργήσας ἢ τοσαῦτα τῶν ἑαυτοῦ ἀπολέσας (Λυσ. 26, 4 = κρείττων ἦν τὸν πατέρα σου μὴ λειτουργῆσαι, ἢ... ἀπολέσαι). Ὁ Συρακόσιος ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὢν (Θ. 6, 84).

[ἦ) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ καλῶς ποιεῖν ἢ ἀδικεῖν, τοῦ νικᾶν ἢ ἡττᾶσθαι π. χ. εὖ ἐποίησας ἀφικόμενος (= καλὰ ἔκαμες νὰ ἔλθης, καλὰ ἔκαμες καὶ ἤλθης. Ἡρ. 5, 25)· οὐ δίκαια ποιεῖτε ἐς γῆν τὴν Πλαταιέων στρατεύοντες (Θ. 2, 71)· πάντα πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν (Ξ. Ἰε. 11, 14)· οὐχ ἡττησόμεθα εὖ ποιοῦντες (Ξ. Ἀν. 2, 3, 33).

(§ 258. Ὡς τὸ ἐπίθετον οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ, ἢ μετὰ συνάρθρον οὐσιαστικόν, κεῖται ὡς κατηγορούμενον αὐτοῦ (ιδ. § 282. σημ.).

3. Ἡ μετοχὴ παραθετικῶς.

§ 259. Ἡ μετοχὴ τίθεται παραθετικῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἢ εἰς ἄλλην λέξιν τῆς προτάσεως ἀναφερομένη, ἵνα δηλώσῃ ἢ χρόνον, ἢ αἰτίαν, ἢ ὑπόθεσιν, ἢ σκοπόν, ἢ ἐναντιώσιν, ἢ τρόπον καὶ ἰσοδυναμῆ με πρότασιν χρονικὴν, ἢ αἰτιολογικὴν, ἢ ὑποθετικὴν, ἢ τελικὴν, ἢ ἐναντιωματικὴν (ἐνδοτικὴν), ἢ με ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμὸν τρόπου· διὸ καὶ ἡ μετοχὴ λέγεται ἢ χρονικὴ, ἢ αἰτιολογικὴ, ἢ ὑποθετικὴ, ἢ τελικὴ, ἢ ἐναντιωματικὴ (ἐνδοτικὴ), ἢ τροπικὴ.

(α') χρονικὴ μετοχὴ: Οἱ Πέρσαι εὐθύς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι (= εὐθύς ὅτε παῖδες εἰσι. Ξ. Ἀν. 1, 9, 4)· δειπνεῖτε δειπνήσαντες δὲ ἀπελαύνετε (= ἐπειδὴν δὲ δειπνήσητε... Ξ. Κυ. 3, 1, 37). Ταῦτα εἰπὼν ἑκαθίζετο (= ἐπεὶ εἶπε ταῦτα).

ΣΗΜ. α'. Αἱ χρονικαὶ μετοχαὶ ἀρχόμενος καὶ τελευταῖων ἰσοδυναμοῦσι με ἐπίρρημα χρονικόν, ἢ με ἐμπρόθετον προσδιορισμὸν δηλοῦντα χρόνον.

τελευτῶν=ἐν τέλει, τελευταίων· ἀρχόμενος=ἐν ἀρχῇ, κατ' ἀρχάς, τὸ πρῶτον· ὡς : ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον (Πλ. Θεαιτ. 174). Οἱ Ἕλληνες κινήθησαν οὐκ ἠδύναντο ἐκ τοῦ χωρίου, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοὺς οἱ Θραῖκες (Ξ. Ἄν. 6, 3, 8). Ἡ μετοχή ἀνύσας μετὰ προστακτικῆς σημαίνει ταχέως, τέλος πάντων, ὡς: ἀνοιγ' ἀνύσας τὸ φροντιστήριον ('Αριστφ. Νεφ. 181).

ΣΗΜ. 6'. Πρὸς ἀκριβεστέραν δῆλωσιν τῆς χρονικῆς σχέσεως τῆς μετοχῆς πρὸς τὸ κύριον ῥῆμα συνάπτονται α') μετὰ τῆς μετοχῆς συνήθως (ἄν καὶ ἀνήκουσι κυρίως εἰς τὸ ῥῆμα) τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα εὐθύς, ἅμα, μεταξὺ πρὸς ἔμφρασιν τοῦ συγχρόνου· π. χ. ἅμα προῖον ἐπεσκοπεῖτο (= ἐν ᾧ προεχώρει, συγχρόνως ἐξήταζε . . . Ξ. Κυ. 5, 2, 22) τὸ τοῦ Θεοῦ σημεῖον πολλαχοῦ μ' ἐπέσχε λέγοντα μεταξὺ (Πλ. Ἄπ. 40). β') μετὰ τὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως, τὸ τότε, ἐνταῦθα, εἶτα ἢ ἔπειτα, ἐν τούτῳ, μετὰ ταῦτα καὶ τὸ οὕτως εἰς δῆλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας· π. χ. ἀσκήσαντες τότε ἐπιθησόμεθα τοῖς πολιτικοῖς (Πλ. Γο. 527). Ὁ Ἀναξίβιος τὸν Ξενοφῶντα ἐκέλευσε διαβάνα τὸν Ἑλλησποντον, ἔπειτα ἀπαλλάττεσθαι (Ξ. Ἄν. 7, 1, 4). Ἀναστάς οὕτω δεῦρο ἐπορεύομην (Πλ. Πρωτ. 310).

β') αἰτιολογικὴ μετοχή: λέγω δὲ τοῦδ' ἕνεκα βουλόμενος δόξαι σοι ὅπερ καὶ ἐμοὶ (=εἰπειδὴ βούλομαι. Πλ. Φαίδ. 13).

ΣΗΜ. α'. Ἡ αἰτιολογικὴ μετοχή τί παθῶν καὶ ἐν πλαγίᾳ ἐρωτῆσει οὐκ ἐπιπέσει ἰσοδυναμεῖ πως τῷ διὰ τί· π. χ. λέξον δὴ μοι, τί παθοῦσαι, εἴ περ νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς, θνηταῖς εἴξαι γυναιξί; ('Αριστφ. Ν. 341).

ΣΗΜ. β' Μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς μετοχῆς τίθεται πολλάκις τὸ ἄτε ἢ τὸ ὡς, σπανιώτερον τὸ οἶα δὴ. Τίθεται δὲ τὸ μὲν ἄτε καὶ τὸ οἶα δὴ, ὅταν ἡ αἰτιολογία παρίσταται ὡς πραγματικὴ (ἐξ ἀντικειμένου), τὸ δὲ ὡς, ὅταν ἡ αἰτιολογία παρίσταται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (ἐξ ὑποκειμένου)· π. χ. Κύρος ἄτε παῖς ὢν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἤδετο τῇ στολῇ (Ξ. Κυ. 1, 3, 3)· μάλα χαλεπῶς ἐπορεύοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι οἶα δὴ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν φόβῳ ἀπίοντες (Ξ. Ἑλλ. 6, 4, 26). Τρόπαιον ἔστησαν (οἱ Κερκυραῖοι) ὡς νενικηκότες (=εἰπειδὴ, ὡς ἐνόμιζον, εἶχον νικῆση. Θ. 1, 54). Πρὸς ἐπίτασιν δὲ τῆς λογικῆς ἀκολουθίας τίθεται πολλάκις μετὰ τὴν αἰτιολογικὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως ὡς ἐπανάληψις τῆς αἰτιολογίας τὸ διὰ τοῦτο ἢ τὸ ἐκ τούτου· π. χ. νομίξω ὑμᾶς κρείττους πολλῶν βαρβάρων, διὰ τοῦτο προσέλαβον (Ξ. Ἄν. 17, 3). //

γ') ὑποθετικὴ μετοχή: εἰάν μὲν ὠφέλιμα ἦ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερά δὲ ὄντα οὐ βουλόμεθα (=εἰάν δὲ βλαβερά· ἦ. Πλ. Γο. 468).

δ') τελικὴ μετοχή π. χ. τοῦτο λέξων ἔρχομαι (= ἔρχομαι ἵνα τοῦτο εἴπω. Ξ. Ἀγ. 2, 7).

ΣΗΜ. Ἡ τελικὴ μετοχή τίθεται κατὰ μέλλοντα χρόνον καὶ συνήθως μετὰ κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων. Σπανίως μετ' ἄλλων ῥημάτων τίθεται τελικὴ μετοχή καὶ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς π. χ. συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν (Ξ. Ἀν. 1, 1, 3).

ε') ἐναντιωματικὴ (ἐνδοτικὴ) μετοχή: ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων οὔσα δυνατωτάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη (= εἰ καὶ τῶν ὀλ. π. ἦν. Ξ. Πολ. Λ. 1, 1): πολλοὶ μὲν ὄντες εὐγενεῖς, εἰσι κακοὶ (= εἰ καὶ εὐγενεῖς εἰσι. Εὐρ. Ἡλ. 551).

ΣΗΜ. Πρὸς σαφεστέραν δήλωσιν τῆς ἐναντιωματικῆς σημασίας τίθεται πολλάκις μετὰ τῆς ἐναντιωματικῆς μετοχῆς τὸ καὶ ἢ τὸ καίπερ π. χ. Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσοῦ ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον (Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 2). Πρὸς ἐπίτασιν δὲ τῆς ἐναντιωματικῆς σχέσεως τίθεται πολλάκις ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως τὸ ὅμως, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ εἶτα ἢ ἐπειτα ἰδ. καὶ § 484.

ς') τροπικὴ μετοχή: προαιροῦνται μᾶλλον οὕτω κερδαίνειν ἀπ' ἀλλήλων ἢ συναφελούντες αὐτούς (= διὰ τοῦ συναφελείν. Ξ. Ἀπ. 3, 5, 16): ληξόμενοι ζῶσι (Ξ. Κυ. 3, 2, 25).

ΣΗΜ. Αἱ τροπικαὶ μετοχαὶ ἔχων, φέρων, ἄγων μετ' αἰτιατικῆς, ὅταν εἶνε συντεταγμένοι μετὰ ῥήματος κινήσεως σημαντικοῦ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὴν σύν μετὰ δοτικῆς π. χ. Τισσαφέρνης πορεύεται ὡς βασιλεῖα ἱππέας ἔχων ὡς πεντακοσίους (= σύν ἱππεῦσι, μὲ ἱππέας. Ξ. Ἀν. 1, 2, 4).

§ 260. Πολλάκις μετὰ τῆς παραθέσεως συνάπτεται ἡ μετοχὴ ὦν, ἣτις ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν καὶ λέγεται ἀναφορικὴ π. χ. ὁ πατήρ τὴν οὐσίαν ἐνεχείρισεν Ἀφόβω τε καὶ Δημοφῶντι, ἀδελφιδῶν ὄντων (= οἱ ἦσαν ἀδελφιδῶ. Δημ. 27, 4).

§ 261. Ἡ παραθετικὴ μετοχή, ἣτις ἔχει ὡς ὑποκείμενον λέξιν μὴ κειμένην ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, λέγεται ἀπόλυτος. Τίθεται δὲ ἡ ἀπόλυτος μετοχή

α') κατὰ γενικὴν πτώσιν ἐπὶ τῶν προσωπικῶν ῥημάτων (γενικὴ ἀπόλυτος) π. χ. θεοῦ θέλουτος, κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλείους (ἂν θεός θέλῃ...): καταστάσης ἐκκλησίας εἰς ἀντιλογίαν ἤλθον (= ἐπεὶ κατέστη ἐκκλησία. Θ. 1, 31).

ΣΗΜ. α'. Σπανίως ἀπαντᾷ γενικὴ ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος π. χ. βοηθησάν-

των ὁμῶν προθύμως, πόλιν προσλήψασθε (Θ. 3, 13) ἀντί: βοηθήσαντες προθύμως πόλιν προσλήψασθε. Ἐνίοτε τίθεται γενικὴ ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον λέξιν, ἣτις κεῖται καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει κατὰ δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον· π. χ. Οἱ ἔφοροι, ἤδη ἔξω ὄντος αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο (Ξ. Ἄν. 2, 6, 3) ἀντί: ἤδη ἔξω ὄντα ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο· *μαχομένων αὐτῶν καὶ ἀπορουμένων*, θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσιν (Ξ. Ἄν. 5, 2, 24) ἀντί: *μαχομένους καὶ ἀπορουμένους* θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσι.

ΣΗΜ. 6'. Ἐνίοτε ἐλλείπει τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπολύτου γενικῆς α') ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου· π. χ. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς— προίεσαι εἰς τὸ πρόσθεον, ἕως Κύρω συμμίξισαι. Ἦδη δὲ ἐν ὄρμῃ ὄντων (δηλ. αὐτῶν) . . . ἦλθε Προκλῆς (Ξ. Ἄν. 2, 1, 3) 6') ὅταν νοῆται γενικῶς τῶν ἀνθρώπων ἢ τῶν πραγμάτων· π. χ. οὐκ ἐξαιτούμενος, οὐκ Ἀμφικτυονικὰς δίκας ἐπαγόντων, οὐκ ἀπειλούντων, οὐκ ἐπαγγελλομένων (δηλ. τῶν ἀνθρώπων) οὐδαμῶς ἐγὼ προδέδωκα τὴν εἰς ὑμᾶς εὐνοίαν (Δημ. 18, 322)· οὕτως ἐχόντων (δηλ. τῶν πραγμάτων) εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς θεοὺς, ἡμῖν δὲ συμμάχους (Ξ. Ἄν. 3, 2, 10). Ἐπὶ τοῦ ὄντος πολλῶ (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 16) ὑποκείμενον εἶνε τοῦ θεοῦ. Ἐπὶ τοῦ εἰσαγγελθέντος ὅτι . . . (Θ. 1, 116), δηλωθέντος ὅτι . . . (Θ. 1, 74) καὶ τῶν ὁμοίων ὑποκείμενον εἶνε ἢ εἰδικὴ πρότασις.

6') κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος). Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος γίνεται 1) ἐξ ἀπροσώπων ῥημάτων· π. χ. πολλὰ πλεονεκτῆσαι ὑμῖν ἐξὸν οὐκ ἠθελήσατε (=εἰ καὶ ἐξῆν. Δημ. 2, 24)· δῆλον ὅτι οἶσθα μέλον γέ σοι (=εἰπειδὴ μέλει γέ σοι. Πλ. Ἄπ. 24)· εἰρημένον αὐταῖς ἀπαντᾶν ἐνθαδί εὐδουσι καὶ οὐχ ἦκουσι (=εἰ καὶ εἴρηται Ἄρσφ. Λυσ. 13)· ἄδηλον ὄν (Θ. 1, 12). Οἱ Συρακόσιοι παρεκλεύοντο κραυγῇ οὐκ ὀλίγη χρώμενοι ἀδύνατον ὄν ἐν νυκτὶ ἄλλω τῷ σημῆναι (Θ. 7, 44). Οἶμαι τὸ πλῆθος ψηφιεῖσθαι ἃ βουλόμεθα, ἅμα μὲν ὑμῶν συναγορευόντων, ἅμα δὲ καὶ αἰσχρὸν ὄν ἀντιλέγειν (Ξ. Κυ. 2, 2, 20)· 2) σπανιώτερον ἐκ προσωπικῶν ῥημάτων καὶ πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥσπερ εἰς δῆλωσιν ὑποκειμενικῆς αἰτιολογίας· π. χ. τοὺς υἱεῖς οἱ πατέρες ἀπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων εἰργουσιν ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὁμιλίαν ἄσκησιν οὐσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν (Ξ. Ἄπ. 1, 2, 20)· φίλους κτῶνται ὡς βοηθῶν δεόμενοι, τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους (Ξ. Ἄπ. 2, 3, 3).

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόλυτος μετοχή τυχόν (= εἰ τύχοι) ἀπέβη ἐπίρρημα ἰσοδυναμοῦν τῷ ἴσως π. χ. τοῖς οἰκείοις τυχόν ἄν χρησαίμην (Ἰσ. 5. 94).

Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν.

§ 262. Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν π. χ. σύ, εἰ ἐνορᾷς τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγενόμενον, λέγε (= σύ, εἰ ἐνορᾷς ὅτι πόρος τις καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγένοιτο, λέγε. Ε. Κυ. 1, 1, 9). Πολιτεῖαν τὴν ὀρθῶς ἄν τοῖς πράγμασι χρησαμένην οὐκ ἔχομεν (= ἢ ὀρθῶς ἄν χρησάιτο. Ἰσ. 7, 12). εὖ ἴστε μὴδὲν ἄν με ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων κτλ. (= εὖ ἴστε ὅτι οὐδὲν ἄν ἐπεχείρησα, εἰ ἐώρων κτλ. Ἰσ. 5, 13).

Παράλειψις τῆς μετοχῆς.

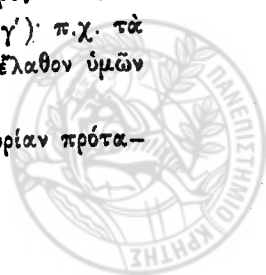
§ 263. Ἡ μετοχή ἐνίοτε παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων π. χ. ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνους εἶδον (δηλ. ἀναχωρήσαντας. Θ. 3, 16). Συχνότατα παραλείπεται ἡ μετοχή ἐπὶ τοῦ τυγχάνειν π. χ. ἀνεπαύοντο ὅπου ἐτύγγανεν ἕκαστος (δηλ. ἀναπαυόμενος. Ε. Ἀν. 3, 1, 3) ἔδωκεν ὅ τι ἕκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς. Λυσ. 12, 18). Ἐνίοτε παραλείπεται ἡ μετοχή ὡν ἐπὶ τοῦ διατελεῖν καὶ τοῦ τυγχάνειν π. χ. Σωκράτης ἀνυπόδητος καὶ ἀχίτων διετέλει (δηλ. ὦν. Ε. Ἀπ. 1, 6, 2) τυγχάνει ἡμῶν ἕκαστος οὐκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἑνδεής (δηλ. ὦν. Πλ. Πολ. 369).

Σύνδεσμος δύο ἢ πλείονων μετοχῶν.

§ 264. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ συνδέονται μετ' ἀλλήλων, ὅταν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν π. χ. οὗτοι προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας λέγουσιν ὅτι . . . (Ε. Ἀν. 2, 1, 18).

§ 265. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ δὲν συνδέονται πρὸς ἀλλήλας α') χάριν ἐμφάσεως (ἀσύνδετον σχῆμα. ἰδ. § 516, γ') π. χ. τὰ δέκα τάλαντα, δρώντων, φρουρούντων, βλεπόντων, ἔλαθον ὡμῶν ἀφελόμενοι (Αἰσχ. 3, 94).

β') ὅταν δὲν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότα-

σιν· π. χ. προΐοντες (χρ. μετ.) λεληθάμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπιωκότες (κατηγ. μετ. Πλ. Θεαιτ. 180).

γ') ὅταν ἡ μία προσδιορίζῃ τὴν ἄλλην· π. χ. Κῦρος ὑπολαβῶν τοὺς φεύγοντας, συλλέξας στράτευμα ἐπολιόρκει Μίλητον (= ὑπολαβῶν τοὺς φεύγοντας συνέλεξε στράτευμα καὶ ἐπ. τὴν Μ. Ε. Ἄν. 1, 1, 7).

γ'. Τὰ εἰς -τος καὶ -τέος ῥηματικά.

§ 266. Τὰ εἰς -τος ῥηματικά ἐπίθετα ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν· σημαίνουσι δὲ ἢ ὅτι ἡ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, ἢ τὸν δυνατόν (ἢ ἄξιον) νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον· π. χ. πολίτης ποιητὸς (= πεποιημένος, ἀντιθετικῶς πρὸς τὸν γένει πολίτην)· ἀλωτὸς (= δυνατός ἀλῶναι)· ἐπαινετὸς (= ἄξιος ἐπαινεῖσθαι). Τινὰ τῶν εἰς -τος ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν μάλιστα μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ α σύνθετα· π. χ. ἀπρακτος (= μὴ πρᾶξας. Ε. Ἑλλ. 2, 2, 21)· ἀστράτευτος (= μὴ στρατευσάμενος).

§ 267. Τὰ εἰς τος ῥηματικά ἐπίθετα συντάσσονται ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα· π. χ. ὑπερβατὸν ἦν τὸ περιτείχισμα (Θ. 3, 25). Τινὰ δὲ τῶν ἐσχηματισμένων ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστὶ καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δυνατόν ἢ ἄξιον καὶ τὸ οἰκείον ἀπαρέμφατον· π. χ. οὐ βιωτὸν μοί ἐστι (= οὐκ ἄξιόν μοί ἐστι ζῆν πρβ. Ἄριστφ. Ὀρ. 548: ζῆν οὐκ ἄξιον ἡμῖν)· ἄρα γρυκτὸν ἐστὶν ἡμῖν (= ἄρα δυνατόν ἐστὶν ὑμῖν γρυῖξαι. Ἄριστφ. Ἄχ. 656)· εὐεπίθετον ἦν ἐνταῦθα (= ῥᾶδιον ἦν ἐπιθέσθαι. Ε. Ἄν. 3, 4, 20).
| ΣΗΜ. Ὅμοίαν ἀπρόσωπον σύνταξιν ἔχουσιν ἐνίοτε καὶ τὰ εἰς σιμος ῥηματικά· π. χ. οὐκ ἐστὶν οἱ βιώσιμον (= οὐκ ἐστὶν αὐτῶ δυνατόν ζῆν. Ἦρ. 1, 45)· προἰμώτερα ἐγένετο (= ῥᾶον ἐγένετο πλεῖν. Θ. 1, 8).

§ 268. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά ἐπίθετα σημαίνουσι τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον. Συντάσσονται δὲ α') ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα· π. χ. οὐ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ὁ ἀνὴρ (= δὲν πρέπει νὰ προτιμᾶται τῆς ἀληθείας ὁ ἀνὴρ. Πλ. Πολ. 595)· β') ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστὶ (ἢ νοουμένου τοῦ ἐστὶ), καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ

τὸ δεῖ καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρέμφατον· π. χ. οὐκ ἀθυμητέον (=οὐ δεῖ ἀθυμεῖν. Δη. 4, 2)· οἰστέον τὴν τύχην (=δεῖ φέρειν τὴν τύχην. Εὐρ. Ἴω. 1260)· ὁ μὲν, ὡς δεῖ πράττειν ἰγνωκῶς ἔσται, ἡμεῖς δὲ ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον (=δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι. Δημ. 1, 14).

§ 269. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως τῶν εἰς τέος ῥηματικῶν, τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται κατὰ δοτικὴν, τὸ δὲ ἀντικείμενον καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ εἰς τέον παράγεται· π. χ. τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον (Ἰσ. 6, 91)· μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλειοσι (=δεῖ πλειονας μετέχειν ἢ μετασχεῖν τῶν πραγμάτων. Θ. 8. 65).

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πῶσιν, διότι ἐν τῷ εἰς τέον ἐνουπάρχει ἡ ἔννοια τοῦ δεῖ καὶ ἀπαρεμφάτου· τότε δὲ παραλείπεται τὸ ἐστί· π. χ. τὸν βουλούμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διακτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον (Πλ. Γο. 507).

§ 270. Τὰ εἰς τέος ῥηματικὰ ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει δύνανται νὰ κεῖνται ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς ἢ ἐπὶ τῆς μέσης σημασίας τοῦ ῥήματος· π. χ. παρασκευαστέον ἐστὶ δύναμιν τινα (=δεῖ παρασκευάσαι. Πλ. Γο. 510)· παρασκευαστέον μάλιστα μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι (=δεῖ παρασκευάζεσθαι. Πλ. Γο. 507).

§ 271. Ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει τὰ εἰς τέος ῥηματικὰ εὐρηνται πολλάκις ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· π. χ. εἰ τὸν οἶνον ἡξίους πίνειν, συνεκποτέ' ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα (Ἄρστω. Πλ. 1084). Ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματα ἐστί καὶ νῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί, οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν (Θ. 1. 86). Ὁμοίως καὶ τὰ εἰς τος καὶ σιμος ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει εὐρηνται ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ· π. χ. ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἐπὶ τοῦ ἵππου ἦγεν, ἐπεὶ δ' ἄβατα ἦν, καταλιπὼν τὸν ἵππον ἔσπευδε πεζῇ (Σ. Ἄν. 3, 4, 49).

Πλάγιος λόγος.

§ 272. Πλάγιος λόγος λέγεται ὁ λόγος προσώπου τινὸς ὁ ἐξαρτώμενος ἐκ λεκτικῷ (ἢ γνωστικῷ) ῥήματος. Εὐθὺς δὲ ἢ ὀρθὸς

λόγος λέγεται ὁ λόγος ὁ ἀνεξαρτήτως καὶ κατ' εὐθείαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος ἐκφερόμενος.

§ 273. Προτάσεις κρίσεις ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ α') δι' ἀπαρεμφάτου π. χ. Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱὸς (εὐθ. λόγος: εἰμὶ Διὸς υἱός) β') διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς π. χ. λέγει ὡς ὑβριστῆς εἰμι (εὐθ. λό.: ὑβριστῆς εἶ. Λυσ. 24, 15).

§ 274. Προτάσεις ἐπιθυμίας ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ δι' ἀπαρεμφάτου π. χ. Οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ξυμμάχοις κατὰ τάχος ἔφραζον εἶναι ἐς τὸν Ἴσθμόν (εὐθ. λ.: ἴτε εἰς τὸν Ἴσθμόν. Θ. 3, 15) ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν (εὐθ. λ.: μηδεὶς βαλλέτω. Ε. Κυ. 1, 4, 14).

§ 275. Αἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερόμεναι προτάσεις, αἱ ἐρωτηματικαὶ καὶ πᾶσαι αἱ δευτερεύουσαι ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθενται

α') κατὰ τὴν ἐγκλίσιν τοῦ εὐθέος λόγου, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχη ἀρκτικὸς χρόνος π. χ. λέγει ὡς ὑβριστῆς εἰμι (Λυσ. 24, 15) ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ (Πλ. Φαίδ. 115).

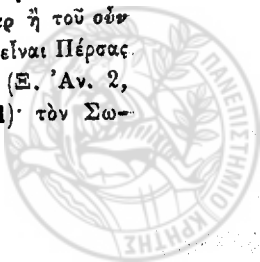
β') κατ' εὐκτικήν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχη ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ εὐκτικὴ αὕτη λέγεται εὐκτικὴ πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου. Ἡ πλαγία εὐκτικὴ τίθεται μόνον ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς καὶ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄνευ τοῦ ἄν τοῦ εὐθέος λόγου. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ἢ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, τὸ ἔδει, ἐχρῆν, προσῆκε καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ἢ ὑπόθεσις τοῦ τετάρτου εἶδους μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ. Πολυλάκις δὲ καὶ μετὰ ἱστορικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου π. χ. οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλείοιεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν ἀνδράσιν ἱκανοῖς (εὐθ. λ. ἡμεῖς μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπλέομεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προσετάξαμεν κτλ. Ε. Ἑλλ. 1, 7, 5) ὁ Κλέανδρος εἶπεν ὅτι Δέξιππον οὐκ ἐπαινοίῃ, εἰ ταῦτα πεποικῶς εἶη (εὐθ. λ. Δέξιππον οὐκ ἐπαινῶ, εἰ ταῦτα πεποίηκε. Ε. Ἀν. 6, 6, 25) ἢ μήτηρ διηρώτα τὸν Κύρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι (εὐθ. λ. πότερον βούλει μένειν ἢ ἀπιέναι; Ε. Κυ. 1, 3, 15) τὸν θεὸν ἐπήρουντο, εἰ παραδοῖεν Κορινθίους τὴν πόλιν (εὐθ. λ. παραδῶμεν Κορ. τὴν πόλιν; Θ. 1. 25). Θηρα-

μένης εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ μέλει τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ ὅμοια πράττοντας αὐτῷ (εὐθ. λ. οὐδὲν ἐμοὶ μέλει τοῦ ὑμ. θορ., ἐπειδὴ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οἶδα κτλ. Λυσ. 12, 74). Ἀναξίβιος ἀπεκρίνατο ὅτι βουλεύσοιτο περὶ τῶν στρατιωτῶν ὅτι δύναιτο ἀγαθόν (εὐθ. λ. : βουλεύσομαι ὅ,τι ἂν δύνωμαι ἀγαθόν (Ξ. Ἄν. 7, 1, 35). Τισσαφέρνης ὤμοσεν Ἀγησιλάῳ, εἰ σπείσαιο, ἕως ἔλθοιεν, οὓς πέμψειε πρὸς βασιλέα ἀγγέλους, διαπράξεσθαι αὐτῷ ἀφεθῆναι αὐτονόμους τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδας πόλεις (εὐθ. λ. : ἰὰν σπείση, ἕως ἂν ἔλθωσιν οὓς ἂν πέμψω πρὸς β. ἀγγέλους, διαπράξομαι κτλ. Ξ. Ἄγ. 1, 10) ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ ὅτι πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοίεν (εὐθ. λ. : πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιμεν ἢ τὰ ὅπλα παραδοίμεν. Ξ. Ἄν. 2, 1, 10). Θεμιστοκλῆς ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὦν ὀνομαστὸς ἐγένετο οὐτ' ἐκείνος Ἀθηναῖος (εὐθ. λ. : οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὦν ὀνομαστὸς ἐγενόμην οὐτε σὺ Ἀθηναῖος. Πλ. Πολ. 329) ἐτόλμα λέγειν, ὡς ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροὺς ἐφείλκυσε (εὐθ. λ. : ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροὺς ἐφείλκυσα. Δημ. 22, 59) ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαίους εἴτε ἄλλο τι χρήσονται (εὐθ. λ. : κατακαύσωμεν τοὺς Θηβαίους ἢ ἄλλο τι χρῆσώμεθα; Θ. 2, 4).

ΣΗΜ. Ὅταν ἐν τῷ εὐθεῖ λόγῳ τὸ ῥῆμα τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως εἶνε ὀριστικὴ ἱστορικῶν χρόνου, τηρεῖται καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ π. χ. ἤρομην εἰ τινες εἶεν μάρτυρες, ὧν ἐναντίον ἀπέδωσαν (εὐθ. λ. : εἰσὶ τινες μάρτυρες, ὧν ἐναντίον ἀπέδοτε; Δημ. 30, 29).

ΣΗΜ. 6'. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ μετὰ πρότασιν ἐκφερομένην διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς κατ' εὐκτικὴν, τίθεται ἐνίοτε πρότασις κατ' εὐκτικὴν συνδεομένη διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ οὖν, ἢ τοῦ δέ, ἵνα συνεχίσῃ τὸν πλάγιον λόγον π. χ. Λυκομήδης ἔλεγε ὡς μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατέρις εἴη μόνοι γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 23) ἀποκρίνεται Ποσειδίππος ὅτι τριήραρχος ἐγὼ τῆς νεῶς εἴην πλεούσοιτο οὖν οἱ ἐγὼ καλεῶ (Δημ. 50, 50).

ΣΗΜ. γ'. Πολλάκις μετὰ λεκτικὸν ῥῆμα συντεταγμένον μετ' ἀπαρεμφάτου ἔπεται πρότασις ὑποτελής, ἢ πρότασις διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ οὖν συνδεομένη, κατ' ἀπαρεμφάτον π. χ. Ἀριαῖος ἔφη πολλοὺς εἶναι Πέρσας ἐαυτοῦ βελτίους, οὓς οὐκ ἂν ἀνασχέσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος (Ξ. Ἄν. 2, 2, 1) οὐκ ἔφη ἐρεῖν ὄρκους γὰρ ὁμωμοκέναι (Λυσ. 43, 21) τὸν Σω-

κράτη Ἀριστόδημος ἔφη κατὰ τὴν ὁδὸν πορεύεσθαι ὑπολειπόμενον· ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀγάθωνος, ἀνεωγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν· εὐθὺς οὖν, ὡς ἰδεῖν τὸν Ἀγάθωνα, ὦ, φάναι, Ἀριστόδημε, εἰς καλὸν ἦχεις (Πλ. Συμ. 174).

ΣΗΜ. δ'. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἐκφερομένου λόγου γίνεται μετάβασις εἰς τὸ ἀπαρέμφατον· π. χ. εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ζυμμάχους παρακαλέσαι (Θ. 1, 87).

ΣΗΜ. ε'. Ἐνίοτε ἄρχεται ὁ λόγος διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς, ἐπιφέρεται δὲ ἀντὶ ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἀπαρέμφατον· π. χ. εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἂν ὅ, τι τῇ πόλει δοκοίη, ἀντειπεῖν (Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 35).

ΣΗΜ. ς'. Πολλάκις μετὰ ῥῆμα λεκτικὸν τίθεται εὐθὺς λόγος· π. χ. ὁ δ' εἶπεν· ἐγὼ σε ἄσμενος ἐόρακα (Ξ. Ἄν. 2, 1, 16). Πολλάκις δὲ μετὰ λεκτικὸν ῥῆμα τίθεται εὐθὺς λόγος διὰ τοῦ ὅτι· π. χ. Τῶν ταῦτα εἰπόντι ἐγὼ ἂν δίκαιον λόγον ἀντειποίμι, ὅτι οὐ καλῶς λέγεις, ὦ ἄνθρωπε, εἰ οἷε κίνδυνον ὑπολογίζεσθαι τοῦ ζῆν ἢ τεθνάναι ἄνδρα, ὅτου τι καὶ σμικρὸν ὄφελος (Πλ. Ἄπ. 28). Πολλάκις δὲ γίνεται μετάβασις ἐκ τοῦ πλαγίου λόγου εἰς τὸν εὐθύν· π. χ. Λέγοντος ἐμοῦ ταῦτα ἀποκρίνεται Πολυκλῆς, ὅτι ὁ συντριήραρχος αὐτῷ οὐχ ἦχοι ἐπὶ τὴν ναῦν· οὐκουν παραλήψομαι μόνος τὴν τριήρη (Δημ. 50, 37). Μετὰ τοῦτον ἄλλος ἀνέστη—ἐπιδεικνύς ὡς εὐθες εἶη ἡγεμόνα αἰτεῖν παρὰ τούτου, ᾧ λυμαινόμεθα τὴν πράξιν (Ξ. Ἄν. 1, 3, 16).

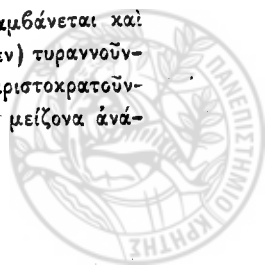
6'. Τὸ ἄρθρον ὡς ἀντωνυμία.

§ 276. Τὸ ἄρθρον ἀρχαιότατα εἶχε σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Ἀντὶ δεικτικῆς ἀντωνυμίας εὔρηται συνήθως παρ' Ὀμήρω. Ἐκ τῆς δεικτικῆς σημασίας προέκυψεν ἡ ἀναφορικὴ σημασία, καθ' ἣν ἐλαμβάνετο ἀντὶ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας συνήθως μὲν παρ' Ὀμήρω, πολλάκις δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς καὶ παρὰ τοῖς Ἰωσι (οὐδέποτε δὲ παρὰ τοῖς κωμικοῖς).

§ 277. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν τὸ ἄρθρον ἐτήρησε τὴν σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας

α') ἐν τῷ ὁ μὲν—ὁ δὲ (=οὗτος μὲν—ἐκεῖνος δέ, ἢ ἐκεῖνος μὲν—οὗτος δέ) καθ' ὅλους τοὺς τύπους· π. χ. περὶ πλείονος ποιῶ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον μέγαν τοῖς . . παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γάρ (=οὗτος μὲν γάρ) θνητός, ἢ δὲ (=ἐκείνη δέ) ἀθάνατος (Ἰσ. 2, 32).

ΣΗΜ. α'. Τὸ ὁ μὲν—ὁ δὲ καθ' ὅλους τοὺς τύπους λαμβάνεται καὶ ἀορίστως· π. χ. τῶν πόλεων αἱ μὲν (=τινὲς μὲν, ἢ ἄλλαι μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ (=τινὲς δέ, ἢ ἄλλαι δέ) δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται (Πλ. Πολ. 338). Ἐνίοτε τίθεται ὁμοῦ καὶ τὸ τίς πρὸς μείζονα ἀνά-

δειξιν τῆς ἀοριστίας· π. χ. ἔλεγον τοῦ Κύρου ὁ μὲν τις τὴν σοφίαν, ὁ δὲ τὴν καρτερίαν.—ὁ δὲ τις καὶ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος (Ξ. Κυ. 3, 1, 41).

ΣΗΜ. 6'. Τὸ τὸ μὲν—τὸ δέ, ἢ τὰ μὲν—τὰ δέ, λαμβάνεται πολλακίς ἐπιρρηματικῶς (=ἀφ' ἑνὸς μὲν—ἀφ' ἑτέρου δέ, ἢ ἐν μέρει μὲν—ἐν μέρει δέ)· π. χ. τὰ μὲν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο (Ξ. Ἄν. 4, 1, 10). πρβ. τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ ('Ανδ. 2, 16: τοῦτο μὲν, ἐν ᾧ ἐδόκει ὁ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐφαίνετο εὖ ὑπ' ἐμοῦ πεπονθῶς, πάλιν αὐ καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀπολλύμην).

6') ἐν τῷ ὁ δέ, ἢ δέ, τὸ δὲ (=οὗτος δέ, αὕτη δέ, τοῦτο δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις· π. χ. Κύρος δίδωσι Κλεάρχῳ μυρίους δαρκεικούς· ὁ δὲ (=οὗτος δέ) λαβὼν τὸ χρυσίον στρατεύμα συνέλεξε (Ξ. Ἄν. 1, 1, 9)· ταῦτα ἀπαγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία ἦν ὅτι ἄγοι πρὸς βασιλέα (Ξ. Ἄν. 1, 3, 21).

ΣΗΜ. Τὸ τὸ δὲ εὐρηται (παρὰ Πλάτωνι μάλιστα) ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὅμως δὲ ἢ ἀληθῶς δέ· π. χ. οἴονται με σοφὸν εἶναι· τὸ δὲ κινδυνεύει τῷ ὄντι ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι (Πλ. Ἄπ. 23).

γ') ἐν τῷ καὶ τὸν (οὗτινος ὀνομαστικὴ εἶνε καὶ ὅς ἰδ. § 312. σημ. γ'). Τὸ καὶ τὸν εὐρηται μόνον ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἠγεῖσθαι ἐκέλευε τοὺς Ὑρκανίους καὶ οἱ (=καὶ οὗτοι) ἠρώτων· τί δέ; οὐ γὰρ ἀναμένεις, ἔφασαν, τοὺς δμηρούς ἕως ἂν ἀγάγωμεν; καὶ τὸν (=καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται (Ξ. Κυ. 4, 2, 13).

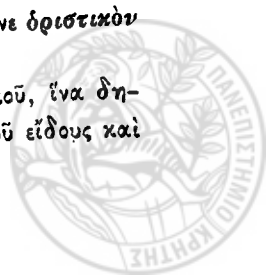
δ') ἐν τῷ τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τά, ὧν γίνεται χρῆσις, ὅταν ὁ λέγων ἀποφεύγῃ τὴν ὀνομασίην πρόσωπα ἢ πράγματα· π. χ. ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τόν (=πρὸς τοῦτον καὶ τοῦτον, πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα (Λυσ. 1, 23)· ἔδει τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι (Δημ. 9, 68).

ε') ἐν τῷ πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον) π. χ. τούτῳ τῷ οἰκήματι πρὸ τοῦ ὡς ταμείῳ ἐχρητο Ἰππόνικος (Πλ. Πρωτ. 315).

Τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν ἀρθρικὴν σημασίαν.

§ 278. Τὸ ἄρθρον κατὰ τὴν ἀρθρικὴν σημασίαν εἶνε ὀριστικὸν καὶ εἰδοποιόν.

§ 279. Τὸ ὀριστικὸν ἄρθρον τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ αὐτὸ ὡς γνωστὸν καὶ ὀρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἶδους καὶ

διακρίνη αὐτὸ ἀπ' ἄλλου ὁμοειδοῦς· π. χ. λέγεται ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἄνθρωπον (= τὸν γνωστὸν ἄνθρωπον, τὸν Φίλιππον Δημ. 8, 35)· ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κώμης γυναῖκας καταλαμβάνει (= ἐκ τῆς εἰρημένης κώμης. Ε. Ἄν. 4, 5, 9)· οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντείχον (Θ. 1, 11)· ἠπέιλουν αὐτῶ, εἰλήφονται, ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσοιεν (= τὴν προσήκουσαν δίκην. Ε. Ἄν. 5, 6, 34)· σφόδρα φιλεῖ σε ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ (= δὲ σὸς πατὴρ καὶ ἡ σὴ μήτηρ. Πλ. Λυ. 207).

§ 281. Τὸ εἰδοποιὸν ἄρθρον τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὸ ὄλον εἶδος καὶ διακρίνη αὐτὸ ἀπ' ἄλλων εἰδῶν· π. χ. ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας (= πᾶς ἄνθρωπος, οἱ ἄνθρωποι, τὸ ἀνθρώπινον γένος. Πλ. Πρωτ. 322). Οὕτω τίθεται τὸ ἄρθρον μάλιστα μετὰ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οὐσιαστικῶς λαμβανομένων· π. χ. ὁ ἀνδρείος (= πᾶς ἀνδρεῖος), ὁ βουλόμενος (= πᾶς ὁ βουλόμενος), ὁ τυχεῖος, ὁ ἐπιστάμενος, τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον (Σοφ. Οἶδ. Τ. 110). Πολλάκις προτάσσεται καὶ τὸ πᾶς· π. χ. πᾶν τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνόμασται (Θ. 6, 89).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθρον ὡς εἰδοποιὸν εὐκόλως λαμβάνεται διανεμητικῶς ἀντὶ τοῦ ἑκάστος· π. χ. ὁ Κύρος ὑπισχνεῖται δώσειν ἀντὶ δαρεικοῦ τρία ἡμιδαρεικὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ (ἐκάστου μηνὸς ἐκάστῳ στρατιώτῃ. Ε. Ἄν. 1, 3, 21).

Παράλειψις τοῦ ἄρθρου.

§ 281. Τὸ ἄρθρον δὲν τίθεται

α') ἐπὶ τῶν ὀνομάτων, ἅτινα παρίστανται ἀόριστα. Μετὰ τούτων πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀοριστίας συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία *τίς*· π. χ. *γυνὴ τις χήρα ὄρουν εἶχε*.

β') συνήθως ἐπὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων· π. χ. *Μίνως* ναυτικὸν ἐκτῆσατο (Θ. 1, 4). Τίθεται δὲ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἄρθρον, ὅταν εἶνε ἱκανῶς γνωστὰ, ἢ ἐμνημονεύθησαν πρότερον. Ἄν δὲ μετὰ τὸ κύριον ὄνομα ἐπιφέρηται παράθεσις, τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τῆς παραθέσεως· π. χ. ὁ Πλάτων, Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος.—Κύρον δὲ μεταπέμπεται (Δαρεῖος) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς σατράπην ἐποίη-

σεν. Ἐναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος λαβὼν Τισσαφέρην ὡς φίλον (Ξ. Ἄν. 1, 1, 2).

ΣΗΜ. Τὰ κύρια ὀνόματα τῶν χωρῶν καὶ τὰ ἐθνικά, ὅταν λαμβάνονται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἐπὶ ὅλου τοῦ ἔθνους, τίθενται συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου.

γ') πάντοτε ἐπὶ τοῦ βασιλεύς, ὅταν λαμβάνηται ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν· π. χ. βασιλεύς νικᾷν ἠγεῖται (Ξ. Ἄν. 2, 1, 11).

δ') πολλάκις ἐπὶ τοῦ οὐρανόσ, γῆ, ἥλιος, σελήνη, ἄστρ (ὅταν λαμβάνηται ἀντὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν) καὶ πόλις (ὅταν λαμβάνηται ἀντὶ τοῦ ἀκρόπολις)· διότι θεωροῦνται ὡς κύρια ὀνόματα· π. χ. σχεδὸν ὅτε ταῦτ' ἦν καὶ ἥλιος ἐδύετο (Ξ. Ἄν. 1, 10, 15)· ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ (Ξ. Ἄν. 4, 2, 2)· ἀπιέναι εἰς ἄστρ (Λυσ. 13, 24).

ε') πολλάκις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς συγγενείας πατήρ, μήτηρ, γονεῖς, ἀνὴρ, γυνή, παῖς, ἀδελφός· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ θεοῦ καὶ ἑνθρώποι· π. χ. εἶδε πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγενημένους (Ξ. Κυ. 3, 1, 7)· τὰ ἐν ἀνθρώποις (Ξ. Κυ. 2, 2, 7).

ς') πολλάκις ἐπὶ ἀφηρημένων ὀνομάτων, μάλιστα δὲ ὀνομάτων ἀρετῶν καὶ κακιῶν· π. χ. ἀρχὴ φιλίας μὲν ἔπαινος, ἐχθρὰς δὲ ψόγος (Ἰσ. 1, 33)· δικαιοσύνη σοφία ἐστίν (Ξ. Ἄπ. 3, 9, 5). Συχνότατα παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῆς αἰτ. τοῦ κατὰ τι ὄνομα, γένος, μέγεθος, εὔρος καὶ τῶν ὁμοίων.

ζ') ἐπὶ λέξεων χρονικῶν καὶ τοπικῶν ἐν ἐκφράσεσι τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου· π. χ. ἄμ' ἡμέρα, μέχρι δειλῆς, διὰ νυκτός, ἐν δεξιᾷ, ἐπ' ἀριστερά, κατ' ἀγρούς, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ὅμοιως ἐπὶ τῆς χρονικῆς γενικῆς ἡρος, χειμῶνος, μεσημβρίας κτλ. καὶ ἐπὶ τοῦ δόρυ καὶ τοῦ ἀσπίς ἐν στρατιωτικαῖς φράσεσι· π. χ. ἐπὶ δόρυ ἀναστρέφειν (=ἐπὶ δεξιᾷ στρέφεισθαι)· παρ' ἀσπίδα ἄγειν (=ἐπ' ἀριστερὰ ἄγειν).

ΣΗΜ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ποιηταῖς παραλείπεται πολλάκις τὸ ἄρθρον καὶ ἔνθα ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὄφειλε νὰ τεθῆ· π. χ. θύματος ἐπιστάτης ἐπέστη τοῦδε παῖς Ἀχιλλέως (=τοῦ θύματος . . . ὁ παῖς. Εὐρ. Ἐκ. 224). Ἐκάθη κεῖται κόνει φύρουσα δύστηνον κᾶρα (=τὸ δύστηνον κᾶρα. Εὐρ. Ἐκ. 496).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου.

§ 282. Τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἄνευ ἄρθρου συνήθως π. χ. πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος. Δέχεται δὲ τὸ ἄρθρον α') ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὡς τι ἤδη γνωστόν π. χ. οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃν εἶδες β') ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον εἶνε ἀληθῶς καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου σηματινόμενον π. χ. οὗτός ἐστιν ὁ σῶφρων καὶ οὗτός ἐστιν ὁ ἀνδρείος (= ὁ ἀληθῶς σῶφρων καὶ ὁ ἀληθῶς ἀνδρείος. Πλ. Μενεξ. 248)· τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν (Αἰσχ. 2, 107).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 283. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ συνάπτεται μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ, τίθεται α') μεταξύ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ β') χάριν ἐμφάσεως μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, ἐπαναλαμβάνεται δὲ πρὸ τοῦ ἐπιθέτου τὸ ἄρθρον π. χ. αἱ δευτέραι φροντίδες σφώτεραι (γν.)· ὀχληρὸν ὁ χρόνος ὁ πολὺς (Με. 543).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε μετὰ οὐσιαστικὸν ἀσύναρθρον τίθεται ἐπίθετον μετ' ἄρθρου πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῆς ἤδη γενικώτερον ἐκπεφρασμένης ἔννοιαι· π. χ. ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μεγίστῳ (Λυσ. 19, 51).

ΣΗΜ. β'. Ἐὰν ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς εἶνε μετοχὴ ἔχουσα καὶ αὐτὴ προσδιορισμὸν τινα, τίθεται πολλάκις μόνον ὁ προσδιορισμὸς αὐτῆς μεταξύ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἢ δὲ μετοχὴ τίθεται μετὰ τὸ οὐσιαστικὸν ἄνευ ἄρθρου π. χ. αἱ ὑπ' Αἰσχίνου βλασφημίαι εἰρημέναι (Δημ. 18, 126)· αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι (Θ. 7, 23)· ὁ ἐκ τοῦ Πόντου σίτος εἰσπλέων (Δημ. 20, 31).

§ 284. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ ἄνευ ἄρθρου τίθεται μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ προτασσομένου ἢ ἐπιτασσομένου, εἶνε κατηγορηματικὸς προσδιορισμὸς τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἶνε δηλ. ὡς κατηγορούμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ π. χ. τὸ σῶμα θνητὸν ἔχομεν (= τὸ σῶμα, ὃ ἔχομεν, θνητὸν ἐστὶ)· βέβαιον ἄξις τὸν βίον δίκαιος ὢν (γν.)· Ἀγησίλαος μάλα φαιδρῶ τῷ προσώπῳ ἐκέλευσε κτλ. (Ξ. Ἀγ. 1, 13).

§ 285. Τὰ ἐπίθετα *ἄκρος*, *μέσος*, *ἔσχατος* τίθενται μετὰ οὐσιαστικοῦ α') ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί, ὅταν πρόκειται νὰ διακρίθῃ τὸ οὐσιαστικὸν ἄλλου ὁμοειδοῦς· π. χ. ἡ *μέση ἀγορά* = ἡ ἀγορά, ἣτις εἶνε ἐν τῷ μέσῳ, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλας ἀγοράς πέραξ οὐσας· β') κατηγορηματικῶς, ὅταν πρόκειται νὰ ὀρισθῇ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ ὅλον· π. χ. ἡ πρόκλησις γέγονεν ἐν *τῇ ἀγορᾷ μέσῃ* (= ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς. Δημ. 29, 12)· *ἄκρα τῆ οὐρᾶ* σείουσι (= διὰ τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς. Ξ. Κυνηγ. 3, 4)· *Εὐρύλοχος ἔσχατον* εἶχε τὸ *εὐώνυμον* (= τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ εὐώνυμου. Θ. 3, 107).

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ τίθεται κατηγορηματικῶς· π. χ. οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μεγάλη τῇ φωνῇ *δηλοῦντα* οἷα ἔπασχε (Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 56). Πολλάκις δὲ ἡ μετοχὴ, ἣτις κεῖται μετὰ οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς, δύναται νὰ ἐξηγητῆ δι' ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. *ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ* (= ἅμα τῇ τοῦ ἕαρος ἀρχῇ)· *ἅμα ἠλίῳ ἀνατέλλοντι* (= ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου)· ἐπὶ Πυθοδώρου *ἄρχοντος* (= ἐπὶ τῆς Πυθοδώρου ἀρχῆς). Τοιοῦτον καὶ τὸ *περιόοντι τῷ ἐνιαυτῷ* (= τῇ περιόδῳ, ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 25).

§ 286. Τὸ *πᾶς* α') τίθεται ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς· π. χ. *πᾶσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν* ἔρω (Πλ. Ἀπ. 20). Τὸ *πᾶς* τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ ἀσυνάρθρου 1) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *ἕκαστος*· π. χ. δρυὸς πεσοῦσης *πᾶς* ἀνὴρ *ξυλεύεται*· 2) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ καθαρῶς, ὅλως. Τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου· διότι εἶνε κυρίως κατηγορούμενον· π. χ. ἐν παντὶ *κακοῦ* ἂν εἴη ὁ φρουρούμενος ὑπὸ *πάντων πολεμίων* (= ὑπὸ καθαρῶς πολεμίων, δηλ. ὑπ' ἀνθρώπων ὄντων πολεμίων πάντων. Πλ. Πολ. 599).

β') τίθεται μετ' ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς· π. χ. ἐν τούτῳ ἡ *πᾶσα εὐδαιμονία* ἐστὶ (Πλ. Γο. 470. = τὰ σύνολον τῆς εὐδαιμονίας).

§ 287. Τὸ ὄλος τίθεται α') ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ, ἢ μετὰ ἀσυνάρθρου οὐσιαστικὸν κατηγορηματικῶς· π. χ. *ἐκέλευσεν ἐπιχωρῆσαι ὄλην τὴν φάλαγγα* (Ξ. Ἀν. 1, 2, 17)· β') μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς, ἢ καὶ ἄνευ ἄρθρου, ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν κεῖται ἄνευ ἄρθρου· π. χ. ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ

ὄλου στρατεύματος (Ξ. Ἄν. 6, 2, 10) χαλεπὸν τρέφεσθαι οἶκον ὄλον (Ξ. Κυ. 4, 6, 4).

§ 288. Ἡ αὐτὸς τίθεται ἄνευ ἄρθρου κατηγορηματικῶς π. χ. αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἢν (Δημ. 3, 30) αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατίον αὐτὰ τὰ πράγματα (Πλ. Φαίδ. 66). Μετὰ τοῦ ἄρθρου τίθεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον.

§ 289. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος τίθενται ἄνευ ἄρθρου πρὸ συνάρθρου, ἢ μετὰ συναρθρον οὐσιαστικόν π. χ. αὕτη, ἡδε, ἐκεῖνη ἢ πόλις καὶ ἡ πόλις ἡδε, αὕτη, ἐκεῖνη.

§ 290. Μετὰ τοῦ ἄμφω, ἀμφοτέροι, ἐκάτερος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν πάντοτε μετ' ἄρθρου. Ὅθεν τὸ ἄμφω, ἀμφοτέροι, ἐκάτερος τίθενται κατηγορηματικῶς π. χ. ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν ἐπήραξε (Πλ. Πρωτ. 314) ἀμφοτέρα τὰ ὄτα τετραυπημένον (Ξ. Ἄν. 3, 1, 31) ἐν ἐκατέρᾳ τῇ πόλει (Θ. 5, 56).

§ 291. Μετὰ τοῦ ἕκαστος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν μετ' ἄρθρου, ἢ ἄνευ ἄρθρου π. χ. ἐν ἐκάστῃ πόλει (Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 13) ἢ τάξις ἐκάστη (Ξ. Κυ. 5, 8, 36).

Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν.

§ 292. Μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τίθεται τὸ ἄρθρον α') ὅταν σημαίνωσιν ὠρισμένον μέρος προειρημένου ὄλου π. χ. ἦκον ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα καὶ ἐν ἐκάστῳ τρεῖς ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν δύο ἐκβάντες εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὄπλα, ὁ δὲ εἷς ἔμεινε (Ξ. Ἄν. 5, 4, 11) β') μετὰ τῆς ἀμφί, περί, ὑπέρ, ὅταν δι' αὐτῶν ὀρίζηται ἀριθμὸς ὡς ἐγγιστα π. χ. ἔμειναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα (Ξ. Ἄν. 6, 8, 22). Λέγονται ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους ἀποθανεῖν (Πλουτ. Φιλοπ. 10).

Ἐπιθετικοὺς καὶ οὐδιαστικοὺς δύνανται τοῦ ἄρθρου.

§ 293. Γενικὴ πτώσις, καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ πτώσεως καὶ ἀναφορικῆ πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνουσι δύνανται ἐπιθέτου π. χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (= ὁ βασιλεὺς θρόνος) αἱ πέρουσι πρεσβεῖται (= αἱ περυσιναι πρ.) ἢ κατὰ νόμον τιμωρία (= ἡ νόμιμος) Ἄνδρωτίων τῆς ὅπου βούλεσθε ὀλιγαρχίας ἀσελγέστερος γέγονε (Δημ. 22, 52).

§ 294. Γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ ἢ τὰ προτασσομένου λαμβάνουσι δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. τὰ τῶν στρατιωτῶν (=τὰ πράγματα τῶν στρατ., ἢ θέσις, ἢ κατάστασις τῶν στρατιωτῶν. Ξ. Ἄν. 3, 1, 20)· τὰ παρ' ἐμοὶ (=ἡ ἐμὴ θέσις, ἢ ἐμὴ κατάσταση. Ξ. Ἄν. 1, 7, 4)· τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου, τὸ τῆς παροιμίας κτλ. Ἐνίοτε τὸ ἄρθρον τὸ ἢ τὰ μετὰ γενικῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν· π. χ. τὸ τῆς τύχης (=ἡ τύχη. Δημ. 4. 45)· τὰ τῶν διακόνων τοῦμόν ἐν σμικρῷ μέρει ποιούμενοι τὸν οἶκαδ' ἠπειγον στόλον (Σοφ. Φιλ. 497=οἱ διάκονοι).

§ 295. Πᾶσα λέξις καὶ ὀλόκληρος πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνουσι δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. ὑμεῖς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δημ. 18, 4)· ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε (Δημ. 3, 10)· τὸ εἰ βούλει ῥηθὲν λύει πάντα φόβον (Πλ. Φιλ. 20)· ἐν ἔτι λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς (Πλ. Πολ. 327).

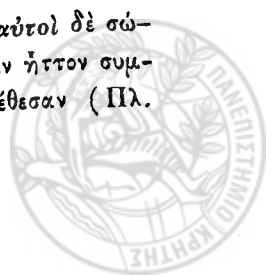
ΣΗΜ. Πολλοί=οὐκ ὀλίγοι. Οἱ πολλοί= 1) οἱ πλείονες 2) τὸ πλήθος, οἱ δημοκρατικοί· ὀλίγοι=οὐ πολλοί· οἱ ὀλίγοι= 1) οἱ ὀλιγώτεροι 2) οἱ ὀλιγαρχικοί.

γ'. Αἱ ἀντωνυμίαι.

Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 296. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) τίθενται, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως καὶ ἀντιθέσεως (ἄλλως παραλείπονται· ἰδ. § 19)· π. χ. σύ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ (Ἰσ. 1, 3).

§ 297. Ὡς ὀνομαστικὴ τοῦ τρίτου προσώπου παραλαμβάνεται τὸ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφάσεως, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ τὸ αὐτοὶ καὶ σπανίως τὸ σφεῖς· π. χ. ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὶ δὲ σώζειν τοὺς νόμους (Θ. 8, 76)· ἵνα δὴ καὶ σφεῖς μηδὲν ἤττον συμβουλάς χρησίμους ἀναθεῖεν, ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσαν (Πλ. Χαρμ. 165).

§ 298. Ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσεσι τοῦ ἐνικοῦ τίθενται οἱ μὲν ἐγκλιτικοὶ τύποι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀπλῶς τὸ πρόσωπον ἄνευ ἐμφάσεως, οἱ δὲ μακρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμὲ καὶ οἱ ὀρθοτονούμενοι σοῦ, σοί, σέ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως π. χ. μηδεμιᾶ πολυπραγμοσύνη προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς σε (Λυσ. 1, 16)· ἐγὼ οἶμαι καὶ ἐμὲ καὶ σέ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἠγεῖσθαι (Πλ. Γο. 474).

§ 299. Ὡς πλάγιοι πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου χρησιμεύουσιν αἱ πλάγιοι τῆς αὐτὸς.

ΣΗΜ. Περί τῆς χρήσεως τῶν τύπων τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου οὗ οἱ ἔσφῶν σφίσι σφᾶς ἰδ. § 303. 6'.

Ἡ ὀριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ αὐτὸς.

§ 300. Ἡ αὐτὸς εἶνε ὀριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ·

α') ὡς ὀριστικὴ τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἢ προσωπικῆς ἢ δεικτικῆς ἀντωνυμίας, ἢ καθ' ἑαυτήν, ἵνα μετ' ἐμφάσεως πρᾶξις τὸ εἰς δ ἀναφέρεται πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ διαστείλῃ αὐτὸ ἀπὸ παντὸς ἄλλου π. χ. πολλοὶ διέφευγον πελτασταὶ ὄντες δπλίτας ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν (Ξ. Ἄν. 6, 3, 4)· καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἤσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισε (Λυσ. 1, 1)· φυλάξαντες αὐτὸ τὸ περίορθρον (=ἀκριβῶς τὸ περ. . Θ. 2, 3)· αὐτὸ τοῦτό ἐστι τὸ ἐπάγγελμα δ ἐπαγγέλλομαι (=ἀκριβῶς τοῦτο. Πλ. Πρωτ. 319)· τὴν στρατείαν αὐτὸς Ξέρξης ἤγαγε (=αὐτός του. αὐτοπροσώπως. Ἰσ. 4, 88).

ΣΗΜ. α'. Ἡ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ὀριστικῆς σημασίας εὐκόλως λαμβάνει τὴν σημασίαν τοῦ μόνος π. χ. αὐτοὶ ἔσμεν κούπω ξένοι πάροις (Ἀριστ. Ἄχ. 504).

ΣΗΜ. 6'. Ἡ αὐτὸς μετὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν κειμένη ἐξαιρεῖ τὸ εἰς δ ἀναφέρεται πρόσωπον ὡς τὸ κυριώτατον π. χ. ἤρεθθη πρᾶσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα δέκατος αὐτὸς (=αὐτὸς μετὰ ἐννέα ἄλλων. Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 17).

6') ὡς ἐπαναληπτικὴ τίθεται μόνον κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις ἀντὶ προειρημένου ὀνόματος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος π. χ. Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ (δηλ. τῷ ἀδελφῷ. Ξ. Ἄν. 1, 1, 3)· Δαρεῖος Κύρον μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς σατράπην

αὐτὸν ἐποίησε (δηλ. τὸν Κῦρον. Ε. Ἄν. 1, 1, 1) βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ (Ε. Ἄν. 1, 10, 1).

§ 301. Ἡ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ ἴδιος καὶ τίθεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον· π. χ. τὴν Ἀττικὴν ἄνθρωποι ὄκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ (Θ. 1, 2).

Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

§ 302. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἧς καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις)· π. χ. πείθω ἑμαυτὸν (Θ. 6, 33)· γινῶθι σαυτὸν.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ δοκῶ ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἑμαυτῷ τίθεται συνηθέστερον ἢ προσωπικὴ μοὶ ἢ ἐμοί· π. χ. τῷ ὕπνῳ ὅτι ἠδόμεθα δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι (Ε. Ἰέ. 1, 6)· ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ (Ἀριστ. Β. 918).

§ 303. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου

α') τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἧς καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις)· π. χ. ἑαυτοῦ κήθηται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ε. Κυ. 8, 7, 15)· ὁ σοφὸς ἐν ἑαυτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.

β') τίθεται ἐν ἐξηρητημένῃ προτάσει ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ἄμεσος ἢ πλαγία ἀντανάκλασις). Ἄλλ' ἐπὶ τῆς πλαγίας ταύτης ἀντανακλάσεως τίθενται καὶ αἱ πλαγίαι τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου, τὸ μὲν οὖν καὶ ἔσπανιώτατα, τὸ δὲ οἷ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς οὐχὶ λίαν σπανίως, συνηθέστερον δὲ τίθενται αἱ πλαγίαι τῆς αὐτός· π. χ. ἐβούλετο Κλέαρχος ἅπαν τὸ στρατεύμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην (δηλ. τὸν Κλέαρχον. Ε. Ἄν. 2, 5, 29)· ἐφοβεῖτο Κῦρος μὴ οἱ ὁ πάππος ἀποθάνοι (δηλ. τῷ Κῦρῳ. Ε. Κυ. 1, 4, 2). Οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ (Θ. 2, 101). Περικλῆς ὑπετόπησε μὴ Ἀρχίδαμος τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπῃ (Θ. 2, 13).

γ') ἅπαντ' αἰεὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀναφερομένη· π. χ. τὸν κωμάρχην ἤγε πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας (δηλ. τοῦ κωμάρχου. Ε. Ἄν. 4, 5, 35).

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῷ πληθυντικῷ εὐρηται ἐνίοτε ἡ αὐτοπαθὴς ἀντὶ τῆς

ἀλληλοπαθοῦς· π. χ. χρῆ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι (=τὰς πρὸς ἀλλήλους. Ἰσ. 4, 15)· ἀπίστως ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς (=πρὸς ἀλλήλους. Δημ. 9, 24).

ΣΗΜ. 6'. Ἡ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ'. προσώπου λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς τοῦ α', ἢ τοῦ β'. προσώπου· π. χ. ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ (=τὴν ἑαυτοῦ. Ἰσ. 5, 129)· τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις (=τὴν σαυτοῦ. Ἰσ. 1, 11).

ΣΗΜ. γ'. Πρὸς ἐντονωτέραν ἔκφρασιν τῆς αὐτοπαθείας συνάπτεται μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς καὶ ἡ αὐτός· π. χ. καταλέλυκα τὴν αὐτὸς αὐτοῦ δύναμιν (Αἰσχ. 3, 233)· πεποίηκας ἐμὲ τανῦν αὐτὸν ἑμαυτῶ ἐπιπλήττειν (Πλ. Νό. 805).

Αἰ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 304. Αἰ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι τὴν σχέσιν τῆς κτήσεως.

§ 305. Αἰ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ α'. καὶ τοῦ β'. προσώπου τίθενται, ὅταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως παρίσταται μετ' ἐμφάσεως, ἄλλως τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν. Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἀντὶ μὲν τοῦ ἐμοῦ καὶ σὺς τίθεται καὶ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἑαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμέτερος καὶ ὑμέτερος τίθεται συνηθέστερον τὸ ἡμέτερος αὐτῶν καὶ ὑμέτερος αὐτῶν· π. χ. τὴν ἐμὴν τύχην ἐξετάζων σκόπει καὶ εὐρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς (Δημ. 18, 256)· τὴν σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω (Πλ. Κρατ. 435)· τὰ ὑμέτερα αὐτῶν κομιεῖσθε (Δημ. 4, 7).

§ 306. Ἐκ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ γ' προσώπου ἡ μὲν εὖς εἶνε ἄχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις, ἡ δὲ σφέτερος σπανία. Ἄντ' αὐτῶν τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἐμφάσεως ἡ γενικὴ τῆς ἐκείνου. Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν· π. χ. οὐχ ἤττον φροντίζω τῆς ἐκείνου δόξης, ἢ τῶν ἑαυτοῦ κινδύνων (Ἰσ. 16, 3)· μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς (Ξ. Κυ. 1, 3, 1)· τῶν νικόντων ἐστὶ καὶ τὰ ἑαυτῶν σφίζειν καὶ τὰ τῶν ἠττωμένων λαμβάνειν (Ξ. Ἄν. 3, 2, 39).

ΣΗΜ. α'. Σπανίως καὶ μόνον ἐπὶ ταυτοπροσωπίας εὐρηται ἡ σφέτερος ἢ σφέτερος αὐτῶν, ἀντὶ τοῦ ἑαυτῶν. Οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς νεκροὺς τοὺς

σφετέρους ἐτράποντο (Θ. 1, 50)· οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦσι μάρτυρας (Ἄντ. 1, 30).

ΣΗΜ. 6'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ συνάφεια τῆς γενικῆς αὐτῶν μετὰ τοῦ ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος. Παρὰ ποιηταῖς εὐρηται καὶ μετὰ τοῦ ἐμοῦ καὶ σὸς συνημμένη ἡ γεν. αὐτοῦ π. χ. τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον (Ἄρσφ. Πλ. 33). Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ τεθῆ γενικὴ παραθετικῆς μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν π. χ. εἴ τις ὄμμα τοῦμόν ζῶντος ἔτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω (=ἐμοῦ ζῶντος. . Ξ. Κυ. 8, 8, 26).

ΣΗΜ. 7'. Ἐνίοτε εὐρηται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας π. χ. τὸ δέος αὐτοῦ ποιεῖ τό τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων στρατεύεσθαι (=φοβούμενοι ὕμᾶς τε καὶ τοὺς κατηγόρους στρατεύονται. Ξ. Κυ. 3, 1, 28).

§ 307. Ὅταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως εἶνε φανερά ἐκ τῶν συμφραζομένων, παραλείπεται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀναπληρουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου π. χ. σφόδρα φιλεῖ σε ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (=ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου. Πλ. Λύσ. 207). Ἐπὶ δὲ τοῦ κατηγορουμένου ἐλλείπει καὶ τὸ ἄρθρον π. χ. μηδένα ποιοῦ φίλον (=φίλον σου. Ἰσ. 1, 24).

Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων.

§ 308. Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων σημαίνει ἀμοιβαίαν σχέσιν δύο ἢ πλειόνων προσώπων πρὸς ἄλληλα π. χ. διέφθειραν ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους (Θ. 3, 81). Οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους (Θ. 1, 18).

Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 309. Ἡ οὗτος δηλοῖ τι, περὶ οὗ ἤδη ἐγένετο λόγος. Ἡ ὅδε δεικνύει τι παρόν, ὅπερ ὁ λέγων αἰσθητῶς ἢ νοερῶς θεωρεῖ. Ἡ ἐκεῖνος δεικνύει τι, ὅπερ τοπικῶς ἢ χρονικῶς εἶνε μακράν π. χ. παυσώμεθα τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλασσαν ἐπιθυμοῦντες· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην κκαταλύσασα, μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι ζῶντες εὐδαιμονέστατοι ἦσαν (Ἰσ. 8, 64)· ἐγὼ τε καὶ Μαλησίας ὅδε (=οὗτος ἐδῶ. Πλ. Λά. 178). Διὰ τῆς ἐκεῖνος σημαίνεται καὶ περιφημόν τι π. χ. Καλλίστρατος ἐκεῖνος.

ΣΗΜ. α'. Καὶ ἡ οὗτος δεικνύει τι παρόν· ἀλλ' ἡ μὲν ὅδε δεικνύει τι, ὅπερ εἶνε ἀμέσως παρὰ τῷ λέγοντι· ὅθεν δύναται νὰ τεθῆ ἀντὶ τῆς ἐγώ, μά-

λιστα παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς· π. χ. τῷδε τῷ σῶ δημότῃ (= ἐμοὶ τῷ σῶ δημότῃ, Πλ. Λά. 180)· ἡ δὲ οὗτος δεικνύει τι, ὕπερ εἶνε ἀπέναντι τοῦ λέγοντος· ὅθεν δύναται νὰ τεθῆ ἐπὶ β' προσώπου· π. χ. οὗτος, καθευδεις; ('Αρστφ. Ν. 732).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε αἱ δεικτικά ἀντωνυμίας λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας δεικτικῶν ἐπιρρημάτων· π. χ. καὶ ἐγὼ ἡρόμην ὅπου Πολέμαρχος εἶη· οὗτος, ἔφη, ὀπισθεν προσέρχεται (= ἰδοῦ, ἔφη, ὄπ. πρ. Πλ. Πολ. 327)· νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσι (= νῆες ἐκεῖ ἐπ. Θ. 1, 51).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν—ἀφ' ἑτέρου δέ ('Ισ. 4, 21).

§ 310. Ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ ὅδε εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. ταῦτα (δηλ. τὰ εἰρημένα) μὲν δὴ σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δ' ἀπάγγελλε τάδε (δηλ. τὰ ἐξῆς. Ξ. Ἄν. 2, 1, 20). Ὅμοίως καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὕτως, ἐκεῖνως, ὡδε.

ΣΗΜ. Πολλάκις καὶ ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος, μάλιστα κατὰ τὸ οὐδέτερον γένος, ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. Πρόξενος καὶ τοῦτο εὐδὴλον εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας, ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὅτι κτλ. (Ξ. Ἄν. 2, 6, 18).

§ 311. Πολλάκις προηγουμένη τις ἔννοια ἐπαναλαμβάνεται χάριν ἐμφάσεως διὰ τῆς οὗτος, σπανίως διὰ τῆς ἐκεῖνος· π. χ. ὁ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύντων κακῶν αἷτις (Δημ. 18, 159)· ὁ λόγῃν ἀκονῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν τι παρκαονᾷ (Ξ. Κυ. 6, 2, 33).

§ 312. Αἱ δεικτικά ἀντωνυμίας ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος ἀπαιτοῦσι τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὗ συνάπτονται (ἰδ. § 286).

ΣΗΜ. Ἐὰν ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία εἶνε ὑποκειμενον ἢ ἀντικείμενον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν κατηγορούμενον, τότε τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου· π. χ. αὕτη ἐστὶν ἀνδρὸς ἀρετὴ (Πλ. Μέν. 71)· ταύτην ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν (= αὕτη ἐστὶν ἡ ἐσχάτη δίκη, ἦν κτλ. Δυσ. 12, 37).

§ 313. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος προστίθεται εἰς προηγουμένην ἔννοιαν προσδιορισμὸς ἐπιθετικὸς μετ' ἐμφάσεως· π. χ. ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμνησίων . . . καὶ τούτων (= καὶ μάλιστα) πονηρῶν, οἵτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιτοκίας πράττειν τι. Σύνηθες εἶνε τὸ καὶ ταῦτα (= καὶ μάλιστα) μετὰ μετοχῆς, ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῆ τὸ ἄκυμαστον προηγουμένης τινὸς πράξεως· π. χ. εἰσὶν οἱ χρησιμώτερον

νομιζουσι χρήματα ἢ ἀδελφούς καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἀφρόνων ὄντων, τοῦ δὲ φρονίμου (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 1).

§ 314. Ἡ τοιοῦτος καὶ ἡ τοιοῦσδε δεικνύουσι τὴν ποιότητα τοῦ εἰς ὃ ἀναφέρονται προσώπου ἢ πράγματος, ἡ τοσοῦτος καὶ ἡ τοσοῦσδε τὸ πλῆθος ἢ τὸ μέγεθος, ἡ τηλικούτος καὶ τηλικόσδε τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ μέγεθος. Διαφέρει δὲ ἡ τοιοῦτος τῆς τοιοῦσδε, ἡ τοσοῦτος τῆς τοσοῦσδε, ἡ τηλικούτος τῆς τηλικόσδε, ὡς ἡ οὔτος τῆς ὄσδε· π. χ. τοιοῦσδε τοσοῦσδε τε λαός (δηλ. οἶος καὶ ὄσος ὁ παρών. Ἰλ. Β, 120)· ἡ μὲν δύναμις τοιαύτη ἐστὶ καὶ τοσαύτη (δηλ. οἶα καὶ ὄση εἴρηται)· παῖς ὦν κάλλος ἔσχε καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, ἄπερ πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστὶν (= τοῖς ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχουσι. Ἰσ. 9, 22. πρβ. 7, 50 : πρὸς τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν ἡλικίαν)· τηλικαύτη πόλις (= οὕτω μεγάλη. Πλ. Πολ. 423).

ΣΗΜ. α'. Πολλάκις συνάπτεται μετὰ τῆς τοσοῦτος καὶ ἡ αἰτ. τὸ πλῆθος, μετὰ δὲ τῆς τηλικούτος ἡ αἰτ. τὸ μέγεθος· π. χ. τοσαύτας τὸ πλῆθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν (Ἰσ. 4, 136).

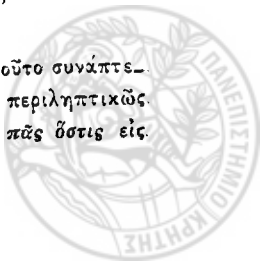
ΣΗΜ. β'. Ἡ τοιοῦτος ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ τοιοῦσδε εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. τοιαῦτα (δηλ. οἶα τὰ εἰρημένα) μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε (δηλ. οἶα τὰ ἐξῆς. Θ. 1, 36).

Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 315. Ἡ ὄς (μετ' ἐπιτάσεως ὅσπερ) ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένον τι, ἡ δὲ ὄστις εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν· π. χ. ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὄς τὰ πάνθ' ὄρα (Μω. 179)· μακάριος ὄστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει (Με. 540).

Ὅ τι διαφέρει ἡ ὄς τῆς ὄστις, τοῦτο διαφέρει καὶ ἡ ὄσος τῆς ὀπόσος, ἡ οἶος τῆς ὀποῖος, ἡ ἡλίκος τῆς ὀηλίκος, καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὖ, ἡ, οἶ, ὄθεν ὅτε τῶν ἐπιρρημάτων ὄπου, ὄπη, ὄποι, ὀπόθεν, ὀπότε, ἥτοι τὰ μὲν εἶνε ὀριστικὰ ἀναφορικά, τὰ δὲ ἀόριστα ἀναφορικά.

ΣΗΜ. α'. Ἐπειδὴ ἡ ὄστις ἀναφέρεται εἰς γενικόν τι, διὰ τοῦτο συνάπτεται ἐνίοτε μετ' αὐτῆς καὶ τὸ πᾶς, ἐνίοτε δὲ λαμβάνεται καὶ περιληπτικῶς καὶ ἀναφέρεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν· π. χ. ἀνελεύθερος πᾶς ὄστις εἰς

δόξαν βλέπει.— $\bar{\omega}$ τινι ἐντυγχάνοιεν, πάντας ἔκτεινον (Ξ. Ἄν. 2, 5, 35)
Ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ λέγεται συνήθως πάντες ὄσοι, πᾶσαι ὄσαι, πάντα ὄσα.

ΣΗΜ. 6'. Ἡ ὄς σημαίνει ἀόριστόν τι, ὡς ἡ ὄστις, ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν (ιδ. § 237)· π. χ. ἃ μὴ οἶδα (=εἴ τι μὴ οἶδα), οὐδὲ ὄσομαι εἰδέναι (Πλ. Ἄπ. 21). Οἱ Πέρσαι δὲ ἂν γινῶσι δυνάμενον μὲν ἀποδιδόναι χάριν, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν ἰσχυρῶς (=εἰάν τινα γινῶσι. Ξ. Κυ, 1, 2, 7). Σπανίως λαμβάνεται ἡ ὄστις ἀντὶ τῆς ὄς.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ὄς λαμβάνεται ἀντὶ τῆς οὗτος ἐν τῷ καὶ ὄς (=καὶ οὗτος. πρβ. § 275. γ').

§ 316. Ἡ οἶος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιοῦτος καὶ τοιόσδε, ἡ ὄσος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοσοῦτος καὶ τοσόσδε, ἡ ἡλικός ἀναφέρεται εἰς τὴν τηλικοῦτος καὶ τηλικόσδε, καὶ τοσοῦτος· π. χ. καλὸν ἀκούεμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ τοιοῦδε, οἶος ὄδ' ἐστὶν (Ὀδ. Α, 370)· εὐχόμεαι ὄσῃν εὐνοίαν ἔχων διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν τοσαύτην ὑπάρξει μοι παρ' ὑμῶν (Δημ. 18, 1)· τηλικοῦτον ἀγῶνα, ἡλικός οὐδεπώποτε γέγονε τῇ πόλει (Δειν. 1, 2).

ΣΗΜ. α'. Περὶ τοῦ οἶος καὶ ὄσος μετ' ἀπαρεμφάτου ιδ. § 218.

ΣΗΜ. 6'. Τὸ οἶός εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει ἔτοιμος ἢ πρόθυμός εἰμι· π. χ. ὁ Μειδουλίδης ἡγανάκτει τῷ γεγεννημένῳ καὶ οἶος ἦν ἐπεξίεναί (Δημ. 14, 14). Τὸ οἶός τε μετὰ τοῦ εἰμι καὶ ἀπαρεμφάτου σημαίνει δυνατός· οἶός τέ εἰμι=δύναμαι· π. χ. τοὺς Ἴνυκίων υἱεῖς οἶός τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν ἡδυνάτεις; (Πλ. Ἴππ. 283). Τὸ οὐδὲν οἶον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει κάλλιστον· π. χ. οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἔρωτᾶν (Πλ. Γο. 447)· οὐδὲν οἶον ἀκούσαι αὐτοῦ τοῦ νόμου (Δημ. 24, 46). Τὸ οὐδὲν οἶον προῆλθεν ἐκ τοῦ οὐδὲν ἐστὶ τοιοῦτον οἶον...

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ὄσον μετ' ἀριθμητικοῦ κείμενον σημαίνει περίπου· π. χ. ἰππεῖς ὄσον ἑξακόσιοι (Ξ. Ἄν. 1, 8, 6). Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης εὐρηται ἐνίοτε καὶ μετ' ἄλλης λέξεως δηλούσης ποσόν· π. χ. νεκρὸν ὄσον πηχναῖον ἢ δίπληχυν (Ἡρ. 2, 78).

ΣΗΜ. δ'. Τὸ ὄσα ἔτη (ἢ ὄσέτη), ὄσαι ἡμέραι (ἢ ὄσημέραι) καὶ ὄσαι μῆνες λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ κατ' ἔτος, καθ' ἡμέραν, κατὰ μῆνα.

§ 317. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι οἶος, ὄσος, ἡλικός καὶ τὸ ἐπίρρημα ὡς τίθενται πολλακίς καθ' ἑαυτὰς ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ· π. χ. ὄσῃν τὴν δύναμιν ἔχεις, ὦναξ δέεσποτα (=ὦ πόσῃν ἔχεις τὴν δύναμιν. Ἀρστροφ. Πλ. 748)· οἶα ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι (ὦ, ὅποια...), δηλ. θαυμασμοῦ ἄξια. Πλ. Φαῖδ. 188)· ἡλικός ἂν ὑμῖν θόρυβος ἐγένετο (=πόσον μέγας)· ὡς καλός μοι ὁ

πάππος (= ὡ πόσον καλός. Ξ. Κυ. 4, 3, 2) ὡς ἡδὺς εἶ (= πόσον νόστιμος εἶσαι· εἰρωνικῶς. Πλ. Γο. 991).

§ 318. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πρόσωπον πρὸς τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται· ἡ δὲ πτώσις ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν ἔχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει· π. χ. ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὄρα· — ἐμοὶ ὀργίζεσθε, ὃς οὐδενὸς οἶμαι ἤττων εἶναι (Θ. 2, 60)· τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς βουλευέσθε (Δημ. 3, 2). Ἄλλα

α') ἡ ὅς, ὅταν ἀναφέρηται εἰς προηγουμένην γενικὴν ἔννοιαν, τίθεται συνήθως κατ' οὐδέτερον γένος (ιδ. § 33. σημ.).

β') ἡ ὅς, ὅταν εἶνε ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον καὶ ἔχη κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, ἔλκεται ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ· π. χ. ὁ φόβος, ἦν αἰδῶ εἰκομεν (Πλ. Νό. 699)· τὸν οὐρανόν, οὓς πόλους καλοῦσι (Πλ. Κρατ. 405).

γ') ἡ ὅς, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο ἢ πλείονα προηγουμένα οὐσιαστικά, συμφωνεῖ πρὸς αὐτά, ὡς συμφωνεῖ τὸ ἐπιθετικόν κατηγορούμενον πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα (ιδ. § 36. α' καὶ β')· π. χ. μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὓς ποτε — Ἀθαρβαρὴν τέκε (Ἰλ. Ζ', 21)· ἐκεκόσμητο καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ, καὶ χρώματος ἐντρίψει, καὶ κόμαις προσθέταις, ἃ δὴ νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις (Ξ. Κυ. 1, 3, 2).

§ 319. Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται τὸ ἀναφορικόν, συνήθως παραλείπεται· π. χ. ὃν οἱ Θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος (= οὗτος ἀποθνήσκει νέος. Με. 128). Οὐδεμία πάρεστιν, ἃς ἤκειν ἐχρῆν (= τούτων ἅς. Ἀρστροφ. Ἐκκλ. 19). Ἐνίοτε παραλείπεται ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία μετὰ προθέσεως, ὅταν καὶ τὸ ἀναφορικὸν ἔχη τὴν αὐτὴν πρόθεσιν· π. χ. ἀναλίσκουσιν οὐκ εἰς ἃ δεῖ (οὐκ εἰς ταῦτα, εἰς ἃ δεῖ. Ξ. Οἰκ. 3, 10).

ΣΗΜ. Ὁμοίως παραλείπεται καὶ δεικτικὸν ἐπίρρημα, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται ἀναφορικὸν ἐπίρρημα· π. χ. οἱ ἡγεμόνες τοὺς Ἕλληνας ἄξουσιν ἔνθεν ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια (= ἐκέισε, ἔνθεν. Ξ. Ἄν. 2, 3, 6).

§ 320. Ἐπὶ τοῦ ἔστιν μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὃς (ἢ ὅστις) ἐλλείπει συνήθως ἡ ἀόριστος ἀντωνυμικὴ τίς, καὶ τότε τὸ ἔστι μετὰ τοῦ

ος (ἢ ὅστις) ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν *τις*. Τὸ *ἔστι* μένει συνήθως ἀμετάβλητον, καὶ ἂν τὸ ἀναφορικὸν εἶνε πληθυντικῶς ἀριθμοῦ· π. χ. *ἔστιν ὅστις κατελήφθη* (=κατελήφθη *τις*. Ξ. 'Αν. 1, 8, 20)· *ἔστιν οἷς βέλτιον τεθνάνχι ἢ ζῆν* (*τισίν*. Πλ. Φαίδ. 62)· *ἔστιν οὐ ἐτύγχανον* (=τινὲς ἐτ. Ξ. Κυ. 2, 3, 18)· *πλὴν Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν καὶ ἔστιν ὧν ἄλλων πόλεων* (=καὶ τινων. Θ. 3, 92).

ΣΗΜ. 'Εντεῦθεν καὶ *ἔστιν ὅτε* (ἢ *ἔσθ' ὅτε*) =ἐνίοτε, *ἔστιν οὐ, ἔστιν ἐνθα*, *ἔστιν ὅπου*=ἐνιαχοῦ, *ἔστιν ἧ,=πῆ*, οὐκ *ἔστιν ὅπως*=οὐδαμῶς· π. χ. ὁ μηχανοποιὸς πόλεις *ἔστιν ὅτε* ὅλας σφίζει (Πλ. Γο. 512)· *ἔστιν ἐνθα* ἰσχυρῶς ὠφελοῦσι σφενδονῆται παρόντες (Ξ. Κυ. 7, 4, 15)· οὐκ *ἔστιν ὅπως* ἡσυχίαν σχήσει (Δημ. 7, 14).

§ 321. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἣτις ἔπρεπε νὰ κεῖται κατ' αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, ὅταν ἀναφέρηται εἰς οὐσιαστικὸν ἢ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν γενικῆς ἢ δοτικῆς πτώσεως, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτὸ κατὰ πτώσιν· π. χ. *τούτων, ὧν* νῦν παρακελεύομαι ὑμῖν, οὐδὲν τοῖς δούλοις προστάττω (ἀντὶ τούτων, ἄ — Ξ. Κυ. 8, 6, 13)· εἴ τις οὐκ ἄλλου δεῖ πρὸς τούτοις, οἷς εἶπε Ξενοφῶν, καὶ αὐτίκα ἐξέσται ποιεῖν (=τούτοις, ἄ. Ξ. 'Αν. 3, 2, 33)· φοβοίμην ἂν τῷ ἡγεμόνι, ᾧ Κῦρος δοίη, ἔπεσθαι (ἀντὶ οὖν. Ξ. 'Αν. 1, 3, 17). *τις ἢ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὐσα ἀπὸ τῶν δώρων, ὧν λαμβάνουσιν*; (ἀντὶ ἄ. Πλ. Εὐθ. 14).

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ ἀναφορικὸν ἀφομοιοῦται κατὰ πτώσιν, συνήθως παραλείπεται, ἢ δὲ ἀναφορικὴ πρότασις λαμβάνει τὴν θέσιν αὐτῆς· π. χ. ἐπαίνω σε ἐφ' οἷς λέγεις (=ἐπὶ τούτοις ἄ. Ξ. 'Αν. 3, 1, 45)· ἀμελῶ ὧν με δεῖ πράττειν (=τούτων ἄ. Ξ. Κυ. 5, 1, 8).

Τὸ οὐσιαστικὸν, πρὸς τὸ ὁποῖον τὸ ἀναφορικὸν ἀφομοιοῦται κατὰ πτώσιν, μετατίθεται πολλακίς εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν ἄνευ ἄρθρου· π. χ. ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα 'Ελλήνων (=τῶν Ἑλλήνων οὐς ἐγὼ οἶδα. Θ. 6, 39). Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν ἧς οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποίησαντο τῶν πεζῶν (=τῆς τροπῆς, ἣν —Θ. 7, 54)· ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει (=σὺν τῇ δυνάμει, ἣν εἶχε. Ξ. 'Ελλ. 4, 1, 23).

ΣΗΜ. α'. Ἡ ἔλξις καὶ ἀφομοίωσις αὕτη τοῦ ἀναφορικοῦ γίνεται, ὅταν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις εἶνε ἀναγκαῖος προσδιορισμὸς τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἢ τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται· οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως παρατίθεται παρατήρησις ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ καὶ ὄρισμένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. πάντων, ὧν εἶχον ἀγαθῶν, σοι μετέδωκα, ἃ (οὐχὶ ὧν) σὺ τότε μὲν ἐμεγάλυνες, νῦν δὲ φαυλίζεις. Ἄλλὰ καὶ ἔνθα κατὰ τὴν προηγουμένην § ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἔλξις καὶ ἀφομοίωσις τοῦ ἀναφορικοῦ, δὲν γίνεται πολλαίκις· π. χ. μέμνησθε τοῦ νόμου καὶ τοῦ ὄρκου, ὃν ὁμωμόκατε (Ἰσα. 2, 47), ἀλλὰ: βοηθήσατε τοῖς νόμοις καὶ τοῖς ὄρκοις οἷς ὁμωμόκατε (Δυσ. 10, 32).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε ἀναφορικὸν οὐδετέρου γένους, ὅπερ ἔπρεπε νὰ κεῖται κατ' ὀνομαστικὴν, διὰ τῆς ἔλξεως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ δεικτικὸν καὶ τίθεται κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν· π. χ. ἐμμένω οἷς ἄρτι ἔδοξεν ἡμῖν (=τούτοις, ἃ ἔδοξεν ἡμῖν· Πλ. Πρωτ. 353)· βλαβήσονται αἱ τῶν πολεμίων νῆες ἀφ' ὧν ἡμῖν παρεσκευάσται (=ἀπὸ τούτων ἃ ἡμῖν παρεσκευάσται. Θ. 7, 67).—Σπανιώτατα ἡ δοτικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ δι' ἔλξεως μεταβάλλεται εἰς γενικὴν· π. χ. παρ' ὧν βοηθεῖς, οὐκ ἀπολήψει χάριν (=παρὰ τούτων οἷς βοηθεῖς. Αἰσχ. 2, 117).

ΣΗΜ. γ'. Ἐλξις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων· π. χ. διεκομίζοντο εὐθύς ὅθεν ὑπεξέθεντο παιῖδας καὶ γυναῖκας (=ἐκεῖθεν οἷ— Θ. 2, 89).

§ 322. Ὅταν ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἐν ἣ κεῖται ἡ οἴος ὡς κατηγορούμενον, παραλείπεται τὸ συνδετικὸν εἶναι, τότε ἡ οἴος ἔλκεται καὶ ἀφομοιοῦται κατὰ πτώσιν πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικόν· π. χ. προσῆκει μισεῖν τοὺς οἴουσπερ σὺ (=τοὺς τοιοῦτους οἴος περ σὺ εἶ. Δημ. 22, 64). Ὅταν δὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως εἶνε τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ μὲ τὸ τὸ δεικτικόν, ἀφομοιοῦται καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ δεικτικόν κατὰ πτώσιν· π. χ. πολλῶν ἡδίων ἐστὶ χαρίζεσθαι οἶω σοὶ ἀνδρὶ, ἢ ἀπεχθέσθαι (=τοιούτῳ ἀνδρὶ, οἴος σὺ εἶ. Ε. Ἀπ. 2, 9, 3)· τοῖς οἴοις ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν χαλεπὴ πολιτεία ἐστὶ δημοκρατία (=τοῖς τοιοῦτοις, οἴοι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἐσμεν. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 25). Τοιαύτη ἔλξις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἡλίκος· π. χ. ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκοισι νῶν (=τοῖς τηλικούτοις, ἡλίκοι νῶ ἐσμεν. Ἀρστροφ. Ἐκκλ. 465).

ΣΗΜ. Ὅμοια ἔλξις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ τοῦ ὑποκειμένου τῆς διὰ τοῦ ὅσπερ ἐκφερομένης προτάσεως, ὅταν τὸ ῥῆμα αὐτῆς παραλείπεται νοούμενον ἐξ ἀπαρεμφάτου ἢ μετοχῆς τῆς κυρίας προτάσεως· π. χ. ἔδεε βοφοῦντα πίνειν ὡσπερ βοῦν (=ὡσπερ βοῦς πίνει. Ε. Ἀν. 4, 5, 32).

Κύρω ἤδετο οὐ δυναμένω σιγαῖν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς, ἀλλ' ὥσπερ σκύλακι γενναίῳ ἀνακλάζοντι, ὁπότε πλησιάζει θηρίῳ (= ἀλλ' ἀνακλάζοντι, ὥσπερ ἀνακλάζει σκύλαξ γενναίος. Ξ. Κυ. 1, 4, 15).

§ 323. Ἐνίστε τὸ οὐσιαστικὸν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ καὶ τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν αὐτοῦ, ἀν ἀποχωρίζεται διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, ἀπὸ τῶν ἄλλων λέξεων τῆς κυρίας προτάσεως· π. χ. πολιτείαν οἶαν εἶναι χρῆ παρὰ μόνους ἡμῖν ἐστίν (= πολιτεία, οἶαν εἶναι χρῆ, παρὰ μ. ἡμῖν ἐστι. Ἰσ. 6, 6, 48)· ὅπως ἐγὼ τὴν δύναμιν ἣν ἡμεῖς φατε ἔχειν με, δεσπότης γενήσομαι (= τῆς δυνάμεως, ἦν— Ἄρσφ. Πλ. 200).

§ 324. Ἄντι τοῦ οὐδεὶς ἐστίν ὅστις οὐ, — οὐδεὶς ἐστίν ὅτου οὐ — κτλ. λέγεται οὐδεὶς ὅστις οὐ, — οὐδενὸς ὅτου οὐ — κτλ. παραλείπεται δηλ. τὸ ἐστί, τὸ δὲ οὐδεὶς τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ὅστις. Οὕτω τὸ οὐδεὶς ὅστις οὐ ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν, τὴν ἔννοιαν τοῦ πᾶς· π. χ. καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ ἀπώλετο (= καὶ πάντα ἀπώλετο. Θ. 7, 87). Γοργίας οὐδενὶ ὄψω οὐκ ἀπεκρίνετο. (Πλ. Θεαιτ. 178). Ἀπολλόδωρος κλάων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων (Πλ. Φαιδ. 117).

ΣΗΜ. Ὁμοίως ἀντὶ τοῦ θαυμαστὸν ἐστίν ὅσος (ὅσον, ὅσῳ, κτλ.) λέγεται κατὰ παράλειψιν τοῦ ἐστί καὶ ἔλξιν τοῦ θαυμαστὸν ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅσος, θαυμαστὸς ὅσος, θαυμαστοῦ ὅσου, θαυμαστῷ ὅσῳ, θαυμαστὸν ὅσον· π. χ. μετὰ ἰδρωτός θαυμαστοῦ ὅσου (Πλ. Πολ. 350). Ὁμοίως λέγεται καὶ θαυμαστῶς ὡς, θαυμασίως ὡς, ὑπερφῶς ὡς ἀντὶ τοῦ θαυμαστὸν ἐστίν ὡς, ὑπερφῆές ἐστίν ὡς· π. χ. νέος ὢν θαυμαστῶς ὡς ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας (Πλ. Φαιδ. 96)· θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονε (Πλ. Γο. 471)· ὑπερφῶς ὡς χαίρω (Πλ. Συμ. 173). Τοιοῦτον καὶ τὸ θαυμάσι' ἡλίκα ἀγαθὰ (= θαυμάσιόν ἐστίν ἡλίκα ἀγαθὰ Δημ. 19, 87).

§ 325. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν μετοχὴν ἢ εἰς ἄλλην πρότασιν προσδιοριστικὴν τῆς ἀναφορικῆς· π. χ. νῦν σοι φράσω πρᾶγμ' ὃ σὺ μαθῶν ἀνὴρ ἔσει (Ἄρσφ. Νεφ. 823)· ἔφη εἶναι ἄκρον, ὃ εἰ μή τις προκαταλήψοιτο, ἀδύνατον εἶσεσθαι παρελθεῖν (Ξ. Ἄν. 4, 1, 25).

§ 326. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορικῇ προτάσει δύνανται νὰ κεῖνται δύο ἀναφορικὰ ἀσυνδέτως, ὅταν λαμβάνωνται μετὰ θαυμαστικῆς σημασίας (πρβ. § 317)· π. χ. οἷ' ἔργα δράσας οἶα λαγχάνει κακά

(Σοφ. Ἦλ. 751): τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἶων συμφορῶν εἰς ὄσσην εὐδαιμονίαν κατέστησαν (Ἰσ. 6, 24). Τοιοῦτον καὶ τὸ τοῦ Δημοσθένους (4, 3) «ἐνθυμητίον—*ἡλίκην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων—ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως*».

§ 327. Ὅταν ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία ἀνήκη εἰς δύο προτάσεις συνδεομένης μετ' ἀλλήλων παρατακτικῶς, ἀλλ' ἐν τῇ δευτέρᾳ ἔπεπε νὰ κεῖται κατ' ἄλλην πτώσιν, παραλείπεται συνήθως ἐν τῇ δευτέρᾳ προτάσει, ἢ ἀναπληροῦται διὰ τῆς αὐτῆς, σπανιώτερον διὰ τῆς οὗτος· π. χ. περὶ ὧν δικαστήριον ἔγνωκε καὶ τέλος ἔσχηκε (=καὶ ἂ τέλος ἔσχηκε. Δημ. 24, 73)· ποῦ δὴ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃς συνεθῆρα ἡμῖν, καὶ σύ μοι μάλα ἐδόκεις θαυμάζειν αὐτόν; (ἀντί: καὶ ὄν σύ κτλ. Ξ. Κυ. 3, 1, 38).

§ 328. Αἱ σύνθετοι ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίας, ὅταν μετ' αὐτῶν συναπτεται τὸ δὴ ἢ δήποτε, ἢ τὸ οὖν, γίνονται τρόπον τινὰ ἀόριστοι ἀντωνυμίας· π. χ. ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ῥήγνυται ὁποῖα δὴ φλέψ (=φλέψ τις, δὲν ἐξετάζω ποῖα. Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 58)· ἐξαπίνης ἀνέλαμψεν οἰκία ὄτουδὴ ἐνάψχντος (=τινός. Ξ. Ἄν. 5, 2, 24)· οὔτε δι' ἔχθραν οὐδεμίαν οὔτε διὰ φιλονικίαν οὐδ' ἠγνινοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προειλόμην (=οὐδεμίαν. Λυκ. 6).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν τὸ ὄπωσοῦν καὶ ὄπωσθήποτε=κάπως, ὀλίγον· οὐδ' ὄπωσσιοῦν=οὐδαμῶς, οὐδ' ὀλίγον· π. χ. ἐπάκουε, εἰ νοῦν καὶ ὄπωσοῦν ἔχεις (Πλ. Νό. 905). Τοῦτο πέπρακται νυνὶ ὄπωσθήποτε (Δημ. 3, 7)· τοὺς ἰατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς; οὐδ' ὄπωσσιοῦν (Πλ. Λά. 195).

Αἱ ἐρωτηματικά ἀντωνυμίας.

§ 329. Ἡ τίς λαμβάνεται ἐπιθετικῶς καὶ οὐσιαστικῶς. Γίνεται δὲ δι' αὐτῆς ἐρώτησις περὶ προσώπου ἢ πράγματος· π. χ. τίνα καιρὸν τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; (Δημ. 3, 16)· τίς εἶ; (Ἄρσφ. Ἄχ. 594).

§ 330. Ἡ πότερος σημαίνει τίς ἐκ τῶν δύο· π. χ. πότερος καλλίων δοκεῖ εἶναι ὁ πατήρ ἢ οὗτος; Συχνότατον δὲ εἶνε τὸ πότερον ἢ πότερα ἐν ἀρχῇ διπλῆς ἐρωτήσεως· π. χ. πότερον αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσι φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες; (Πλ. Κρατ. 392).

§ 331. Ἡ ποῖος λαμβάνεται ὡς καὶ ἡ τίς· π. χ. τίνος ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποῖ' αὐτῶν χρῆ παραλιπεῖν (Ἰσ. 16, 39). Μετὰ δὲ τῆς ἀορίστου τίς συνημμένη (ποῖός τις) τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ ποιότητος· π. χ. οὐδεὶς ἐρωτᾷ ποῖα τις ἢ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τίς (Πλ. Γο. 440).

ΣΗΜ. Ἐν τῷ διαλόγῳ γίνεται χρῆσις τῆς ποῖος συνημμένης μετὰ τῆς λέξεως, ἣν προηγουμένως εἶπε τὸ ἕτερον τῶν διαλεγομένων προσώπων, ὅταν ὁ λέγων καταγεῶξ καὶ ἀποδοκιμάξῃ τὴν μνειάν τῆς λέξεως ταύτης· π. χ. ὁ Ζεὺς οὐ θεὸς ἐστίν; ποῖος Ζεὺς; οὐ μὴ ληρήσεις; οὐδ' ἐστὶ Ζεὺς; (Ἄριστφ. Νεφ. 366).

§ 332. Διὰ τῆς πόσος γίνεται ἐρώτησις περὶ πλήθους ἢ μεγέθους· π. χ. πόσα ἔτη (Ξ. Κυ. 2, 2, 8); πόθος· πόσος τις; μικρός, ἡλικίος Μόλων (Ἄριστφ. Β. 55).

§ 333. Διὰ τῆς πηλίκος ἐρωτᾷ τις περὶ ἡλικίας ἢ μεγέθους· π. χ. πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; πηλίκον τί ἐστὶ τὸ χωρίον; (Πλ. Μέν. 85).

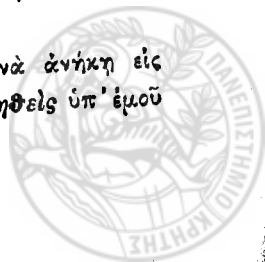
§ 334. Διὰ τῆς ποσταῖος ἐρωτᾷ τις περὶ χρόνου· π. χ. ποσταῖος ἂν ἐκείσε ἀφικοίμην; (= πόστη ἡμέρα, ἦτοι εἰς πόσας ἡμέρας δύναμαι νὰ φθάσω ἐκεῖ; Ξ. Κυ. 5, 3, 28).

§ 335. Ἡ πόστος ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ τακτικὰ ἀριθμητικά, ἦτοι εἰς τὴν δι' αὐτῆς γινομένην ἐρώτησιν γίνεται ἀπόκρισις διὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ· π. χ. κατανόησον πόστῳ μέρει αὐτῶν μαχασάμενοι νενικήκαμεν (Ξ. Κυ. 4, 1, 16).

§ 336. Διὰ τῆς ποδαπὸς γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ ἐκ τίνας χώρας ἢ πόλεως εἶνέ τις· π. χ. τίς καὶ ποδαπὸς καὶ πόσου διδάσκει; Εὐνης, Πάριος, πέντε μῶν (Πλ. Ἄπ. 20).

§ 337. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία συνημμένη μετὰ δεικτικῆς εἶνε κατηγορούμενον αὐτῆς· π. χ. τί οὖν δὴ τοῦτο λέγεις; (= τί ἐστὶ τοῦτο, ὃ λέγεις; Πλ. Γ. 452). Συχνάκις γίνεται τοῦτο ἐπὶ τοῦ ποῖος ἐν τῷ διαλόγῳ μετὰ τινος βραχυλογίας· π. χ. ἡ ῥητορικὴ περὶ τί τῶν ὄντων ἐστὶν ἐπιστήμη; περὶ λόγους· ποῖους τούτους; (= ποῖοί εἰσιν οὗτοι, περὶ οὓς ἡ ῥητορικὴ ἐστὶν ἐπιστήμη; Πλ. Γο. 449).

§ 338. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς μετοχὴν, ἢ εἰς ἐξηρητημένην πρότασιν· π. χ. Τί ἀδικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ

νῦν τὸ τρίτον μοι ἐπιβουλεύεις; (Ξ. Ἄν. 1, 6, 8)· ἵνα τί γένηται; (Ἄνδ. 3, 26).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος τὸ ἵνα τί σημαίνει *τίνας ἐνεκα*, πρὸς τίνα σκοπόν, καὶ τὸ οὐ τί σημαίνει διὰ τί· π. χ. ἵνα τί ταῦτα λέγεις; (Πλ. Ἀπ. 26)· ὅτι τί; (Δημ. 23, 214).

§ 339. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐρωτηματικῇ προτάσει δύνανται νὰ ὑπάρχωσι δύο ἢ πλείονα ἐρωτηματικά ἀσυνδέτως πρὸς ἄλληλα· π. χ. τίνας ὑπὸ τίνων εὔροισεν ἂν μείζονα εὐεργετημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων; (Ξ. Ἀπ. 2, 2, 3).

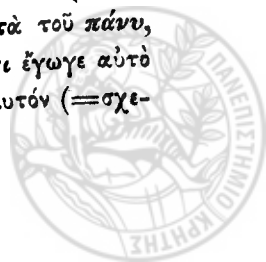
Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμίαι.

§ 340. Ἡ *τίς* οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημαίνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀόριστον· π. χ. ἴτω *τις* ἐφ' ὕδωρ, ξύλα *τις* σχισάτω (Ξ. Κυ. 5, 4, 50), Ἐπιθετικῶς δὲ λαμβανομένη συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸ ἀόριστον π. χ. *γυνή τις* χήρα ὄρνιν εἶχε.

ΣΗΜ. α'. Τὸ οὐδέτερον *τί* σημαίνει ἐνίοτε λόγου *τι* ἄξιον· π. χ. οἶονται *τι* εἶναι ὄντες οὐδενὸς ἄξιοι (Πλ. Ἀπ. 41)· ἔδοξέ *τι* λέγειν (Ξ. Κυ. 1, 4, 20). Τὸ ἀντίθετον τοῦ *τί* εἶνε τὸ οὐδέν· π. χ. οὐδέν ἐσμεν (Ἀρσφ. Λυσ. 137)· οὐδέν λέγεις (= οὐδέν λόγου ἄξιον, ὀρθόν, ὑγιές. Ἀρσφ. Νεφ. 1094). Τὴν σημασίαν ταύτην ἔχει καὶ τὸ *τίς*, ὅταν εἶνε κατηγορούμενον, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅταν εἶνε συνημμένον μετ' οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἠὔχεις *τις* εἶναι (Εὐρ. Ἑλλ. 930)· κατὰ γῆν δὲ πόλεμον, ὅθεν *τις* καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυπέστη (= καὶ λόγου τινὸς ἄξια δύναμις, κοιν. κάποια δύναμις. Θ. 1, 15).

ΣΗΜ. β'. Τὸ *ἢ τις* ἢ οὐδεὶς σημαίνει *σχεδὸν οὐδεὶς*· π. χ. οὗτοι *ἢ τι* ἢ οὐδέν ἄληθες εἰρήκασιν (Πλ. Ἀπ. 17).

§ 341. Ἡ *τίς* συναπτομένη μετὰ ἐπιθέτων καὶ ἀντωνυμιῶν καὶ ἀπολύτων ἀριθμητικῶν κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν, καὶ δύνανται νὰ ἐξηγητῶνται διὰ τοῦ πὼς ἢ τοῦ περίπου· π. χ. δεινὸν *τίνα* λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα (Πλ. Πολ. 596)· ἢ μὲν γραφὴ κατ' αὐτοῦ *τοιιάδε τις* ἦν (Ξ. Ἀπ. 1, 1, 1)· πόσοι *τινές*; (= πόσοι περίπου. Ξ. Κυ. 2, 1, 3)· *τριάκοντά τινες* ἀπέκτειναν (Θ. 5, 73). Τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει τὸ *τί* συνημμένον μετὰ τοῦ πάνυ, σχεδόν, μᾶλλον, ἐγγύς, ὁμοῦ, μάλα· π. χ. *σχεδόν τι* ἐγῶγε αὐτὸ τοῦτο φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γιγνώσκω αὐτὸν ἑαυτὸν (= σχε-

δόν πως. Πλ. Χαρμ. 164)· οὐ πάνυ τι νομίζω ἀσφαλές εἶναι τοῦτα (Ξ. Ἄν. 6, 1, 26).

§ 342. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία πότερος σημαίνει ἐκ τῶν δύο τις· π. χ. ἀλλ', ὡς Νικία, τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν; (ἐξ ὑμῶν τῶν δύο τις. Πλ. Λάχ. 181).

§ 343. Ἡ δεῖνα εἶνε εὐχρηστος, ὅταν τις δὲν θέλῃ νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπον ἢ πράγμα· π. χ. ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνα τὸν δεῖνα εἰσήγειλαν (Δημ. 13, 5).

§ 344. Ἡ ἕτερος σημαίνει ἄλλος ἢ ὁ ἥδη γνωστός, καὶ ἐν γένει ἄλλος, διάφορος· π. χ. τοῦτο καὶ ἕτερος ἴσως πέπονθεν οὐ μόνος ἐγώ. Τὸ ἕτεροι τοσοῦτοι=ἄλλοι τόσοι. Ἡ ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ εἷς ἐκ τῶν δύο, ἢ ὁ ἄλλος ἐκ τῶν δύο· π. χ. τὸν ἕτερον ὁ ἕτερος οὐδὲν ἠγεῖται εἰδέναι (Πλ. Θεαιτ. 180). Βάτος μὲν, ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γὰρ ἦσαν ἐν τῇ μάχῃ παρόντες) λαβῶν λόχον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν (Θ. 4, 43). Ἀντίθετον τοῦ ὁ ἕτερος εἶνε τὸ οὐδέτερος (=οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἕτερος).

§ 345. Ἡ ἄλλος σημαίνει ὅ,τι καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ.

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλος εὔρηται πολλάκις συνημμένον μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἔνθα τὸ οὐσιαστικὸν ὄφειλε νὰ κεῖται ὡς παράθεσις τοῦ ἄλλος. Οὕτω κείμενον τὸ ἄλλος δύναται νὰ ἐξηγητῆαι διὰ τοῦ πλήν τούτου π. χ. τῇ δ' ὕστεραίᾳ εἰς τὸ Ὀιδεῖον παρεκάλεσαν τοὺς ἐν τῷ καταλόγῳ ὀπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἰππέας (=καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς ἰππέας, ἢ καὶ πλήν τούτων τοὺς ἰππέας. Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 9)· ἔστασαν Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιᾶς, οἱ δὲ ἄλλοι σύμμαχοι ἐξ ἀριστερᾶς (=οἱ δὲ ἄλλοι, δηλ. οἱ σύμμαχοι. Ξ. Κυ. 8, 3, 10).

§ 346. Ἡ ἐκάτερος καὶ ἡ ἕκαστος σημαίνουσι καθεὶς χωριστά, ἀλλ' ἢ μὲν ἐκάτερος σημ. καθεὶς ἐκ δύο ὀρισμένων, ἢ δὲ ἕκαστος σημ. καθεὶς ἐκ πολλῶν· π. χ. τῇ ἐκατέρου ἡμῶν ὠφελίᾳ χρῆσασθε (καθενός ἐξ ἡμῶν τῶν δύο, δηλ. τοῦ Νικίου καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Θ. 6, 17)· τριάκοντα δραχμᾶς ἕκαστος λαμβάνει (Δημ. 4, 28).

§ 347. Τὸ ἄμφω καὶ τὸ ἀμφοτέροι σημαίνουσι καὶ οἱ δύο π. χ. ἄμφω νεωτέρω ἔστων ἐμοῦ (=καὶ οἱ δύο νεώτεροί ἐστε ἐμοῦ. Ἰλ. Α, 259).

ΣΗΜ. Τὰ πληθυντικὰ οὐδένες, οὐδέτεροι, ἕκαστοι, ἐκάτεροι λέγονται

ἐπὶ πληθῶν, ἐθνῶν· π. χ. τσαούτην ἔλαβον χώραν, ὄσσην οὐδένες τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι (δηλ. οὔτε οἱ Ἀθηναῖοι, οὔτε οἱ Λακεδαιμόνιοι κτλ. Ἰσ. 12, 179)· ἐς τὸν πάλαι ποτὲ πόλεμον Χαλκιδίων καὶ Ἐρετριέων καὶ τὸ ἄλλο ἑλληνικὸν ἐς ζυμμαχίαν ἐκατέρων διέστη (Θ. 1, 15). Τὸ ἀμφοτέροι λέγεται καὶ ἐπὶ ἀτόμων καὶ ἐπὶ πληθῶν.

δ'. Αἱ προθέσεις.

§ 348. Αἱ προθέσεις λαμβάνονται διττῶς α') ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως, οἷον μετ' ἐμοῦ, σὺν θεῷ, κατὰ τὸ δίκαιον· β') ἐν συνθέσει, οἷον καταλαμβάνω, περιέρχομαι κτλ.

§ 349. Ἐκ τῶν προθέσεων ἄλλαι μὲν συντάσσονται μετὰ μιᾶς πτώσεως καὶ λέγονται *μονόπτωτοι*, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ δύο πτώσεων καὶ λέγονται *δίπτωτοι*, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ τριῶν πτώσεων καὶ λέγονται *τρίπτωτοι*.

Προθέσεις μονόπτωτοι.

§ 350. Ἐκ τῶν μονοπτῶτων προθέσεων μετὰ γενικῆς μὲν συντάσσονται ἢ *ἀντί*, ἢ *ἀπό*, ἢ *ἐκ* (ἐξ) καὶ ἢ *πρό*, μετὰ δοτικῆς δὲ ἢ *ἐν* καὶ ἢ *σὺν* (ἢ *ξύν*), μετ' αἰτιατικῆς δὲ ἢ *εἰς* (ἢ *εἰς*) καὶ ἢ *ἀνά*.

Ἡ ἀντί.

§ 351. Ἡ ἀντί ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγὴν· π. χ. ἄρχων ἠρέθη Ἐσνοφῶν ἀντὶ Προξένου (= εἰς τὴν θέσιν, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Προξένου. Ἐ. Ἄν. 3, 1, 47)· ἀνταλλάξασθαι βουλόμεθα ἀντιπάλους Λακεδαιμόνιους ἀντὶ Θηβαίων. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία α') τῆς προτιμῆσεως· π. χ. ἀντὶ πολέμου εἰρήνην ἐλώμεθα (Θ. 4, 30)· β') τῆς συγκρίσεως· π. χ. μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πατρὸς φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω (= ἢ τὴν αὐτοῦ πατρίδα. Σοφ. Ἀντιγ. 182)· γ') τῆς ἀμοιβῆς καὶ τῆς αἰτίας· π. χ. τί ἡμῖν ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; (= διὰ ταῦτα, ἀνταμείβων ἡμᾶς διὰ ταῦτα. Ἐ. Κυ. 4, 9, 8)· ὠφελήσω αὐτὸν ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' αὐτοῦ (= δι' ὅσα εὐηργετήθην ὑπ' αὐτοῦ. Ἐ. Ἄν. 1, 3, 4)· δ') τῆς ὁμοιότητος ἢ ἰσότητος· π. χ. ἀντὶ κυνὸς εἰ φύλαξ (= ὄμιος, ἢ ἴσος κυνί, ὥσπερ κύνων. Ἐ. Ἄπ. 2, 7, 14).

§ 352. Ἡ ἀντί ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀπέναντι π. χ. ἀντα-
 στρατοπεδεύομαι (Θ. 1, 30)· β') ἀντικατάστασιν π. χ. ἀντι-
 καθίστημι· γ') ἐναντίον π. χ. ἀντιπράττω· δ') ἰσότητα π. χ.
 ἀντάξιός· ε') ἀμοιβαιότητα π. χ. ὁ Νικήρατος ἐρῶν τῆς γυναικὸς
 ἀντεράται (Ξ. Συμ. 3, 2).

ΣΜΜ. Ἡ πρώτη καὶ κυρία σημασία τῆς ἀντί εἶνε ἡ τοῦ ἀντιπρῶ, ἀπέ-
 ναντι· πρὸς ἀντίον, ἐναντίον.

Ἡ ἀπό.

§ 353. Ἡ ἀπὸ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α') χωρι-
 σμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν π. χ. ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν (Θ. 1, 110)·
 πόλις κεῖται ἀπὸ θαλάσσης (=μακρὰν τῆς θαλάσσης (Θ. 1, 16)·
 ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοῦς οἱ Θραῖκες (Ξ. Ἄν. 6, 8, 5)· τὸ
 ἀπὸ σκοποῦ λέγειν σημαίνει μακρὰν τοῦ σκοποῦ λέγειν, ἢτοι
 οὐχὶ ἐπιτυχῶς λέγειν. Ὅθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ = ἐπιτυχῶς (Πλ.
 Θεαιτ. 179).

β') ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπὸ τινος

1) τοπικῶς π. χ. Κύρος ὠρμάτο ἀπὸ Σάρδεων. Οὕτω καὶ ἐπὶ
 τῶν ῥημάτων τῶν σημαϊνόντων ἐξάρτησιν π. χ. κατέδησαν ἀπὸ
 δένδρων τοὺς ἵππους (Ξ. Ἑλλ. 4, 4, 10).

2) χρονικῶς π. χ. ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου (Ξ. Ἄν. 7, 5, 8).

3) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν α) τῆς ἐμμέσου καταγωγῆς π. χ.
 οἱ ἀπ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους)· β) τοῦ ὀργά-
 νου ἢ τοῦ τρόπου π. χ. ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμῆ συμμά-
 χων (Δημ. 4, 34)· ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταύτομάτου παραγίγνεται
 τοῖς ἀνθρώποις (=αὐτομάτως Πλ. Εὐθύδ. 282). Οὕτω καὶ ἀπὸ
 στόματος λέγειν (Ξ. Ἄπ. 1, 3, 39)· γ) τῆς αἰτίας π. χ. ἀπὸ
 τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη (=διὰ τοῦτο τὸ τόλμημα, ἢ, ὡς
 λέγεται συνήθως, συνειπία τούτου τοῦ τολμήματος. Θ. 2, 35)· δ)
 τῆς ὕλης π. χ. εἴματα ἀπὸ ξύλων πεποιημένα (Ἡρ. 7. 65).

§ 354. Ἡ ἀπὸ ἐν συνθέσει σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομά-
 κρυνσιν π. χ. ἀποχωρίζω, ἀπειργώ, ἀποκρούω. Ἐκ τῆς σημασίας
 ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἀποβολῆς καὶ ἀπώλειας, τῆς
 παύσεως καὶ τῆς στερήσεως π. χ. ἀποκτῶμαι τι = ἀποβάλλω
 ἀπόλλυμι τι, ὅπερ ἐκεκτῆμην ἀπορμανθάνω = ἐπιλανθάνομαι τῶν

μεμαθημένων· ἀποφοιτῶ=παύομαι φοιτῶν· ἀπαξιῶ=οὐκ ἀξιῶ· ἀπόφρημι=οὐ φρημι (Ξ. Κυ. 1, 6, 13)· ἀπεικός (=οὐκ εἰκός· Ἀντιφ. Α, γ, 5)· ῥ' τὸ ὀπίσω π. χ. ἀποστρέφω, ἀποχωρῶ, ἀπουοστῶ. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὀπίσω πηγάζει ἡ σημασία τοῦ ὀφειλομένου ἐν τῷ ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν, ἀπέχειν (=ἀπειληφέναι), ἀπαιτεῖν π. χ. οἱ στρατιῶται ἀπῆτουν τὸν μισθὸν (=ἤτουν τὸν ὀφειλόμενον αὐτοῖς μισθόν. Ξ. Ἀν. 1, 2, 11)· πρβ. καὶ 7, 7, 14· γ') ἐπίτασιν π. χ. ἀποθανυμάζω, ἀποδειλιῶ, ἀπαμβλύνομαι· δ') ἔμμεσον καταγωγῆν· οἶον· ἀπόγονος.

Ἦ ἐκ.

§ 355. Ἦ ἐκ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἐκ τῶν ἔνδον τινός

α') τοπικῶς π. χ. τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα (Ξ. Ἀπ. 4, 3, 10)· ἐξ ἀγορᾶς, ἢ πόθεν Μενέξενος; (Πλ. Μενεξ. 234). Οὕτω καὶ μετὰ τῶν βημάτων τῶν σημαινόντων ἐξάρτησιν π. χ. ἐκ τῆς θαλάσσης ἡμῖν ἤρτηται ἡ σωτηρία (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 6).

β') χρονικῶς· ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐταῖρος (Ξ. Κυ. 5, 1, 2)· ἐκ τοῦ ἀρίστου (=εὐθὺς μετὰ τὸ ἀρίστον. Ξ. Ἀν. 4, 6, 21).

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) τῆς ἀμέσου καταγωγῆς· π. χ. οἱ ἐξ Ἡρακλέους (=οἱ παῖδες τοῦ Ἡρακλέους)· οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότες (Ἰσ. 12, 81)· 2) τῆς αἰτίας· π. χ. πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; (=ἐνεκα τοῦ τραύματος. Ξ. Κυ. 5, 4, 10)· 3) τοῦ ὄργανου καὶ τοῦ τρόπου· π. χ. πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι (=διὰ τῶν πόνων· Θ. 1, 123)· ἐκ τοῦ προφανοῦς (=προφανῶς· Θ. 3, 42)· 4) τῆς συμφωνίας· π. χ. ἐκ τῶν ἔργων χρῆ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν (Λυσ. 12, 33)· 5) τῆς ὕλης· π. χ. ἐπιουόντο γεφύρας ἐκ τῶν φοινίκων (Ξ. Ἀν. 2, 3, 10).

ΣΗΜ. Ἦ ἐκ εἰς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου ἀντὶ τῆς ὀπὸ εἶνε εὐχρηστος παρὰ τοῖς Ἴωσι καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς, σπανία δὲ ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ.

§ 356. Ἦ ἐκ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐξω· π. χ. ἐξάγω, ἐκβάλλω· β') ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς)· π. χ. ἐκλευκος, ἐξεργάζομαι,

ἐκμανθάνω γ') ἄμεσον καταγωγὴν ἔκγονος, δ') μεταβολὴν π. χ. ἐξελληνίζω.

Ἡ πρὸ

§ 357. Ἡ πρὸ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει *ἐμπροσθεν* α') τοπικῶς π. χ. τὰ πρὸ ποδῶν (Ξ. Ἄν. 4, 6, 12)· τεθιμμένοι εἰσὶ πρὸ τῶν πυλῶν (Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 34). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑπερασπίσεως (πρὸ=ὑπὲρ) καὶ ἡ τῆς προτιμῆσεως π. χ. πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκει (Ἡρ. 9, 72)· αἰροῦμαι πρὸ δουλείας θάνατον (=προτιμῶ τῆς δουλείας τὸν θάνατον. Πλ. Πολ. 386). β') χρονικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρότερον (ἀντίθετος εἶνε ἡ μετὰ μετὰ αἰτιατικῆς) π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην (Ξ. Ἄν. 1, 7, 13).

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πρὸ ὁδοῦ γίνεσθαι σημαίνει τὸ πρόσω (Ἰλ. Δ. 382). Ἐκ τούτου τὸ φροῦδος.

§ 358. Ἡ πρὸ ἐν συνθέσει σημαίνει ὅτι καὶ ἐν συντάξει π. χ. προτάσσω, προλέγω, προκινδυνεύω, προαιρούμαι, προχωρῶ.

Ἡ ἐν.

§ 359. Ἡ ἐν ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει α') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν π. χ. ἐν Ἀθήναις οἰκῶ β') τὸ ἐνώπιον ἢ τὸ μεταξὺ (μετὰ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ μετὰ περιληπτικῶν) π. χ. ὀχληρὸν ἔστιν ἐν νέοις ἀνὴρ γέρον (Με. 693)· οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίοις ἐπαινεῖν (Ἀριστοτ. Ῥητ. 3, 14)· ἐν τῷ δήμῳ λέγειν (Δημ. 16, 182)· γ') χρόνον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου γίνεται τι π. χ. ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν (Λυσ. 19, 60)· δ') τὸ ὄργανον καὶ τὸν τρόπον π. χ. ἐν λόγοις πείθειν (Σοφ. Φ. 1393)· ἐν τάχει καὶ προθυμότερον (Θ. 6, 92)· ε') συμφωνίαν π. χ. τὴν δίκην ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ κατεδικάσαντο (=κατὰ τὸν Ὀλυμπιακὸν νόμον. Θ. 5, 49).

ΣΗΜ. Τὸ ἐν καιρῷ εἶναι ἢ γίνεσθαι σημαίνει χρήσιμον εἶναι ἢ γίνεσθαι π. χ. πειράσομαι ἐν καιρῷ σοι εἶναι (=ὠφέλιμός σοι εἶναι. Ξ. Ἑλλ. 3, 4, 9)· ἴσως ἂν ἡμῖν ἐν καιρῷ γένοιτο αὕτη ἡ γυνή (=ἴσως ἂν ἡμῖν ὠφελήσειεν. Θ. Κυ. 5, 1, 16).

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἐν τινι εἶναι σημαίνει πολλάκις ἐκ τινος κρέμασθαι π. χ. ἐν σοι πάντα ἔστιν (=ἐκ σοῦ πάντα κρέμανται, κοινῶς: εἰς τὸ χέρι

σου εἶνε ὄλα. Ξ. Οἰκ. 7, 14)· τῆς Ἑλλάδος ἐν ταῖς γυναιξίν ἐστιν ἡ σωτηρία ('Αρσφ. Λ. 30).

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ἐν εὐρηταί συντεταγμένη καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκφ· π. χ. ἐν παιδοτερίβου (Αρσφ. Ν. 972). Συνηθέστατον εἶνε τὸ ἐν Ἄιδου. Κατ' ἀναλογίαν δὲ τούτων λέγεται καὶ ἐν ἑαυτοῦ, ἐν σαυτοῦ, ἐν ἑαυτοῦ (ἀντίθετον εἶνε τὸ ἔξω ἑαυτοῦ, σαυτοῦ, ἑαυτοῦ)· π. χ. οὗτος σκορδινάται κᾶστιν οὐκ ἐν αὐτοῦ ('Αρσφ. 642)· ἐφλεγόμην καὶ οὐκέτ' ἦν ἐν ἑαυτοῦ (=δὲν ἦμην εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Πλ. Χαρμ. 755).

§ 360. Ἡ ἐν ἐν συνθέσει σημαίνει ἐντός· π. χ. ἐμπίπτω, ἐγκλείω.

Ἡ σὺν (ἦ ζὺν)-

§ 361. Ἡ σὺν ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ ὁμοῦ· π. χ. ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει ἡ σημασία· α') τῆς βοήθειας· π. χ. ἀδικοῦντα πειράσομαι σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι (=μέτ' τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν. Ξ. Ἄν. 2, 3, 23). β') τῆς συμφωνίας· π. χ. σὺν τοῖς νόμοις ἠναντιώθη Σωκράτης τοιαύτη ὁρμῇ τοῦ δήμου. Ξ. Ἄπ. 4, 4, 2). γ') τοῦ τρόπου· π. χ. σὺν γέλωτι ἦλθον (. Ἄν. 1, 2, 18).

§ 362. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὡσαύτως τὸ ὁμοῦ, ὡς: συμβαδίζω, συμπράττω τινί. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἐπιτάσεως· π. χ. συγκάλυπτο (= παντάπασιν, ἐντελῶς καλύπτο).

Ἡ εἰς (ἦ ἐς)-

§ 363. Ἡ εἰς συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς καὶ σημαίνει α') διεύθυνσιν εἰς τὰ ἔνδον, ἢ τὰ ἐγγυτάτω τινός· π. χ. ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν (Θ. 2, 13)· κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ (Πλ. Πολ. 327).

β') τὸ ὄριον, μέχρι τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τι (=μέχρι) τοπικῶς ἢ χρονικῶς ἢ μεταφορικῶς· π. χ. ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας ἄκρους (=μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν ('Ἰλ. Π. 646)· ἐς τὴν ὑστεραίαν οὐχ ἦκε (=μέχρι τῆς ὑστεραίας. Ξ. Ἄν. 2, 3, 25)· ἐς ἐμέ (=μέχρι τῶν χρόνων ἐμοῦ, μέχρι τῆς ἐποχῆς μου. Ἡρ. 1. 52)· τέθραμμαι εἰς πολυσαρκίαν (=μέχρι πολυσαρκίας. Ξ. Ἄπ. 2, 2, 22)· κεχαρισμένως πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν (=μέχρι τῆς δυ-

νάμεως, ἕως ἐκαῖ ὅπου φθάνει ἡ δύναμις, κατὰ δύναμιν. Πλ. Φαιδρ. 273): *εἰς ὑπερβολὴν* = μέχρι ὑπερβολῆς, ὑπερβαλόντως. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ ἀπολύτων ἀριθμητικῶν εἰς δῆλωσιν τοῦ ὡς ἔγγιστα· π. χ. *διέφθειραν ἐς ἑπτακοσίους* (= μέχρι ἑπτακοσίων, ὡς ἔγγιστα ἢ περίπου ἑπτακοσίου). Θ. 7, 32).

γ') ἀναφορὰν· π. χ. *ἅπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί* (Εὐρ. Ἀπ.)· *τὰ εἰς τὸν πόλεμον* = τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν πόλεμον.

δ') σκοπόν· π. χ. *Λυσιμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλήν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς* (Πλ. Λά. 186).

ΣΗΜ. Ἡ *εἰς* εὐρήται συντεταγμένη καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ *οἴκον*· π. χ. *εἶμι εἰς Ἀγάθωνος* (Πλ. Συμ. 174)· ἤκειτ' οὖν *εἰς ἔμοσ* (Ἀριστφ. Λυ. 1064). Πάντοτε λέγεται *εἰς Ἄιδου*· πρβ. § 359 σημ. γ'.

§ 364. Ἡ *εἰς* ἐν συνθέσει σημαίνει α') εἴσω, ἐντός· π. χ. *εἰσέρχομαι, εἰσπλέω* β') ἐπίτασιν· π. χ. *εἰσακούω, εἰσοψῶ*.

Ἡ ἀνά.

§ 365. Ἡ ἀνά συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς καὶ σημαίνει α') διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἄνω τινός (ἀντίθ. ἢ κατὰ μετ' αἰτ.) π. χ. *ἀνά τὸν ποταμὸν οὐκ οἶά τέ ἐστι πλώειν* (= πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ. Ἡρ. 1, 194). β') τοπικὴν ἔκτασιν· π. χ. *ἀνά τὰ ὄρη πλανᾶσθαι* (Ξ. Κυ. 2, 4. 27). γ') διανομήν· π. χ. *ἰπορεύθησαν ἀνά πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας* (Ξ. Ἀν. 4, 6, 4).

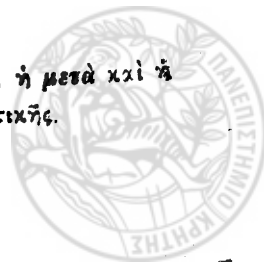
ΣΗΜ. Τὸ ἀνά κράτος σημαίνει μὲ ὄλην τὴν δύναμιν (Ξ. Ἀν. 1, 8, 1: *ἐλαύνει ἀνά κράτος ἰδροῦντι τῷ ἵππῳ*). *Ἀνά στόμα ἔχειν τι* = ἐν τῷ στόματι ἔχειν τι, διηνεκῶς λέγειν τι.

§ 366. Ἡ ἀνά ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἄνω· π. χ. *ἀναβαίνω*. Τὸ *ἀνατρέπω τι* σημαίνει τρέπω τι οὕτως, ὥστε τὰ κάτω νὰ γίνωσιν ἄνω, ἀναποδογυρίζω· β') ὀπίσω· π. χ. *ἀναχωρῶ* γ') πάλιν, ὡς: *ἀναμάχομαι* δ') ἐπίτασιν· π. χ. *ἀναβοῶ*.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἀνά εἶνε ἡ τοῦ ἄνω.

Προθέσεις δίπτωτοι.

§ 367. Δίπτωτοι προθέσεις εἶνε ἡ *διά*, ἡ *κατά*, ἡ *μετὰ* καὶ ἡ *ὑπέρ*. Αὗται συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς.

Ἡ διὰ.

§ 368. Ἡ διὰ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') διὰ μέσου π. χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται (Δημ. 19, 314).

ΣΗΜ. Τὸ διὰ μακροῦ, διὰ πολλοῦ σημαίνει μακροῦ, πολλοῦ διαστήματος παρεμπόπτοντος π. χ. τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος οἰκεῖ κατὰ κώμας καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ (=πολλοῦ διαστήματος παρεμπόπτοντος, ἢ πολὺ ἀπεχούσας ἀλλήλων. Θ. 3, 94).

β') χρονικὸν διάστημα μετὰ παρέλευσιν, ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι π. χ. Μεισθήνην διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίξεν (μετὰ πάροδον τετρ. ἐτῶν. Ἰσ. 6, 27)· τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου (=καθ' ὄλον τὸν βίον). Τὸ διὰ τέλους σημαίνει μέχρι τέλους π. χ. οὐδεὶς διὰ τέλους εὐδαιμονεῖ (Σοφ. Ἀπ. 275).

γ') τὸ ὄργανον, ἢ τὸν τρόπον π. χ. ἔλεγε δι' ἐρμηνέως (Ε. Ἀν. 2, 3, 17). Οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (Θ. 2, 18).

§ 369. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α') αἰτίαν π. χ. ἐτετίμητο ὑπὸ Κύρου δι' εὐνοίαν (Ε. Ἀν. 1, 8, 29)· β') σπανίως σκοπόν π. χ. διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται (Δημ. 3, 3).

§ 370. Ἡ διὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') διὰ μέσου π. χ. διέρχομαι· β') μεταξὺ, ὡς: διαλείπω (=μεταξὺ λείπω)· γ') χωρισμὸν καὶ διανομήν π. χ. δίστημι, διανέμω, διαδίδωμι· δ') διάρκειαν π. χ. διαμένω· ε') ἐπίτασιν π. χ. διαφθείρω· ς') ἀμιλλαν καὶ ἀμοιβαϊότητα π. χ. διαπίνομαί τινα (=πίνω ἀμιλλώμενος πρὸς τινα, ἢ ἀμιλλῶμαι πρὸς τινα ἐν τῷ πίνεϊν)· διατοξεύομαι, διαλέγομαι πρὸς καὶ § 166.

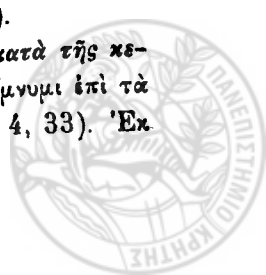
ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς διὰ εἶνε ἢ τοῦ μεταξὺ καὶ διὰ μέσου.

Ἡ κατά.

§ 371. Ἡ κατά ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') κίνησιν ἀπὸ τινος πρὸς τὰ κάτω π. χ. ἤλαντο κατὰ τῆς πέτρας (=ἀπὸ τῆς πέτρας κάτω. Ε. Ἀν. 4, 2, 17).

β') κίνησιν πρὸς τι κάτω κείμενον π. χ. μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέω. Οὕτω καὶ καθ' ἱερῶν ὄμνημι (=ὄμνημι ἐπὶ τὰ ἱερά τὴν χεῖρα τιθεῖς). Τὸ κατὰ νότου=ὄπισθεν (Θ. 4, 33). Ἐκ

τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ ἐναντίου, ὡς: λέγω *κατά τινος*· 2) τῆς ἀναφορᾶς (κατά=περί): π. χ. ταῦτα *κατά πάντων Περσῶν* ἔχομεν λέγειν (Ξ. Κυ. 1, 2, 16)· 3) ὑποκάτω: π. χ. ὁ *κατά γῆς* (=ὁ ὑποκάτω τῆς γῆς, ὁ τεθνεώς. Ξ. Κυ. 4, 6, 5).

§ 372. Ἡ *κατά* ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') κίνησιν πρὸς τὰ κάτω, ἢ διὰ μέσου: π. χ. τὸ πλοῖον *κατά τὸν ποταμὸν* φέρεται (=διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω. Ἡρ. 1, 194)· ἱππορεύοντο *κατά γῆν* (=διὰ ξηρᾶς. Θ. 1, 61).

β') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, ὅταν συγχρόνως σημαίνεται καὶ ἔκτασις: π. χ. οἱ *κατά τὴν Ἀσίαν* ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες (Ξ. Κυ. 8, 1, 16).

γ') ἀντικρῦ, ἀπέναντι: π. χ. οἱ *κατά τοὺς Ἑλληνας* τεταγμένοι (Ξ. Ἀν. 2, 3, 19).

δ') χρόνον: π. χ. Λυκοῦργος *κατά τοὺς Ἡρακλείδας* ἐγένετο (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν. Ξ. Λ. Π. 10, 8). *Οἱ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωποι*=οἱ σύγχρονοι ἡμῶν ἄνθρωποι.

ε') συμφωνίαν: π. χ. *κατά τὸν νόμον, κατά τὸ δίκαιον*. (Ἀντίθετος εἶνε ἢ παρὰ μετ' αἰτιατικῆς).

ς') τρόπον: π. χ. *κατά τάχος* (=ταχέως. Θ. 3, 104)· *κατά σπουδὴν* (Θ. 2, 94)· *κατά κράτος* (=βίᾳ· ἀντίθετον εἶνε τὸ καθ' ὁμολογίαν).

ζ') αἰτίαν: π. χ. *κατά φιλίαν* αὐτοῦ οἱ πλεῖστοι ἐθελονταὶ ξυνέσποντο (=διὰ φιλίαν. Θ. 1, 60).

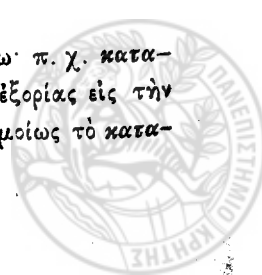
η') σκοπὸν: π. χ. ὁ πατὴρ ἐξέπεμψέ με *κατ' ἐμπορίαν* καὶ *θεωρίαν* (Ἰσ. 17, 4).

θ') χωρισμὸν καὶ διανομήν: π. χ. ἐγὼ ἐθέλω διαβιδάσαι ὑμᾶς *κατά τετραμισχιλίους ὀπλίτας* (Ξ. Ἀν. 3, 5, 8).

ι') ἀναφοράν: π. χ. τὰ πρὸ αὐτῶν. . . οὐ μεγάλα νομιζῶ γενέσθαι οὔτε *κατά τοὺς πολέμους* οὔτε ἐς τὰ ἄλλα (Θ. 1, 1).

ια') ὀπισθεν: π. χ. εἶναι *κατά τοὺς ἄλλους* τοὺς προϊόντας (Ἡρ. Θ. 53), Οὕτω καὶ *κατά πόδας* (Θ. 5, 64).

§ 373. Ἡ *κατά* ἐν συνθέσει σημαίνει α') *κάτω*: π. χ. *καταβαίνω*. Τὸ *κατέρχομαι* σημ. ἐπανερχομαι ἐκ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν πατρίδα. Ἐνεργητικὸν αὐτοῦ εἶνε τὸ *κατάγειν*. Ὁμοίως τὸ *κατα-*

δέχεσθαι λέγεται ἐπὶ τῆς πόλεως, ἣτις δέχεται τὸν φυγάδα ἐπ-
 ανελθόντα· β') ἐναντίον· π. χ. *κατηγορῶ τινος, καταβῶ τινος*
 γ') ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς)· π. χ. *κατεσθίειν, κατακαίειν*· δ') πέρα
 τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ πρόπον, παρὰ τὸ καθήκον· π. χ. *καταχρῶ-
 μαι, καταχαρίζομαι, κατελεῶ, κατακερδαίνω*· ε') ἀπώλειαν καὶ
 φθοράν· π. χ. *καθηδυπαθῶ, κατακυβεύω, καθιπποτροφῶ τὴν
 οὐσίαν* (= φθειρῶ τὴν οὐσίαν ἡδυπαθῶν, κυβεύων ἵπποτροφῶν).

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς κατὰ εἶνε ἢ τοῦ κάτω.

Ἡ μετὰ.

§ 374. Ἡ μετὰ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὅ,τι ἢ σὺν
 μετὰ δοτικῆς· π. χ. αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ (Ξ. Ἑλλ. 2, 3,
 11)· οὐδὲν ἐθέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας (Ξ. Ἄν. 2, 6, 18).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ἡ μετὰ μετὰ γενικῆς σημαίνει χρόνον· π. χ. λίπα μετὰ
 τοῦ γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο (= ἐν τῷ γυμνάζεσθαι Θ. 1, 6).

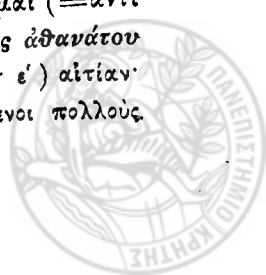
§ 375. Ἡ μετὰ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατ. σημαίνει α') ὕστε-
 ρον· π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην (Ξ. Ἄν. 1, 7,
 13)· β') σπανίως τὸ μετὰξὺ· π. χ. θεωρήσατε μάλιστα τὸ πρᾶγμα
 ἐκ τούτων, ἃ μετὰ χειρᾶς ἔχετε (μεταξὺ τῶν χειρῶν. Αἰσχ. 1,
 74). Τὸ μεθ' ἡμέραν = ἐν ἡμέρᾳ. ἐν καιρῷ ἡμέρας.

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ παρὰ ποιηταῖς συντάσσεται καὶ μετὰ δοτικῆς ἐπὶ τῆς
 σημασίας τοῦ μεταξὺ· π. χ. μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης (= μεταξὺ τῶν
 κυμάτων Ὀδ. γ, 31).

§ 376. Ἡ μετὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') μεταξὺ· π. χ. μετ-
 αίχιμον· β') κατόπιν· π. χ. μεταδιώκω· γ') κοινωνίαν· π. χ. μετ-
 ἔχω, μεταλαμβάνω· δ') μεταβολήν· π. χ. μετανοῶ, μεταγιγνώ-
 σκα, μετατίθημι.

Ἡ ὑπέρ.

§ 377. Ἡ ὑπὲρ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α') ὑπεράνω·
 π. χ. ὁ θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς (Πλ. Τιμ. 38)· β') πρὸς
 ὑπεράσπισιν, ἢ πρὸς χάριν· (π. χ. ὑπὲρ φίλου πονητέον (Με. 735).
 γ') ἀντικατάστασιν· π. χ. ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι (= ἀντι-
 σοῦ. Πλ. Γο. 515)· δ') σκοπόν· π. χ. ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου
 καὶ τοιαύτης δόξης πάντα ποιοῦσιν (Πλ. Σομ. 203)· ε') αἰτίαν·
 π. χ. ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλούς

ποιήσετε κοσμιωτέρους (Λυσ. 15, 9)· ζ') ἐνίοτε ἀναφορὰν ἀντὶ τῆς περὶ π. χ. ὑπὲρ οὗ νῦν μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν (Λυκ. 7. πρβ. 11 : περὶ οὗ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν).

§ 378. Ἡ ὑπὲρ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑπεράνω καὶ πέραν ὁρίου τινός ἢ μέτρου· π. χ. ἐπολέμει τοῖς Θραξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλησπόντου οἰκοῦσι (= πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου. Ξ. Ἄν. 1, 1, 9)· οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονότες (= οἱ ὑπερβάντες τὰ στρατεύσιμα ἔτη. Ξ. Κυ. 1, 2, 4)· μανία ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν (= πέραν τῆς δυνάμεως, ὑπερβαῖνον τὴν δύναμιν. Δημ. 21, 69. Τὸ ἀντίθ. εἶνε κατὰ δύναμιν)· ὑπὲρ ἡμᾶς φαίνεται ἡμῶν τὰ εἰρημένα εἰρησθαι (= πέραν τῆς διανοητικῆς ἡμῶν δυνάμεως. Πλ. Παρμ. 128).

§ 379. Ἡ ὑπὲρ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑπεράνω καὶ πέραν π. χ. ὑπερβαῖνω, ὑπερβάλλω ὄρος, ὑπερπόντιος· β') ὑπερβολὴν· π. χ. ὑπέρδεινος (Δημ. 20, 47)· γ') ὑπεράσπισιν· π. χ. ὑπερμαχῶ, ὑπεραπολογουῦμαι τινος· δ') περιφρόνησιν, ὡς ἐν τῷ ὑπερορῶ.

Προθέσεις τρίπτωτοι.

§ 380. Προθέσεις τρίπτωτοι εἶνε ἡ περὶ, ἡ ἀμφί, ἡ ἐπί, ἡ πρός καὶ ἡ ὑπό.

Ἡ περί.

§ 381. Ἡ περί ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀναφορὰν ὡς πρὸς τι, περὶ οὗ εἶνε ὁ λόγος, ἡ σκέψις, ἡ φροντίς κτλ. π. χ. ὁ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οἰκείων (= ὡς πρὸς τὰ οἰκεία, προκειμένου περὶ τῶν οἰκείων) οὐδέποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἀλλοτριῶν (Ἰσ. 1, 35)· σοφοὺς νόμιζε οὐ τοὺς ἀκριβῶς περὶ τῶν μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς περὶ μεγίστων λέγοντας (Ἰσ. 2, 39).

ΣΗΜ. Ἡ περί μετὰ γενικῆς παρ' Ὀμήρῳ ἔχει πολλάκις τὴν σημασίαν τοῦ πλέον ἢ π. χ. ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων (= πλέον ἢ πάντες οἱ ἄλλοι, ὑπέρτερος πάντων τῶν ἄλλων, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους. Ἰλ. Α, 287). Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐτηρήθη ἡ συγκριτικὴ αὕτη σημασία τῆς περὶ εἰς τὰς φράσεις περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τι, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι τι, περὶ παντός ποιεῖσθαι τι (= πλέον ἢ πολὺ ἢ πλείστον, ἢ πᾶν, ἦτοι πολὺ, πλείστον, ὑπὲρ πᾶν ποιεῖσθαι, ἦτοι τιμᾶν τι) π. χ. ἀλγήθειαν περὶ πολλοῦ ποιητέον (Πλ. Πολ. 589)· οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου

ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν (Πλ. Κρίτ. 48). Σωκράτης τὸ μῆτε περὶ θεοῦ ἀσεβῆσαι μῆτε περὶ ἀνθρώπου ἄδικος φανῆναι περὶ παντὸς ἐποίειτο (Πλ. Νό. 950). Κατ' ἀναλογίαν τούτων ἐσχηματίσθη καὶ τὸ περὶ κλειόνος, περὶ ὀλίγου, περὶ μικροῦ, περὶ οὐδενὸς ποιῆσθαι, ἢ ἡγεῖσθαι τι.

§ 382. Μετὰ δοτικῆς συντασσομένη ἢ περὶ σημαίνει *πέριξ*· π. χ. στρεπτούς εἶχον *περὶ τοῖς τραχήλοις* καὶ ψέλλια *περὶ ταῖς χερσίν* (Ξ. Ἄν. 1, 5, 8).

ΣΗΜ. Μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ρημάτων τίθεται ἢ *περὶ* μετὰ δοτικῆς ὡς καὶ μετὰ γενικῆς· π. χ. Ζεὺς *ἔδεισε περὶ τῷ γένει* ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν (Πλ. Πρωτ. 322)· *δέδοικα περὶ ἑμαυτοῦ* (Πλ. Ἄλκ. 117).

§ 383. Ἡ *περὶ* ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') *πέριξ*· π. χ. ἐκέλευσε τούτους θέσθαι τὰ ὄπλα *περὶ τὴν σκηνήν* (Ξ. Ἄν. 1, 6, 4). Τὸ *εἰμι περὶ τι* σημαίνει ἀσχολοῦμαι περὶ τι.

β') *περίπου*· π. χ. ἀπέθανον *περὶ ἑπτακοσίοις* (Ξ. Ἑλλ. 4, 6, 11).

γ') ἀναφορὰν· π. χ. ὁ σώφρων τὰ προσήκοντα πράττει *ἂν καὶ περὶ θεοῦ καὶ περὶ ἀνθρώπου* (=καὶ ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Πλ. Γο. 507).

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ οἱ *περὶ* τινα σημαίνονται α') οἱ περὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, οἱ ὅπαδοι αὐτοῦ· π. χ. τίς κοσμῶν κάλλιον φαίνεται τοὺς *περὶ αὐτὸν ἢ βασιλεύς*; (Ξ. Κυ. 8, 2, 8)· β') τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ· π. χ. οἱ *περὶ Ξενοφῶντα* ἔνδον ἦσαν (Ξ. Ἄν. 7, 4, 16).

§ 384. Ἡ *περὶ* ἐν συνθέσει σημαίνει α') *πέριξ*· π. χ. *περιτεῖ- χίζω, περίοικος*· β') *περισσῶς*, ἐξ οὗ προκύπτει ἢ σημασία τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἢ τοῦ λίαν· π. χ. *περιγίγνομαι* (=περισσεύω, ὑπέρτερος γίγνομαι), *περίεμι* (=περισώζομαι), *περιχαρής, περίλυπος*· γ') *περιφρόνησιν*· π. χ. *περιορῶ*.

Ἡ ἀμφί.

§ 385. Ἡ *ἀμφί* ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς εὐρῆται παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἰωσι καὶ ἐνίοτε παρὰ Ξενοφῶντι ἀντὶ τῆς *περὶ*· π. χ. οἱ δὲ προσήεσαν πολλῶ *θορύβῳ ἀμφί ὧν* εἶχον διαφερόμενοι (Ξ. Ἄν. 4, 5, 17).

§ 386. Μετὰ δοτικῆς συντεταγμένη εὐρῆται ἢ *ἀμφί* παρὰ μό- νοις τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ ἀντὶ τῆς *περὶ*.

§ 387. Ἡ ἀμφὶ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ περίξ και τὸ περίπου ὡς και ἡ περί π. χ. καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους (Ξ. Ἄν. 4, 2, 5)· ἀμφὶ μέσας νύκτας (Ξ. Ἄν. 2, 2, 8).

ΣΗΜ. Τὸ οἱ ἀμφὶ τινα=οἱ περί τινα.

§ 388. Ἡ ἀμφὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀμφοτέρωθεν π. χ. ἀμφίστομος β') περίξ π. χ. ἀμφίρρυτος, ἀμφιέννυμαι.

Ἡ ἐπί.

§ 389. Ἡ ἐπί ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α') ἐπάνω ἐπὶ στάσεως π. χ. πᾶς ὁ τ' ἐπὶ γῆς και ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος (Πλ. Νό. 728).

ΣΗΜ. Ποικίλη εἶνε ἡ χρῆσις τῆς ἐπὶ μετὰ γενικῆς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐπάνω ἐν γένει π. χ. τὸ δίκαιον ἂν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἂν τ' ἐπὶ μέζονος παραβαίη, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν (Δημ. 9, 16)· πάλιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγωμεν (=βάσιν τοῦ λόγου τιθέντες τὰς αὐτὰς τέχνας. Πλ. Γο. 453)· ἐτάχθησαν ἐπὶ τεττάρων (=εἰς βάθος τεσσάρων, τέσσαρες ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις, ἵνα ἐπ' αὐτῆς κατασκευασθῇ τρόπον τινὰ ἢ παράταξις. Ξ. Ἄν. 1, 2, 15)· αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἐχώρου (=καθ' ἑαυτούς. Ξ. Ἄπ. 2, 4, 10)· ἐπ' ἀληθείας=ἀληθῶς.

β') διεύθυνσιν π. χ. ἐπλεον ἐπὶ Λέσβου και Ἑλλησπόντου (Ξ. Ἑλλ. 1, 2, 11). Συνηθέστατον εἶνε παρὰ Θουκυδίδη τὸ ἐπ' οἴκου (=οἴκαδε).

γ') χρόνον π. χ. ἐπὶ τοῦ προτέρου πολέμου (Θ. 6, 6)· ἐπὶ Κέρροπος (Θ. 2, 15).

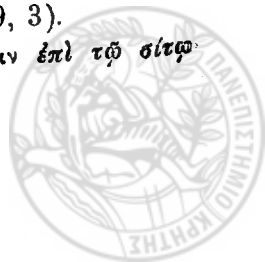
δ') ἐνώπιον (ἐν δικαστικαῖς μάλιστα φράσεσι)· λέγεται π. χ. ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ, ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ (Ἰσαι. 12, 11: μάρτυρας και ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ και ἐφ' ὑμῶν παρεχόμεθα) και τὰ ὅμοια.

§ 390. Ἡ ἐπὶ ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α') ἐπάνω π. χ. οἱ Θράκες ἀλωπεκᾶς ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι (Ξ. Ἄν. 7, 4, 4).

β') πλησίον π. χ. πάντες οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται (Ξ. Ἄν. 1, 9, 3).

γ') προσθήκην π. χ. κάρδαμον μόνον ἔχουσι ἐπὶ τῷ σίτῳ (=πρὸς τῷ σίτῳ. Ξ. Κυ. 3, 7, 7).

δ') ἐπιστάσιαν· π. χ. κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον (=ἐπιστάτην καὶ ἄρχοντα τῶν νεῶν. Ε. Ἑλλ. 1, 5, 11).

ε') αἰτίαν· π. χ. ἤσχύνοντο ἐπὶ τοῖς κοινοῖς ἁμαρτήμασιν (Ἰσ. 4, 77).

ς') σκοπόν· π. χ. ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν οὗτος ποιήσῃ (Δημ. 45, 66).

ζ') ὄρον, συνθήκην· π. χ. ἠρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο (=ἐπὶ τίσιν ὄροις. Ε. Ἑλλ. 3, 1, 20).

η') κατόπιν (χρονικῶς καὶ τοπικῶς)· π. χ. Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν· ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας (=κατόπιν αὐτοῦ, μετ' αὐτόν. Ε. Κυ. 3, 7, 7)· οἱ ἐπὶ πᾶσιν (=οἱ κατόπιν πάντων, οἱ τελευταῖοι. Ε. Ἑλλ. 1, 1, 34).

ΣΜΗ. Ἐπὶ τινι εἶναι, γίνεσθαι, ποιεῖν τι σημαίνει εἰς τὴν ἐξουσίαν, εἰς τὴν διάκρισίν τινος εἶναι, γίνεσθαι, ποιεῖν τι· π. χ. Κῦρος βουλευέται ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ', ἣν δύνηται, βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου (Ε. Ἀν. 1, 1, 4). Τὸ ἐπ' ἐμοῖ=ὅσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἐμοῦ.

§ 391. Ἡ ἐπὶ ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') ἐπάνω (ἐπὶ κινήσεως)· π. χ. ἀνέβησαν ἐπὶ τοὺς ἵαπους (Ε. Κυ. 5, 5, 37).

β') τοπικὴν ἔκτασιν, ἢ χρονικὴν διάρκειαν· π. χ. τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικνεῖσθαι (Ε. Ἀπ. 1, 4, 17)· ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ἱερά (Ε. Ἀν. 6, 6, 36).

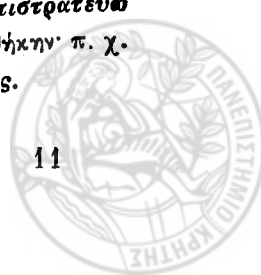
γ') διεύθυνσιν ἐχθρικὴν ἢ ἀπλῶς· π. χ. ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Ε. Ἀν. 3, 1, 11)· οὐκ ἔχει φύσιν . . . τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἰέναι (Πλ. Πολ. 489).

δ') σκοπόν· π. χ. ἴτω τις ἐφ' ὕδαρ (Ε. Κυ. 5, 3, 30).

ΣΗΜ. Ἐπὶ πόδα ἀπέρχομαι=ἀπέρχομαι ὀπίσω, ὀπισθοχωρῶ χωρὶς νὰ στρέψω τὰ νῶτα (Ε. Κυ. 7, 5, 6).

§ 392. Ἡ ἐπὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐπάνω· π. χ. ἐπιβάνω, ἐπιγράφω, ἐπίγειος· β') διεύθυνσιν· π. χ. ἐφέλω, ἐπισπῶ· γ') πλησίον· π. χ. ἐπιθαλάσσιος· δ') ἐναντίον· π. χ. ἐπιστρατεύω· ε') κατόπιν· π. χ. ἐπιγίγνομαι, ἐπίγονος· ς') προσθήκην· π. χ. ἐπεισέρχομαι· ζ') ἐπίτασιν· π. χ. ἐπιποθῶ, ἐπίμεμπος.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἐπὶ εἶνε ἢ τοῦ ἐπάνω.

Ἡ παρά.

§ 393. Ἡ παρά μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ μέρους· π. χ. παρά βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπήλθον (Ξ. Ἄν. 1, 9, 29)· ταῦτα παρά σοῦ ἐμάθομεν (Ξ. Κυ. 2, 2, 6).

§ 394. Ἡ παρά μετὰ δοτικῆς προσώπου σημαίνει τὸ πλησίον· π. χ. οὐ παρά μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρά τῷ διδασκάλῳ (Ξ. Κυ. 1, 2, 8).

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προέρχεται ἡ σημασία τῆς κρίσεως· π. χ. δοκαῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεύσθαι κακῶς (=κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν. Σοφ. Τρ. 589).

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ δοτικῆς πράγματος σύνταξις τῆς παρά εὐρήται παρά μόνους τοῖς ποιηταῖς.

§ 395. Ἡ παρά μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α') διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον· π. χ. ἦγε τοὺς νεανίσκους παρά τὸν Χειρίσοφον (Ξ. Ἄν. 4, 3, 14).

β') πλησίον καὶ παραλλήλως, ἢ ἀπλῶς πλησίον (ἐπὶ πραγμάτων)· π. χ. πλοῦς μὲν ὁ παρά γῆν, περίπατος δὲ ὁ παρά θάλατταν ἡδιστος (Πλουτ. Συμ. 1, 4, 3)· ἦσαν κῶμαι πολλαὶ ἐν τῷ πεδίῳ παρά τὸν Τύρρητα ποταμὸν (Ξ. Ἄν. 3, 5, 1). Ἐτεόνικος εἰστήκει παρά τὰς πύλας (Ξ. Ἄν. 7, 1, 2).

γ') χρόνον· π. χ. δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον (=καθ' ὄλον τὸν βίον. Με. 443).

δ') αἰτίαν· π. χ. οὐ παρά τὴν αὐτοῦ φάμην τοσοῦτον ἐπηύξηται Φίλιππος, ὅσον παρά τὴν ἡμετέραν ἀμίλειαν (Δημ. 4, 11).

ε') ἐναντίον (ἀντίθ. εἶνε ἢ κατὰ)· π. χ. παρά τὸν νόμον, παρά τὸ δίκαιον.

ς') παράθεσιν (ἡ σημασία αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον)· π. χ. ἡλίου ἐκλείψεις πυκνότεραι παρά τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα (=παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρ. μν. Θ. 1, 23)· οἱ παλαιοὶ παρά τοὺς νῦν δημιουργοὺς εἰσι φαῦλοι (=παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς νῦν δ. Πλ. Ἰππ. 281). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τοῦ πλῆν· π. χ. οὐκ ἔχω παρά ταῦτα ἄλλα φάνα (=πλῆν τούτων. Πλ. Γο. 507).

ΣΗΜ. Τὸ παρ' ὀλίγον, παρὰ μικρόν, παρ' οὐδέν ποιεῖσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι=ἴσον ὀλίγῳ ἴσον μικρῷ, ἴσον οὐδενί, ἤτοι ὀλίγον μικρόν, οὐδέν νομίζειν τι (ὀλίγον, οὐδαμῶς τιμᾶν τι) π. χ. χρῆ μὴ παρὰ μικρόν ἡγεῖσθαι τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν (Ἰσ. 5, 79). Τὸ παρ' ὀλίγον ἢ παρὰ μικρόν ἤλθον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει ὀλίγον ἔλειψε π. χ. παρὰ μικρόν ἤλθον ἐξανδραποδισθῆναι (Δημ. 23, 205). Τὸ παρ' ἡμέραν, παρ' ἐνιαυτὸν καὶ τὰ ὅμοια=ἀνά πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν, ἀνά πᾶν δεύτερον ἔτος καὶ τὰ ὅμοια.

§ 396. Ἡ παρὰ ἐν συνθέσει σημαίνει

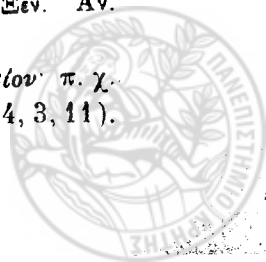
α') ἐκ μέρους π. χ. παραλαμβάνω β') πλησίον π. χ. παρακάθημαι, πάρεμι γ') ἐναντίον π. χ. παρασπονδῶ, παράνομος δ') πλαγίως, λεληθότως π. χ. παρεισδύομαι ε') οὐκ ὀρθῶς π. χ. παρακούω, παραφρονῶ ς') παράθεσιν π. χ. παρενδοκιμῶ τινα =ὑπερβάλλω τινα ἐν τῷ εὐδοκιμεῖν.

Ἡ πρὸς.

§ 397. Ἡ πρὸς μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ τοῦ μέρους τινός π. χ. Χαλκίς -πρὸς τῆς Βοιωτίας κέεται (=ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας. Δημ. 23, 182). Τὸ πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τείχος (Ε. Ἑλλ. 4, 4, 18).

Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάζει ἡ σημασία α') τοῦ ἀρμόζον π. χ. χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἰννοεῖν κακὸν (=ἴδιον χρηστοῦ ἀνδρὸς, ἀρμόζον χρηστῷ ἀνδρί. .) ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (=ἀρμόζοντα σοί. Ε. Ἄν. 2, 3, 15). β') τοῦ πρὸς χάριν ἢ πρὸς ὠφέλειαν π. χ. ἀκούσατέ μου πρὸς θεῶν (=πρὸς χάριν τῶν θεῶν, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν. Ε. Ἄν. 5, 7, 5) σπονδὰς ἐποίησαντο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἐαυτῶν (=πρὸς ὠφέλειαν ἢ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Θ. μᾶλλον— Ε. Ἑλλ. 7, 1, 17). γ') τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν π. χ. πρὸς θεῶν ἀσεβής, πρὸς ἀνθρώπων ἀίσχρός. Ε. Ἄν. 2, 5, 20) δ') τῆς καταγωγῆς π. χ. Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρός μὲν Ἀλκιμεωνιδῶν εἶναι, πρὸς δὲ μητρός Ἰππονίκου (Δημ. 21, 144). ε') τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (ἰδ. § 140. α.) π. χ. ὁμολογεῖται πρὸς πάντων (Εὐν. Ἄν. 1, 9, 21).

§ 398. Ἡ πρὸς μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ πλησίον π. χ. οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ (Ε. Ἑλλ. 4, 3, 11).

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης π. χ. πρὸς τούτοις μανθάνουσι καὶ τοξεύειν (Ξ. Κυ. 1, 2, 8):

ΣΗΜ. Τὸ πρὸς τινὶ εἰμι σημαίνει προσέχω τινί, εἰμι προσηλωμένος εἰς τι π. χ. πρὸς σόδειν τῶν εἰρημένων ἐστὶ (Πλουτ. περὶ τοῦ ἀκ. 5). 5). Τὸ πρὸς τινι γίγνομαι σημαίνει προσηλωμαὶ εἰς τι, προσηλῶ τὴν προσοχὴν εἰς τι (Δημ. 8, 11).

§ 399. Ἡ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει διεύθυνσιν πρὸς τι α') τοπικῶς π. χ. πρὸς Ἑλλάσποντον ὄρα (Θ. 2, 55) πρὸς νότον (Ἡρ. 2, 121).

β') χρονικῶς εἰς δήλωσιν τοῦ ἐγγύς, περίπου π. χ. πρὸς ἐσπέραν ἦν (=ἐγγύς ἐσπέρα ἦν, περίπου ἐσπέρα. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 23).

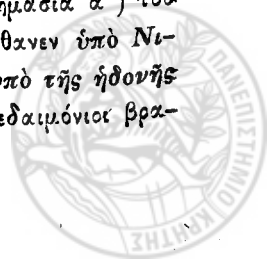
γ') μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν 1) διευθύνσεως φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς π. χ. ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος (Ἰσ. 8, 97). Λέξατε πρὸς με (Ξ. Ἀν. 3, 3, 2) 2) ἀναφορᾶς καὶ παραθέσεως π. χ. ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην (=ὡς πρὸς τὸ πλῆθος, ἀναλόγως τοῦ πλῆθους. Ἰσ. 4, 107) ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται καὶ σοφία καὶ κάλλι (=παραβαλλόμενος πρὸς θεόν. Πλ. Ἰππ. 289) 3) συμφωνίας π. χ. πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσι (=κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν. Πλ. Φαίδ. 231) 4) τρόπου π. χ. εἰμ' ἔτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἄνδρ' ἄγειν (=βία. Σοφ. Φιλ. 92) 5) σκοποῦ π. χ. παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν (Δημ. 6, 23).

§ 400. Ἡ πρὸς ἐν συνθέσει σημαίνει α') διεύθυνσιν π. χ. προσέρομαι, προσάγω β') πλησίον π. χ. προσοικῶ γ') προσθήκην π. χ. προστίθημι, προσκτῶμαι.

Ἡ ὑπὸ.

§ 401. Ἡ ὑπὸ ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει τὸ ὑποκάτω π. χ. πᾶς ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξις (Πλ. Νό. 728).

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία α') τοῦ ποιητικῶ καὶ τοῦ ἀναγκαστικῶ αἰτίου π. χ. ἀπίθανον ὑπὸ Νικάνδρου (Ξ. Ἀν. 5, 1, 15) οὐ δύναται σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς (Ξ. Κυ. 1, 4, 15) β') τῆς συνοδείας π. χ. Λακεδαιμόνιοι βρα-

δέως καὶ ὑπ' ἀγλήτων πολλῶν ἐχώρουν (= συνοδευόμενοι ὑπ' ἀγλήτων πολλῶν. Θ. 5, 70).

§ 402. Ἡ ὑπὸ μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως) π. χ. προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν (Ξ. Ἀν. 4, 7, 10). Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας: π. χ. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες (Ξ. Κυ. 3, 1, 6) ὑπὸ παιδοτρίβῃ ἀγαθῷ πεπαιδευμένος (ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν π. ἀγαθοῦ. Πλ. Λά. 184).

§ 403. Ἡ ὑπὸ μετὰ αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ ὑποκάτω ἐπὶ κινήσεως: π. χ. ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι ὡς ἐβδομήκοντα (Ξ. Ἀν. 4, 7, 8). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προῆλθεν ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ ἡ τοῦ χρόνου: π. χ. Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο (Θ. 1, 110) διέβησαν ὑπὸ νύκτα (= ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς νυκτός, νύκτωρ. Θ. 1, 115).

§ 404. Ἡ ὑπὸ ἐν συνθέσει σημεῖνει α') ὑποκάτω π. χ. ὑφίσταμαι, ὑπόγειος β') λάθρα, ἀνεπαίσθητως, ὀλίγον π. χ. ὑφέρω, ὑποπίνω (κοιν. κουτσοπίνω), ὑπόπικρος (= πικρούτσικος), ὑπέρωθρος (= κοκκινωπός) γ') συνδιάω π. χ. ὑπάδω, ὑπανυλάω.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὸ εἶνε ἡ τοῦ ὑποκάτω.

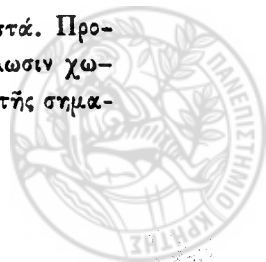
Καταχρηστικαὶ προθέσεις.

§ 405. Εἰς τὰς προθέσεις καταλέγονται καὶ τὸ ἄνευ, χωρὶς, ἔνεκα (ἢ ἔνεκεν), ἄχρι, μέχρι, χάριν, πλὴν, ὡς. Ταῦτα εὐρηθῆναι μόνον ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως καὶ λέγονται καταχρηστικαὶ προθέσεις. Μόνον τὸ πλὴν εὐρηθῆναι ἐν συνθέσει ἐν τῷ πλημμελῆς.

1. Τὸ ἄνευ συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει χωρισμὸν (ἀντίθετος εἶνε ἢ σὺν μετὰ δοτ., ἢ ἡ μετὰ μετὰ γενικῆς) π. χ. οὐ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ καιῶν.

ΣΗΜ. Τὸ ἄνευ τίθεται καὶ μετὰ τὴν γενικὴν, ὅταν αὕτη εἶνε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία: π. χ. λιμένας ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ οἶδ' ἂν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι (Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 3).

2. Τὸ χωρὶς εἶνε κυρίως ἐπίρρημα καὶ σημαίνει χωριστά. Προθετικῶς λαμβανόμενον συντάσσεται μετὰ γενικῆς εἰς δῆλων χωρισμοῦ π. χ. χωρὶς τοῦ σώματος (Πλ. Φαίδ. 66). Ἐκ τῆς σημα-

σίας τοῦ χωρισμοῦ προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης π. χ. πεντακισχίλια τάλαντα χωρὶς τῶν ἱερῶν (Ίσ. 8, 126).

3. Τὸ *ἔνεκα* ἢ *ἐνεκεν* συντάσσεται μετὰ γενικῆς εἰς δῆλωσιν τοῦ τελικοῦ αἰτίου, σπανιώτερον δὲ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου π. χ. *τίνος ἔνεκα* ταῦτα λέγω ; ἔν' εἶδῃτε κτλ. (Δημ. 4, 3)· *τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα* αὐτοὺς ἀπέκτειναν (Λυσ. 30, 13).

Τὸ *ἔνεκα* σημαίνει ἐνίοτε ὅσον *ἐξαρτᾶται* π. χ. *παῖδα σὸν ἀπήμονα τοῦ φυλάσσοντος ἔνεκεν* προσδόκα τοι ἀπονουστήσει (= ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φυλάσσοντος. Ἡρ. 1, 12).

ΣΗΜ. Τὸ *ἐνεκεν* σπανίως ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. Τίθεται δὲ τὸ *ἔνεκα* ἢ *ἐνεκεν* συνήθως μετὰ τὴν γενικὴν.

4. Τὸ *ἄχρι* καὶ *μέχρι* συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνουνσι τὸ τέρμα τοπικῶς καὶ χρονικῶς π. χ. *παρετέτατο ἡ τάφρος μέχρι τοῦ Μηδείας τείχους* (Ξ. Ἀν. 1, 7, 15)· ἠκροβολίζοντο *πολλάκις μέχρι ἐσπέρας* (Ξ. Κυ. 1, 4, 23).

5. Τὸ *χάριν* συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει σκοπὸν π. χ. *συγχωρῶ τοῦ λόγου χάριν* (Πλ. Πολ. 475).

6. Τὸ *πλὴν* συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ σημαίνει ἐξαιρέσιν π. χ. *Τισσαφέρνης διαρπάσαι τοῖς Ἑλλήσιν ἐπέτρεψε ταύτας τὰς κώμας πλὴν τῶν ἀνδραπόδων* (Ξ. Ἀν. 2, 4, 27).

7. Τὸ *ὡς* συντάσσεται μετ' αἰτιολογικῆς προσώπου εἰς δῆλωσιν διευθύνσεως (ὡς ἢ *πρὸς*) π. χ. *τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον*.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προθέσεων.

§ 406. Αἱ προθέσεις ἦσαν τὸ πρῶτον ἐπιρρημάτα. Μετ' ἐπιρρηματικῆς σημασίας εὐρηνται πολλάκις παρ' Ὀμήρῳ. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις μόνη ἢ *πρὸς* εὐρηνται ἐνίοτε ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ προσέτι ἐν τῷ *καὶ πρὸς καὶ πρὸς δέ* π. χ. *ἄθλιον ἔφην εἶναι τὸν ἀδίκως ἀποκτείναντα καὶ ἑλεεινὸν γε πρὸς* (Πλ. Γο 466)· *ἐγὼ ἠγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δὲ καὶ οὐ δίκαιον* (Δημ. 20, 112).

§ 407. Ἐνίοτε εὐρηνται αἱ προθέσεις καὶ μετ' ἐπιρρημάτων συντεταγμένα π. χ. *κτῆμα ἐς αἰὶ* (= διὰ πάντοτε. Θ. 1, 22)· *μέχρι τότε* (Θ. 8, 24)· *ἐς αὔριον* (Εὐρ. Ῥήσ. 96)· *μέχρι ἐν ταῦθα* (Ξ. Ἀν. 5, 5, 4)· *πρὸς εἰς ἑπαξ, εἰσέτι, παραυτίκα*.

§ 408. Ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς ἢ πρόθεσις κεῖται κεχωρισμένη τῆς λέξεως, μεθ' ἧς εἶναι συντεθειμένη· π. χ. ἀπό μ' ὀλεῖς (=ἀπολεῖς με. Σοφ. Φ. 278). Τοῦτο καλεῖται *τιμῆσις*.

§ 409. Ὄταν δύο πρόθεσις διὰ συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων συνδεόμεναι συντάσσωνται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ οὐσιαστικόν τίθεται μεθ' ἑκατέρας τῶν προθέσεων π. χ. ὅτ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός (Πλ. Νό. 728).

Θέσις τῆς προθέσεως.

§ 410. Αἱ πρόθεσις τίθενται ἀμέσως πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὗ συντάσσονται. Ἀλλὰ πολλάκις δύναται νὰ παρεμπιπτή μεταξύ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ λέξις τις ἢ καὶ πλείονες λέξεις, μάλιστα δὲ τὸ μέν, δέ, τέ, γάρ, οὖν, τοίνυν, ἄρα, μὲν οὖν, μὲν γάρ, δ' αὖ π. χ. ἐν μὲν γάρ εἰρήνῃ σὶ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσι, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ σὶ πατέρες τοὺς παῖδας (Ἡρ. 1, 87)· ἐκ τῶν ἔργων τῆς πολυτελείας (=ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔργων. Θ. 3, 46)· λόγοι ἀληθεῖς ἄριστοι φρουροὶ τε καὶ φύλακες ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσι διανοίαις (Πλ. Πολ. 560).

§ 411. Αἱ δυσύλλαβοι πρόθεσις τίθενται παρὰ ποιηταῖς καὶ μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ συντάσσονται. Τότε δὲ ὁ τόνος τῆς προθέσεως ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν. Τοῦτο λέγεται *ἀναστροφή*· π. χ. ταχθεὶς τὸδ' ἔρδειν τῶν ἀνασσόντων ὑπο (Σοφ. Φ. 6)· τοῦ θεοῦ πάρα (Σοφ. Οἰδ. 7, 45)· τῆσδε τῆς φήμης ἄπο (Σοφ. Ἠλ. 65, 65). Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ ἡ ἀναστροφή γίνεται ἐπὶ τῆς προθέσεως *περί*. Πλ. Φιλ. 49 : σοφίας *πέρι*.

§ 412. Ὄταν τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ ἡ πρόθεσις συντάσσεται ἔχη ἐπιθετικὸν προσδιορισμόν, τότε ἡ πρόθεσις τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, ἂν οὗτος προτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ παρὰ τοῦ σοῦ πατρός. Παρὰ ποιηταῖς πολλάκις κεῖται μεταξύ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, πρὸ δὲ τοῖς Ἀττικαῖς πεζολόγοις σπανίως· π. χ. οὐδενὶ ξὺν νῶ (Πλ. Κρ. 48)· τρόπων ἐξ οἴων (Θ. 2, 36)· οὐδὲν δι' ἄλλο (Λυσ. 16, 8).

Ἐπανάληψις καὶ παράλειψις τῆς προθέσεως.

§ 413. Ὄταν δύο ἢ πλείονα οὐσιαστικὰ συμπλεκτικῶς ἢ διαζευκτικῶς συνδεόμενα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ἡ πρόθεσις τίθεται α') πρὸ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ, ὅταν πρόκειται ἐκάστη ἔννοια χωριστὰ ἢ μετ' ἐμφάσεως νὰ ἐκφρασθῇ· π. χ. τὸ μεγαλοπρεπές τε καὶ ἐλευθέριον — καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφαίνει (Ξ. Ἀπ. 3, 10, 5)· β') μόνον πρὸ τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἀπό τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 4)· εἰς πόλιν τινὰ ἢ ἰδιώτην (Θ. 5, 41).

§ 414. Ὄταν μετὰ οὐσιαστικὸν συνημμένον μετὰ προθέσεως ἔπηται ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει, ἡ πρόθεσις τίθεται καὶ πρὸ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ καὶ παραλείπεται· π. χ. πάρεσιν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρῆναι (Ξ. Κυ. 1, 2, 4)· δίκας ἤθελον δοῦναι παρὰ πόλεσιν, αἷς ἂν ἀμφοτέροι ζυμβῶσι (=παρ' αἷς. Θ. 1, 27).

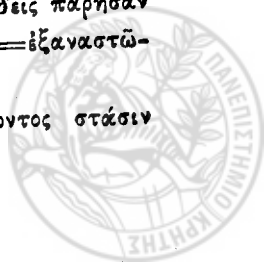
§ 415. Συνήθης εἶνε ἡ παράλειψις τῆς προθέσεως ἐν τῷ διαλόγῳ· π. χ. πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι; τίνοσ δῆ; τοῦ ὑπολαμβάνειν κτλ. (Πλ. Πολ. 456).

Σύνταξις προθέσεων κατὰ πρόληψιν καὶ ἔλξιν.

§ 416. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν συνάπτεται κατὰ πρόληψιν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς δηλῶν στάσιν, διότι ὁ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν μετὰ τὴν κίνησιν ἐπερχομένην στάσιν· π. χ. τὸ ἐμὸν σῶμα, ὦ παῖδες, ὅταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε, μήτε ἐν ἀργύρῳ (Ξ. Κυ. 8, 7, 25)· τούτους ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαν (=εἰς τοὺς φίλους ἔθεσαν, ὥστε εἶναι ἐν τοῖς φίλοις. Ξ. Ἀπ. 2, 4, 4).

§ 417. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων στάσεως σημαντικῶν κείται προσδιορισμὸς δηλῶν κίνησιν, διότι νοεῖται ἅμα ἡ γενομένη κίνησις· π. χ. παρῆσαν εἰς Σάρδεις (=ἐλθόντες εἰς Σάρδεις παρῆσαν ἐκεῖ. Ξ. Ἀν. 1, 2, 2)· ἐξαναστῶμεν εἰς τὴν αὐλήν (=ἐξαναστῶμεν καὶ ἔλθωμεν εἰς τὴν αὐλήν. Πλ. Πρωτ. 311).

§ 418. Ἐντὶ ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ σημανίνοντος στάσιν

τίθεται καθ' ἑλξιν καὶ βραχυλογίαν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς σημαίνων τὴν ἐκ τόπου κίνησιν (μετὰ τῆς ἐκ, ἀπό, παρά), ὅταν τὸ ῥῆμα σημαίνῃ κίνησιν ἀπὸ τινοσ. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ὁ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς τίθηται μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ ἀποτελῇ ἐπιθετικὸν προσδιορισμόν· π. χ. οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον (=οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς. Ξ. Ἄν. 1, 2, 18)· ὅστις ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως (=τῶν παρὰ βρασιλεῖ παρὰ βασιλέως. Ξ. Ἄν. 1, 1, 15)· οἱ ἀπὸ τῶν πύργων οὐκ ἔβαλλον (=οἱ ἐπὶ τῶν πύργων οὐκ ἔβαλλον ἀπὸ τῶν πύργων. Ξ. Ἑλλ. 3, 7, 22). Τοιοῦτον καὶ τὸ παρὰ Ξεν. Ἑλλ. 1, 7, 29: Ἐρασινίδης ἐκέλευεν ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους πλεῖν (=ἐπὶ τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ πολεμίους πρὸς Μυτιλήνην πλεῖν).

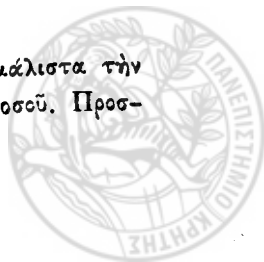
ΣΗΜ. Ὅμοια τις ἑλξις καὶ βραχυλογία παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ συντάξει τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων· π. χ. τοὺς ἔνδοθεν ἐξῆγε (=τοὺς ἔνδον ἐξῆγεν ἔνδοθεν. Ξ. Κυ. 5, 2, 5)· ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα (=τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκεῖθεν δεῦρο ἤζοντα. Δημ. 1. 15).

Σύνταξις τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων.

§ 419. Πολλὰ τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων συντάσσονται μετὰ τινοσ τῶν πλαγίων πτώσεων α') διὰ τὴν πρόθεσιν· π. χ. πολλοῖς ἢ γλωττα προτρέχει τῆς διανοίας (=τρέχει πρὸ τῆς διανοίας. Ἰσ. 1, 40)· ἐμμένω τῷ λόγῳ (Πλ. Φαίδ. 92)· β') διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος· π. χ. χρωμαί τινι καὶ καταχρωμαί τινι (Δημ. 18, 150: κενῇ προφάσει ταύτῃ κατεχρῶ)· γ') διὰ τὴν ἔννοιαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν· π. χ. ἐφίεμαί τινοσ κατὰ τὸ ἐπιθυμῶ τινοσ, προσέρχομαί τινι κατὰ τὸ πλησιάζω τινί, καταχρωμαί ἢ διαχρωμαί ἑμαυτὸν κατὰ τὸ ἀποσφάττω ἢ διαφθείρω ἑμαυτὸν (Ἡρ. 1, 82: λέγουσιν Ὁθρυάδην καταχρήσασθαι ἑαυτὸν)· καταπολεμῶ τινα=καταβάλλω τινα τῷ πολέμῳ· καταβοῶ τινα=καταβάλλω τινα διὰ τῆς βοῆς (Ἄρσφ. Ἰππ. 276).

ε'. Ἐπιρρήματα.

§ 420. Τὰ ἐπιρρήματα τίθενται, ἵνα ἐκφράσωσι μάλιστα τὴν σχέσιν τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ποσοῦ. Προ-

διορίζουσι δὲ τὰ ῥήματα, τὰ ἐπίθετα, τὰ οὐσιαστικά τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐπιθετικὴν, ἢ ἄλλα ἐπιρρήματα· π. χ. κατέβην χθές εἰς Πειριαῖα (Πλ. Πολ. 327)· πάνυ ὀλίγοι (Ξ. Ἄν. 1, 2, 14)· μάλα χειμῶνος ὄντος (Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 14)· ἄγαν ἐπιφθόνως (Θ. 8, 78).

§ 421. Πολλὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται καὶ μετὰ πτώσεως α') μετὰ γενικῆς· ἰδ. § 92—94.

β') μετὰ δοτικῆς· ἰδ. § 98.

γ') μετ' αἰτιατικῆς. Μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὀμνύει τις, συντάσσονται τὰ ὁμοτικὰ ἐπιρρήματα νῆ καὶ μά, τὸ μὲν νῆ ἐπὶ καταφάσεως, τὸ δὲ μά ἐπὶ ἀποφάσεως· π. χ. νῆ τὴν Ἥραν ἄγαμαί γε τὰς ἀποκρίσεις (Πλ. Γο. 449)· μά τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδα (Ξ. Κυ. 5, 4, 32). Ἐνίοτε ἀντὶ τοῦ νῆ τίθεται τὸ ναὶ μά· π. χ. ναὶ μά τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦα (Ξ. Κυ. 5, 4, 10).

Παρατηρήσεις ἐπί τινων ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιρρηματικῶς λαμβανόμενων λέξεων ἢ ἐκφράσεων.

§ 422. Ἄει. Τὸ ἀεὶ σημαίνει πάντοτε. Πολλάκις δέ, μετὰ συνάρθρου μετοχῆς μάλιστα, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἐκάστοτε· π. χ. τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμίνει τῷ ἀεὶ βασιλεύοντι (= τῷ ἐκάστοτε βασιλεύοντι. Ξ. Κυ. 2, 1, 47· πρβ. Πλουτ. Σερτ. VI, 25· οἱ πεμπόμενοι ἐκάστοτε στρατηγί).

§ 423. Ἄλλως. Τὸ ἄλλως σημαίνει κατ' ἄλλον τρόπον. Ἐκ τῆς κυρίας ταύτης σημασίας προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὑπ' ἄλλην ἐποψιν, πλὴν τούτου, ἐν γένει, ἀπλῶς, μάτην· π. χ. συγγενεῖς ἦσαν ἔνδον καὶ ἄλλως εὐμενεῖς (= καὶ πλὴν τούτου. Ξ. Ἑλλ. 5, 2, 9)· ἀόρατον καὶ ἄλλως ἀναίσθητον (= καὶ ἐν γένει. Πλ. Τιμ. 52)· ἄλλως ἐνεκα λόγου ἐλέγετο (= ἀπλῶς, μάτην. Πλ. Κρ. 46).

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλως τε καὶ τίθεται πρὸ αἰτιολογικῶν, χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν προτάσεων ἢ μετοχῶν καὶ σημαίνει καὶ μάλιστα· π. χ. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ εἰς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον (Θ. 2, 3)· ἄπιστον ταῖς πολιτείαις ἢ τυραννίς, ἄλλως τε κἂν ὁμορον χώραν ἔχωσι (Δημ. 1, 5)· τολμητέον τῆς ἡθῆς εἰπεῖν ἄλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λέγοντα (Πλ. Φαῖδρ. 247).

§ 424. Αὐθις. Τὸ αὐθις σημ. πάλιν. Ἐνίοτε μετὰ μέλλοντος

συντεταγμένον σημαίνει ἄλλοτε· π. χ. νῦν μὲν ἀπέλα· αὐθις δ' ἐγὼ παρίσομαι πρὸς σέ (Ξ. Κυ. 7, 3, 32). Συνθηθέτερον ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εἶνε τὸ εἰσαυθις· καὶ μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποιῆσαι, τῆς βραχυλογίας, μακρολογίας δὲ εἰσαυθις (Πλ. Γο. 449).

§ 425. *Αὐτίκα*. Τὸ αὐτίκα σημ. εὐθύς, παραχρῆμα. Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ παραδείγματος χάριν (Γαλλ. par exemple)· π. χ. πᾶν τούναντίον ἐστὶν ἐπὶ ἃ οἱ τε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἄνδρες· αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν ἰέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσιν (Πλ. Πρωτ. 359).

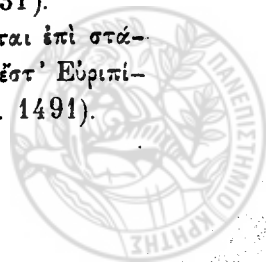
§ 426. *Αὐτόθεν*. Τὸ αὐτόθεν ἐνίοτε λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εὐθύς· π. χ. περὶ μέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο ὅπως ἐν τῇ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἡγήσειντο (Ξ. Ἑλλ. 7, 5, 3).

§ 427. *Δεῦρο*. Τὸ δεῦρο παρὰ τοῖς παλαιοῖς λαμβάνεται ἀείποτε εἰς δῆλωσιν κινήσεως πρὸς τὸν τόπον, ἐνθα ὁ λέγων εὐρίσκεται· π. χ. ἐλθὲ δεῦρο (Ἄρστωφ. Θ. 319). Πολλάκις λαμβάνεται μετὰ προστακτικῆς ὡς παρκελευσματικὸν μόριον, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν ἔλχ· π. χ. δεῦρ' εἰπέ (= ἔλα εἰπέ. Πλ. Ἄπ. 24). Τὸ δεῦρ' ἀεὶ σημαίνει ἕως ἐδῶ, μέχρι τοῦδε· π. χ. δεῦρ' ἀεὶ γὰρ εὐτοχεῖς (Εὐρ· Φοιν. 1215).

§ 428. *Εἶεν*. Τὸ εἶεν σημαίνει συγκατάθεσιν τῶν εἰρημένων· εἶνε δὲ εὐχρηστον ἐν τοῖς διαλόγοις, ὅταν ὁ λέγων ἀποδέχηται τὰ εἰρημένα, ἵνα μεταβῇ εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. εἶεν· ἀλλὰ νῆ Δία κτλ. (Δημ. 20, 75).

§ 429. *Εἶτα* καὶ *ἔπειτα*. Τὰ χρονικὰ ταῦτα ἐπιρρήματα τίθενται εἰς δῆλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας· π. χ. τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν εἶτα Θετταλίας ἐπέβη (Δημ. 1, 22). Πολλάκις, μάλιστα δὲ ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσεως σημαίνουσι θαυμασμόν καὶ ἀγανάκτησιν· π. χ. εἶτα οὐκ αἰσχύνεσθε; (Δημ. 1, 24)· ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγετε; (Δημ. 18, 243). Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας λέγονται ἐντονώτερον μετὰ τοῦ καὶ (κάτα, καὶ ἔπειτα)· π. χ. καὶ ἔπειτα τοιοῦτον ὄντα οὐ φιλεῖς αὐτόν; (Ξ. Κυ. 2, 2, 31).

§ 430. *Ἐνδον*, *εἰσω* (ἢ ἔσω). Τὸ μὲν *ἐνδον* λέγεται ἐπὶ στάσεως, τὸ δὲ *εἰσω* συνήθως ἐπὶ κινήσεως· π. χ. ἐνδον ἔστ' Εὐριπίδης (Ἄρστωφ. Ἀχ. 394)· χωροῖς ἂν εἰσω (Σοφ. Ἡλ. 1491).

§ 431. *Μάλιστα*. Τὸ *μάλιστα* μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει *περίπου*· π. χ. ἔτη *τριακόσια μάλιστα*.

§ 432. *Μόνον οὐ*. Τὸ *μόνον οὐ* τίθεται, ἵνα κολάση ὑπερβολικὴν τινα ἔκφρασιν (=σχεδόν)· π. χ. τοὺς ἀπὸ τῶν συμβολαίων ζῶντας ἴδοιτ' ἂν *μόνον οὐκ* ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἰκοῦντας (Ίσ. 15, 38).

§ 433. *Ὅσον οὐ*. Τὸ *ὅσον οὐ* λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *σχεδόν*· π. χ. ὁ μέλλων καὶ *ὅσον οὐ* παρῶν πόλεμος (Θ, 1, 36).

§ 434. *Πολλάκις*. Τὸ *πολλάκις* μετὰ τὸ *εἰ*, ἵνα *μή, μή*, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ *ἴσως, τυχόν*· π. χ. *εἰ ἄρα πολλάκις* μὴ προσεσχῆκατε τῷ τοιοῦτῳ (Πλ. Ἀά. 176)· *μὴ* *πολλάκις* ἡμᾶς ὁ Ἐπιμηθεὺς σφῆλη ἐξαπατήσας (Πλ. Πρωτ. 361).

§ 435. *Πόθεν*. Τὸ *πόθεν* τίθεται *πολλάκις* εἰς δῆλωσιν σφοδρᾶς ἀρνήσεως· π. χ. διὰ τί ποτ' ἀνθρωποὶ καλοῦνται; ἢ σὺ ἔχεις εἰπεῖν; *πόθεν*, ὦ ἄγαθέ; (Πλ. Κρατ. 393).

§ 436. *Ποτέ*. Τὸ *ποτέ* σημαίνει ἐνίοτε *τέλος πάντων*· π. χ. ὁ δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ *ποτέ* εἶπεν (=μετὰ πολὺν χρόνον τέλος πάντων εἶπε. Ε. Ἑλλ. 4, 1, 31)· *ἐφάνθη* *ποτέ* (=ἐφάνης τέλος πάντων. Σοφ. Ἄντ. 103). Ἐν εὐθείᾳ δὲ ἡ πλκγία ἐρωτήσει κείμενον ἐμφαίνει θαυμασμόν τοῦ ἐρωτῶντος· διὸ τίθεται συχνότατα ἐν πλκγία ἐρωτήσει μετὰ τὸ *θαυμάζειν*· π. χ. *τί ποτε* λέγει ὁ θεός (τί ἄρα γε, τί τάχα λέγει ὁ Θεός; Πλ. Ἄπ. 21)· *πολλάκις ἐθαύμασα* τίσι *ποτέ* λόγοις ἐπεισαν Ἀθηναίους οἱ γραψάμενοι Σωκράτη (Ε. Ἄπ. 1, 1, 1).

§ 437. Τὸ *πὸν* σημαίνει ἐν τινὶ τόπῳ, *κἄπου*· π. χ. *ἄλλοθί που* (=ἐν ἄλλῳ τινὶ τόπῳ. Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας, τοῦ *ἴσως, νομίζω, ἂν δὲν ἀπατώμαι*· π. χ. πάντες *που* πρὸς τὸν θεὸν ἀποβλέπουσιν (Ε. Οἰκ. 17, 2).

§ 438. *Πῶ, ἔτι*. Τὸ *πῶ* τίθεται ἐν προτάσεσιν ἀποφατικαῖς, ἢ καταφατικαῖς μὲν, περιεχούσαις δὲ ἔννοιαν ἀποφατικὴν, καὶ σημαίνει *ἀκόμη, μέχρι τοῦδε*· π. χ. *οὐκ ἴσασι πῶ* τὴν ἡμετέραν *συμμαχίαν* (Ε. Ἄν. 7, 3, 35)· *τίς πῶ* τούτῳ ἐπεχείρησε (=μέχρι τοῦδε. Θ. 3, 45. Τὸ *ἔτι* ἐν καταφατικαῖς μὲν προτάσεσι κείμενον σημαίνει *ἀκόμη, ἐν ἀποφατικαῖς δέ, ἢ καταφατικαῖς μὲν, περι-*

χοῦσαις δ' ἀπόφασιν, σημαίνει πλέον· π. χ. *πάσχω ἔτι καὶ νῦν* (Πλ. Συμπ. 315)· *οὐκέτι καιρὸς ὀκνεῖν* (Σοφ. Ἦλ. 22)· *τί τὸ κωλύον ἔτι ἔσται* (Δημ. 1, 12).

§ 439. *Τάχα*. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ *τάχα* εἶνε ἡ τοῦ *ταχέως*. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως εὔρηται ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης (Πλ. Βρατ. 400: *τάχα μάλλον φήσεις*). Συνήθως δὲ κεῖται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *ἴσως*, ὅπερ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται μετὰ τοῦ *τάχα* πλεοναστικῶς· π. χ. *τάχ' ἂν τις τολμήσειε* (=ἴσως ἂν τις... Ἴσ. 5, 30).

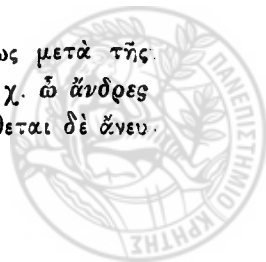
§ 440. *Τάχιστα*. Τὸ *τάχιστα* συνάπτεται πολλάκις μετὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων εἰς δῆλωσιν τῆς ταχίστης χρονικῆς ἀκολουθίας δύο τινῶν πράξεων· π. χ. *ἐπεὶ τάχιστα ἤρήθη, ἤρχετο πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν* (=εὐθύς ἀφ' οὗ... Ξ. Κ. 5, 2, 21).

§ 441. *Ἀρχήν, τήν ἀρχήν*. Τὸ *ἀρχήν ἢ τήν ἀρχήν* λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *κατ' ἀρχάς*, ἢ ἐξ *ἀρχῆς*. Ἐν ἀποφατικῇ δὲ προτάσει ἀποκλίνει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ *οὐδαμῶς*· π. χ. *ἀρχήν θηράν οὐ πρέπει τάμηχανα* (=ἐξ ἀρχῆς δὲν πρέπει... , ἦται οὐδαμῶς πρέπει... Σοφ. Ἄντ. 92).

§ 442. *Ὡς*. Τὸ *ὡς* εἶνε ἀναφορικὸν ἐπιρρημα ἀναφερόμενον εἰς τὸ δεικτικὸν οὕτως· π. χ. *ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας, ὡς νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην, οὕτω ταχθῆναι* (Ξ. Ἄν. 1, 2, 15). Ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ σημαίνει *πόσον* (ιδ. § 314). Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν ἔχει ἔννοιαν ἐπιτακτικὴν (=ὅσον τὸ δυνατόν)· π. χ. *ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἦδιστα διάγῃς* (Πλ. Κρ. 43). Πρὸ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν σημαίνει *περίπου*· π. χ. *ὀπίλιτας εἶχεν ὡς πεντακοσίους* (Ξ. Ἄν. 1, 2, 3). Πολλάκις σημαίνει *σχέσιν, ἀναφορὰν*· π. χ. *Βρασίδας ἦν οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς Λακεδαιμόνιος*, εἰπεῖν (=σχετικῶς πρὸς Λακεδαιμόνιον, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο Λακεδαιμόνιος. Θ. 4, 84).

5'. Τὰ ἐπιφωνήματα.

§ 443. Τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ᾧ τίθεται συνήθως μετὰ τῆς κλητικῆς, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ ἡρεμίας· π. χ. *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι*.—*ὦ γῆρας*, ὡς ἐπαχθὲς ἀνθρώποισιν εἶ. Τίθεται δὲ ἄνευ

τοῦ ὧ ἢ κλητική συνήθως ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους· π. χ. ἄπτε, παι, λύχον ('Αρστροφ. Ν. 18)· ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις (Δημ. 18, 234).

§ 444. Τὰ πάθους σημαντικά ἐπιφωνήματα τίθενται ἢ ἀπολύτως, ἢ μετ' ὀνομαστικῆς ἢ δοτικῆς δηλούσης τὸ πάσχον πρόσωπον, ἢ μετὰ γενικῆς δηλούσης τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους· π. χ. φεῦ, αἰβοί· οἴμοι ἐγὼ τλήμων (Σοφ. Τρ. 986)· ἰού, ἰαῦ χαρᾶς ('Αρστροφ. Εἰρ. 345).

Τὰ ἀρνητικά ἢ ἀποφατικά μόρια.

§ 445. Τὸ οὐ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, τὸ μὴ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας.

§ 446. Ἐκ τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων ἐπὶ μὲν τῶν τελικῶν καὶ τῶν ὑποθετικῶν τίθεται μὴ (ιδ. § 219 καὶ 215), ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ. Εἰς τὰς τελικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐκ τῶν φροντίδος σημαντικῶν ῥημάτων ἐξαρτώμεναι (ιδ. § 212) καὶ αἱ ἀναφορικαὶ αἱ σημαίνουσι σκοπόν (ιδ. § 236). Εἰς δὲ τὰς ὑποθετικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ χρονικαὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ αἱ περιέχουσαι ἔννοιαν ὑποθετικὴν (ιδ. § 237 καὶ 239).

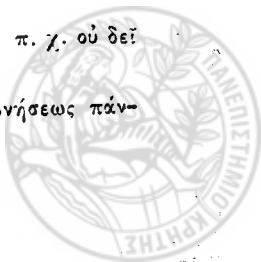
ΣΗΜ. Ἐνίοτε τίθεται οὐ ἀντὶ μὴ, ὅταν ἡ ἄρνησις εἶνε οὕτω στενωῶς συνημμένη μετὰ τινος λέξεως, ὥστε νάποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν· π. χ. εἰ οὐ πολλοὶ ἦσαν (=εἰ ὀλίγοι ἦσαν. Λυσ. 13, 62)· ἐὰν οὐ φῆτε (=ἐὰν ἀρνήσθε. Πλ. Ἀπ. 25)· εἰ οὐκ ἔαξ (=εἰ καλύεις. Σοφ. Αἶ. 1132).

§ 447. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μὴ, ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν τὸ οὐ, ἐνίοτε δὲ τὸ μὴ (ιδ. § 247 καὶ 245. πρβ. καὶ § 245 σημ. α').

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται πάντοτε τὸ μὴ, ὅταν ἀνήκη εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν τὸ μὴ· π. χ. νόμιζε μὴδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον ('Ισ. 4, 41).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε ἡ ἄρνησις ἀνήκει εἰς τὸ κύριον ῥῆμα· π. χ. οὐ δεῖ οὐδένα τῆς ἀρετῆς ἰδιωτεύειν.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ σύναρθρον ἀπαρέμφατογ λαμβάνει ἐπὶ ἀρνήσεως πάντοτε τὸ μὴ.

§ 448. Μετὰ μετοχῆς, τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν τίθεται μὴ, ὅταν περιέχωσιν ἔννοιαν ὑποθετικὴν· ἄλλως τίθεται τὸ οὐ π. χ. ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδενὸς δεῖται νόμου (γν.)· τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεὸς (τὸ ἔργον, ὃ ἂν μὴ δίκαιον ᾗ)· ὁ μὴ ἱατρός γε ἀνεπιστήμων ὧν ὁ ἱατρός ἐπιστήμων (ἂν τις μὴ ἱατρός ᾗ. Πλ. Γο. 459).

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ δέχεται προσέτι μὴ, ἂν ἀνήκη εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν τὸ μὴ π. χ. ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μηδὲν φοβηθέντες (Θ. 1, 124).

§ 449. Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει διπλῆς πλαγίας ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ-ἤ, εἴτε-εἴτε τίθεται ἢ οὐ ἢ μὴ (ιδ. § 208. γ'·).

ΣΗΜ. Ὅτι ἐλέχθη περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν συνθέτων αὐτῶν: οὐδεῖς, μηδεῖς, οὐδαμῶς, μηδαμῶς κτλ.

§ 450. Πολλάκις ἢ ἐν ἀρχῇ λόγου τιθεμένη ἀρνησις ἐπισκιάζει ὅλον τὸν λόγον. Τοῦτο γίνεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐπὶ λόγου συγκειμένου ἐκ δύο μερῶν συνδεομένων πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ μὲν—δέ, ὧν τὸ πρῶτον εἶνε καταφατικόν, τὸ δὲ δεύτερον ἀποφατικόν π. χ. οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ (= δὲν εἶνε ἀληθές ὅτι εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ. Δημ. 18, 288)· οὐ γὰρ ἂν μὲν τις καταβάλλῃ πεντακοσίας δραχμᾶς, δύναται φιλεῖν ὑμᾶς, —εἰ δέ τις πένης, οὐχ οἷός τ' ἐστὶν ἀγαπᾶν τὴν πόλιν (Δίων. Τόμ. II. σ. 265).

Συσσώρευσις ἀρνήσεων.

§ 451. Σύνθετος ἀρνησις μετὰ ἀπλῆν ἢ σύνθετον κειμένη ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δὲν ἀναιρεῖ τὴν προηγουμένην ἀρνησιν, ἀλλὰ συνεχίζει αὐτὴν μετ' ἐμφάσεως π. χ. μὴ λανθανέτω σε μηδὲ τοῦτο (Ξ. Κ. 5, 2, 36): ἐξ οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, οὐδεῖς οὔτε κίνδυνος, οὔτε πόλεμος περὶ τηλικούτων ἡμῖν τὸ μέγεθος γέγονεν (Ἰσ. 6, 7).

Οὕτως ἐν ἀρνητικῇ προτάσει ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων τίθενται συνήθως αἱ ἀντίστοιχοι ἀρνητικαί, ὅταν πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ ἡ ἀρνησις μετ' ἐμφάσεως π. χ. μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἐλπίζε λύσειν (Ἰσ. 1, 16). Ἄγευ τούτου οὐδεῖς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἂν ὑμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἄξιος (Πλ. Φιλ. 19)· πρὸ: οὐδεῖς πάποτε κάλλιον θάνατον ἤνεγκεν ἢ Σωκράτης (Ξ. Ἀπ. 4, 8, 2).

ΣΗΜ. Ἡ δευτέρα ἀρνησις ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει ἀναιρεῖ τὴν προτέραν.

μόνον ὅταν προηγήται σύνθετος ἄρνησις (οὐδεῖς, μηδεῖς, οὐδαμῶς κτλ.), ἔπεται δὲ ἀπλή (οὐ ἢ μή)· π. χ. οὐδεῖς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν (= πάντες ἔπασχόν τι τὴν ψυχὴν. Ξ. Συμ. 1, 9). Ὅμοίως ἐν τῇ φράσει οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ καὶ οὐδεῖς ὅστις οὐ.

§ 452. Πολλάκις τίθενται ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει ἀμφοτέρω τὰ ἀρνητικὰ μόρια οὐ καὶ μή.

α') τὸ οὐ μή τίθεται 1) μεθ' ὑποτακτικῆς ἑ'. ἀορίστου, ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος 2) μετὰ τοῦ ἑ'. προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως (ιδ. § 212 Σημ. ἑ').

ἑ') τὸ μή οὐ τίθεται

1) μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα (ιδ. § 212).

2) μετ' ἀπαρεμφάτου, ὅταν τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρνητικῶν φράσεων, οἷον οὐ δύναμαι, οὐκ οἶός τ' εἰμί, οὐ συγχωρεῖ, οὐδεμία μηχανὴ ἔστιν, αἰσχύνῃ ἢ αἰσχρὸν (=οὐ καλὸν) ἔστιν, οὐκ ὀσιόν ἔστιν, ἢ ἐξ ἀρνητικῶν ῥημάτων (ἀρνεῖσθαι, ἀντιλέγειν, κωλύειν), ὅταν ταῦτα κεῖνται ἐν προτάσει ἀποφατικῇ, ἢ καταφατικῇ μὲν, περιεχούσῃ δ' ἀπόφασιν· π. χ. οὐδεῖς οἶός τ' ἔστιν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι (Πλ. Γο. 509)· οὐκ ὀσιόν ἔστι μὴ οὐ βοηθεῖν δικαιοσύνη (Πλ. Πολ. 427)· πᾶσιν αἰσχύνῃ ἦν μὴ οὐ συσπουδάξειν (Ξ. Ἄν. 2, 3, 11)· οὐδεῖς πώποτε ἀντεῖπε μὴ οὐκ ἰκαρῶς ἔχειν τοὺς νόμους (Δημ. 24, 24)· τίνα οἶε ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐκ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια (Πλ. Γο. 461).

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου δύνανται νὰ κεῖται καὶ τὸ ἄρθρον· π. χ. τὸ μὴ οὐκ ἡδέα εἶναι τὰ ἡδέα λόγος οὐδεῖς ἀμφισβητεῖ (Πλ. Φιλ. 13).

3) ἐνίοτε μετὰ μετοχῆς μετὰ ἀρνητικῆν ἔκφρασιν· π. χ. τοιαύτης τιμῆς τυχεῖν οὐκ οἶόν τε μὴ οὐ πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντα (Ἰσ. 10, 47)· δυσάλγητος γὰρ ἂν εἶην τοιαύτην μὴ οὐ κατοικιτρῶν ἔδραν (Σοφ. Οἰδ. Τ. 12).

Φαινόμενος πλεονασμός τῆς ἀρνήσεως.

§ 453. Ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ῥημάτων ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν ὁμοίων κρέματα εἰδικὴ πρότασις μετὰ τοῦ οὐ, ὅπερ φαίνεται ὅτι πλεονάζει· π. χ. ὥς οὐκ ἐκεῖνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἐδύνατο ἀρνηθῆναι (Δημ. 30, 27=οὐκ ἐδύνατο.

ἀρνηθεὶς εἰπεῖν) ἀμφισβητεῖ, ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν (=ἀμφισβητῶν λέγει ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν. Πλ. Πολ. 476).

§ 454. Μετὰ τὰ ἀρνητικὰ ῥήματα ἀντιλέγειν, ἀπαγορεύειν, ἀρνεῖσθαι, εἰργεῖν τίθεται πολλάκις ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ π. χ. οἱ Κερκυραῖοι κήρυκα προὔπεμψαν αὐτοῖς ἀπεροῦντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς (Θ. 1, 29)· καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε; (Σοφ. Ἄντ. 442).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ κωλύειν τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ, ἢ ἄνευ τοῦ μὴ.

Γ'. Σύνδεσις τῶν προτάσεων.

§ 455. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων γίνεται διττῶς, κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. Καὶ κατὰ παράταξιν μὲν σύνδεσις (ἢ παράταξις) λέγεται, ὅταν πρότασις τις αὐθυπόστατος καὶ ἀνεξαρτητος παρατάσσεται ἄλλη διὰ συνδέσμου τινός· π. χ. κοινὴ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόριστον (Ἰσ. 1, 29)· πατὴρ μὲν δὴ ὁ Κύρος λέγεται Καμβύσου, ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσείδων γένους ἦν· οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κλητίζονται (Ξ. Κυ. 1, 2, 1). Καθ' ὑπόταξιν δὲ σύνδεσις (ἢ ὑπόταξις) λέγεται, ὅταν πρότασις τις ὑποτάσσεται ἄλλη εἰς προσδιορισμὸν αὐτῆς διὰ συνδέσμου τινός ἐξαρτωμένη ἐξ αὐτῆς καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτῆς· π. χ. κύνες τρέφεις, ἵνα σοὶ τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερῶκωσι (Ξ. Ἀπ. 2, 9, 2)· ἐὰν ἦς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής (Ἰσ. 1, 18).

§ 456. Παράταξις προτάσεων γίνεται καὶ ἄνευ συνδέσμου (ἀσύνδετον σχῆμα)· π. χ. συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθούντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον (Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 19)· ἀκηκόατε, ἐοράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε. Δικάζετε (Λυσ. 12, 100). Τοῦτο γίνεται, ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται μετὰ σφειρότητος.

§ 457. Ἡ καθ' ὑπόταξιν συνδεσμένη πρότασις λέγεται ἐξηρημένη ἢ ὑποτελής· ἢ δὲ πρότασις, μεθ' ἧς συνδέεται, ἢ ἐξ ἧς ἐξαρτάται, λέγεται κυρία. Δύναται δὲ καὶ ἐξ ὑποτελοῦς νὰ ἐξαρτάται ἄλλη ὑποτελής· καὶ τότε ἐκείνη εἶνε κυρία ταύτης· π. χ. τοὺτους ἐβούλοντο ἐκπεδῶν ποιήσασθαι, ἵνα ραδίως, ἢ βούλουτο, διακράττουτο (Λυσ. 13, 7).

§ 458. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεόμεναι προτάσεις εἶνε ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων. Εἶνε δὲ ἡ κύρια ἢ ὑποτελεῖς ἄλλη· π. χ. ἐπειδὴ αἱ νῆες αἱ ἡμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγεγένητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον αἶ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται καὶ ἄμχ λόγοι περὶ εἰρήνης ἐγίνοντο (Λυσ. 13, 5).

§ 459. Διὰ τῆς παρατάξεως δύο ἢ πλειόνων προτάσεων σχηματίζεται ἡ περίοδος. Ἐκ δὲ τῆς παρατάξεως περιόδων σχῆσιν πρὸς ἀλλήλας ἐχουσῶν σχηματίζεται ὁ ῥητορικὸς λόγος.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε καὶ μία πρότασις ἀποτελεῖ περίοδον, ἥτις καταχρηστικῶς λέγεται περίοδος.

§ 460. Ἡ περίοδος δύναται νὰ μὴ συνδέηται μετὰ τῶν ἡγουμένων α') ὅταν ὑπάρχη ἐν ἀρχῇ αὐτῆς δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα· διότι ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ τὸ δεικτικὸν ἐπίρρημα διὰ τῆς εἰς τὰ ἡγούμενα ἀναφορᾶς καθιστᾷ περιττὸν τὸν σύνδεσμον· π. χ. ἦσαν τοίνυν οὗτοι τέσσαρες ἀδελφοί. *Τούτων* εἰς, ὁ πρεσβύτερός... ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπανίσθη (Λυσ. 13, 67); ἐνταῦθεν ἐξελάνει σταθμούς δύο εἰς Τυραίων· *ἐνταῦθα* ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. (Ξ. Ἄν. 1, 2, 14).

β') ὅταν εἶνε διασάφησις τῶν ἡγουμένων· ἐπὶ ταύτης τῆς περιστάσεως δύναται νὰ γίνῃ σύνδεσις διὰ τοῦ διασαφητικῆ γάρ (=δηλαδή)· π. χ. πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ· *Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος*... (Λυσ. 1, 22); ἐπιβουλὴν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι· *πείδουσι γὰρ Ἀγόρατον μηνυτὴν κατὰ τῶν στρατηγῶν γενέσθαι* (Λυσ. 13, 18).

γ') ὅταν εἶνε ἀρχὴ νέου λόγου, ὡς ἐν τοῖς διαλόγοις· π. χ. ἦσθα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίνοντο περὶ ἡμῶν; ἦν. Πότερον συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγε; Ἄντέλεγον (Λυσ. 12, 25).

§ 461. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν μὲν συνδέουσιν οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί πλὴν τοῦ ὡς καὶ ὥστε καὶ ὁ αἰτιολογικὸς γάρ· καθ' ὑπόταξιν δὲ οἱ εἰδικοί, οἱ τελικοί, οἱ συμπερασματικοί ὡς καὶ ὥστε, οἱ ὑποθε-

τικαί, εἰ αἰτιολογικοὶ πλὴν τοῦ γάρ, εἰ χρονικοὶ καὶ αἰ ἀναφορικοὶ ἀντωνυμιαί καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα.

ΣΗΜ. Τὸ ὥστε συνδέει καὶ κατὰ παράταξιν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι· π. γ. Πρωταγόρας ἐνδὸν διατρίβει· ὥστε θάρρει (= θάρρει οὖν. Πλ. Πρωτ. 341).

Καὶ διὰ τοῦ ἀναφορικοῦ συνδέεται πολλάκις λόγος κατὰ παράταξιν. Πολύλακίς δὲ καὶ οἱ αἰτιολογικοὶ ἐπεὶ καὶ ὡς συνδέουσι παρατακτικῶς, ὡς ὁ γάρ ἰδ. § 494).

Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι.

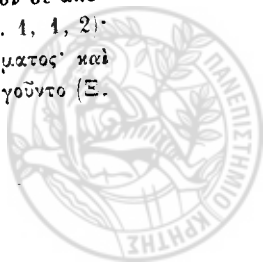
Καί, καί-καί.

§ 462. Διὰ τοῦ καὶ συμπλέκονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις ὁμοιαὶ ἢ διαφοροὶ π. γ. *τηλικαῦτα αὐταῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἴργασται* (Λυσ. 12, 1)· *μηνύει ὁ Μενέστρατος καὶ προσποροράφει* ἑτέρους τῶν πολιτῶν (Λυσ. 14, 9).

ΣΗΜ. Ὅταν τὰ συμπλεκόμενα εἶνε πλείονα τῶν δύο, ὡς ἐπὶ ἀπαριθμήσεως, καταίνεται ἀγεδὸν πάντοτε τὸ καί π. γ. Ἀγησιλάῳ ἑκυτόν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνσχείρισε (Ξ. Ἀγ. 3, 3)· οὕτως ἡμᾶς κτεφορόνησε καὶ τοῦς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱππεῦσιν ἐπεθύμησε καὶ τῶν τόμων οὐκ ἐφρόντισε (Λυσ. 14, 9).

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ ἅμα (ἢ ἅμα τε-καί) συνδέονται προτάσεις δηλοῦσαι τὸ σύγχρονον· π. γ. ἅμα ἀκηκόαμεν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν (Δημ. 4, 36). Ὅμοίως διὰ τοῦ εὐθὺς (ἢ εὐθὺς τε-καί), οὐπω (ἢ οὐπω τε-καί), σχεδόν (ἢ σχεδόν τε-καί), ἤδη τε-καί, οὐκ ἐφθην-καί π. γ. τοῖς Ἀθηναίοις ἠγγέλθη εὐθὺς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα καὶ Βοιωτῶν παραχρῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ (Θ. 2, 6)· ὁδὸς τε οὐπω πολλὴ διήνυστο αὐταῖς καὶ ὁ Μῆδος ἤκε πάλιν (Ξ. Κυ. 1, 4, 28)· σχεδόν τε ἔτοιμα ἦν καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι παρήσαν (Ξ. Κυ. 2, 1, 10)· ἤδη τε ἦν περὶ πλήθουςκν ἀγορὰν καὶ ἔρχοντα· παρὰ βασιλέως κήρυκες (Ξ. Ἀν. 2, 1, 7). Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐφθησαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον, καί . . . ἦσαν ἡμῖν ἀμυνοῦντες (Ἰσ. 4, 86).

ΣΗΜ. γ'. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ δὲ εἰς τὸ διὰ τοῦ καὶ συμπλεκόμενον νέον μέλος ἐξαίρεται τὸ νέον μέλος ὡς ἐνίσχυσις καὶ ἐπέκτασις τοῦ προηγουμένου· π. γ. Δαρεῖος Κύρον σατράπην ἐποίησε· καὶ στρατηγὸν δὲ ἀπέδειξε πάντων ὅσοι εἰς Καστολοῦ πεδῖον ἀθροίζονται (Ξ. Ἀπ. 1, 1, 2)· ἤδει Κύρος Ἀρταξέρξην ὅτι μέσον ἔχει τοῦ περσικοῦ στρατεύματος· καὶ πάντες δ' οἱ τῶν βροχάρων ἄρχοντες μέσον ἔχοντες τὸ αὐτῶν ἡγοῦντο (Ξ. Ἀν. 1, 8, 22).

§ 463. Διὰ τοῦ *καί*—*καί* συνδέονται μετ' ἐμφάσεως ἔννοιαι ἢ προτάσεις ὅμοια ἢ διάφοροι (=τόσον—ὄσον, ἢ οὐ μόνον, ἀλλὰ καί)· π. χ. *καί* κατὰ γῆν καί κατὰ θάλατταν (Ξ. Ἄν. 1, 1, 7)· καί αὐτοὶ ἐμάχοντο καί τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο (Ξ. Κυ. 3, 3, 68).

§ 464. Ὁ *καί* ἔχει πολλάκις ἔννοιαν ἐπιδοτικὴν ἰσοδυναμῶν τῆ ἀκόμη *καί*. Δύναται δὲ νὰ σημαίνηται ἐπίδοσις ἐξ ἐλάττονος καὶ ἀσημοτέρου εἰς τι μείζον καὶ ἐπισημότερον, ἢ τοῦναντίον ἐκ μείζονος καὶ ἐπισημοτέρου εἰς τι ἐλάττον καὶ ἀσημότερον· π. χ. αὐτὰ γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθησιν (=ἀκόμη καὶ οἱ θεοί, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί. Πλ. Εὐθ. 8)· τὸ καλῶς ἔχον κρεῖττόν ἐστι καὶ νόμου (Με. 257)· ἐθέλω τεθνηκέναι, εἰ ἐκλεψα τῶν σῶν ἄξιόν τι καὶ τριχός (=ἀκόμη καὶ τριχός, καὶ τριχός μόνον. Ἄρστωφ. Β 614)· ἱκανὰ καὶ ταῦτα (Λουκ. 157).

ΣΗΜ. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ μετὰ ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων σημαίνονταν ποσὸν ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν· π. χ. καὶ συχνούς (=συχνούς μάλιστα. Πλ. Γο. 455)· οὗτος ὁ νόμος καὶ μάλα καλῶς ἔχει (=πολὺ μάλιστα καλῶς ἔχει. Αἰσχ. 3, 33).

§ 475. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων σημαίνει τὴν συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς κυρίας. Τίθεται δὲ ὁ *καί* ἢ μόνον ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, ἢ μόνον ἐν τῇ ἀναφορικῇ ἢ καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ἵνα δηλωθῇ ἀκριθέστερον ἡ συμφωνία· π. χ. ὑμεῖς δέ, ὅπως γιγνώσκετε, εὖτω καὶ ποιεῖτε (Ξ. Κυ. 5, 1, 23)· ὡς οἶδα κἀγώ, πάντ' ἐπιστήσει κλύων (Σοφ. Οἶδ. Κ. 55)· καὶ ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ, ἅπερ καὶ βασιλεῖ (Ξ. Ἄν. 2, 1, 32). Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει ὁ *καί* ἐν τῷ εἴ τις καὶ ἄλλος, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε καὶ τοῖς ὁμοίοις· π. χ. εἴ τις καὶ ἄλλος ἀνὴρ, καὶ Κύρος ἄξιός ἐστι θαυμάζεσθαι (Ξ. Κυ. 5, 1, 7)· ὑμᾶς δεῖ παρκασκευάζεσθαι ὡς μαχουμένους, εἴ ποτε καὶ ἄλλοτε.

ΣΗΜ. Μετὰ λέξιν σημαίνουσαν ὁμοιότητα ἢ ἰσότητα ὁ *καί* ἰσοδυναμεῖ τῷ ὡς ἢ ὡσπερ· π. χ. παραπλήσια ἐπεπόνθησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Συρακούσαις καὶ ἔδρασαν ἐν Πύλῳ (=οἷα, ἢ ὡσπερ (Θ)· αἱ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῶ μείζους καθέστασαν (=ὡς πρὶν. Θ. 7, 18).

§ 466. Ὁ *καί* μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἐρωτηματικῶν

ἐπίρρημα ἐμφαίνει θαυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος, ὡς τὸ ποτέ· π. χ. τί καὶ βούλεσθε. ὦ νεώτεροι; (Θ. 6, 38)· τί χρὴ καὶ προσδοκᾶν; (Δημ. 4, 46).

§ 467. Διὰ τοῦ καὶ συνδέεται πολλάκις μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις σημαίνουσα ἀκολουθίαν ἐκείνων (= ὥστε, ὅθεν)· π. χ. φιλοθηρότατος ἦν καὶ πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνότατος· καὶ ἄρκτον ποτὲ ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεσεν (= ὅθεν ἄρκτον κτλ. Ξ. Ἄν. 1, 9, 6).

Τέ, τὲ-τέ, τὲ-καί.

§ 468. Ἡ διὰ μόνου τοῦ τέ συμπλοκὴ δύο ἐννοιῶν (ἀντὶ τῆς διὰ τοῦ καὶ) εἶνε ποιητικὴ· π. χ. αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεύχη κύνεσσιν οἰωνοῖσί τε πᾶσι (Ἰλ. Α, 4). Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἀπαντᾶ ἐνίοτε ὁ τὲ συνδέων πρότασις, αἵτινες ἔχουσι στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας· π. χ. ἐπρᾶξεν οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, δικαίως τιμωρηθήσεται (Λυσ. 13, 1). Σπανιώτατα ἀπαντᾶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὁ τὲ συνδέων λέξεις· π. χ. Τισίαν δὲ Γοργίαν τε ἐάσομεν εὐδεῖν (Πλ. Φαιδρ. 267).

ΣΗΜ. Πολλάκις παρὰ Θουκυδίδη συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ τε νέα πρότασις ἐνισχύουσα καὶ συνεχίζουσα τὸ προηγούμενον (σχεδὸν ὡς διὰ τὸ καὶ δέ), ἢ σημαίνουσα ἀκολουθίαν τῶν ἡγουμένων (= ὅθεν, οὖν)· π. χ. καὶ μέχρι τοῦδε πολλά τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ νέμεται περί τε Λοκροὺς τοὺς Ὀζόλας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ Ἀκαρνανας καὶ τὴν ταύτην ἡπειρον· τό τε σιδηροφορεῖσθαι τούτοις τοῖς ἡπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληστείας ἐμμεμένηχεν (Θ. 1, 5). Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ . . . τὸν στόλον ἀγεῖραι (= ὅθεν. Θ. 1, 9)· κτῆμά τε ἐς αἰί . . . ζύγκεται (= καὶ οὕτω, ὅθεν, ὥστε, Θ. 1, 22).

§ 469. Διὰ τοῦ τέ—τέ συνδέονται μετ' ἐμφάσεως πρότασις στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσαι. Εἶνε δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη συνηθεστέρα τοῖς ποιηταῖς ἢ τοῖς πεζολόγοις· π. χ. ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὅσισιν θήσετε, τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γενήσεται (Ἰσαι. 6, 65).

§ 470. Διὰ τοῦ τὲ—καὶ συνδέονται στενωτέρων ἢ διὰ μόνου τοῦ καὶ ἐννοιαὶ καὶ πρότασις μάλιστα ὁμοειδεῖς· π. χ. τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὠμότητι (Δημ. 18, 181)· τοῦ δεδομένου ὠλιγώφει τε καὶ ἡμέλει (Πλ. Εὐθ. 4).

Καὶ οὐ (καὶ μὴ), οὐ-οὐδέ, μὴ-μῆδέ, οὔτε-οὔτε, μήτε-μήτε, οὔτε (μήτε)-τέ.

§ 471. Ἀρνητικὴ ἔννοια ἢ πρότασις συμπλέκεται μετὰ θετικῆς διὰ τοῦ καὶ οὐ, ἢ καὶ μὴ π. χ. ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι (Θ. 1, 142): ἀφίκου οἴκαδε καὶ μὴ ἄλλως ποιήσης (Πλ. Λά. 201).

§ 472. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἢ μῆδὲ συνδέεται ἔννοια ἢ πρότασις ἀποφατικὴ μετ' ἔννοιας ἢ προτάσεως ἀποφατικῆς π. χ. φαίνομαι ἐγὼ χάριτος τετυχηκῶς τότε καὶ οὐ μέμψεως, οὐδὲ τιμωρίας (Δημ. 18, 85): οὐκ ἐγωγε αὐτοὺς διώκω οὐδ' ἐρεῖ οὐδεὶς ὡς ἐγὼ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ (Ξ. Ἄν. 1, 4, 8).

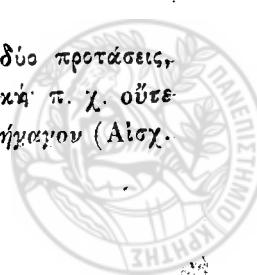
§ 473. Ὡς ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν ὁ καὶ, οὕτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς ὁ οὐδὲ καὶ μῆδὲ ἔχει πολλάκις ἐπιδοτικὴν ἔννοιαν σημαίνων ἐπίδοσιν ἐξ ἐλάσσονος εἰς τι μείζον, ἢ ἐκ μείζονος εἰς τι ἐλάσσον π. χ. ὕβριν οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες (ἀκόμη καὶ οἱ δ. δὲν στέργουσι τὴν ὕβριν, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' οὐδὲ οἱ δ. Σοφ. Τραχ. 280): μῆδὲ βελόνης ἀλλοτρίαις ἐπιθυμῆσης ποτέ.

ΣΗΜ. Οὐδεὶς=κανεὶς. Οὐδὲ εἰς=οὐδὲ ἓνας (Λυσ. 13, 23: οὐδ' ὕφ' ἑνός). Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ=οὐδ' ἐλάχιστα, οὐδαμῶς π. χ. τοῦτο φανήσεται: οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γενησομένης ἄξιον αἰσχύνης (Δημ. 20, 20).

§ 474. Διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε, ἢ μήτε—μήτε συνδέονται δύο ἔννοια ἢ προτάσεις ἀποφατικαί, ὡς συνδέονται διὰ τοῦ καὶ—καί, ἢ τέ—τέ δύο ἔννοια ἢ προτάσεις καταφατικαί π. χ. οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασάμεθα, οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως φκοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν, μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι (Λυσ. 12, 4).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὔτε δύναται νὰ ἔπηται μήτε, ὅταν ἡ δευτέρα πρότασις ἀπαιτῇ τὸ μὴ καὶ τανάπαλιν π. χ. ἐγὼ μὲν θρασὺς καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδής οὐτ' εἰμι μήτε γενοίμην (Δημ. 8, 68) ἢ μήτε γένοιτο, οὔτε λέγειν ἄξιον (Δημ. 8, 51).

§ 475. Διὰ τοῦ οὔτε (μήτε)—τέ συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ μὲν εἶνε ἀποφατικὴ, ἡ δὲ δευτέρα καταφατικὴ π. χ. οὔτε τὰ χροῖματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τοὺς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον (Αἰσχ.

3, 129) ὤμοσαν μῆτε προδώσειν ἀλλήλους σύμμαχοί τε ἕσθεσι
 Ε. Ἄν. 2, 2, 8).

Οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως
 —ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως, ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδέ.

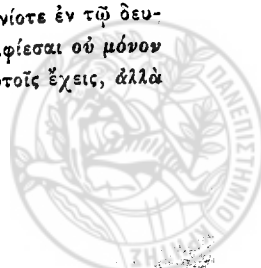
§ 476. Διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ γίνεται συμπλοκὴ ἐπιδοτικὴ δύο ἐνοιῶν ἢ προτάσεων εἶνε δηλ. ἡ συμπλοκὴ αὕτη εὐχρηστος, ὅταν πρόκειται νὰ προστεθῇ διὰ τοῦ δευτέρου μέλους μεῖζόν τι εἰς τὸ προηγούμενον.

α') αἱ διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ καὶ οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καὶ συνδεόμεναι ἐννοιοὶ ἢ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφοτέραι· π. χ. τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἠλέησεν οὐ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ ξένος; (=καὶ πολίτης καὶ ξένος. Λυκ. 39)· οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (=καὶ ὁ Κρίτων καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ. Ε. Ἄπ. 2, 9, 8).

β') ἐκ τῶν διὰ τοῦ οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καὶ συνδεομένων προτάσεων ἡ πρώτη ἀποφάσκειται, ἡ δὲ δευτέρα καταφάσκειται· π. χ. οὐχ ὅπως τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται (=οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκε—ἀλλὰ καὶ . . . ὑφῆρηται, ἦτοι: οὔτε τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκε, τῶν τε ὑμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται). Σπανίως καταφάσκειται καὶ ἡ πρώτη· π. χ. οὐχ ὅπως τὰ σκευὴ ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀφηρηπάσθησαν (δηλ. καὶ τὰ σκευὴ ἀπέδοσθε καὶ αἱ θύραι ἀφηρηπάσθησαν (Λυσ. 16, 31).

γ') αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ συνδεόμεναι ἐννοιοὶ ἢ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφοτέραι· π. χ. οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν (=οὐχὶ μόνον τῆς κοινῆς ἐλ. δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ . . . Ἰσ. 14, 5)· ἐγὼ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ ἑμαυτοῦ πώποτε δικὴν ἰδίαν εἶρηκα (Ἰσαϊ. 10, 1).

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τὸ οὐ μόνον, καὶ τὸ οὐχ ὅπως ἔπεται ἐνίοτε ἐν τῷ δευτέρῳ μέλει τῆς συμπλοκῆς μόνον τὸ ἀλλά· π. χ. ἱμάτιον ἠμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτό (Ε. Ἄπ. 1, 6, 2)· οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς ἔχετε, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν κατὰ τουτωνὶ πολιτεύει (Δημ. 18, 131).

ΣΗΜ. 6'. Ὄταν τὸ οὐδὲ τίθηται ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, τὸ δὲ μὴ ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸ μὴ ὅτι σημαίνει πολλῶ μᾶλλον π. χ. διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς νεκροὺς, δυνατὸν ἦν (=διὰ τὴν τρικυμίαν δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ νὰ πλέωμεν, πολλῶ μᾶλλον, δηλ. δὲν ἦτο δυνατὸν, νὰ ἀναλάβωμεν τοὺς ἄνδρας. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 25). Ἀντι τοῦ μὴ ὅτι ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εὔρηται καὶ τὸ μὴ τι γε π. χ. οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενὸς ἔστ' ἄξιος, μὴ τι γε τῶν ἄλλων ἡγεμῶν. Δημ. 21, 148).

ΣΗΜ. γ'. Ὄταν τὸ οὐχ ὅτι ὑπάρχη ἐν τῇ δευτέρᾳ προτάσει, ἀποβαίνει ἰσοδύναμον ἐναντιωματικῶ (ἐνδοτικῶ) συνδέσμῳ (=καίτοι, εἰ καί) π. χ. Σωκράτη δ' ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φησιν ἐπιλήσμων εἶναι (Πλ. Πρωτ. 336).

Ἀντιθετικοὶ ἢ ἐναντιωματικοὶ σύνδεσμοι.

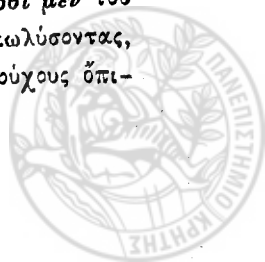
§ 477. Διὰ τοῦ δὲ συνδέεται μετὰ προηγούμενης ἔννοιαις ἢ προτάσεως ἔννοια ἢ πρότασις ἀντίθετος, ἢ ἀπλῶς διάφορος. Πρὸς μεῖζονα ἔμφρασις τῆς ἀντιθέσεως ἐν τῇ προηγούμενῃ ἔννοια ἢ προτάσει τίθεται ὁ μὲν π. χ. οὐκ ἐπὶ κακῶ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα (Θ. 4, 86): τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερὸν αἰσχροῦν (Πλ. Πολ. 457): τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῆς, ἄφρωνος δὲ (Ἑρ. 1, 85).

§ 478. Πολλάκις ὁ δὲ χρησιμεύει ἀπλῶς εἰς σύνδεσιν τῶν ἐπομένων μετὰ τῶν ἡγουμένων ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου (μεταβατικός) π. χ. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι ὄχοντο ὁ Κύρος εἶπεν (Ε. Κυ. 4, 5, 1).

§ 479. Διὰ τοῦ μᾶλλον δὲ γίνεται ἐπανόρθωσις προηγούμενης ἔννοιαις π. χ. προσδεῖ, μᾶλλον δὲ ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου (Δημ. 1, 19): ἔστι τῶν αἰσχροῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων (Δημ. 2, 2).

§ 480. Μετὰ τὸ πρῶτον μὲν ἔπεται εἶτα ἢ ἔπειτα συνηθέστερον μὲν ἄνευ τοῦ δέ, σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ δέ.

§ 481. Πολλάκις ἢ εἰς δύο ἢ πλείονα ἀντιτιθέμενα μέλη κοινῇ λέξει ἐπαναλαμβάνεται ἐμφαντικῶς διὰ τοῦ μὲν—δέ (—δέ) ἀντισυμπλεκτικῆς συνδέσεως π. χ. σύνεμι μὲν θεοῖς σύνεμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς (=σύνεμι θεοῖς καὶ ἀνθρ. τοῖς ἀγαθοῖς. Ε. Ἀπ. 2, 1, 12): πολλὴ ἀθυμία ἦν τοῖς Ἑλλησίν ὀρῶσι μὲν τοῦ ποταμοῦ τὴν δυσπορίαν, ὀρῶσι δὲ τοὺς διαβιβάζειν κωλύοντας, ὀρῶσι δὲ τοῖς διαβιβάζουσιν ἐπικεισομένους τοὺς Κερδούχους ὅπισθεν (Ε. Ἀν. 4, 3, 7).

§ 482. Ἐνίοτε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἢ ἄλλη τις λέξις, συνδεμένη μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ δέ, ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει χάριν ἐμφάσεως διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας διὰ τοῦ δέ π. χ. ἃ δ' αἰσχύνῃν ὑμῖν φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει (Ἰσ. 4, 176). Ὅμοίως ἐπαναλαμβάνεται ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἐν τῇ ἀποδόσει, ὅταν δύο ἀναφορικοί, ἢ ὑποθετικοὶ λόγοι ἀντιτιθενταὶ πρὸς ἀλλήλους· π. χ. οἷα μὲν ἐμοὶ ἕκαστα φαίνεται, τοιαῦτα μὲν ἐστὶν ἐμοί, οἷα δὲ σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί (Πλ. Θε. 152)· εἰ μὲν τις—μὴ ἀπεπνίγη, οὗτος μὲν ἄθλιός ἐστιν, εἰ δὲ τις—νοσήματα ἔχει, τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστὶν (Πλ. Γο. 515).

§ 483. Μετὰ τοῦ δὲ συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ αὖ (= πάλιν, ἐξ ἄλλου μέρους) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθέσεως· π. χ. Κριτίας μὲν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων κλεπτίστατός τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο, Ἀλκιβιάδης δ' αὖ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος καὶ ὑβριστότατος (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 14).

§ 484. Πολλάκις κεῖται ὁ μὲν ἄνευ ἐπομένου δέ π. χ. ἐγὼ μὲν οὐκ αἶδα (Ξ. Κυ. 1, 4, 12)· ἀλλ' αἴτιος μὲν ἐγῶγε οὐκ εἰμι (Ξ. Ἀν. 7, 1, 9)· ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἔχει βεβαιωτικὴν σημασίαν (=βεβχίως, ἀληθῶς).

ΣΗΜ. Ὁ μὲν εἶνε συνεσταλμένος τύπος τοῦ μήν· διὸ καὶ βεβαιωτικὴ εἶνε ἡ πρώτη σημασία αὐτοῦ. Καθαρῶς βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ὁ μὲν ἐν τῷ πάνυ μὲν οὖν, κομιδῇ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δή, οὐ μὲν δή, μὲν οὖν.

§ 485. Διὰ τοῦ ἀλλὰ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως α') ἐννοία ἢ πρότασις ὅπως ἀντιθετος, ὥστε αἰρομένης τῆς μιᾶς, ἢ ἑτέρα τίθεται· π. χ. οὐκ ἠμφεσβήτει, ἀλλ' ὠμολόγει (Λυσ. 1, 29)· ἐκεῖθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε β') ἐννοία ἢ πρότασις διάφορος περιορίζουσά πως τὴν προηγουμένην· π. χ. τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀλλὰ τὰ πλάγια λυπεῖ με (Ξ. Κυ. 7, 1, 16).

ΣΗΜ. Μετὰ τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἢ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἰ μή π. χ. ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω ἀλλ' ἢ μικρὸν (Ξ. Ἀν. 7, 7, 53).

§ 486. Καὶ διὰ τοῦ μὲν—μέντοι συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ δευτέρα εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὴν προτέραν· π. χ. δοκεῖ μὲν κάμει ταῦτα, οὐ μέντοι ταχὺ ἀπαγγελῶ (Ξ. Ἀν. 2, 3, 9)· φιλοσόφῳ μὲν εἰσικας, ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὧν (Ξ. Ἀν. 2, 1, 13).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ οὐ μέντοι δύναται νὰ κεῖται τὸ οὐ μὲν π. χ. οὐκ ἄγνοῶ μὲν,—οὐ μὲν οἶμαι (Δημ. 1, 16).

ΣΗΜ. 6'. Τὸ μέντοι (ἐκ τοῦ μὲν=βεβαίως καὶ τοῦ τοί) εἶνε κυρίως βεβαιωτικὸν σημαῖον βεβαίως, ἀληθῶς. Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εὐρηγται μάλιστα ἐν τῷ διαλόγῳ π. χ. οὔτοι πολέμοι εἰσι; πολέμοι μέντοι (Ξ. Κυ. 1, 4, 19)· οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαίνετης εἶ; (Πλ. Πρωτ. 309).

§ 487. Τὸ ὅμως οὐδέποτε τίθεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς σύνδεσμος. Συνάπτεται μόνον μετὰ τοῦ δὲ ἢ τοῦ ἀλλὰ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς αὐτῶν σημασίας π. χ. νῦν δ' ὅμως θαρρῶ (Πλ. Συμ. 193)· ἀλλ' ὅμως ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως (Πλ. Θε. 145). Τίθεται πρὸς τούτοις μετὰ πρότασιν ἢ μετοχὴν ἐνδοτικὴν ἢ μετ' αὐτῆς τῆς ἐνδοτικῆς προτάσεως ἢ μετοχῆς π. χ. Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαμβάνοντες τούτου τοῦ χρυσοῦ, ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον (Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 2)· καὶ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως αὐτῷ καὶ νῦν προσήκει ῥηθῆναι (Ἰσ. 4, 28)· πιθεῦ γυναιξὶ καίπερ οὐ στέργων ὅμως (Αἰσχ. Ἐπτ. 712)· μέμνησ' Ὀρέστου κεῖ θηραῖος ἔσθ' ὅμως (Αἰσχ. Χο. 112).

§ 488. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν (=ἀλλ.· ἀληθῶς, ἀλλ' ὅμως, πρὸς τούτοις) καὶ διὰ τοῦ καὶ μὴν (καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως, πρὸς τούτοις) γίνεται συνήθως μετάβασις εἰς τι νέον καὶ ἰσχυρότερον π. χ. ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τὰδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδεῖους (Ξ. Ἀπ. 1, 1, 6)· καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ἡμᾶς δεῖ μαθεῖν (Λυκ. 79).

ΣΗΜ. Τὸ μὴν εἶνε βεβαιωτικὸν μόριον ἰδ. § 507.

§ 489. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ (=ἀλλ' ὅμως) προήλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἐννοίας δυναμένης πολλάκις νὰ νοηθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων π. χ. ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα καὶ μικροῦ κάκεινον ἐξετραχίλισεν· οὐ μὴν (δηλ. ἐξετραχίλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος (Ξ. Κυ. 1, 4, 8).

§ 490. Καὶ διὰ τοῦ καίτοι (=καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως) συνδέεται παρατατικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων ἀντιθετικῆ πρότασις π. χ. κελεύεις ἐμὲ νεώτερον ὄντα καθηγεῖσθαι· καίτοι τούτου γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τάναντία νομίζεται, τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντός καὶ ἔργου καὶ λόγου (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 13).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ εἰ (ἄν) καί, καὶ εἰ (ἄν) ἰδ. § 231. Περὶ τοῦ καίπερ μετὰ μετοχῆς ἰδ. § 257 ε'.σημ.

Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι.

§ 491. Διὰ τοῦ ἢ συνδέονται ἔννοιαι ἢ προτάσεις διάφοροι, ὥστε τιθεμένης τῆς μιᾶς αἴρεται ἡ ἑτέρα καὶ τάνάπαλιν. Ὁμοίως καὶ διὰ τοῦ ἢ—ἢ, ἢτοι ἢ. Δύνανται δὲ τὰ διαζευγνύμενα μέλη νὰ εἶνε καὶ πλείονα τῶν δύο· π. χ. πλούσιος ἢ πένης (Πλ. Πωλ. 296) ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον, ἢ σιγῆν ἔχε—ἢτοι πρότερον ἢ ὕστερον (Πλ. Γο. 460) ἢ Αἴας, ἢ Ἴδομενεύς, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς (Ἰλ. Α. 145).

ΣΗΜ. α'. Διὰ τοῦ ἢ (συνήθως μετὰ τοῦ καὶ) δηλοῦται πολλάκις ἀδιαφορία περὶ τὴν ἐκλογὴν· π. χ. ἢ ξένος ἢ καὶ τις πολίτης (Δημ. 20, 21).

ΣΗΜ. β'. Ὁ ἢ πολλάκις εἶνε ἐπανορθωτικός· π. χ. ἐροῦ τὴν κυνηγὸν Ἄρτεμιν ἢ ἐγὼ φράσω (= ἢ κάλλιον ἐγὼ φράσω. Σοφ. Ἰλ. 565).

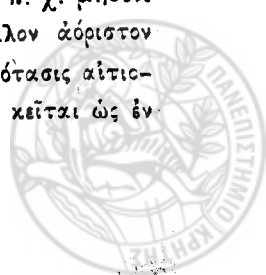
ΣΗΜ. γ'. Ὁ ἢ ἔχει ἐνίοτε τὴν σημασίαν τοῦ εἰ δὲ μή, ἄλλως π. χ. ὅπως καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσετε, ἐμοὶ μελήσει ἢ μηκέτι με Κύρον νομίζετε (Ξ. Ἄν. 1, 5, 16).

ΣΗΜ. δ'. Ὁ ἢ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοϊαν συγκριτικὴν εἶνε συγκριτικός· π. χ. τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους (Ξ. Κυ. 2, 1, 5) κεκτημένοι τριήρεις διπλασίας ἢ σύμπαντες (Ἰσ. 4, 107).

§ 492. Διὰ τοῦ εἴτε—εἴτε, ἐάν τε—ἐάν τε, ἂν τε—ἂν τε, ἦν τε—ἦν τε γίνεται διάζευξις, ὅταν ὁ λέγων θέλῃ νὰ παραστήσῃ ὅτι εἶνε ἀδιάφορος ἢ παραδοχὴ τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἄλλου τῶν διαζευγνυμένων μελῶν· π. χ. εἴτε Λύσανδρος, εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ κωλύω (Ξ. Ἑλλ. 1, 6, 5) ἴσοι ὄντες μαχοῦμεθα ἦν τε ἐνθάδε ἐπιόντας τοὺς πολεμίους δεχώμεθα, ἦν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντας τὴν μάχην συνάπτωμεν (Ξ. Κυ. 3, 3, 17).

Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι.

§ 493. Διὰ τοῦ γάρ συνδέεται παρατακτικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων λόγος περιέχων τὴν αἰτίαν αὐτῶν. Τίθεται δὲ μετὰ μίαν ἢ πλείονας λέξεις, οὐδέποτε δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π. χ. μηδενὶ συμφορὰν ὄνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀόριστον (Ἰσ. 1, 29). Ἐνίοτε ἢ διὰ τοῦ γάρ ἐκφερομένη πρότασις αἰτιολογεῖ οὐχὶ τὰ ἡγούμενα, ἀλλὰ τὰ ἐπόμενα· οὕτω δὲ καίτιαι ὡς ἐν

παρενθέσει· π. χ. ὁ δὲ, κρίνουσι γὰρ βοῆ καὶ οὐ ψήφω, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοῆν ὅποτέρα μείζων (Θ. 1, 87)· κρατερᾶς γενομένης ναυμαχίας οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χῖοι, ἤδη γὰρ καὶ ὄψε ἦν, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πόλιν (Θ. 8, 61).

ΣΗΜ. α'. Ὁ γὰρ εἶνε πολλάκις διασαφητικός (=δηλαδὴ) καὶ τίθεται συνηθέστατα μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα, ἢ μετὰ τὰς ἔλλειπτικὰς ἐκφράσεις τεμῆριον δὲ (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), σημεῖον δὲ κτλ. π. χ. δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα· πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν κτλ. (Θ. 1, 3)· μαρτύριον δὲ· Δήλου γὰρ κτλ. (Θ. 1, 8).

ΣΗΜ. β'. Ὁ γὰρ ἐγένετο ἐκ τοῦ γὰρ καὶ ἄρα καὶ εἶχε τὸ πρῶτον βεβαιωτικὴν σημασίαν (=βεβαίως, ἀληθῶς, τῷ ὄντι), ἐξ ἧς προήλθεν ἡ αἰτιολογικὴ καὶ ἡ διασαφητικὴ. Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἐτήρησεν α') ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσεσι π. χ. ὄλωλε γάρ; (=ἀπέθανεν ἀληθῶς; Σοφ. Οἶδ. Κ. 1583). Ὅθεν τὸ οὐ γάρ; (=ἀληθῶς οὐχί; δὲν ἔχει οὕτω; Πλ. Γο. 480)· καὶ τὸ ἢ γάρ; (=δὲν ἔχει οὕτω; Πλ. Εὐθύδ. 288)· β) ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι· π. χ. τὸ γὰρ φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταυτόν; ταυτόν γάρ (=τὸ αὐτὸ βεβαίως. Πλ. Πολ. 376). Ἄλλὰ πολλάκις ὁ γὰρ καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν εἶνε αἰτιολογικός αἰτιολογῶν τὰ ἡγούμενα, ἢ πρότασιν νοουμένην ἐκ τῶν ἡγούμενων· π. χ. καὶ δὴτ' ἐτόλμας τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους; οὐ γάρ μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε (=ἐτόλμων τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους· οὐ γὰρ κτλ. Σοφ. Ἄντ. 449)· γ') ἐν τῷ τοιγάρ (=διὰ τοῦτο βεβαίως), ἀλλὰ γάρ (=ἀλλὰ βεβαίως. Ξ. Ἄν. 3, 2, 35).

ΣΗΜ. γ'. Ἐν τῷ καὶ γὰρ ὁ γὰρ ἔχει αἰτιολογικὴν σημασίαν, ὁ δὲ καὶ α') ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην λέξιν· π. χ. καὶ γὰρ ἐν τῇ γῆ ἄρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον (=διότι καὶ ἐν τῇ γῆ—καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ—Ξ. Ἄν. 6, 6, 13)· β') ἔχει ἐπιτακτικὴν ἔννοιαν (=μάλιστα). Ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἔπεται μετὰ τὸ γὰρ καὶ ἕτερον καὶ συνθήως· π. χ. εὐθύς ἔγνωσαν πάντες ὅτι ἐγγύς που ἐστρατοπέδευτο βασιλεύς· καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κώμαις οὐ πρόσω (=διότι μάλιστα καὶ καπνός— Ξ. Ἄν. 2, 2, 15).

§ 494. Παρατακτικῶς, ὡς τὸ γὰρ, συνδέει πολλάκις καὶ τὸ ὡς καὶ τὸ ἐπεὶ· π. χ. σοὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἄξιος ἔσει τοῦ πατρός· ὡς ἅπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δὲ ὑμῖν (=ἅπασι μὲν γάρ—Ἰσ. 9, 80)· ἦν ἐξετάζειν βουλευθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν κτλ. (Ἰσ. 7, 60).

Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι.

§ 495. Διὰ τοῦ ἄρα ἐκφέρεται πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξυχόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. ὁ κολαζόμενος δίκην διδούς δίκαια πάσχει; φαίνεται· τὰ δὲ δίκαια καλὰ ὠμολόγηται; πάνυ γε· τούτων ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλά, ὁ δὲ πάσχει (Πλ. Γο. 476).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα μετὰ παρατατικοῦ ἐμφαίνει πολλάκις ὅτι νῦν γινώσκεται ἀλήθειά τις· π. χ. ὦ τλήμων ἀρετῆ, λόγος ἄρ' ἤσθα (λόγος λοιπὸν ἦσο, δηλ. νῦν μαθάνω ὅτι εἶσαι λόγος).

§ 496. Διὰ τοῦ οὖν συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα τῶν ἡγουμένων, ὡς διὰ τοῦ ἄρα· ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ οὖν ἐκφέρεται συμπέρασμα πραγματικόν, διὰ δὲ τοῦ ἄρα συμπέρασμα ἐξυχόμενον ἐκ τῆς στενῆς σχέσεως τῶν ἐννοιῶν· π. χ. τὸ στράτευμα ὁ σῖτος ἐπέλιπε· κρέα οὖν ἐσθίοντες διεγίγνοντο (Ξ. 'Αν. 1, 5 6).

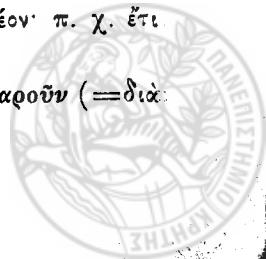
Διὰ τοῦ οὖν γίνεται πολλάκις ἀνάληψις τοῦ λόγου μετὰ παρενθεσιν ἄλλου λόγου· π. χ. ὁ δὲ Πρόξενος ἔτυχε γὰρ ὕστερος προσιῶν καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη τῶν ὀπλιτῶν· εὐθύς οὖν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων ἔθετο τὰ ὄπλα (Ξ. 'Αν. 1, 5, 14).

ΣΗΜ. α'. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ οὖν ἦτο βεβαιωτική (= τῷ ὄντι, βεβαιώς). Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ δ' οὖν, ἀλλ' οὖν, γοῦν, γὰρ οὖν, μὲν οὖν· π. χ. παρεκάθητο αὐτῷ νέον ἔτι μοιράκιον, ὡς ἐγῶμαι, καλὸν τε κάγαθον τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ἰδέαν πάνυ καλός (Πλ. Πρωτ. 315)· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἀμαρτημάτων (= ἀλλὰ βέβαιον εἶνε ὅτι ἀποτρέπουσι κτλ. 'Ισ. 12. 27)· σοῦ γὰρ οὖν προκῆδομαι (Σοφ. 'Αντ. 741).

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ μὲν οὖν ἐπιβεβαιοῦται μετ' ἐπιτάσεως τὸ ὑπ' ἄλλου λεχθέν· π. χ. ἄρ' οὐ τότε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅπερ ἤγες ἡμᾶς; τοῦτο μὲν οὖν αὐτό (Πλ. Φαιδρ. 230). Πολλάκις διὰ τοῦ μὲν οὖν ἐπιβεβαιοῦται διάφορόν τι ἢ ἀντίθετον τοῦ ὑπ' ἄλλου λεχθέντος· κολακεία σοι δοκεῖ ἢ ῥητορικὴ εἶναι· κολακείας μὲν οὖν μόνιον (Πλ. Γο. 466)· ἀγαθός ἐστι· κλέπτῃς μὲν οὖν (= τούναντίον μάλιστα κλέπτῃς 'Αρσφ. Σφ. 292).

§ 497. Τὸ τοίνυν εἶνε ἀσθενέστερον τοῦ οὖν. Πολλάκις δὲ διὰ τοῦ τοίνυν γίνεται μετάβασις τοῦ λόγου εἰς τι νέον· π. χ. ἔτι τοίνυν τὰδε ὁράτε (Ξ. 'Αν. 5, 1, 10).

§ 498. Τὸ τοιγάρτοι (πειρητ. τοιγάρ) καὶ τοιγαροῦν (= διὰ

τοῦτο βεβαίως, διὰ τοῦτο λοιπὸν) ἐκφέρει τὸ συμπέρασμα ὡς στερεὰν πεποιθήσιν τοῦ λέγοντος· π. χ. φέτο δὲ ἀρκεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶναι τὸν μὲν καλῶς ποιῶντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικῶντα μὴ ἐπικρινεῖν· τοιγαροῦν αὐτῶ οἱ μὲν καλοὶ τε καὶ ἀγαθοὶ τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δὲ ἄθλιοι ἐπεβούλευον (Ξ. Ἄν. 2, 6, 26).

§ 499. Ὁ δὴ συνδέει μετὰ τῶν ἡγουμένων λόγον, ὅστις εἶνε φυσικὴ ἀκολουθία τῶν ἡγουμένων· π. χ. ἔλεγόν τινες ὅτι κατίδοιεν στρατεύμα· ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι διασκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στρατεύμα πάλιν (=ἐφαίνετο λοιπὸν κελὸν κτλ. Ξ. Ἄν. 4, 4, 40).

Ὡς τὸ οὖν, οὕτω καὶ τὸ δὴ χρησιμεύει πολλάκις εἰς ἀνάληψιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν· π. χ. καὶ ὄρων δὲ αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφῇ, καὶ χρώματος ἐντρίψει— ταῦτα γὰρ πάντα Μηδικὰ ἐστί— ὄρων δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου ἔλεγεν (Ξ. Κυ. 1, 3, 2)

ΣΗΜ. Ἡ συλλογιστικὴ σημασία τοῦ δὴ προέκυψεν ἐκ τῆς χρονικῆς, καθ' ἣν σημαίνει ἤδη· π. χ. Τισσαφέρνης εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τὸ τῶν Ἑλλήνων ἐκεῖ συντυγχάνει βασιλεῖ, καὶ ἑμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. Τὸ δὴ μετὰ τοῦ νῦν συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν (νυνδὴ) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὀλίγου ἔμπροσθεν, πρὸ ὀλίγου. Γράφεται δὲ νῦν δὴ, ὅταν ἐκάτερον τῶν ἐπιρρημάτων ἔχη τὴν ἑαυτοῦ σημασίαν· π. χ. νυνδὴ μὲν ὄμνυς μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φῆς. Πολλάκις τὸ δὴ ἔχει βεβαιωτικὴν καὶ ἐπιτατικὴν σημασίαν· π. χ. ὠφελεῖ ἡμᾶς ὑγίεια καὶ ἰσχύς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δὴ (καὶ πλοῦτος βεβαίως. Πλ. Μεν. 87)· κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς ἔλλησιν ἐγένετο (Θ. 1, 2).

§ 500. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα καταφατικόν, διὰ δὲ τοῦ οὐκοῦν (λοιπὸν οὐχί) συμπέρασμα ἀποφατικόν· π. χ. οὐκοῦν καὶ περὶ πολέμου συμβουλευεῖν τὴν γε πρώτην ἐπισχῆσομεν (Ξ. Ἄπ. 3, 6, 10)· οὐκοῦν ἰκανῶς γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι ξυμβαλέσθαι ποῖ' ἄττα δεῖ ἡμᾶς λέγειν (Πλ. Πολ. 398).

Μόρια ἐπιτατικά καὶ βεβαιωτικά.

§ 501. Τὸ γέ (=βεβαίως, μάλιστα) ἔχει βεβαιωτικὴν καὶ ἐπιτατικὴν σημασίαν καὶ ἐξαίρει τὴν ἔννοιαν, μὲθ' ἧς τίθεται· π. χ. ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικῶντες, τούτου γε ἕνεκα δικασταί

ἐγένεσθε (Ἄντιφ. 1, 23) καὶ μάλα γε ἀστείαις ἑορτῆς (=καὶ πολὺ μάλιστα ἀστείας ἑορτῆς). Ἐκ τῆς ἐπιτακτικῆς καὶ βεβαιωτικῆς σημασίας εὐκόλως πηγάζει ἡ ἐλαττωτικὴ (=τοῦλάχιστον)· π. χ. τὰ ἀρκοῦντα ἱκανὰ τοῖς γε σώφροσι (Εὐρ. Φοιν. 554).

ΣΗΜ. Τὸ γέ τίθεται συχνότατα μετὰ τὸ ἀλλὰ μὴν, οὐ μὴν, καὶ μὴν, ἀλλ' οὖν, καίτοι, ἦπου, νῆ Δία, μὰ Δία, οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ παρέμπωσιν μιᾶς τοῦλάχιστον λέξεως· π. χ. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε (Λυσ. 31, 43)· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε (Ἰσ. 12, 27)· ἰδ. καὶ Λυσ. 4, 1. Ἄρσφ. Ἰππ. 901.

§ 502. Δήπου = βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατώμαι. Ἐν τῷ δήπου τὸ μὲν δὴ σημαίνει βεβαίως, τὸ δὲ πού κολάζει τὴν σημασίαν τοῦ δὴ· π. χ. οὐ δήπου τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἶναι (Ξ. Κυ. 7, 5, 83).

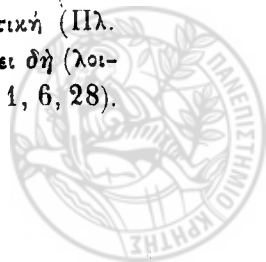
§ 503. Δήπουθεν = δήπου.

§ 504. Δήτα = δή. Τὸ δήτα εἶναι εὐχρηστον μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις· π. χ. γινώσκεσθ' ὑμεῖς ἦτις ἐσθ' ἠδὲ γυνή; γινώσκομεν δήτα (=γινώσκομεν βεβαίως. Ἄρσφ. Θεσμ. 605)· βούλει δήτα; (=θέλεις λοιπόν. Πλ. Σοφ. 210).

§ 505. Δήθεν. Τὸ δήθεν ἐμφαίνει ὅτι τὸ μεθ' οὗ κεῖται δὲν πρέπει νὰ νοηθῆ ὡς πραγματικόν. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ λέγεται τάχα ἢ τάχατες, ἢ δηλαδή· π. χ. γνώμης παραινέσει δήθεν ἐπρεσβεύσαντο (Θ. 1, 92).

§ 506. Ἡ = ἀληθῶς, τῷ ὄντι, βεβαίως. Τὸ ἦ τίθεται πάντοτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π. χ. ἦ βαρὺ φόρημα ἄνθρωπος εὐτυχῶν ἄφρων (Αἰσχ. Ἄπ. 272). Μετὰ τοῦ ἦ τίθεται καὶ τὸ μὴν εἰς δήλωσιν ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως, μάλιστα ἐπὶ ὄρκου καὶ ὑποσχέσεως· π. χ. ὄμνυμί σοι ἦ μὴν μηδέποτε σοι ἕτερον λόγον ἐπιδείξειν (Πλ. Φαῖδρ. 236)· ὡς μετὰ τοῦ δή, οὕτω καὶ μετὰ τοῦ ἦ τίθεται τὸ πού, ἵνα κολάσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ· π. χ. ὁπότε οὗτος παρ' ἐτέρου ἠξίωσε δίκην ἀσβεΐας λαθεῖν, ἦ που ἐτέρους γε παρὰ τούτου λαθεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές ἐστίν (=βεβαίως, νομίζω κτλ. Λυσ. 6, 12).

§ 507. Μὴν = βεβαίως· π. χ. οὐδὲ μὴν ἡ κηχαριστικὴ (Πλ. Λά. 194)· πρβ. καὶ § 488. Ἐν ἐρωτήσει τὸ μὴν σημαίνει δὴ (λοιπόν)· π. χ. τίνας μὴν ἔνεκα μανθάνετε τοξεύειν; (Ξ. Κυ. 1, 6, 28).

§ 508. Πέρ=ἀκριβῶς, ἴσα ἴσα, μάλιστα. Τὸ πέρ τίθεται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μετὰ τῶν ἀναφορικῶν καὶ τοῦ εἰ· π. χ. οἶός περ αὐτός ἦν (Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 1)· διοπερ μὴ ὀκνεῖν δεῖ (Θ. 1, 120)· εἶπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός (Λυσ. 12, 48).

§ 509. Τοί=βεβαίως. Τὸ τοί σημαίνει ἰσχυράν βεβαίωσιν· π. χ. πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ (Κοφ. Ἡλ. 945).

§ 510. Εἰς τὰ βεβαιωτικά ἐπιρρήματα ἀνήκει καὶ τὸ ἀμέλει. Τοῦτο εἶνε κυρίως προστακτικὴ τοῦ ἀμελῶ καὶ σημαίνει κυρίως μὴ φρόντιζε, ἀλλὰ λαμβάνεται πολλάκις ὡς ἐπιρρημα βεβαιωτικὸν σημαῖνον βεβαίως· π· χ· σὺ δ' ἴσως διὰ τὸ πολυμαθὲς εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν οὐδέποτε τὰ αὐτὰ λέγεις. Ἀμέλει, ἔφη, πειρῶμαι κοινὸν τι λέγειν αἰεὶ (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 6).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'.

Περί σχημάτων.

§ 511. Σχήματα ἐν τῇ συντάξει καλοῦνται ἰδιώματά τινα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς ὁμαλῆς καὶ συνήθους συντάξεως.

α'. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον.

§ 512. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον λέγεται τὸ ἰδιῶμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ ἡ σύνταξις γίνεται οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν τύπον τῶν λέξεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α') ὄνομα περιληπτικὸν ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ἂν λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, ἢ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας, ἂν λαμβάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσονται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. ἰδ. § 29 α'.

β') δεικτικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἢ μετοχικός προσδιορισμὸς τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἐν ᾧ ἀναφέρεται εἰς ὄνομα περιληπτικὸν ἢ εἰς ὄνομα πόλεως ἢ χώρας ἐνικοῦ

ἀριθμοῦ π. χ. συγκαλέσας πᾶν τὸ στρατιωτικὸν ἔλεξε πρὸς αὐτοὺς τοιάδε (δηλ. τοὺς στρατιωτάς. Ξ. Κυ. 3, 3, 14)· ὄχλος περιεχέτο πολὺς φοβούμενοι κτλ. (Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 21)· εἰάν τις φανερὸς γένηται κλέπτων, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία (Ξ Ἀπ. 1, 2, 62)· πλήθει οἵπερ δικάσουσι (Πλ. Φαίδρ. 260)· φεύγει εἰς Κέρκυραν ὧν αὐτῶν (δηλ. τῶν Κερκυραίων) εὐεργέτης (Θ. 1, 136)· Λέσβος ἀπίστη ἀπ' Ἀθηναίων βουλευθέντες (δηλ. οἱ Λέσβιοι. Θ. 3, 2).

γ') εἰς κύριον ὄνομα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ δύναται νὰ ἀναφέρηται ἀντωνυμία πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· διότι μετὰ τοῦ κυρίου ὀνόματος νοοῦνται καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ π. χ. ὁ Λάμαχος παρεβόηθει ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν (Θ. 6, 101)· ὁ Τελευτίας—ἐβοήθει τοῖς τὰ αὐτῶν φρονοῦσι (Ξ. Ἑλλ. 4, 8, 24)· Τισσαφέρους διαλαύων κατέκαιε μὲν οὐδένα, διαστάντες δὲ οἱ Ἕλληνες ἔπαιον καὶ ἠκόντιζον αὐτούς (Ξ. Ἀν. 1, 10, 7).

δ') ἐνίοτε τίθεται παράθεσις κατὰ γενικὴν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γενικὴν οὐσιαστικῶν (ιδ. § 60).

ε') τίθεται ἐπίθετον, ἢ μετοχή, ἢ ἀντωνυμία συμφωνοῦσα κατὰ γένος οὐχὶ πρὸς αὐτὸ τὸ οὐσιαστικόν, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ συνώνυμον ἢ ἰσοδύναμον αὐτῷ π. χ. φίλε τέκνον (= φίλε παῖ, ἢ υἱέ. Ἰλ. X, 84)· βρέφος εισορῶ φέροντα τόξον (= μικρὸν παῖδα—φέροντα. Ἀνακρ. 3, 16)· ἡ μιὰρὰ κεφαλή ἐξεληλυθώς (= ὁ μιὰρὸς ἐξεληλυθώς. Δημ. 21, 117)· τὰς ἀρχάς, οἷ (= τοὺς ἀρχοντας, οἷ— Ξ. Κυ. 7, 5, 22)· ἔν', ὅποτε ἐξέλθοι τὸ μαιράκιον, εἰσαρπάσαιεν αὐτόν (Λυσ. 3, 11). Τὰ μοχθηρὰ ἀνθρώπια πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατεῖς εἰσιν (= οἱ μοχθηροὶ ἄνθρωποι ἀκρατεῖς εἰσιν). Τοιοῦτον καὶ τό: τὸ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν διάγειν ἡγοῦμεθα πρεπόντως (= ἡμεῖς οἱ πρεσβύτεροι ἡγοῦμεθα. Πλ. Φιλ. 45).

ς') Φράσεις περιέχουσαι ἔννοιαν μεταβατικοῦ ῥήματος συντάσσονται ὡς μεταβατικὰ ῥήματα (ιδ. § 113 σημ. 6').

6'. Ἀττικὸν σχῆμα.

§ 513. Ἀττικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις οὐδετέρου πληθυν-

τικοῦ ὑποκειμένου μετὰ ἐνικοῦ ῥήματος· π. χ. κακοῦ ἀνδρός δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει (Εὐρ. Μ. 618)· πρβ. καὶ § 29. β'.

ΣΗΜ. Ἡ σύνταξις αὕτη ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι τὰ πολλὰ πράγματα θεωροῦνται ἑμοῦ ὡς ἠνωμένον τι ὄλον. Ὄταν δὲ πρόκειται νὰ παρασταθῶσι τὰ πράγματα κεχωρισμένα καὶ νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἔννοια τοῦ πληθους, τότε τὸ ῥήμα τίθεται κατὰ πληθυντικόν· π. χ. τὰ ἄρματα ἐφέροντο, τὰ μὲν δι' αὐτῶν τῶν πολεμίων, τὰ δὲ καὶ διὰ τῶν Ἑλλήνων, κενὰ ἠνιόχων (Ξ. Ἀν. 1, 8, 20)· φανερά ἦσαν καὶ ἔππων καὶ ἀνθρώπων ἔχνη πολλά (Ξ. Ἀν. 1, 7, 17). Τὸ ῥήμα τίθεται προσέτι ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ, ὅταν τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον σημαίη πρόσωπα (σχήμα κατὰ τὸ νοούμενον)· π. χ. τὰ μειράκια τάδε πρὸς ἀλλήλους οἴκοι διαλεγόμενοι θαμὰ ἐπιμέμνηται Σωκράτους (Πλ. Λά. 180).

γ'. Σχήμα καθ' ὄλον καὶ μέρος.

§ 514. Σχήμα καθ' ὄλον καὶ μέρος λέγεται ἡ σύνταξις, καθ' ἣν μετὰ ὄνομα σημαῖνον τὸ ὄλον τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν παραθετικῶς ἄλλο ὄνομα δηλοῦν μέρος αὐτοῦ.

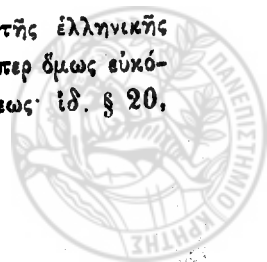
Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α') τίθενται μετὰ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος δύο ἀντικείμενα κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον σημαίνει τὸ ὄλον, τὸ δὲ δευτέρον τὸ μέρος, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος πίπτει. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε εὐχρηστος παρὰ ποιηταῖς, μάλιστα δὲ τοῖς ἐπικοῖς, σπανίως ἀπαντῶσα ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ· π. χ. ποῖον σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων (Ἰλ. Α, 64)· μέθεσ με, πρὸς θεῶν, χεῖρα (Σοφ. Φ. 1301)· τοῖς υἱέσις αὐτῶν ἀρετὴ παραγενομένη ταῖς ψυχαῖς (Πλ. Λά. 190).

β') μετὰ οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμίαν δηλοῦσαν ὄλον τι τίθενται παραθετικῶς ἐν ἣ πλείονα μέρη αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν, ἐν ᾧ κατὰ ἑμαλωτέραν σύνταξιν ὄφειλε νὰ τεθῆ κατὰ γενικὴν ἢ λέξιν ἢ δηλοῦσα τὸ ὄλον· ἰδ. § 68.

δ'. Σχήμα ἑλλείψεως.

§ 515. Σχήμα ἑλλείψεως λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ᾧ παραλείπεται τι ἐν τῇ προτάσει, ὅπερ ὁμως εὐκόλως νοεῖται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς χρήσεως· ἰδ. § 20, 22, 23, 26, 58, 62.

§ 516. Εἶδη ἑλλείψεως εἶνε

α') Ἡ ἀποσιώπησις, καθ' ἣν χάριν ῥητορικοῦ σκοποῦ ἀποσιωπαται τι καὶ ὁ λόγος μένει ἀτελής· π. χ. ἐμοὶ μὲν—οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὗτος δ' ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ (Δημ. 18, 3)· μὴ μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους (δηλ. ψηφίσθητε (Δημ. 4, 19). Εἶδος ἀποσιωπήσεως εἶνε καὶ ὁ ἀνανταπόδοτος λόγος (σχῆμα ἀνανταπόδοτον)· π. χ. ἐὰν μὲν ἐκὼν πείθηται· εἰ δὲ μὴ, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς (Πλ. Πολ. 575)· πρβ. καὶ § 226.

β') Ἡ βραχυλογία, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι ἑλλεῖπει τι, λανθάνει δὲ ἐν τοῖς συμφραζομένοις, ἢ νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Κατὰ τὴν βραχυλογίαν

1) λέξις τις τεθεῖσα ἐν τοῖς ἡγουμένοις νοεῖται ἢ αὐτὴ καὶ ἐν τοῖς ἐπομένοις καὶ τάνάπαλιν· π. χ. ὁ Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποδιβάσει (Ξ. Ἄν. 1, 4, 5).

2) τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον νοεῖται πολλάκις ἐκ τινος λέξεως τῆς προηγουμένης προτάσεως· π. χ. τοῖς βοηθοῦσιν ἢ πόλις παρεχέτω μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὶν ἔλθῃ (δηλ. ἢ βοήθεια) ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν (Θ. 5, 47)· ὅπως βιασάμενοι τοὺς πολεμίους παρέλλοιεν, εἰ φυλάττοιεν (δηλ. οἱ πολέμιοι. Ξ. Ἄν. 1, 4, 5). Πρωταγόραν οὔτε γινώσκεις οὔτε δειλεξαι πάποτε (δηλ. αὐτῷ. Πλ. Πρωτ. 310).

3) ῥήματά τινα μετὰ προθέσεως (μάλιστα τῆς μετὰ) συντεθειμένα λαμβάνονται ἐνίοτε προληπτικῶς, ὥστε πρὸς τῇ σημασίᾳ τοῦ συνθέτου ῥήματος νοεῖται καὶ ἡ σημασία τοῦ ἀπλοῦ· π. χ. Οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὴ ποιήσασθαι (=μεταγνόντες ἔγνωσαν. Θ. 1, 44).

4) πολλάκις ἑλλεῖπει τὸ ἀπαρέμφατον *εἶναι* ὑπεμφαινόμενον ὑπὸ τινος προσδιορισμοῦ· π. χ. ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι (Ἄρσφ. Β. 12, 79)· παραγγέλλει εἰς τὰ ὄπλα (Ξ. Ἄν. 1, 5, 13).

5) λέξις, ἣτις ἀπαξ κεῖται, πρέπει ἐνίοτε νὰ νοηθῇ δις· π. χ. οὐκ ἂν εἶεν φύσει (δηλ. ἀγαθοὶ) οἱ ἀγαθοὶ (Πλ. Μενεξ. 89).

6) ἐνίοτε νοεῖται ἐνεργητικὸν ῥήμα ἐκ τινος παθητικοῦ καὶ τάνάπαλιν· π. χ. ὅπως ὑμεῖς ἐκείνων (δηλ. ἀρχητε), μὴ ὑμεῖς

ὕπ' ἐκείνων ἀρχησθε (Ξ. Κυ. 4, 4, 13)· καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοθηεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων (δηλ. ἀδικῶνται) καὶ μὴ τοὺς ἄλλους ἀδικῶσι (Θ. 6, 79).

7) πολλάκις ἐκ ῥήματος ἢ ἀπαρεμφάτου νοεῖται ἀπαρέμφατον ἢ μετοχή· π. χ. ἀφείς τὸ ἐς τὴν Χίον ἐπλεῖ εἰς τὴν Καῦνον (δηλ. τὸ ἐς τὴν Χίον πλεῖν. Θ. 8, 141)· τὴν τῶν πέλας δηοῦν μᾶλλον ἢ τὴν ἑαυτῶν ὄραν (δηλ. δηομένην Θ. 2, 11). Συνθήως ἐνοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπαρέμφατον μετὰ τὸ οἶμαι δέ, μέλλω, βούλομαι καὶ τὰ ἀπρόσωπα ῥήματα· π. χ. ταῦτα ἐγώ σοι οὐ πείθομαι· οἶμαι δὲ οὐδὲ ἄλλον ἀνθρώπων (δηλ. πείθεσθαι. Πλ. Ἀπ. 25)· τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἐμελλον (δηλ. πορθεῖν. Ἰσ. 10, 26)· ἀπέιχοντο ὦν περ χρή (δηλ. ἀπέχεσθαι. Ἰσ. 4, 76)· ἀμφοτέρων περιγεγόνασιν, ὥσπερ προσῆκε (δηλ. περιγενέσθαι. Λυκ. 70). Συνηθέστατα νοεῖται μετοχή ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων ἐπὶ τοῦ τυγχάνω, ὅταν κεῖται ἐν ὑποταλῆι (μάλιστα ἀναφορικῇ) προτάσει· π. χ. ἔδωκεν ὁ τι ἕκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς. Λυσ. 12, 18).

8) πολλάκις ἐν ἀντιθέσει μετὰ τὸ ἀλλὰ ἢ δὲ νοεῖται ἐκ τινος προηγουμένης ἀποφατικῆς λέξεως ἢ ἀντίθετος καταφατικῆ· π. χ. μετὰ τὸ οὐδεὶς νοεῖται τὸ πᾶς τις ἢ πάντες, ἐκ τοῦ ἀπαγορεύειν, οὐκ εἶν τὸ κελεύειν κτλ. οἶον· μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ, ἀλλ' ἂν ἀληθὲς ἢ σκοπεῖτω (Δημ. 20, 73)· καταδύειν μὲν οὐκ εἶα στρογγύλον πλοῖον, εἰ δέ που τριήρη ἴδοιεν ὀρμουσαν, ταύτην πειράσθαι (δηλ. ἐκέλευεν) ἄπλου ποιεῖν (Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 21)· οἶδε μὲν οὐδεὶς τὸν θάνατον, δεδίασι δὲ ὡς εὐ εἰδότες κτλ. (δηλ. πάντες. Πλ. Ἀπ. 29).

9) Ἐπὶ τοῦ οὐδὲν ἄλλο, ἢ τί ἄλλο, ὅταν ἐπηται πρότασις διὰ τοῦ ἢ, νοεῖται τὸ ῥήμα ποιεῖν· π. χ. οὐδὲν ἄλλο (δηλ. ἐποίει) ἢ τοὺς πεπτωκότας ἵθατο (Ξ. Κυ. 1, 4, 24. Πρβ. Δημ. 8, 77)· οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιούσιν ἢ προλέγουσι· τί ἄλλο (δηλ. ἐποίησαν) ἢ ἐπεβούλευσαν; (Θ. 3, 39).

10) συντάσσονται δύο ἀντικείμενα μεθ' ἐνὸς ῥήματος, ὅπερ εἰς τὸ ἐν μόνον ἀντικείμενον ἀρμόζει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου νοεῖται ἄλλο κατὰλληλον, ἢ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἄλλης σημασίας. Τοῦτο λέγεται

ξεῦγμα· π. χ. οὔτε φωνήν (δηλ. ἀκούσει) οὔτε μορφήν ὄψει (Αἰσχ. Προμ. 24)· ἔδουσί τε πίονα μῆλα οἶνον τ' ἔξαιτον (δηλ. πίνουσι. Ἰλ. Μ. 319)· ἔλεν (=ἀπέκτεινεν) Οἰνομάου βίαν παρθένου τε σύνευνον (δηλ. ἔλεν=ἔλαβε. Πινδ. Ὀλ. 1, 88)· Πλάτων καὶ Κρίτων κελεύουσι με τριάκοντα μῶν τιμῆσασθαι, αὐτοὶ δὲ ἐγυασθαι (δηλ. φασίν, ἢ λέγουσιν. Πλ. Ἀπ. 38).

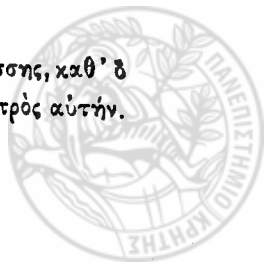
γ') τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, καθ' ὃ ἔννοια ἢ προτάσεις παρατάσσονται ἀλλήλαις ἄνευ συνδέσμου· π. χ. συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐφθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. Τὸ ἀσύνδετον σχῆμα εἶνε εὐχρηστον μάλιστα, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος, μετὰ πάθους, διότι αἱ ἀθρόοι προσπίπτουσαι ἔννοια δὲν ἀφίνουσι χρόνον εἰς τὸν ὑπὸ πάθους κατεχόμενον, ἵνα συνδέσῃ αὐτάς. Δημ. 23, 114 : κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἠδίκηει, μεθῶν ἐπαρῶναι, τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ἑαυτοῦ, τὸ πρᾶγμ' ἀμήχανον ἦν.

ε'. Πλεονασμός.

§ 517. Πλεονασμός λέγεται ἢ ἐν τῷ λόγῳ χρῆσις τῶν λέξεων, ὧν ἡ ἔννοια περιέχεται ἐν ἄλλῃ τινὶ λέξει τῆς προτάσεως. Αἰ τοιαῦται λέξεις φαίνονται μὲν ὅτι πλεονάζουσι, ἀληθῶς δὲ χρησιμεύουσι πρὸς ἀκριβεστέραν, ἢ ἔντονωτέραν, ἢ γραφικωτέραν παραστάσιν τῶν ἐννοιῶν· π. χ. τὰς αἰτίας προέγραψα πρῶτον (Θ. 1, 23)· ἐφθασαν ἐκπεσόντες πρότερον ἐκ τῆς νήσου (Ἡρ. 6, 91)· πρότεροι ὑπῆρξαν ἀδικίας (Ἡρ. 4, 1)· εἰσαγαγόντες εἰς τὸ μέγαρον ἔσω (Ἡρ. 2, 144)· εὐθὲως παραχρῆμα ἀποθνήσκει (Ἀντ. 1, 20)· νῦν ἐν τῷ παρόντι (Ξ. Συμπ. 8, 4)· ἀρτίως νεοσφαγῆς (Σοφ. Αἶ. 898)· ἀναβιβάζουσι ἐπὶ τὸν ἵππον ὡδε ἀναβιβάζοντες (Ἡρ. 4, 72). Χάριν μείζονος ἀκριβείας καὶ ἐμφάσεως ἐκφέρεται πολλακίς ἢ αὐτῇ ἔννοια καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς· π. χ. νόθος εἶκού γνήσιος (Ἀρσφ. Ὀρ. 1650)· ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει (Λυσ. 4, 12)· οὐκ ἀκλήτοι, παρακληθέντες δέ (Θ. 6, 84).

ς'. Ἐλις.

§ 518. Ἐλις λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ λέξεις τις ἐλκομένη ὑπ' ἄλλης τινὸς λέξεως ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτήν.

Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α') τὸ ἀναφορικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό. Σπανίως γίνεται τὸ ἐναντίον. ἰδ. § 321—324.

β') τὸ ῥῆμα ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. π. χ. τὸ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἑπτὰ στάδιοι εἰσι (Ἡρ. 3, 60)· ἰδ. καὶ § 29 δ'. Καθ' ὁμοίαν ἔλξιν συμφωνεῖ ἡ μετοχὴ πολλάκις μετὰ τὸν κατηγορούμενον. π. χ. ἡ λέαινα ὄν ἰσχυρότατον ἄπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκτει (Ἡρ. 3, 103)· καταλαμβάνουσι Βρικινίας ὄν ἔρυμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ (Θ. 5, 4)· τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ὄν (Πλ. Πρωτ. 354)· τὸ ἦττω εἶναι ἑαυτοῦ εὐρίθη ἀμαθία οὕσα (Πλ. Πρωτ. 359).

γ') τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον, ὅταν εἶνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται συνήθως κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. ἰδ. § 34 καὶ 318. β'.

δ') πολλάκις πρότασις ὑποτελής στενωῶς συνημμένη μετὰ τῆς κυρίας ἢ ἄλλης ὑποτελοῦς λαμβάνει τὸν χαρακτήρα αὐτῆς καὶ ἐκφέρεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν. π. χ. θυμὸν γένοιτο χειρὶ πληρῶσαι ποτε, ἔν' αἱ Μυκῆναι γνοίεν ὅτι κτλ. (Σοφ. Φιλ. 325)· γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὖροις, ὅστις ῥῆμα γενναίου λάκοι ('Ἀρστφ. Β. 97)· τίς μισεῖν δύναται ἂν ὑπ' οὗ εἰδείη κελός τε καὶ ἀγαθὸς νομιζόμενος; (Ξ. Συμ. 8, 17)· εἰ ἀποθνήσκου μὲν πάντα, ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνου, μένοι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκοιτο, ἄρ' οὐ πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθάναι (Πλ. Φαιδ. 72)· ἐπέσχον ἂν, ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰωθότων γνώμων ἀπεφῆναντο (Δημ. 4, 1).

ε') πολλάκις λέξις τις, ἣτις ὄφειλε νὰ κεῖται ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ τῆς μετοχῆς, τίθεται ὡς ἀντικείμενον ἢ προσδιορισμὸς τοῦ κυρίου ῥήματος ἢ ἄλλης τινὸς λέξεως τῆς προτάσεως. π. χ. ἔδεε γὰρ συμμαχίας τινός οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι (ἀντί: ἔδεε γὰρ συμμαχίαν τινά οἱ μεγάλην ἐξευρεθῆναι. Ἡρ. 5, 38)· τῆς θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους (ἀντί: εἶργον τοὺς Μυτιληναίους μὴ χρῆσθαι τῇ θαλάσσῃ).

Θ. 4, 6) τί ἡμῶν δεήσεσθε χρήσασθαι (ἀντί: τί ἡμῖν δεήσεσθε χρήσασθαι. Ε. Ἄν. 5, 4, 9)· τούτων οὐχὶ νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν (ἀντί: οὐχὶ νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν ταῦτα. Δημ. 5, 22)· ἄγγελε δ' ὄρκω προστιθείς (ἀντί: ὄρκον προστιθείς. Σοφ. Ἦλ. 47)· ἐμπέφυκε γυναικὶ τέρψις τῶν παρεστώτων κακῶν ἀνὰ στόμ' αἰεὶ καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν (Εὐρ. Ἄνδρ. 84).

ΣΗΜ. Ἡ τοιαύτη σύνταξις φαίνεται ὅτι προῆλθεν ἐκ συμπτύξεως· τὸ ἀπαρέμφατον δηλ. καὶ ἡ μετοχὴ ἐπιφέρεται πρὸς ἀκριβεστέραν παράστασιν τῆς ἐννοίας· π. χ. τῆς θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους = τῆς θαλάσσης εἶργον τοὺς Μυτιληναίους, ὥστε μὴ χρῆσθαι αὐτῇ· ἄγγελε δ' ὄρκω προστιθείς = ἄγγελε δ' ὄρκω, προστιθείς δηλ. ὄρκον.

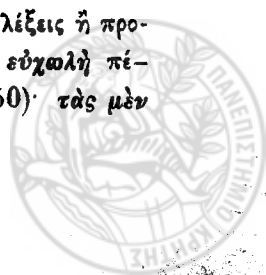
§ 519. Εἰς τὴν ἔλξιν ὑπάγεται α') ἡ πρόβληψις. Τὸ ὑποκείμενον δηλ. εἰδικῆς ἢ πλαγίας ἐρωτηματικῆς προτάσεως ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως γίνεται ἀντικείμενον αὐτοῦ· ἰδ. § 21. Πολλάκις δὲ τὸ ὑποκείμενον τίθεται πρόληπτικῶς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὡς γενικὴ ἀντικειμενικὴ οὐσιαστικοῦ τινος· π. χ. ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων ὅτι ἀφεστᾶσι (= ἡ ἀγγελία ὅτι αἱ πόλεις ἀφεστᾶσι. Θ. 1, 61)· ἀμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξεν ἔχει ἐν οἴῳ τρόπῳ κατέστη (= ἀπόδειξεν ἐν οἴῳ τρόπῳ ἡ ἀρχὴ κατέστη. Θ. 1, 97).

β') ἡ ὑπαλλαγή, καθ' ἣν τὸ ἐπιθετὸν ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς δ' φυσικῶς ἀνήκει, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλο· π. χ. Θέτιδος εἰνάλιον γόνον (ἀντί: Θέτιδος εἰναλίας γόνον. Εὐρ. Ἑλλ. 450)· Θάσιον οἴνου σταμνίον (ἀντί: Θασίου οἴνου σταμνίον. Ἀριστφ. Λυσ. 196).

γ') τὸ ὑπερβατόν, καθ' ὃ λέξις τις ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῆς λέξεως, μεθ' ἧς εἶνε συντεταγμένη, δι' ἄλλων λέξεων μεταξὺ κειμένων· π. χ. οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε (Λυσ. 16, 8)· οἱ θεῶν ἡμᾶς ὄρκοι κωλύουσι (Ε. Ἄν. 2, 5, 7).

ζ'. Χιαστὸν σχῆμα.

§ 520. Χιαστὸν σχῆμα λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν δύο λέξεις ἢ προτάσεις ἀναφέρονται εἰς δύο προηγουμένας λέξεις ἢ προτάσεις κατ' ἀντιστροφὸν τάξιν· π. χ. οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολή πέλονται ἀνδρῶν ὀλλόντων τε καὶ ὀλλυμένων (Ἰλ. Δ, 450)· τὰς μὲν

ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, τὰς δὲ *πραγματείας* ἀζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγῃσι, πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχῃσι. Λέγεται δὲ ἡ σύνταξις αὕτη χιαστὸν σχῆμα ἢ χιασμός· διότι ἡ τῶν τεσσάρων ἐννοιῶν ἢ προτάσεων ἀναφορὰ πρὸς ἀλλήλας δύναται νὰ παρασταθῇ διὰ τοῦ γράμματος X, οἷον·

οἰμωγὴ X εὐχολὴ
ὀλλύντων X ὀλλυμένων.

η'. Σχῆμα πρότερον ὕστερον.

§ 521. Σχῆμα πρότερον ὕστερον λέγεται ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν προτάσσεται τὸ φύσει ὕστερον καὶ ἐπιτάσσεται τὸ φύσει πρότερον· π. χ. *τράφην ἠδ' ἐγένοντο* (=ἐτράφησαν καὶ ἐγενήθησαν. Ἰλ. Α, 251)· *εἴματα τ' ἀμφιέσσασα καὶ λούσασα* (Ἰλ. Ε, 264).

θ'. Ἀνακόλουθον σχῆμα.

§ 522. Σχῆμα ἀνακόλουθον λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν ὁ λόγος δὲν βραίνει μέχρι τέλους, ὡς ἤρξατο, ἀλλὰ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε τὸ τέλος εἶνε ἀσύμφωνον καὶ ἀνακόλουθον πρὸς τὴν ἀρχήν. Γίνεται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους· ἐνταῦθα δὲ σημειούμεν τὰς κυριωτάτας ἀνακολουθίας·

α') τίθεται ὀνομαστικὴ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν, ἢ κατὰ δοτικὴν, ἢ κατ' αἰτιατικὴν. Τοῦτο γίνεται ὅταν ἡ λέξις αὕτη εἶνε τὸ λογικὸν ὑποκείμενον, ὅταν δηλ. ἡ πρότασις ἰσοδυναμῇ μὲ πρότασιν ἄλλην, ἧς ὑποκείμενον κατ' ὀνομαστικὴν εἶνε ἡ λέξις αὕτη· π. χ. *ἔδοξεν αὐτοῖς* (=ἐψηφίσαντο ἢ ἔγνωσαν) οὐ τοὺς παρόντας μόνους ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἅπαντας Μυτιληναίους *ἐπικαλοῦντες* κτλ. (Θ. 3, 36)· ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια (=διανοοῦντο) . . . *κρατυνόμενοι* αὐτὴν . . . τὴν Λέσβον κακώσειν (Θ. 4, 52). Ὁμοίαι ἀκολουθία εἶνε καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς· τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμείτο (=ἀμφότεροι κατὰ κράτος ἐπολέμουν) Ἀθηναῖοι μὲν . . . τὴν νῆσον περιπλέοντες . . . Πελοποννήσιοι δὲ τῇ ἠπείρῳ

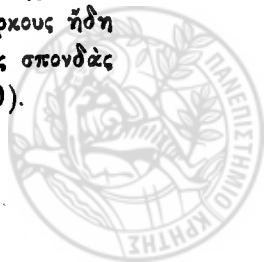
στρατοπεδευόμενοι· μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν (=ζυνῆλθον) Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐντόνως ὀργῇ χρώμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως (Θ. 5, 70).

β') ἐνίοτε προτάσσεται ὀνομαστικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ μετοχῆς καὶ ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον τὸ οὐσιαστικόν τοῦτο μεταβάλλεται ὁ λόγος οὕτως, ὥστε ἤρμोजен ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς γενικῆ ἀπόλυτος· π. χ. ἀλῆς γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλάς χεῖρ μεγάλη συναίγεται (Ἡρ. 7, 157)· ἐπιπεσῶν (δ' Ἡριππίδας) τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδείᾳ τῆς μὲν πρόφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπesson (Ξ. Ἑλλ. 4, 1, 24).

γ') πολλάκις ἀρχεται ὁ λόγος δι' αἰτιατικῆς, εἶτα δὲ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ μένει μετέωρος καὶ ἀπόλυτος· π. χ. τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον μὴ γένηται τε πολὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω ἡμῖν καὶ ἐκεῖνα (Θ. 6, 62)· ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς στάσεις καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς τῶν πολιτειῶν μεταβολὰς—ἐκεῖνοι μὲν ἂν φανεῖεν ἀπάσας τὰς πόλεις πλὴν ὀλίγων μεστὰς πεποικηκότας τῶν τοιοῦτων συμφορῶν καὶ νοσημάτων κτλ. (Ἰσ. 19, 99).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη οὕτω κεκλιμένη δύναται νὰ λαμβάνηται ὡς αἰτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς.

δ') συνθήστατα γίνεται ἀνακολουθία διὰ τὴν παρέμπτωσιν δευτερευουσῶν προτάσεων, αἵτινες τὴν σειρὰν τοῦ λόγου, ἐπισκοτίζουσι καὶ πῶς διακόπτουσιν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ πολλάκις τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ λόγου συνάπτεται μετὰ τῶν ἡγουμένων δι' ἐπαναλήψεως λέξεων τινῶν ἐκ τῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἢ δι' ἐπαναλήψεως τοῦ ἐν ἀρχῇ εἰρημένου (συνήθως μετὰ τοῦ οὖν ἢ τοῦ δὴ)· π. χ. Ἀλλὰ μὴν, ἐρῶ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ἔχω ἐλπίδας καὶ σὲ βουλήσεσθαι φίλον ἡμῖν εἶναι· οἶδα μὲν γὰρ κτλ. (Ξ. Ἄν. 2, 5, 13)· πρβ. καὶ Ἑλλ. 2, 3, 15· τὰ δ' αὖ τῶν στρατιωτῶν ὁπότε ἐνθυμοίμην ὅτι τῶν μὲν ἀγαθῶν πάντων οὐδενὸς ἡμῖν μετεῖη, εἰ μὴ πριαίμεθα, ὅτου δ' ὠνησόμεθα, ἦδειν ἐτι ὀλίγους ἔχοντας, ἄλλως δὲ πῶς πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια ἢ ὠνομένους, ὄρκους ἦδη κατέχοντας ἡμᾶς, — ταῦτ' οὖν λογιζόμενος ἐνίοτε τὰς σπονδὰς μᾶλλον ἐφοβοίμην ἢ νῦν τὸν πόλεμον (Ξ. Ἄν. 3, 1, 20).

Βοιώτιον ἢ πινδαρικὸν σχῆμα.

§ 523. Βοιώτιον ἢ πινδαρικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις ὑποκειμένου ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶναι σπάνιον· λέγεται δὲ πινδαρικόν, διότι παρὰ Πινδάρῳ μάλιστα ἀπαντᾷ· π. χ. *μελιγάρυνες ὕμνοι ὑστέρων λόγων ἀρχαί τέλειται* (Πινδ. Ὀλ. 10, 4). Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ σπανιώτατα ἀπαντᾷ ἡ σύνταξις αὕτη καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἔστι προτασσομένου· π. χ. *ἔστι δὲ μεταξύ τῆς παλαιῆς πόλιος καὶ τοῦ νηοῦ ἑπτὰ στάδιοι* (Ἡρ. 1, 26)· *ἔστιν ἔμοιγε καὶ βωμοί* (Πλ. Εὐθυδ. 302).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'.

Περί τινων λεκτικῶν τρόπων.

α'. Μεταφορά.

§ 524. Μεταφορὰ εἶναι ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν αἱ ἔννοιαι παρίστανται εἰκονικῶς. Κατὰ τὸν λεκτικὸν τοῦτον τρόπον μεταφέρονται αἱ λέξεις ἀπὸ τῆς κυρίας σημασίας εἰς ἄλλην ἔχουσαν ὁμοίότητα πρὸς αὐτήν. Εἶνε δὲ ὁ τρόπος οὗτος ὁ κάλλιστος καὶ συνηθέστατος. Παραδείγματα μεταφορᾶς ἔστωσαν τὰ ἑξῆς. Αἰσχ. Κτ. 84: *ἀδαμάντινα* τείχη (*ἀδαμάντινος* κυρίως λέγεται ὁ ἐξ ἀδάμαντος ἢ ἀδαμάντων κατεσκευασμένος, ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς λέγονται τὰ τείχη *ἀδαμάντινα* ἀντὶ *ἰσχυρά, στερεά*, ἐπειδὴ πᾶν τὸ ἐξ ἀδάμαντος κατεσκευασμένον εἶνε ἰσχυρόν, στερεόν). Ἄρστω. Ἄχ. 180: *πρεσβῦται πρίνιοι* (=ἰσχυροί, σκληροί). Ἐκκ. 973· Κύπριδος ἔρνος (ἔρνος λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν κυρίως ὁ βλαστὸς τῶν δένδρων· ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς τὸ τέκνον, διότι τὸ τέκνον εἶνε τρόπον τινὰ βλαστὸς τῶν γονέων. πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης βλαστάρι) Ὀμ. Ζ, 187: *δόλον ἄλλον ὑφαίνεν*. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην (Ῥητ. Γ'. 10) οἱ παλαιοὶ ῥήτορες ὠνόμαζον τὴν Αἴγιαν *λήμην* (=τεῖμπλαν) τοῦ Πειρσιῶς, τὰ δὲ *καπηλεῖα Ἀττικῆς φιδίτια*. Ὁ Κικέρων (Cat. 3, 10) ὠνομάζει τοὺς ἐνδόξους ἀνδρας τῆς Ῥώμης *lumina civitatis*.

6'. Συνεκδοχή.

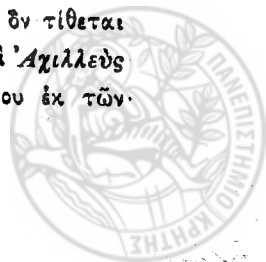
§ 525. Συνεκδοχή εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος καθ' ὃν τίθεται α') ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὕλης κατεσκευασμένου πράγματος. Ὅμ. Ν, 721 : τὸν γε κατέκτανον ὄξει χαλκῷ (=χαλκίνῳ δόρατι, ἤτοι δόρατι ἔχοντι χαλκίην αἰχμήν). Ε. Ἑλλ. 1, 1, 28 : ἔρρει τὰ κἄλα (=τὰ πλοῖα). Θ. 1, 1 : ἐν τοῖς πρῶτοι δέ Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον (=τὰ ὄπλα) κατέθεντο β') τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν. (Θ. 6, 84 : ὁ Χαλκιδεὺς (=οἱ Χαλκιδεῖς) γ') τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου καὶ τὰνάπαλιν Σοφ. Οἰ. Τ. 1515 : ἴθι στέγης (=οἴκου) ἔσω. Ὅμ. Θ. 404 : κολεὸν νεοπρίστου ἑλέφαντος (=ἐλεφαντίνου ὄστου).

γ'. Μετωνυμία.

§ 526. Συγγενὴς τῇ συνεκδοχῇ εἶνε ἡ μετωνυμία, καθ' ἣν τίθεται α') τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρετοῦ ἢ κυρίου ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐφευρεθέντος ἢ ὑποτεταγμένου πράγματος. Ὅμ. Β. 426 : σπλάγχνα ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο (=τοῦ πυρός). β') τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ π. χ. ὁ Ὅμηρος (ἀντὶ τὰ Ὅμηρου ἔπη). γ') τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τὰνάπαλιν. Πλ. Κριτί. 108 : εἰς δάκρυα ἔπεσε τὸ θέατρον (=οἱ θεαταί). Ε. Ἄν. 4, 7, 1 : ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους (=εἰς τὴν χώραν τῶν Ταόχων). Λυσ. 23, 6 : ἐλθὼν εἰς τὸν τυρὸν (=εἰς τὸν τόπον, ἐνθα πωλεῖται ὁ τυρὸς) ἐπυθανόμην. δ') τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου. Ὅμ. Γ. 49 : νεώτερός ἐστιν, ὀμιλικίη δ' ἔμοι αὐτῶ (=ὀμηλιξ, ἡλικιώτης). Πλ. Φαίδρ. 252 : ὦ φιλότης (=ὦ φίλε). Συχνάκις τίθενται ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων περιληπτικῶς τὰ ἀφηρημένα π. χ. πρεσβεία (=πρέσβεις), συμμαχία (=σύμμαχοι), ὑπερηφασία (=ὑπερήται). πρβ. καὶ δουλεία (=δούλοι. Θ. 5, 23), φυγή (=φυγάδες, Θ. 8, 64), νεότης (=νεοί. Θ. 2, 8).

δ'. Ἀντονομασία.

§ 527. Ἀντονομασία εἶναι ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται τὸ πατρωνυμικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου π. χ. Πηλεΐδης ἀντὶ Ἀχιλλεύς (Ὅμ. Α, 146), ἢ τὸ προσηγορικὸν ἀντὶ ἐνὸς ὀρισμένου ἐκ τῶν

ὑπὸ τοῦ προσηγορικοῦ σημαينوμένων, τοῦ γνωστοτάτου καὶ ἰξοχω-
τάτου π. χ. ὁ ἰσθμὸς ἀντὶ ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου (Θ. 3, 15),
ἡ Χερσόνησος ἀντὶ ἡ Θωρακικὴ χερσόνησος, ὁ ποιητὴς ἀντὶ ὁ
"Ομηρος κτλ. πρβ. τὸ παρ' ἡμῖν τὸ ἄλλογο ἀντὶ ὁ Ἴππος.

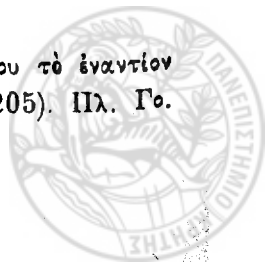
ΣΗΜ. Τὰ πατρωνυμικά δὲν εἶνε εὐχρηστα παρὰ τοῖς πεζολόγοις· πλὴν
τοῦ Ἑρακλεῖδαι, Εὐμολπίδαι καὶ ὀλίγων ἄλλων, ἅτινα λαμβάνονται εἰς δή-
λωσιν τοῦ ὅλου γένους· π. χ. Ἑρακλεῖδαι = οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἑρακλέους.
Ἐντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ τίθεται παρὰ τοῖς πεζολόγοις τὸ υἱὸς ἢ παῖς μετὰ
τῆς γενικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός, Πλ. Πρωτ. 306: τοῦ Κλεινίου
υἱός (=τοῦ Ἀλκιβιάδου) καλλίων. Κρατ. 406: ὁ παῖς Ἰπποκρίτου.

ε'. Κατάχρησις.

§ 528. «Κατάχρησις ἐστὶ λέξις μετενηνεγμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου
κατονομασθέντος κυρίως τε καὶ ἐτύμως ἐφ' ἕτερον ἀκατονόμαστον
κατὰ τὸ οἰκείον, οἷον γόνυ καλάμου καὶ ὀφθαλμὸς ἀρπέλου καὶ
χειρὸς κεραμίου καὶ τράχηλος ὄρους· κυρίως γὰρ ταῦτα ἐπ' ἀν-
θρώπου λέγεται. Διαφέρει δὲ μεταφορὰ καὶ κατάχρησις καθ' ὅτι ἡ
μὲν μεταφορὰ ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ κατονομαζόμενον λέγεται,
ἡ δὲ κατάχρησις ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ ἀκατονόμαστον· ὅθεν
καὶ κατάχρησις λέγεται» Τρύφ. σ. 192. Πλὴν τῶν εἰρημένων μνη-
μονεύομεν ἔτι δύο παραδείγματα· Κυνέη κυρίως λέγεται ἡ περι-
κεφαλαία ἡ ἐκ δορᾶς κυνὸς κατεσκευασμένη, καταχρηστικῶς δὲ
καὶ ἡ ἐκ δορᾶς ἄλλου ζώου κατεσκευασμένη καὶ πᾶσα καθόλου περι-
κεφαλαία. Ὅθεν λέγεται καὶ κυνέη ταυρεΐη ('Ομ. Ξ. 257).
Ἄλιεύς λέγεται κυρίως ὁ ἐν ἀλί, ἥτοι θαλάσση, ἰχθῦς ἀγρείων,
καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ ὁ ἐν λίμναις ἢ ἐν ποταμοῖς ἰχθῦς
συλλαμβάνων· πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης νοικοκύρης, ὅπερ ση-
μαίνει κυρίως τὸν κύριον τοῦ οἴκου καταχρηστικῶς λαμβάνεται
ἀντὶ τοῦ κύριος καθόλου· ὅθεν λέγεται νοικοκύρης τοῦ χωραφιοῦ,
σπιτονοικοκύρης κτλ.

ζ'. Είρωνεία.

§ 529. «Είρωνεία ἐστὶ λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον
μετὰ τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως δηλῶν» (Τρύφ. σ. 205). Πλ. Γο.

491: ὡς ἡδὺς εἶ. Δημ. 3, 27: ὑπὸ τῶν χρηστῶν τῶν νῦν. 31: τὸ πάντων ἀνδρείοτατον.

ζ'. Περίφρασις.

§ 530. *Περίφρασις* εἶνε ἢ διὰ πλείονων λέξεων ἔκφρασις ἐννοίας δυναμένης νὰ ἐκφρασθῇ δι' ὀλιγωτέρων (Quint VIII, 6, 61: quiquid significari brevius potest et cum ornatu latius ostenditur περίφρασις est)· π. χ. ὕδς *χοῆμα* = ὕς ('*Ἡρ.* 1, 36: ἐν τῷ Μουσίῳ Ὀλύμπῳ ὕδς *χοῆμα* γίνεται μέγα), τὸ *χοῆμα τῶν νυκτῶν* = αἱ νύκτες ('*Ἀρστροφ. Νεφ.* 1: ἰού, ἰού, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ τῶν νυκτῶν *χοῆμα* ἀπέραντον ὄσον). *Δήμητρος καρπὸς* = σῖτος (Ξ. Ἑλλ. 6, 3, 6). Συνηθεστάτη εἶνε ἡ περίφρασις τοῦ ῥήματος διὰ τοῦ ποιεῖσθαι καὶ τοῦ ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. λόγον ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ λέγειν, ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ ἐπιμελεῖσθαι, διάγνωσιν ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ διαγιγνώσκειν κτλ. Ῥημάτων τινῶν τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται διὰ τοῦ ἔχειν καὶ τοῦ ἀφηρημένου αὐτῶν οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἐπαινον ἔχειν ἀντὶ ἐπαινέσθαι, τιμὴν ἔχειν ἀντὶ τιμᾶσθαι, ὄνομα ἔχειν ἀντὶ ὀνομάζεσθαι ('*Ἀνταξανδρ. παρ' Ἀθην.* σ. 255: τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν ἀρίσκειν ὄνομ' ἔχει). Τὸ παθητικὸν τοῦ αἰτιασθαι εἶνε αἰτίαν ἔχειν, οὐδέποτε αἰτιασθαι.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- Ἡ πρότασις καὶ τὰ συστατικά αὐ-
τῆς μέρη § 3—9.
- Τὸ ὑποκείμενον § 10—12.
- Τὸ κατηγορούμενον § 13—14.
- Τὸ συνδεδεικνὸν § 15—18.
- Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου § 19—21.
- Παράλειψις τοῦ συνδεδεικτοῦ § 23.
- Παράλειψις τοῦ ῥήματος § 24—26.
- Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑπο-
κείμενον § 28—31.
- Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς
τὸ ὑποκείμενον § 32—35.
- Ἰδιαιτέραι παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ
ἀριθμοῦ, τοῦ γένους καὶ τοῦ προ-
σώπου § 37—47.
- Οἱ ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ § 52—56.
- Συμφωνία τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιο-
ρισμοῦ πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν § 57.
- Ἐλλειψις τοῦ προσδιοριζομένου οὐ-
σιαστικοῦ § 58.
- Ἡ παράθεσις § 59—68.
- Συμφωνία τῆς παραθέσεως πρὸς τὸ
προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν §
69—70.
- Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν §
71—73.
- Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων §
74—75.
- Τὰ παρεθδικὰ § 76—91.
- Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων §
92—94.
- Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφωνημάτων
§ 95.
- Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων § 96.
- Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν § 97.
- Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων
§ 98.
- Δοτικὴ προσωπικὴ § 99.
- Ἄντικείμενον § 106.
- Παράλειψις τοῦ ἀντικειμένου § 111
—112.
- Τὰ μετ' αἰτιατ. συντασσόμενα ῥή-
ματα § 113—117.
- Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατ. συντασσό-
μενα ῥήματα § 118—120.
- Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ῥή-
ματα § 121—123.
- Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ῥή-
ματα § 124.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ χρόνου § 129.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ τόπου § 130
—134.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ τρόπου § 135.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ ὄργανου § 136.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ ποσοῦ § 137.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς
ἀναφορᾶς § 138.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ αἰτίου § 139
—142.
- Ἀπρόσωπα ῥήματα § 143—148.
- Ἐνεργητικὰ ῥήματα § 150—155.
- Μέσα ῥήματα § 156—164.
- Ἀποθετικὰ ῥήματα § 165—166.
- Παθητικὰ ῥήματα § 167—174.
- Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος § 175—191.
- Ἐπιπροσδιορισμὸς τῶν ἐνεστώτων § 177—179. Ἐπιπροσδιορισμὸς τῶν παρατατικῶν § 180—182. Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ ἀόριστου § 183—184. Ἐπιπροσδιορισμὸς τῶν μέλλων § 185—187. Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ παρακειμένου § 188. Ἐπιπροσδιορισμὸς τοῦ ὑπερσυντέλικου § 189. Ἐπιπροσδιορισμὸς τῶν τετελεσμένων μέλλων § 190.
- Αἰ ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος § 192—
241. Ἡ ὀριστικὴ § 191—199.
Ἡ ὑποτακτικὴ § 200. Ἡ εὐ-
κτικὴ § 201—202. Ἡ προστα-
κτικὴ § 203.
- Εὐθείαι ἐρωτήσεις § 203—206.
- Εἰδικαὶ προτάσεις § 207.
- Πλάγια ἐρωτήσεις § 208—212.
- Αἰτιολογικαὶ προτάσεις § 213—214.
- Τελικαὶ προτάσεις § 215—216.
- Προτάσεις ἀκολουθίας § 217—218.

- Ἐποθετικά προτάσεις § 219—232.
 Ἀναφορικά προτάσεις § 233—238.
 Χρονικά προτάσεις § 239—241.
 Τὰ ἀπαρέμφατον § 242—250.
 Ἡ μετοχή § 251—265.—Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς § 253—255.
 Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς § 251—258. Ἡ μετοχή παραθετικῶς § 259—261. Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν § 262. Παράλειψις τῆς μετοχῆς § 263. Σύνδεσις δύο ἢ πλείονων μετοχῶν § 264—265.
 Τὰ εἰς -τος καὶ -τέος ῥηματικά § 266—267.
 Πλάγιος λόγος § 272—275.
 Τὸ ἄρθρον § 276—295.
 Αἱ ἀντωνυμίαι § 296—347.
 Αἱ προθέσεις § 348—419.
 Τὰ ἐπιρρήματα § 420—442.
 Τὰ ἐπιφωνήματα § 443—444.
 Τὰ ἀποφατικά μόρια § 445—454.
 Σύνδεσις τῶν προτάσεων § 455—500.
 Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι § 462—476.
 Ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι § 477—490.
 Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι § 491—492.
 Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι § 493—494.
 Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι § 495—500.
 Μόρια ἐπιτατικά καὶ βεβαιωτικά § 501—510.
 Περὶ σχημάτων § 511.
 Σχῆμα κατὰ σύνεσιν § 512.
 Ἄττικόν σχῆμα § 513.
 Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος § 514.
 Σχῆμα ἐλλείψεως § 515—516.
 Πλεονασμὸς § 517.
 Ἐλιξις § 517—519.
 Χιαστὸν σχῆμα § 520.
 Σχῆμα πρότερον ὕστερον § 521.
 Ἀνακόλουθον σχῆμα § 522.
 Βοιώτιον ἢ πινδαρικόν σχῆμα § 523.
 Περὶ τινῶν λεκτικῶν τρόπων.
 Μεταφορὰ § 524.
 Συνεκδοχὴ § 525.
 Μετωνυμία § 526.
 Ἀντονομασία § 527.
 Κατάχρησις § 528.
 Εἰρωνεία § 529.
 Περιφρασις § 530.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

